ผ้าขาวม้าท้องถิ่น
หัตถศิลป์ไทย
2562

ผ้าขาวม้าท้องถิ่น หัตถศิลป์ไทย

มรดกเส้นใยสานสี วิถีภูมิปัญญาพื้นถิ่น

ผ้าขาวม้าท้องถิ่น หัตถศิลป์ไทย

มรดกเส้นใยสานสี วิถีภูมิปัญญาพื้นถิ่น

ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

มรดกเส้นใยสานสี วิถีภูมิปัญญาพื้นถิ่น

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-93535-0-8
พิมพ์ครั้งแรก มีนาคม 2563

เจ้าของ ผู้จัดทำ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระริน อุทกะพันธุ์ ปัญจรุ่งโรจน์

ที่ปรึกษา
อนุรักษ์ ก้านจันทร์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม
บรรณาธิการอำนวยการ ภัทราวรรณ พูลทวีเกียรติ์
บรรณาธิการเล่ม ชวัลณัฏฐ ชัยนันทพัทธ์
คณะผู้เรียบเรียง พิชามญชุ์ ชัยครุณ, ปารมี โปร่งเฉลยลาภ
ผู้ประสานงาน สุธารัตน์ วาจะเสน
ศิลปกรรม อนุรักษ์ วสุธาลัยนันท์
ช่างภาพ วิภัทร พันธุ์นราวิกิจ, ศักยะ บุญเสมอ, วรพล ขัตติยโยธิน, ถิรนันท์ กล่อมชุ่ม
รีทัช นรินทร์ มหัตธน, สมภพ ศรีโนพันธ์
ธุรกิจสัมพันธ์ นิภาพร ธนสารทรัพย์
ประสานงานการผลิต นรเศรษฐ์ ปัจชา

สำนักงาน
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
378 ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4300 โทรสาร 0-2422-9999 ต่อ 4325

แยกสีและพิมพ์ที่
สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
376 ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9000, 0-2882-1010 โทรสาร 0-2433-2742, 0-2434-1385

ราคา 459 บาท

สารบัญ

นิทัศน์อัตลักษณ์ผ้าขาวม้าหอมือ

10

อัตลักษณ์บนผืนผ้า สู่แบรนด์ผ้าขาวม้าไทย

66

อัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน

98

3 ปีแห่งการสร้างแรงบันดาลใจ

182

ที่มาของโครงการ “ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย”

199

อภิชาติ โตดิลกเวชช์

ประธานคณะที่ปรึกษา
โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

ผมรู้สึกชื่นชมกับโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายโครงการที่ได้ริเริ่มดำเนินการขึ้นภายใต้คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในรัฐบาลที่แล้ว โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยมีความหวังให้ชาวบ้านได้ร่วมกันสืบสานและพัฒนาผ้าขาวม้าทอมือ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชน ผ่านการดึงเสน่ห์ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์มาแปลงเป็นรายได้ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ภายในชุมชน ช่วยส่งเสริมการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในการผลักดันและดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ชุมชนได้มีการพัฒนาต่อยอดและมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น นับเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนระดับฐานรากอย่างแท้จริง

หากทุกคน ทุกภาคส่วนยังคงร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง ผมเชื่อว่าเป้าหมายและความสำเร็จของผ้าขาวม้าทอมือของไทยย่อมเบ่งบานได้ต่อไปอย่างแน่นอน

"โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย" เป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2559 ภายใต้การดำเนินงานของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ตลอดเวลาเกือบ 4 ปีที่ผ่านมา โครงการนี้ได้รับความร่วมมืออันดียิ่งจากชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพและการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือให้มีความทันสมัย ตรงกับความต้องการของตลาด รวมถึงมีการชักชวนคนรุ่นใหม่ให้หันมาสนใจผลิตภัณฑ์แปรรูป และเชื่อมโยงตลาดให้กับสินค้าผ้าขาวม้าทอมือเพื่อสืบสานและต่อยอดหัตถกรรมพื้นบ้านนี้ต่อไปในอนาคต

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะเป็นการรวบรวมผลงานของโครงการฯ แล้ว ยังมีการสืบย้อนไปถึงที่มาด้านอัตลักษณ์ของผ้าขาวม้าทอมือในชุมชนต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และพื้นฐานทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เราได้เข้าใจและตระหนักถึงความหมายอันลุ่มลึกและคุณค่าเชิงศิลปวัฒนธรรมของผ้าขาวม้าทอมือมากยิ่งขึ้น

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านจะได้รับสาระความรู้จากหนังสือเล่มนี้และจะร่วมเป็นแรงสนับสนุนผ้าขาวม้าทอมือตลอดจนสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านอื่น ๆ ให้มีการพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีความมั่นคง นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องในชุมชน ชนบทของเราสืบต่อไป

ฐาปน สิริวัฒนภักดี

ประธานคณะกรรมการ
โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

"แรงบันดาลใจจากทุกคน เพื่อชุมชนที่ยั่งยืน"

ต้องใจ ธนะชานันท์

ผู้จัดการโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม
(ประเทศไทย) จำกัด

ปี 2562 เป็นปีที่ประเทศไทยได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN) ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาสินค้าผ้าขาวม้าทอมือก้าวเดินไปพร้อมกับบริบทของประเทศ คณะทำงานโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยจึงได้กำหนดหัวข้อของกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างปี ให้มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี เป็นนิมิตหมายอันดีที่แสดงให้เห็นว่าผ้าขาวม้าทอมือของไทยมีศักยภาพในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ในระดับภูมิภาคอาเซียนหรือแม้แต่ในระดับโลก

หนังสือเล่มนี้ไม่เพียงแต่รวบรวมผลงานการประกวดการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือในหัวข้อ ASEAN Metropolis แต่ยังมีการสืบค้นความเป็นมาของเทคนิคการถักทอผ้าขาวม้าลายต่าง ๆ ของชุมชน ที่แสดงให้เห็นถึงการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากเหง้าทางวัฒนธรรมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

ดิฉันขอขอบคุณชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือกว่า 500 แห่งทั่วประเทศที่ได้ร่วมทำงานกับโครงการฯ ของเรามาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเกือบ 4 ปี จนเป็นผลให้เกิดการพัฒนารูปแบบสินค้าและธุรกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงมีการขยายเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความร่วมมือซึ่งกันและกัน ซึ่งนับเป็นความเข้มแข็งของชุมชนอย่างแท้จริง

PART 01

PAKAOMA

นิทัศน์อัตลักษณ์ผ้าขาวม้าทอมือ

“ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่ผู้หญิงจะยังคงทอผ้า”

คำกล่าวเพียงประโยคเดียวของครูเอก - สุพิศ สุวรรณมณี แห่งศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติบ้านปางกอม จังหวัดน่าน ทำให้เห็นภาพอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซ้อนกันอยู่ในโลกของคนทอผ้า

ปัจจุบันภาพผู้หญิงที่ทอผ้าอยู่ใต้ถุนเรือนยังคงมีให้เห็นอยู่ในทุกภาคของประเทศไทย ทั้งในชุมชนติดพรมแดนไทย-ลาวในภาคเหนือที่สร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าได้งดงามวิจิตร ในหมู่บ้านเล็ก ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่การทอผ้าคือความภาคภูมิใจในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน และในหลาย ๆ ตำบลในภาคกลางที่ยังคงวิถีวัฒนธรรมความเชื่อของชาติพันธุ์ด้วยการทอผ้า

โดยทั่วไปแล้ว กระบวนการในการทำผ้าทอมือในแต่ละพื้นที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่สิ่งที่ทำให้ผ้าทอมือในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างออกไป นอกจากวัตถุดิบที่แตกต่างกันแล้วก็คือ ลวดลายและเทคนิคการทอผ้า ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้มีรากฐานมาจากวิถีทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ความเชื่อของกลุ่มชนนั้น ๆ รวมไปถึงแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อม จินตนาการของผู้ทอ ทำให้ผ้าทอแต่ละผืนมีความแตกต่าง และสามารถสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

ผ้าทอมือสามารถแบ่งตามเทคนิคการทอและกลุ่มชนที่ทอได้ ดังนี้

1. **สานขัด** เป็นเทคนิคการทอผ้าที่ใช้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย
2. **จก** เป็นวิธีการทำลวดลายผ้าของชาวไทยวน ไทพวน และไทลื้อ
3. **เกาะล้วง** เป็นวิธีการสร้างลวดลายขึ้นในเนื้อผ้าของชาวไทลื้อและชาวผู้ไทย
4. **ขิด** เป็นวิธีการสร้างลวดลายบนผ้า ด้วยการพุ่งสอดด้ายพิเศษ ส่วนใหญ่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
5. **มัคหมี่** เป็นวิธีการทอผ้าที่ทำทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทั้งชาวไทยวน ไทลื้อ ไทครั่ง และชาวไทลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเขมรถิ่นไทย

ในอดีต ลวดลายของผ้าทอมือนั้นจะแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและกลุ่มชนที่มีการทอผ้า ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงพื้นที่ในการทอผ้าและอัตลักษณ์ของคนกลุ่มนั้น ๆ ได้ เช่น ผ้าจกภาคเหนือ ผ้าขิดภาคอีสาน ผ้าลายน้ำไหลไทลื้อ ฯลฯ แต่ต่อมามีการย้ายถิ่นฐานและติดต่อสื่อสารระหว่างผู้คน ทำให้เกิดการไหลเลื่อนของวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิธีการทอผ้า ลวดลาย หรือสีที่ใช้ย้อมที่เคยเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชนนั้นได้แพร่กระจายไปยังถิ่นอื่น ๆ การระบุอัตลักษณ์ของผ้าจากพื้นที่ต่าง ๆ จึงอาจไม่ชัดเจนเท่ากับ **ลวดลายและเทคนิคการทอผ้า** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เราสามารถระบุได้ถึงแหล่งกำเนิด ชาติพันธุ์ อันเป็นอัตลักษณ์ของผ้าผืนนั้น ๆ รวมทั้งเรื่องราวที่อยู่เบื้องหลังผืนผ้าอันงดงามด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบัน นอกจากการรักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมแล้ว หลากหลายชุมชนคนทอผ้าทั่วประเทศไทยได้นำรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเองมาประยุกต์และผสมผสานกับนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งการผลิตเส้นใย ย้อมสี และสร้างสรรค์ลายผ้าใหม่ ๆ ขึ้น เพื่อสืบทอดและรักษาภูมิปัญญาการทอผ้าให้อยู่คู่กับชุมชนต่อไป ดังเรื่องราวต่อไปนี้ของชุมชนทอผ้าทั่วประเทศไทยที่ได้ใช้เทคนิคการทอต่าง ๆ จากภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ นำไปสร้าง "อัตลักษณ์" บนผืนผ้าขาวม้าทอมือ

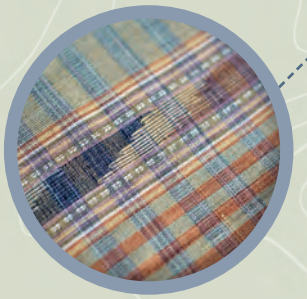

1
ผ้าขาวม้าลายเขลางค์
บ้านแจ้ซ้อน
3
3
ผ้าขาวม้า
ลายน้ำไหล
บ้านปางกอม
ผ้าขาวม้าลายช้าง
อ้อมขอกอด
บ้านศรีอุดม
2
ผ้าขาวม้าจกลายช้าง
บ้านภูจวง
2
ผ้าขาวม้าลายจก
บ้านคอนแร่
1
ผ้าขาวม้าไฉไล
บ้านสวนปอ
4
4
ผ้าขาวม้าขิดลายช้าง
บ้านทัพกระบือ
ผ้าขาวม้าขิด
ลายดอกแก้ว
บ้านฮ่องแฮ่
5
5
ผ้าขาวม้า
ลายหมี่
บ้านป่าก้าว
ผ้าขาวม้า
ลายลำน้ำยืน
บ้านสุขสมบูรณ์

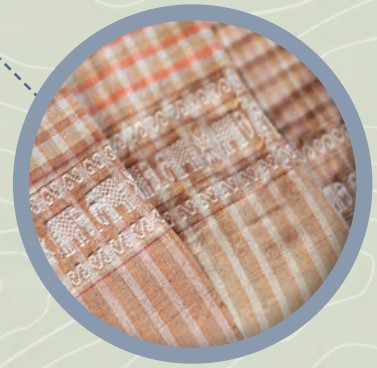

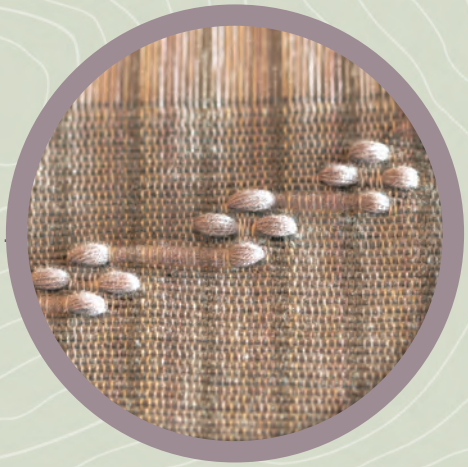

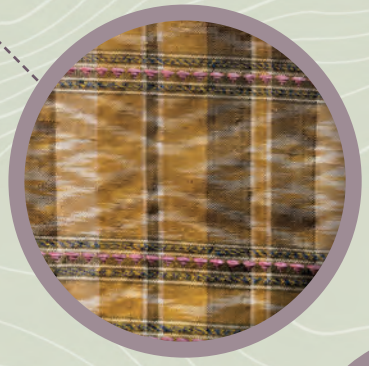

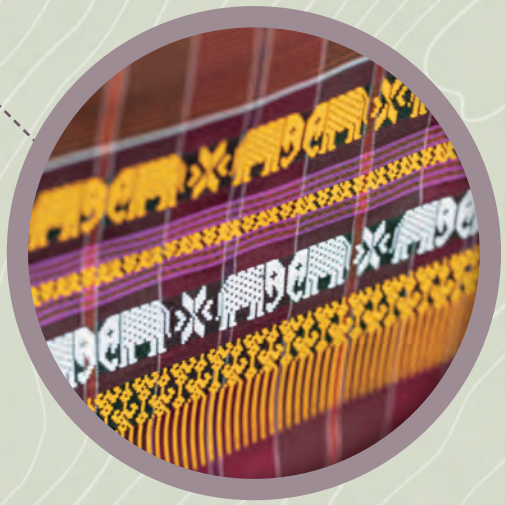

1. **สานขัด**

   เป็นเทคนิคการทอผ้าที่ใช้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

2. **จก**

   เป็นวิธีการทำลวดลายผ้าของชาวไทยวน ไทพวน และไทลื้อ

3. **เกาะล้วง**

   เป็นวิธีการสร้างลวดลายขึ้นในเนื้อผ้าของชาวไทลื้อและชาวผู้ไทย

4. **ขิด**

   เป็นวิธีการสร้างลวดลายบนผ้าด้วยการพุ่งสอดค้ายพิเศษ ส่วนใหญ่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

5. **มัดหมี่**

   เป็นวิธีการทอผ้าที่ทำทั่วทุกภาคของประเทศไทยทั้งชาวไทยวน ไทลื้อ ไทครั่ง และชาวไทลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเขมรถิ่นไทย

“สานขัด”
เทคนิคพื้นฐานของการทอผ้า

การทอผ้าเป็นงานศิลปหัตถกรรมอย่างหนึ่งที่มนุษย์คิดค้นขึ้นแต่โบราณกาล โดยกรรมวิธีการผลิตผ้านั้นมีกี่ทอผ้าเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการการทอ โดยเริ่มต้นจากการนำเส้นใยของพืชและสัตว์มาปั่นเป็นเส้นด้าย แล้วนำมาถักทอสานขัดกันเป็นตารางจนกลายเป็นผืนผ้า

เทคนิคสานขัดในการทอผ้าพัฒนามาจากการจักสาน ซึ่งเป็นงานหัตถกรรมที่ใช้เส้นใยจากพืชมาจักสานเป็นภาชนะเพื่อใช้งานในชีวิตประจำวัน ต่อมาจึงได้พัฒนามาเป็นการทอผ้าด้วยการใช้เส้นด้ายพุ่งและเส้นด้ายยืนมาสานขัดโดยทำมุมฉากกันจนได้เป็นผืนผ้า ทั้งนี้เส้นด้ายอาจเป็นสีเดียวกันหรือสีต่างกัน เมื่อนำมาทอสานขัดจะได้เนื้อผ้าที่เป็นเนื้อเรียบตลอดทั้งผืน

ปัจจุบันมีการใช้เทคนิคการทอผ้าด้วยวิธีสานขัดในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ส่วนการทอผ้าขาวม้าด้วยวิธีสานขัดนั้นมีการสร้างลวดลายเป็นลายตารางเล็กหรือใหญ่ตามแต่ความนิยมของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งได้มีการประยุกต์เพิ่มลวดลายอื่น ๆ เข้าไปบนผืนผ้าเพื่อความงดงามและเป็นเอกลักษณ์ อาทิ กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้คิดค้นลายผ้าขาวม้า 9 เส้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง ได้ออกแบบลายเขลางค์และลายน้ำมอญขึ้นใหม่โดยอิงจากลวดลายดั้งเดิมของชุมชน เป็นต้น

"สานขัด" จึงเป็นเทคนิคพื้นฐานของการทอผ้าที่เป็นจุดเริ่มต้นของช่างทอผ้าทุกคน ก่อนจะพัฒนาไปสู่เทคนิคการทอจก มัดหมี่ ขิด เกาะล้วง ที่ยากและซับซ้อนมากขึ้น

ผ้าฝ้ายสายน้ำแร่
ผ้าดี - สีงามแห่งแจ้ซ้อน

"ผ้าฝ้ายสายน้ำแร่" เป็นชื่อที่ชาวบ้านชุมชนศรีคอนมูลช่วยกันตั้งขึ้น มีความหมายครบถ้วนถึงทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ 3 อย่างของชุมชนแห่งนี้ อันได้แก่ ฝ้าย สายน้ำ และน้ำแร่ และทำให้เกิดสินค้าของชุมชนหลากหลายประเภท ได้แก่ ข้าวสายน้ำแร่ กาแฟสายน้ำแร่ และผ้าฝ้ายสายน้ำแร่

แม่น้ำมอญไหลหล่อเลี้ยงชุมชนศรีคอนมูล อำเภอแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง มาเนิ่นนานแต่ครั้งบรรพบุรุษ ทั้งการทำเกษตรและการทำไร่ฝ้าย ซึ่งเป็นที่มาของการนำผลผลิตมาทอเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้ในครัวเรือน และทอออกจำหน่ายเป็นรายได้ให้แก่ชุมชน นอกจากนี้ไม่ไกลจากชุมชนแห่งนี้ยังมี "น้ำพุร้อนแจ้ซ้อน" ที่นอกจากจะเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวบ้านและนักท่องเที่ยวแล้ว น้ำแร่ที่บ่อน้ำพุร้อนยังได้ถูกนำมาใช้ย้อมสีผ้าฝ้ายอีกด้วย

การใช้ทรัพยากรอย่างสอดประสานกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนนี้ ดำเนินการโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชน **กลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อน** โดยมี **สุทธิพร บุตรปะสะ** ประธานกลุ่ม เป็นผู้ขับเคลื่อนและนำพาผ้าฝ้ายสายน้ำแร่และผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนให้สาธารณชนได้รู้จักในนามของแบรนด์ **"น้ำมอญคีไซน์"** ซึ่งเป็นแบรนด์หนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการผลิตผ้าฝ้ายคุณภาพและสีสันสวยงาม

เริ่มต้นกับมูลนิธิศิลปาชีพฯ สู่การพัฒนาเรื่องการย้อมสีธรรมชาติ

ก่อนจะก้าวสู่ความสำเร็จเช่นทุกวันนี้ สุทธิพรเล่าว่าในอดีตกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำมอญได้รับการส่งเสริมจากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริมด้วยการทอผ้า

"ทางบ้านเราก็มีพื้นฐานในเรื่องการทอผ้าอยู่แล้วตั้งแต่ดั้งเดิม สมัยก่อนแต่ละบ้านเขาปลูกฝ้ายและมีกี่สำหรับทอผ้าไว้ใช้กันเองในครอบครัว ภายหลังพระองค์ทรงส่งเสริมให้รวมกลุ่มกัน ทางมูลนิธิฯ เขาจะส่งเส้นด้ายมาให้ทอ พอทอเสร็จก็ส่งคืนให้ทางมูลนิธิฯ แต่เนื่องจากเส้นฝ้ายที่ส่งมาจากมูลนิธิฯ ส่งมาให้เพียงปีละไม่กี่ครั้ง บางคนเขาไม่ได้ทำเกษตรและเขาพอจะมีเวลาว่าง เขาก็อยากจะทอผ้ามาขายเองบ้าง เพราะชุมชนเราอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามา เราจึงรวมกลุ่มการทอผ้า ระยะแรกเราซื้อเส้นฝ้ายมาทอ เราไม่รู้ว่าจะเริ่มอย่างไร ก็ลองผิดลองถูก เส้นฝ้ายที่เราซื้อมาก็เหมือนทั่ว ๆ ไป ไม่มีความแตกต่าง เลยขายไม่ดี เราจึงมาคิดกันว่าเราควรจะทำอย่างไรกับผลิตภัณฑ์ของเรา"

ผ้าขาวม้าทอลายเขลางค์ 2 ผืนนี้
ทอแทรกลวดลายด้วยลายไก๊ (ยกหลาบ)
สีเทา ย้อมจากใบเหวสีส้มย้อมจาก
เมล็ดของผลคำแสด

1. น้ำพุร้อนแจ้ซ้อนที่นำมาย้อมสีธรรมชาติบนผืนผ้าได้อย่างงดงาม
2. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อน
3. สุทธิพร บุตรปะสะ ประธานกลุ่ม

ผ้าพันคอทอเป็นลายขัด
สลับสี สีเทา สีเขียว และ
สีเหลืองย้อมจากใบเหว

ผ้าขาวม้าลายเขลางค์ ทอด้วยสีครามสลับสีเขียวหัวเป็ด (สมัยก่อนเรียกว่าสีอิ้น หรือเขียวอิ้น เป็นเทคนิคการย้อมสีแบบโบราณ คือจะย้อมฝ้ายด้วยสีครามก่อน แล้วย้อมทับด้วยสีเหลืองจากใบเหว)

ในเวลานั้นคุณแม่ของสุทธิพร ซึ่งเป็นประธานกลุ่มทอผ้า ได้รับคำแนะนำจากสำนักงานพัฒนาชุมชน ให้ไปเรียนรู้เรื่องการย้อมสีธรรมชาติจากศูนย์ฝึกอาชีพสตรีจังหวัดลำปาง หลังจากนั้นจึงได้เริ่มต้นทดลองย้อมสีธรรมชาติ โดยใช้พืชท้องถิ่น เช่น ใบเหว หรือตะเคียนหนู และนั่นเป็นที่มาของสีสันธรรมชาติในผ้าฝ้ายสายน้ำแร่อันสวยงามในวันนี้

ต้นไม้ ใบหญ้า และสายน้ำ ทรัพยากรที่เอื้อต่อการทอผ้าคุณภาพ

อำเภอแจ้ซ้อนมีทรัพยากรที่เอื้อต่อการผลิตผ้าคุณภาพดี ไม่ว่าจะเป็นต้นฝ้าย การย้อมสีธรรมชาติ และน้ำแร่แจ้ซ้อนที่นำมาใช้ในการย้อมสีธรรมชาติ ดังที่สุทธิพรได้เล่าว่า

"ในการย้อมสีธรรมชาติ ใบเหวเป็นพืชท้องถิ่นที่มีเฉพาะแถวเขตแจ้ซ้อน ให้สีเหลือง เขียวเทา เป็นใบไม้ชนิดเดียวที่สามารถย้อมได้สามเฉด และกลายเป็นสีเอกลักษณ์ของเราในเวลานี้ด้วย นอกจากใบเหวก็มีพวกเปลือกประดู่ ไม้ตะแบก ฯลฯ เราก็ลองเอามาย้อม หรือครั่ง ใบลำไย ใบมะม่วง หรือใบหูกวางที่มีอยู่ในชุมชน พบว่าเอามาย้อมได้หมด"

นอกจากพืชท้องถิ่นที่มีคุณภาพดีแล้ว ก็ได้มีการทดลองนำ "น้ำแร่แจ้ซ้อน" มาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการย้อมสีธรรมชาติ ส่งผลต่อคุณภาพของสีสันที่งดงามคงทน และเนื้อผ้าที่นุ่มขึ้น

"เราได้นำเอาน้ำพุร้อนมาใช้ในการย้อมสีด้วย เนื่องจากเราต้องการหาเอกลักษณ์ของเรา เพราะผ้าย้อมสีธรรมชาติก็มีหลายคนทำอยู่แล้ว นอกจากจะมีความเด่นในเรื่องการย้อมสีเหลืองเขียวเทาแล้ว เราก็อยากจะนำเทคนิคที่แปลกใหม่เข้ามาโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งก็คือการนำน้ำแร่มาย้อม แล้วปรากฏว่าเกิดการเปลี่ยนสีขึ้นมาใหม่ ๆ เช่น สีที่ได้จากธรรมชาติจะมีสีตุ่น ๆ ถ้าเป็นเหลืองก็จะเหลืองตุ่น ๆ แต่เมื่อใช้น้ำแร่มาย้อม สีจะเหลืองสว่างขึ้น เหลืองใส ๆ หรือถ้าเป็นสีเทาก็จะมีสีเทาที่เข้มขึ้น มีน้ำหนักของสีมากขึ้น หรือมีเฉดสีที่สว่างขึ้นและสีไม่ตก รวมถึงผ้าที่เรานำไปย้อมด้วยน้ำแร่หรือนำไปแช่น้ำแร่ ผ้าจะมีความนุ่มมากขึ้นค่ะ" สุทธิพรกล่าว

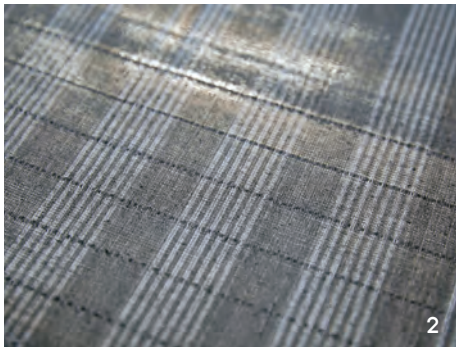

1. ผ้าขาวม้าลายเขลางค์ สีชมพูย้อมด้วยครั่งสลับสีเทาย้อมจากใบเหว
2. ผ้าขาวม้าลายเขลางค์ สีเทาสลับขาว ทอแทรกด้วยลายไก๊ตลอดผืน ทำให้เนื้อผ้ามีผิวสัมผัสมีลวดลายนูนบนผืนผ้าสีเทาที่ย้อมจากใบเหว
3. ลายน้ำมอญ ซึ่งมีจุดเด่นคือการทอเล่นลายทางขวางสลับสีขั้นลายด้วยไก (เส้นฝ้าย 2 สีที่นำมาปั่นเกลียวกันคล้ายเชือก)
4. ผ้าทอลายไก๊ สีน้ำตาลที่ใช้ทอเป็นฝ้ายตุ่น (ใยฝ้ายเป็นสีน้ำตาลตามธรรมชาติ)

ลายเขลางค์ - ลายน้ำมอญ เอกลักษณ์ผ้าขาวม้าน้ำมอญ

ผ้าขาวม้าของกลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อนเป็นผ้าขาวม้าที่ทอด้วยเทคนิคสานขัค ที่อิงต้นแบบลวดลายจากผ้าขาวม้าลายตารางแบบดั้งเดิมของชุมชน ต่อมา จึงได้มีการสร้างลวดลายใหม่ ๆ เพิ่มเข้าไป นั่นคือ **"ลายเขลางค์"** และ **"ลายน้ำมอญ"**

ลายเขลางค์เป็นลายที่ออกแบบขึ้นใหม่ โดยมีต้นแบบจากผ้าขาวม้าลายตาราง แบบดั้งเดิม แต่ได้เพิ่มลายเส้นตารางเล็กคู่ให้ตัดกันระหว่างตาหมากรุก ทำให้เกิดลวดลายคล้ายผ้าลายสกอต ทั้งนี้ สุทธิพรเล่าถึงลวดลายการทอที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนว่า

"การทอสานขัคหรือลายขัคพื้นฐาน เป็นการขัคกันธรรมดาตามพื้นฐานของการทอ เพราะไม่ซับซ้อนยุ่งยาก เป็นลายทอที่แข็งแรง สามารถนำไปทำผลิตภัณฑ์อื่นได้อีกหลากหลาย ขณะเดียวกันเราก็มีการออกแบบลายเป็นทางยืนหรือทางขวางบ้าง เพื่อให้ผ้าได้มีลวดลาย หากไม่มีลายก็จะกลายเป็นผ้าพื้นธรรมดาไป

"ผ้าขาวม้าลายเขลางค์ของเราจะมีลักษณะลวดลายที่แบ่งเป็นช่องเล็ก ๆ จะมีตาเล็ก ๆ ซ้อนเข้าไป ผ้าขาวม้าปกติจะใช้สีอะไรก็ได้แล้วขัคเป็นช่องใหญ่ ๆ มีน้อยมากที่จะขัคเป็นตาเล็ก ๆ แต่เราต้องการเน้นให้เห็นถึงความละเอียดลออในการทอลวดลายเส้นเล็ก ๆ ซึ่งมีความยากในการทอ คนที่ทอจะต้องจำและนับว่าตาหนึ่งเราพุ่งไปกี่เส้น ถ้าพุ่งไม่ถูก ตาก็จะมีเส้นไม่เท่ากัน"

อีกหนึ่งลายเอกลักษณ์ของกลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อนคือ **ผ้าลายน้ำมอญ** ซึ่งออกแบบขึ้นใหม่เช่นกัน โดยเป็นการทอเล่นลายทางขวางสลับสีขั้นลายด้วยไก (ไก คือ เส้นฝ้าย 2 สีที่นำมาปั่นเกลียวกันคล้ายเชือก) นำมาทอสลับลายผ้าเพื่อให้เป็นลายนูนบนผืนผ้า นับว่าเป็นการเพิ่มเสน่ห์ให้เนื้อผ้าดูมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผ้าของกลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อนยังมีลายดั้งเดิมอีกหลายหนึ่งที่น่าสนใจ คือ **ลายไก๊** ซึ่งเป็นลายผ้าที่ทอด้วยวิธียกหลาบเพื่อให้เกิดเป็นลวดลาย (หลาบมาจากคำว่าไม้หลาบ หมายถึงไม้สำหรับเก็บลวดลายและจัดแยกเส้นด้ายยืน) แต่ปัจจุบันใช้วิธีการทอแบบสี่ตะกอแทนการยกหลาบ ทำให้สามารถทอได้รวดเร็วขึ้น และทอผ้าหน้ากว้างได้ถึง 40 นิ้ว จากเดิมที่ผ้ายกหลาบทอได้เพียง 20 นิ้ว

ลวดลายเอกลักษณ์ที่ผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นเข้ากับการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ รวมทั้งวัตถุดิบจากธรรมชาติทั้งต้นไม้ ใบหญ้า และสายน้ำ ทำให้ผ้าฝ้ายสายน้ำแร่แห่งแจ้ซ้อนมีเสน่ห์น่าค้นหา ครบองค์ประกอบของความเป็น "ผ้าดี-สีงาม" ที่ตอบโจทย์คนรักธรรมชาติได้อย่างลงตัวทีเดียว

สมหวัง ทองวิชิต
กับผลงานอันน่าภูมิใจ

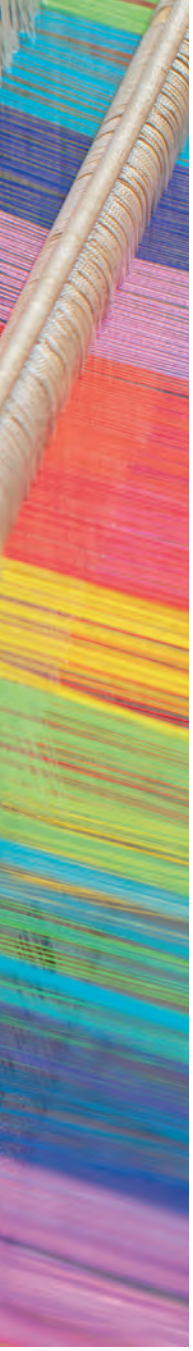

หลากสีสัน สวยสดใส ผ้าขาวม้าไฉไล สไตล์บ้านสวนปอ จังหวัดร้อยเอ็ด

ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี หรือเรียกสั้น ๆ ว่า **กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ** จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นชุมชนที่ทอผ้ามาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย ต่อมาได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อทอผ้าเป็นอาชีพเสริม ภายใต้การนำของ **สมหวัง ทองวิชิต** ประธานกลุ่มฯ แต่ก่อนที่เธอจะมาทำหน้าที่นี้ เธอเกริ่นเล่าว่า

"ดิฉันเริ่มต้นจากศูนย์เลยค่ะ เพราะบ้านเก่าที่อยู่ตรงนี้ไฟไหม้หมด ไม่เหลืออะไรเลย ก็มี ส.ส.สมัยนั้นและชาวชุมชนมาช่วยเราเก็บหอมรอมริบเอา พอถึงจุดที่ฟื้นฟูตัวเองได้ ดิฉันก็ตั้งใจจะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนกลับคืนแก่ชุมชนบ้าง เลยมาดูเรื่องทอผ้าซึ่งดิฉันไม่เคยมีความรู้มาก่อน แต่ก่อนหน้าที่จะกลับมาอยู่บ้านและไฟไหม้บ้านนั้น ดิฉันไปเป็นสาวโรงงานทอผ้าที่พระประแดง จึงพอมีพื้นฐานมาบ้าง แล้วลาออกไปรับจ้างเลี้ยงเด็กที่บ้านคนมีเงินแถวสุขุมวิท จนลาออกกลับบ้านมาแต่งงาน พอได้ทำงานผ้าจริงจังก็รู้สึกว่าดิฉันมีโอกาสมากกว่าคนอื่นในชุมชน จึงอยากช่วยเหลือ"

การทำงานของกลุ่มดำเนินมาหลายปี จนกระทั่งได้สร้างผลงานโดดเด่นจากการเข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยในปี 2559 โดยส่งผลงาน "ผ้าลายไฉไล" เข้าประกวดจนได้รับรางวัลรองชนะเลิศประเภทผ้าขาวม้าความคิดสร้างสรรค์

จุดเด่นของผ้าลายไฉไลคือ เฉดสีที่ผสมผสานออกมาอย่างสวยงามและทออย่างประณีตงดงาม สามารถนำมาใช้ได้สารพัดประโยชน์ ทั้งสวมใส่และแปรรูปไปทำผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ของใช้ในบ้านต่าง ๆ เป็น "ผ้าลายไฉไล" ที่เป็นความภาคภูมิใจของกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ

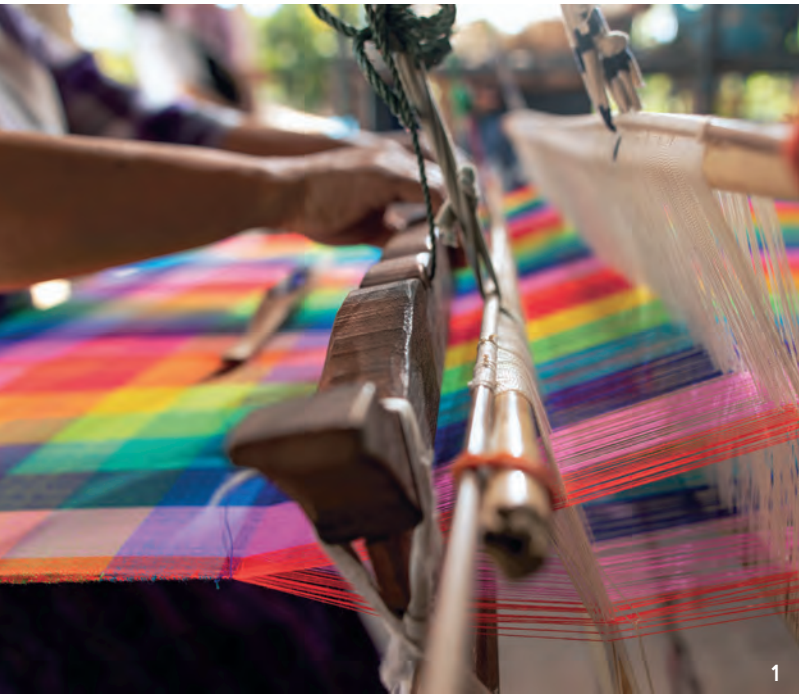

1. จากเส้นด้ายกลายเป็นผืนผ้า
2. จัดเส้นด้ายให้เข้าที่
3. ดึงเส้นด้ายทีละสีก่อนปั่นเข้าหลอด
4. สมหวัง ทองวิชิต กับสมาชิกกลุ่มฯ โชว์ผืนผ้าไฉไลสีสวยสด

ที่มาของผ้า “ลายไฉไล”

จุดเริ่มต้นของการทอผ้าให้มีสีสันสดใสอย่างเจ็บปวด ตามสำนวนของสมหวัง ผู้เป็นประธานกลุ่มฯ เล่าว่า

"ตอนที่โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ชวนให้ส่งผ้าเข้าไปประกวด ตอนนั้นคนไทยกำลังอยู่ในช่วงไว้ทุกข์ให้ในหลวงรัชกาลที่ 9 กันอยู่ ไปไหนมาไหนก็เห็นแต่คนใส่เสื้อสีดำ ดิฉันจึงคิดว่า ถ้าเราออกทุกข์กันแล้วจะใส่เสื้อผ้าสีอะไรดี น่าจะเป็นสีสดใสหน่อย จึงนำผ้าหลายสีมาทอ ทอเป็นตาเล็ก แล้วส่งลายฟ้าใสไปประกวดแต่ไม่เข้ารอบ เขาก็บอกให้เราส่งอีก แล้ว ***คุณหนุ่ม - ฐาปน สิริวัฒนภักดี*** *ให้คำแนะนำกับดิฉันว่าลองทำเป็นผ้า 7 สี สำหรับผูกเสาเอก เสาโท เสาเรือน ศาลพระภูมิ ฯลฯ แบบที่ซื้อผืนเดียวกลับไปก็ใช้ได้ทีเดียวเลยสิ ดิฉันรู้สึกว่าเขาคิดเก่งจัง ทำไมเราถึงคิดไม่ได้เหมือนเขานะ และถ้าเราจะทำ เราต้องสลับสีผสมผสานใหม่หมด ตอนแรกเราทอแบบตาขัดก็ได้เป็นผ้าขาวม้าทั่วไป พอดีช่วงนั้นดิฉันได้รับคัดเลือกไปเข้าอบรมหลักสูตรหนึ่งที่บุรีรัมย์ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้จัด ได้เจอผู้เชี่ยวชาญ เขาก็มาลงพื้นที่บ้านเรา เราก็ไปปรึกษาเขา เขาบอกว่า ถ้าเราทอเป็นตาขัดธรรมดาจะไม่สวย แล้วแนะนำว่าให้ทอแบบเส้นพุ่งสีหนึ่งและเส้นยืนอีกสีหนึ่ง พอเราลองทำดู ผลออกมาคือได้สีสวยมาก พอทำได้ก็คิดชื่อไม่ออก ไม่รู้จะใช้ชื่ออะไรดี รู้แต่ว่าเห็นแล้วให้ความรู้สึกสวย สดใส ไฉไลไปหมดเลย เขาเลยบอกให้ใช้ชื่อนี้สิ จึงเป็นที่มาของชื่อ 'ไฉไล' ค่ะ"*

เทคนิคการทอ...ง่ายนิดเดียว

ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านสวนปอยังอธิบายถึงเทคนิคการทอต่อไปว่า

"เทคนิคการทอก็ไม่มีอะไรมากมาย เป็นการทอแบบตาขัดหรือ 'สานขัด' ใช้เส้นยืนเส้นพุ่งคนละสี แล้วต้องใช้ฝ้ายประดิษฐ์ จะใช้ฝ้ายธรรมชาติไม่ได้ เพราะทอแล้วไม่ได้คุณภาพ ฝ้ายประดิษฐ์ที่เราใช้เรียกว่า ฝ้ายน้ำหนึ่ง เมื่อทอออกมาแล้วจะเงาเหมือนเส้นไหม แล้วเราซื้อแบบย้อมสีสำเร็จมาเลย ไม่ต้องเอามาย้อมเองอีก เพราะเคยย้อมด้วยสีธรรมชาติ แต่ได้สีไม่สวยเหมือนเขาย้อม สีเป็นด่าง ๆ ไม่สม่ำเสมอ สีที่เขาย้อมมาเป็นสีเคมี แต่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

"ตอนทอใหม่ ๆ หน้าฟืมยังไม่นิ่ง ยังไม่แน่น เนื้อผ้าจะเป็นเส้น ๆ ทอไปสักพักเส้นถึงจะหายไปเอง แล้วตอนทอต้องทำตารางให้เสมอ ถ้าทำตาใหญ่หรือเล็กไปก็ไม่สวย สำหรับตาหนึ่งใช้ประมาณ 80 เส้น คนที่ทอประจำเขาจะชำนาญโดยกะประมาณเองไม่ต้องวัด แต่บางคนใช้ไม้บรรทัดวัด บางทีคนแก่ทอไปตามประสาแล้วลืมกะหรือวัด ลายที่ได้ออกมาก็ไม่เหมือนกัน คิฉันต้องคอยบอกให้ตั้งใจทอออกมาอย่างสม่ำเสมอ บางครั้งลูกค้ามาซื้อ ส่วนใหญ่เป็นดีไซเนอร์ เขาวัดเลยว่าตาหนึ่งกี่เซนติเมตร เพราะเขาต้องนำไปออกแบบตัดเย็บให้เข้ากับแบบ จึงต้องเคร่งครัด ตอนหลังเขาก็จะสั่งมาเลยให้ทอตาละกี่เซนติเมตร"

เสน่ห์ความสวยงามที่โดดเด่นของผ้าไฉไลคือเรื่องของการจับคู่สี เกิดจากความคิดของสมหวังเอง เวลาที่เธอเดินทางไปที่ไหน แล้วเห็นคู่สีสวย ๆ ก็จะถ่ายรูปเก็บไว้ แล้วนำมาลองเลือกดูว่าสีไหนเหมาะ สีไหนทำได้ ถ้าจับคู่แล้วไม่สวย เธอก็ลองใหม่ ถ้าจับคู่สีได้ลงตัวก็ลองนำมาทอดูว่าสวยงามหรือไม่ แล้วพัฒนาจนออกมาเป็นหลากสีสัน

"ก่อนที่จะทอเป็นหลากสี คิฉันเข้าไปดูใน YouTube เห็นสีสายรุ้งสวยมาก แต่สายรุ้งเป็นสาย ตอนแรกที่ทดลองทอ ยังไม่มีความรู้ว่า ถ้าเป็นสายรุ้งต้องสลับสีเยอะ ๆ และคิฉันไม่ได้ทำสีรุ้งเรียงตามเป๊ะ ๆ จะเป็นการหยิบจับมาสลับสีเองตามที่รู้สึกว่าดี โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้แนวความรู้ว่า ถ้าเป็นสีจัด ๆ อ่อน ๆ ก็นำสีดำมาใช้ จะดูเด่นขึ้นมาแบบสะดุดตา แต่ถ้าสีสดเกินไปสีดำก็จะช่วยให้ดูเบาลง เมื่อรู้หลักอย่างนี้แล้ว คิฉันก็เรียงสีเองได้และออกมาสวย มีคนชอบ ทอเสร็จนำไปออกบูธขายที่เมืองทองธานี ลูกค้าหลายคนเห็นก็ชอบ ซื้อกันไป อย่างเช่นคนขายกะหรี่ปั๊บที่เขาใหญ่ เขาซื้อไปที 20 - 30 ผืนเลย คิฉันถามว่า ซื้อไปทำอะไรมากมาย เขาบอกนำไปแต่งร้าน

"ในอำเภอปทุมรัตต์จะมีแค่กลุ่มบ้านสวนปอของเราเท่านั้นที่ทอได้สีแบบนี้ คนอื่นเขาอาจทำได้ แต่ต้องมีคนไปให้ความรู้เขา เขาคงไม่กล้าทำหรอก เพราะกลุ่มฯ ของเราทำแล้ว ถ้าเขามาทำตามแบบเราก็จะกลายเป็นเลียนแบบเรา ซึ่งผ้าไฉไลของเราเวลานำไปตัดเป็นเสื้อผ้าใส่แล้วสวยมากนะ เพราะผ้าเราดูไม่เป็นผ้าขาวม้า แต่ดูเป็นแฟชั่นมากกว่า"

เป็นความไฉไลที่น่าภาคภูมิใจจริง ๆ

“จก”
ศิลปกรรมแห่งศรัทธาบนผืนผ้า

"จก" เป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างลวดลายบนผืนผ้า โดยการใช้เส้นด้ายพุ่งพิเศษสอดขึ้นลง และใช้ขนเม่นหรือนิ้วมือในการสะกิดเส้นด้ายพุ่งพิเศษนั้นขึ้น เพื่อสร้างลวดลายบนผืนผ้า หากผู้ทอมีความชำนาญในการจกอาจใช้นิ้วมือควักยกเส้นด้ายยืนขึ้นแทนการใช้ไม้หรือขนเม่นก็ได้

การจกเป็นวิธีการของชาวไทยวนและไทพวน ซึ่งเป็นชาติพันธุ์ที่มีทักษะชั้นสูงในการทอผ้า แหล่งผ้าไทยวนที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย ได้แก่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอลับแลและอำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ตำบลดอนแร่ ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ทั้งนี้ผ้าซิ่นตีนจกเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมที่ชัดเจนของกลุ่มคนที่อพยพจากเมืองเชียงแสนในอดีต

ส่วนแหล่งผ้าไทพวนที่เป็นที่รู้จักกันดีคือ ผ้าไทพวนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ซึ่งลักษณะการทอผ้าตีนจกแบบดั้งเดิมของชาวไทพวนหาดเสี้ยวมีความแตกต่างจากชาวไทยวน โดยจะใช้ขนเม่นในการจกฝ้ายจากด้านล่างขึ้นด้านบนบนเส้นยืน โดยจะทอผ้าจากด้านหน้าของผ้าจก ซึ่งเป็นวิธีการจกที่แตกต่างจากผ้าจกแม่แจ่มและราชบุรีที่จะจกจากด้านหลัง

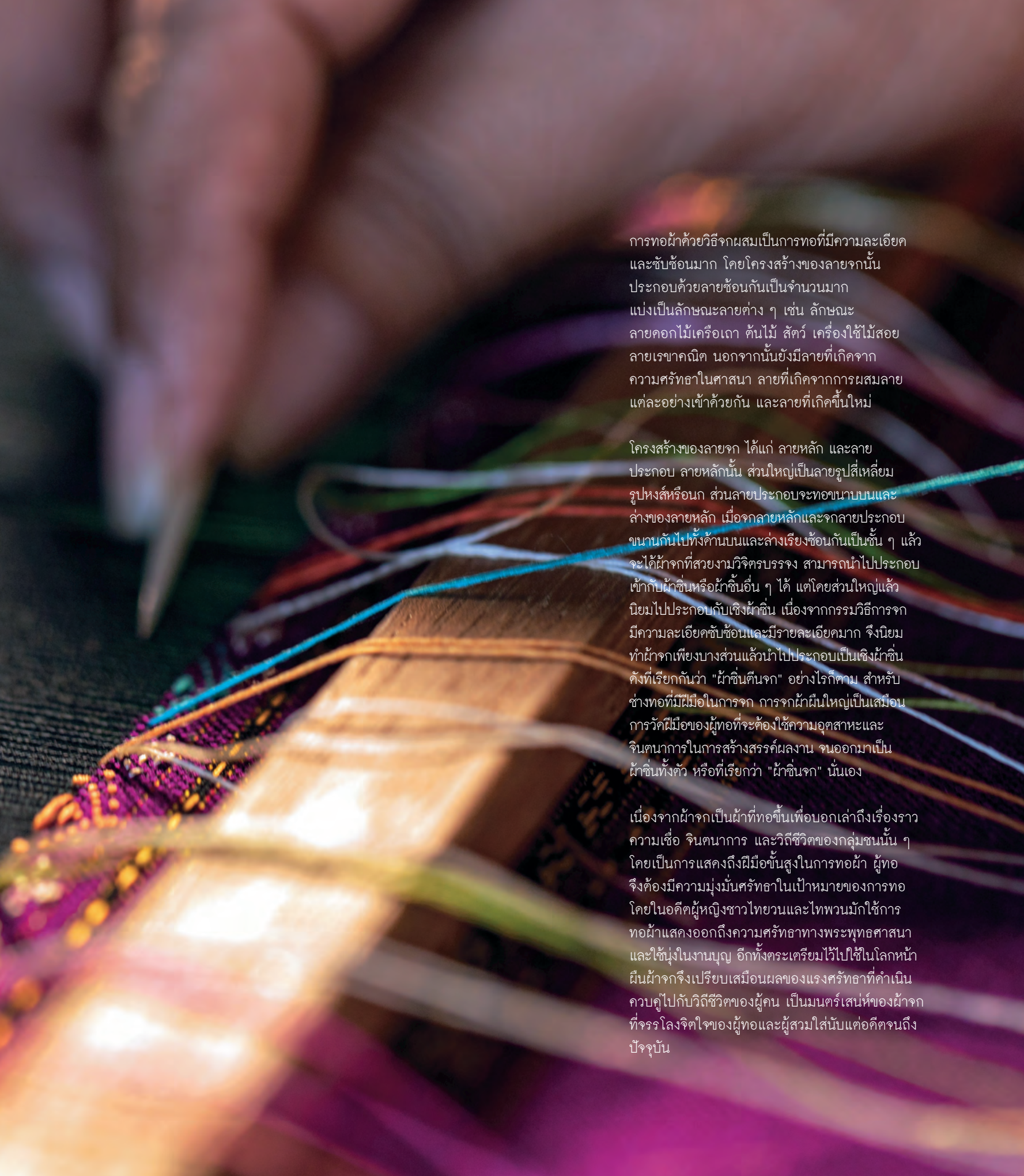

การทอผ้าด้วยวิธีจกผสมเป็นการทอที่มีความละเอียดและซับซ้อนมาก โดยโครงสร้างของลายจกนั้นประกอบด้วยลายซ้อนกันเป็นจำนวนมาก แบ่งเป็นลักษณะลายต่าง ๆ เช่น ลักษณะลายดอกไม้เครือเถา ต้นไม้ สัตว์ เครื่องใช้ไม้สอย ลายเรขาคณิต นอกจากนั้นยังมีลายที่เกิดจากความศรัทธาในศาสนา ลายที่เกิดจากการผสมลายแต่ละอย่างเข้าด้วยกัน และลายที่เกิดขึ้นใหม่

โครงสร้างของลายจก ได้แก่ ลายหลัก และลายประกอบ ลายหลักนั้น ส่วนใหญ่เป็นลายรูปสี่เหลี่ยม รูปหงส์หรือนก ส่วนลายประกอบจะทอขนาบบนและล่างของลายหลัก เมื่อจกลายหลักและจกลายประกอบขนานกันไปทั้งด้านบนและล่างเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ แล้ว จะได้ผ้าจกที่สวยงามวิจิตรบรรจง สามารถนำไปประกอบเข้ากับผ้าซิ่นหรือผ้าชิ้นอื่น ๆ ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วนิยมไปประกอบกับเชิงผ้าซิ่น เนื่องจากกรรมวิธีการจกมีความละเอียดซับซ้อนและมีรายละเอียดมาก จึงนิยมทำผ้าจกเพียงบางส่วนแล้วนำไปประกอบเป็นเชิงผ้าซิ่น ดังที่เรียกกันว่า "ผ้าซิ่นตีนจก" อย่างไรก็ตาม สำหรับช่างทอที่มีฝีมือในการจก การจกผ้าผืนใหญ่เป็นเสมือนการวัดฝีมือของผู้ทอที่จะต้องใช้ความอุตสาหะและจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน จนออกมาเป็นผ้าซิ่นทั้งตัว หรือที่เรียกว่า "ผ้าซิ่นจก" นั่นเอง

เนื่องจากผ้าจกเป็นผ้าที่ทอขึ้นเพื่อบอกเล่าถึงเรื่องราว ความเชื่อ จินตนาการ และวิถีชีวิตของกลุ่มชนนั้น ๆ โดยเป็นการแสดงถึงฝีมือขั้นสูงในการทอผ้า ผู้ทอจึงต้องมีความมุ่งมั่นศรัทธาในเป้าหมายของการทอ โดยในอดีตผู้หญิงชาวไทยวนและไทพวนมักใช้การทอผ้าแสดงออกถึงความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา และใช้นุ่งในงานบุญ อีกทั้งตระเตรียมไว้ไปใช้ในโลกหน้า ผืนผ้าจกจึงเปรียบเสมือนผลของแรงศรัทธาที่ดำเนินควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของผู้คน เป็นมนตร์เสน่ห์ของผ้าจกที่จรรโลงจิตใจของผู้ทอและผู้สวมใส่นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

"ศิลปะที่ฉ่ำไปด้วยเนื้อหา" บนผ้าขาวม้าลายจกบ้านดอนแร่

ในอดีตหมู่บ้านคอนตันและหมู่บ้านคอนขาม ตำบลดอนแร่ จังหวัดราชบุรี เป็น "หมู่บ้านในหุบเขา" ที่มีภูเขาล้อมรอบทุกทิศ และมีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ก่อนที่ความเจริญจะเข้ามาและมีการสร้างถนนหนทางให้เชื่อมต่อกันกับชุมชนอื่น ๆ เช่นในปัจจุบัน

"เมื่อก่อนแทบจะไม่มีใครรู้ว่ามีพื้นที่ตรงนี้ซ่อนอยู่ คนในหุบนี้ก็ล้วนเป็นเครือญาติกันหมดเลยค่ะ อยู่เป็นเมืองปิด และมีทัศนคติที่ว่ากลัวคนในเมืองจะมาหลอกเรา วัฒนธรรมต่าง ๆ วิถีชีวิตและความเชื่อของเราจึงมั่นคงเหนียวแน่นมาก" **อนุภา มณีจันทร์หรือนอร์ท** เล่าถึงที่มาของวิถีชีวิตคนบ้านดอนแร่ในอดีต ในฐานะลูกหลานที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์และพัฒนาการทอผ้าในพื้นที่ จนประสบความสำเร็จในการต่อยอดสร้างแบรนด์ Don Manee ของตนเอง

ผ้าลายจกดอนแร่เป็น 1 ใน 3 ของตระกูลผ้าชาวไทยวน จังหวัดราชบุรี อันได้แก่ ดอนแร่ คูบัว และหนองโพ-บางกะโด ด้วยชัยภูมิที่ตั้งที่เป็น "เมืองปิด" ทำให้ดอนแร่ยังคงรักษารากเหง้าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติพันธุ์ไทยวนไว้ได้เป็นอย่างดี นับตั้งแต่ที่บรรพบุรุษชาวไทยวนโยกย้ายถิ่นฐานจากเมืองเชียงแสนมาอยู่ที่จังหวัดราชบุรีในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาเหนือที่ใช้ในการสื่อสารของชุมชน และ **"ศิลปกรรมแห่งศรัทธา"** บนผืนผ้าขาวม้าลายจกแบบดั้งเดิมที่นับวันจะหาชมได้ยากยิ่ง เนื่องจากกรรมวิธีในการทอผ้าลายจกนั้นมีความยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งยังใช้เวลานานนับปีในการทอ ทำให้ในปัจจุบันมีผู้ทอผ้าด้วยเทคนิคลายจกแบบโบราณลดน้อยลงทุกที

ลายนกคู่กินน้ำฮ่วมเต้าซึ่งเป็นลายสัญลักษณ์ของผ้าจกไทยวน

แต่ไม่ว่าโลกภายนอกจะหมุนไปเร็วแค่ไหนก็ตามใต้ถุนบ้านของชาวเมืองในหุบเขานี้ก็ยังมีกี่ทอผ้า และส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของชาวเมืองในหุบเขานี้ก็ยังคงดำเนินไปด้วยลมหายใจของคนทอผ้า

ผ้าขาวม้าลายจกบ้านดอนแร่ ผ้าขาวม้าที่มิใช่ลายตาราง

ผ้าที่ชาวดอนแร่เรียกว่าผ้าขาวม้านั้นไม่ใช่ลายตารางเหมือนที่อื่น ๆ แต่เป็นผ้าลายจกที่ใช้ตั้งแต่ศีรษะลงมาถึงเอว หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **"ผ้าบน"** หมายถึงผ้าที่ใช้สำหรับช่วงบนของร่างกาย และใช้สำหรับผู้ชายเท่านั้น เช่น ผ้าปรกหัวนาค ผ้าครองออกบวช และผ้าพาดบ่า ซึ่งชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า "ผ้าขาวม้า" มาแต่ดั้งเดิม ลวดลายของผ้าบนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพิธีศาสนา ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมของชาวไทยวน ดังนั้นจึงเป็นผ้าที่ผู้ทอต้องมีฝีมือ มีความประณีตบรรจง และมีศรัทธา

1. อนุภา มณีจันทร์ หรือนอร์ท
2. ผ้าขาวม้าดอนแร่ หรือ "ผ้าบน" ที่ใช้ในพิธีสำคัญทางศาสนา

"ผ้าที่ใช้ในงานบวชจะไม่ให้คนอื่นทอนะคะ ผู้หญิงที่จะทอให้ได้คือแม่ของนาคเท่านั้น เพราะถือว่าเป็นผ้าชั้นสูง เหมือนผ้าเหลืองพระ คนที่ทอส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายเท่านั้น และทอกันแค่ฤดูกาลเดียว ตอนนี้ก็แทบจะไม่มีคนทอแล้ว เหลือบ้านหลังเดียวแล้ว เขาจะทอแค่ช่วงที่จะมีการบวช และตอนนี้เขาก็จะซื้อตุนไว้แจกช่วงปีใหม่ โดยวัฒนธรรมการให้ผ้าขาวม้าของที่นี่ถือเป็นการมอบสิ่งมงคลให้แก่กันค่ะ"

ผ้าบนของชาวไทยวนนั้นจะมีสีหลัก ๆ 3 สี คือ เขียว คำ และ แดง ส่วนลวดลายในผ้าบนเป็นลายที่ทอขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาตามศรัทธาทางพระพุทธศาสนา เช่น ลายช้าง ลายเสมา และไม่นิยมทอลายเหล่านี้ลงบน **"ผ้าล่าง"** ซึ่งเป็นผ้าที่ใช้ตั้งแต่เอวจนถึงเท้า เช่น ผ้าซิ่นของสุภาพสตรี อย่างไรก็ตาม ทั้งผ้าบนและผ้าล่างก็ล้วนใช้เทคนิคการจกในการทอผ้าอย่างวิจิตรบรรจงไม่แพ้กัน เพียงแต่มีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกัน

ทอผ้าจกด้วยขนเม่นและเส้นไหม

ในอดีต ผู้ทอผ้าจกใช้ "ขนเม่น" ที่มีปลายเรียวแหลมเป็นเครื่องมือสำคัญในการทอผ้าจก แต่ในปัจจุบันชาวบ้านปรับเปลี่ยนมาใช้ไม้ถักนิตติ้งที่มีปลายแหลม งัดยกเส้นค้ายยืนที่นับจำนวนเส้นแล้วขึ้น แล้วจึงสอดค้ายที่จะใช้ทำลวดลายเข้าไปตามจังหวะลายเฉพาะจุดหรือเฉพาะช่องลงไป จะเห็นได้ว่าเป็นกรรมวิธีการทอที่ละเอียดและใช้เวลาอย่างมาก แต่ก่อให้เกิดลวดลายผ้าอันวิจิตรตระการตา โดยเฉพาะลายนกคู่กินน้ำร่วมต้นซึ่งเป็นลายเอกลักษณ์ของคอนแร่

ทั้งนี้ลักษณะของผ้าจกตระกูลราชบุรีมีความคล้ายคลึงกับผ้าของชาวไทยวนในภาคเหนือ เช่น ผ้าจกไทยวน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ และผ้าจกไทยวน จังหวัดอุตรดิตถ์ แต่แตกต่างกันตรงที่ผ้าจกราชบุรีจะใช้สีตัดกัน เช่น คำ แดง เขียว คราม เป็นต้น ส่วนผ้าจกคอนแร่นั้นมีเอกลักษณ์คือมักใช้เทคนิคการจกลายจนเต็มผืน และใช้สีหลัก 3 สี คือ คำ แดง นิยมใช้วิธีการจกเป็นลายกาบต่าง ๆ เช่น ลายนกคู่กินน้ำร่วมต้น

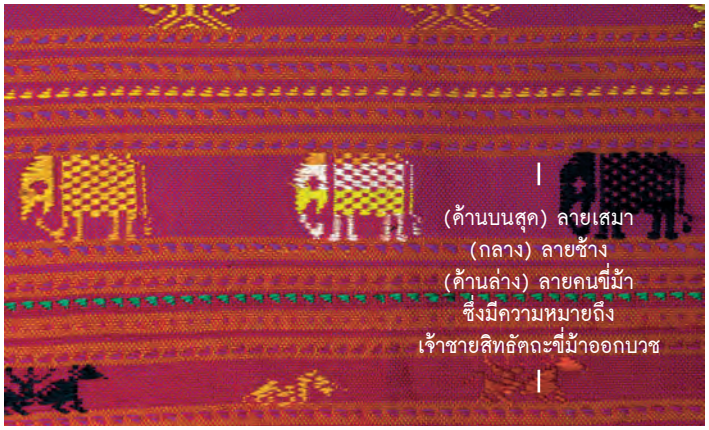

อนุภาเรียกลายนกคู่กินน้ำร่วมต้นว่า **"ลายนกคู่กินน้ำฮ่วมต้น"** ตามภาษาถิ่น เป็นลายที่นิยมทอลงบนผ้าล่างหรือผ้าซิ่น นอกจากนี้ยังมีลายประกอบอีกเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ลายจกบนผืนผ้าจึงมีความละเอียดลออและมีขั้นตอนที่ยาก เริ่มตั้งแต่กรรมวิธีการจก

"จกเป็นกิริยาของการงัดเส้นค้าย แล้วใช้ขนเม่นงัดค้ายขึ้นมาทีละเส้น เวลานับช่องเหมือนตารางหมากรุกค่ะ นับทีละช่องแล้วใช้เส้นค้ายสอดลงไปในช่องนั้น ๆ โดยใช้ขนเม่นงัดเส้นค้ายขึ้นมา งัดทีละเส้น คล้ายการเนา แต่ไม่ได้เนา เพียงแค่เอาขนเม่นสอดเข้าไปในเส้นค้าย สอดไปทีละเส้น เมื่อได้ลายที่ต้องการก็เอาค้ายคล้องลงไปแล้วงัดขึ้นมา"

"กระจก" ใต้กี่ทอผ้า เทคนิคทอจกจากด้านหลังผ้า

กี่ทอผ้าของชาวบ้านคอนแร่จะอยู่ใต้ถุนบ้าน รอบ ๆ กี่ทอผ้าจะแขวนกระสวยเส้นค้ายและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการทอผ้า แต่มีสิ่งของอย่างหนึ่งที่ดูเหมือนจะแปลกแยกจากอุปกรณ์ทอผ้าอื่น ๆ นั่นคือ กระจก ซึ่งต่อมามีผู้เฉลยว่ากระจกคือสิ่งสำคัญสำหรับวิธีการทอจกจากด้านหลังผ้า หรือการทอแบบกลับด้านนั่นเอง

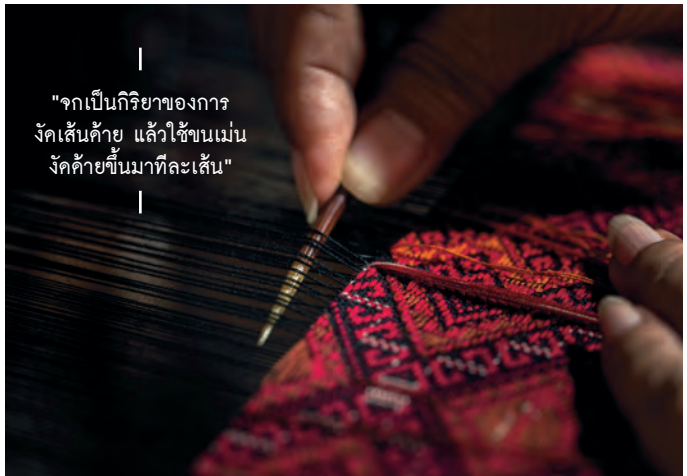

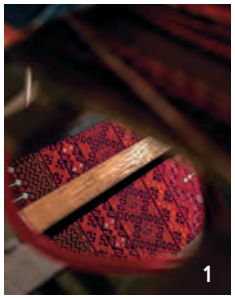

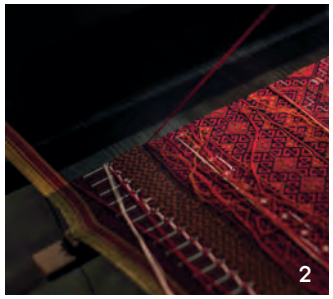

1. เมื่อส่องกระจกจะเห็นลายผ้าที่ชัดเจนสวยงาม
2. การทอจากด้านหลังผ้าโดยลายที่ถูกต้องจะอยู่ด้านล่าง
3. การทอผ้าลายจกคือความภูมิใจของชาวคอนแร่
4. สวิง พุดเต็ง กับการทอผ้าจกอันวิจิตรบรรจง

การใช้เทคนิคทอจกจากด้านหลังผ้า มีสาเหตุจากผ้าจกมีสีสันลวดลายที่ตัดกัน ด้วยการใช้เส้นด้ายพุ่งพิเศษสีต่าง ๆ ที่ตัดกัน การปักสอดใส่ด้ายเส้นพิเศษเข้าไประหว่างการทอนี้เพื่อให้เส้นด้ายยึดติดกันแน่น จึงต้องผูกยึดติดกับด้ายเส้นยืน ผ้าจกจึงมีรอยต่อของเส้นด้ายเป็นปุ่มปมต่าง ๆ อยู่ด้านหลัง วิธีทอจกจากด้านหลังผ้ามีข้อดีคือ ทำให้เห็นปมได้ชัดเจน และผู้ทอสามารถเก็บเงื่อนปมเส้นด้ายให้เล็กที่สุดได้ ทำให้ลายจกด้านหลังสวยงามเช่นเดียวกับด้านหน้า

ในเรื่องกรรมวิธีการทอจกจากด้านหลังผ้านี้ อนุภาได้ขยายความให้ฟังว่า กระจกช่วยอำนวยความสะดวกให้การทอผ้าด้วยวิธีนี้สำเร็จได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้น และแท้ที่จริงแล้วเหตุผลของการทอนี้ นอกจากความสวยงามแล้ว ยังมีข้อดีมากมายในการช่วยถนอมผ้าในระหว่างช่วงเวลาการทออันยาวนานของช่างทอผ้า

"ที่บ้านเราจะเป็นการจกแบบกลับด้าน ของสุโขทัยจะเป็นการจกแบบด้านบน ของเราจะเป็นการจกแบบด้านล่าง หมายความว่าลายที่ถูกต้องจะอยู่ด้านล่าง ลายกลับอยู่ด้านบน ดังนั้น วิธีการจำลวดลายก็จะสลับกัน เพื่อป้องกันไม่ให้ด้านที่เป็นลายที่ถูกต้องเสื่อมสภาพหรือเก่าเร็ว หรือโดนเสียดสี เนื่องจากเมื่อทอผ้าเสร็จแล้ว ผ้าก็จะโดนม้วนเข้าไปในไม้เลย ไม่โดนถูไปถูมาเวลาเราจก เพราะว่าในการจกแต่ละลายนั้นใช้เวลานานมาก พอจกลายนี้เสร็จก็ค่อย ๆ ขยับไปเรื่อย ๆ แล้วก็ต้องเก็บม้วนมาทางนี้อีกรอบหนึ่ง การจกให้จบหนึ่งลายนั้นไม่ได้ทำเสร็จภายในวันเดียวแล้วจบ ก็มีโอกาสที่ผ้าจะเก่าได้ บางครั้งการจก 1 ลายให้จบ 1 ไม้ ที่หน้าไม้ขนาด 30 เซนติเมตร แล้วม้วนไปในไม้ที่ใช้ทอนั้นใช้เวลาเป็นเดือน ที่นี่จึงทำจกกลับด้าน ลายที่ถูกต้องจะอยู่ข้างใต้ เมื่อโดนฝุ่นละอองหรือสภาพอากาศที่ไม่โอเค ผ้ายังคงสภาพที่สวยงามอยู่ แล้วทำให้ลวดลายแน่นมากขึ้นด้วย

"ด้วยสภาพอากาศเมืองไทยมีฝุ่นละอองเยอะและความชื้นสูง โดยเฉพาะเวลาฝนตกหนัก ความชื้นสูงทำให้เส้นด้ายยืนขาด ทำให้ผ้าต้องมีรอยต่อ แล้วเวลาต่อ เราก็ต้องต่อด้านที่ผิด ดังนั้นจึงยากขึ้น"

ด้วยเหตุนี้ ผู้ทอผ้าลายจกจึงต้องใช้สายตาอย่างหนักในการทอผ้า บวกกับความละเอียดประณีตบรรจงเพื่อไม่ให้ลายผิด ผ้าผืนหนึ่งจึงใช้เวลาทอยาวนานนับปี ทำให้ผ้าจกแต่ละผืนมีคุณค่าประหนึ่ง "ศิลปกรรมแห่งศรัทธา" บนผืนผ้าที่ผู้ทอได้ถ่ายทอดไว้ ดังคำกล่าวของลูกหลานชาวคอนแร่อย่างอนุภา ที่สามารถบอกเล่าถึงความงามของผ้าจกที่แตกต่างจากศิลปะการทอผ้าประเภทอื่น ๆ ไว้อย่างน่าสนใจว่า

"ถ้าถามว่างานจกพิเศษกว่าศิลปะตัวอื่นอย่างไร จริง ๆ แล้วเนื้อหาของการจกจะสะท้อนศิลปะที่ฉ่ำไปด้วยเนื้อหา มีภาพชัดเจน และสามารถสัมผัสได้ มีหัวใจของเนื้อผ้า แลดูผ้ามีชีวิตจริง ๆ เพราะเขาใส่ทุกอย่างของคนที่ทอลงไป ไม่ว่าจะเป็นความตั้งใจ ความรักในเนื้อผ้า ลักษณะในการสร้างเรื่องราวหรือเรื่องเล่า ประหนึ่งศิลปินคนหนึ่งกำลังวาดภาพให้เราดู เขากำลังถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตของเขาลงไปในเนื้อผ้า เมื่อเทียบกับศิลปะตัวอื่นที่เป็นการร่างภาพเฉย ๆ ถ้าให้เห็นภาพชัด ๆ เหมือนวาดภาพสเก็ตช์เฉย ๆ ไม่ได้ลงน้ำหนักจริง ๆ แต่การจกเป็นการลงน้ำหนักจริง ไม่มีการร่าง และมีมิติที่เกิดขึ้นในตัวผ้า มีความตื้นลึกหนาบางในเรื่องราวนั้น ๆ

"ส่วนมัดย้อมหรือมัดหมี่ เป็นการสร้างภาพร่างให้เห็นว่านี่คือผ้าและมี 2 สี และมีลักษณะประมาณนี้ แต่การจกไม่เป็นเช่นนั้น การจกเป็นการสร้างด้วยการวัด นิ้ว เซนติเมตร เมตร เป็นการวัดระยะจริง ๆ ช่องไฟเท่าไร ลักษณะของลายกนกที่สร้างขึ้นมาคือแบบไหน กนกแต่ละตัวมีกี่ช่องไฟที่คุณจะต้องใส่ลงไป เหมือนการสร้างภาพศิลปะ จะเห็นได้ว่าเขาจะวางจังหวะไว้หมด มีมิติความตื้นลึกหนาบางอยู่ในนั้น เปรียบได้กับการวาดภาพฝาผนังในโบสถ์ที่มีความวิจิตรและซับซ้อน"

1. นิทัศน์ จันทร
2. ผ้ามัดหมี่ต่อจก ซึ่งเป็นลายโบราณ ของชาติพันธุ์ลาวเวียง - ลาวครั่ง
3. เด็กนักเรียนโรงเรียนวัดทัพคล้าย บ้านภูจวง สวมใส่ผ้าซิ่นทุกวันศุกร์

ผ้าขาวม้าจกลายช้าง

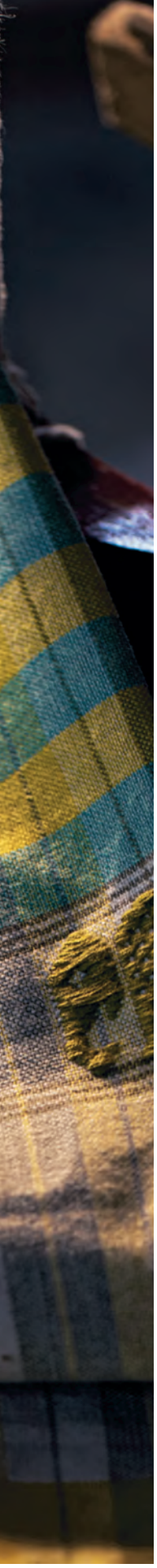

ร่องรอยประวัติศาสตร์ บนผ้าขาวม้าจกบ้านภูจวง

ผ้าทอหนึ่งผืนสามารถบอกเล่าเรื่องราวได้มากมาย และทำให้สามารถตามรอยเรื่องราวนั้นขึ้นไปได้ถึงประวัติศาสตร์ของชาติพันธุ์และการตั้งถิ่นฐานของชุมชนนั้น ๆ ได้ ดังเช่นลายช้างและม้าบนผ้าขาวม้าจกบ้านภูจวง ตำบลทัพหลวง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ที่เป็นสัญลักษณ์ของการทัพและการศึกสงครามบนพื้นที่นี้ในอดีต

ชาวบ้านที่นี่สืบทอดเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษชาวลาวเวียง - ไทครั่ง ที่ถูกกวาดต้อนมาในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หลังจากนั้นเมื่อเกิดสงครามเก้าทัพใน พ.ศ. ๒๓๒๘ ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ชาวบ้านได้ต่อสู้รบกับพม่ามาจนถึงเขตพื้นที่บ้านทัพคล้ายในปัจจุบัน เมื่อศึกสงครามสงบลง ผู้นำชาวลาวเวียงจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกองสอดแนม จนกระทั่งต่อมาพม่าไม่ได้ยกทัพกลับมาอีก ชาวบ้านจึงได้ตั้งถิ่นฐานที่ชุมชนแห่งนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ชาวลาวเวียง - ไทครั่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า จึงไม่น่าแปลกใจที่หลังจากผ่านศึกสงคราม จนกระทั่งลงหลักปักฐานแล้ว ศิลปะการทอผ้าของชุมชนจึงได้สำแดงผ่านผืนผ้าอันสวยงามของบรรพบุรุษบ้านภูจวง แต่น่าเสียดายที่ในปัจจุบันมีหลงเหลือให้เห็นน้อยมาก เนื่องจากชาวลาวเวียง - ไทครั่งมีธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งตัวให้ผู้ที่จากไปด้วยผ้าซิ่นแล้วเผาไปพร้อมกับผู้ตาย เพราะมีความเชื่อว่าผู้ตายจะได้มีเสื้อผ้าที่สวยงามไว้ใช้ในโลกหน้า

อย่างไรก็ตาม การทอผ้าในหมู่บ้านได้รับการสืบทอดต่อเนื่องมา โดย **"กลุ่มทอผ้าบ้านภูจวง"** ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของชาวบ้าน โดยมี **นิทัศน์ จันทร หรือกบ** ได้เข้ามาช่วยคุณแม่และพี่สาวบริหารจัดการกลุ่มในปี 2546 โดยนิทัศน์ได้ปรับปรุงเรื่องการย้อมสีธรรมชาติและทดลองผสมสีใหม่ ๆ ทำให้ผ้าทอของบ้านภูจวงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเฉพาะการทอผ้าจก และมัดหมี่ ซึ่งมีความงดงามและเป็นเอกลักษณ์

"ผ้าเล่าเรื่องราว" ความเชื่อและวิถีชุมชนในลายผ้า

ลายผ้าอันวิจิตรบรรจงบนผืนผ้านั้นมีรหัสทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชุมชนซ่อนอยู่ เพราะในอดีตเมื่อว่างเว้นจากการศึกสงคราม ผู้หญิงในหมู่บ้านก็ทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน และได้เก็บเรื่องราวความเชื่อและวิถีชุมชนมาถ่ายทอดลงบนลายผ้า ดังที่นิทัศน์ได้เล่าให้ฟังว่า

ลายกว้านและลายอ้อแอ้
ที่ชายผ้าถุง

การจกเป็นรูปช้าง

ผ้าฝ้ายคลุมไหล่ลายหัวนาค
(เทคนิคจก) สำหรับ
สุภาพสตรีห่มไปวัด
ในงานมงคลต่าง ๆ

ผ้าไหมตีนจกย้อมสีธรรมชาติ

"ช่วงไหนที่ไม่ได้ทำสงคราม ชาวบ้านก็ปลูกพืช ส่วนใหญ่เขาจะปลูกฝ้ายและเลี้ยงไหม ทอผ้า ตอนที่ถูกกวาดต้อนมา ไม่ได้มาเฉพาะคนที่ช่วยรบอย่างเดียว แต่กวาดต้อนมาเป็นหมู่บ้านเลย มีทั้งคนทำงาน ผู้หญิงผู้ชาย ยกมาทั้งหมด มีทั้งกองเสบียง นักรบ พระสงฆ์ ฯลฯ จะเห็นได้ในลายผ้าบ้านเราถึงการบอกเล่าเรื่องราว ความเชื่อ วิถีชุมชน เขาเก็บนำมาเล่าไว้ทั้งหมดในลายผ้า อย่างผ้าประเพณีแต่งงาน เขาจะมีการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีแต่งงาน หรือการบวชพระ ก็มีประวัติเกี่ยวกับพระ พูดถึงเรื่องศาสนา ก่อนจะเป็นพระได้ช่วงที่ยังเป็นนาคต้องมีประเพณีอะไร ผ้าก็มีเรื่องราวแต่ละประเภทไป จะบอกเล่าเรื่องราวไปบนผืนผ้านั้นหมด และมีผ้าอีกประเภทหนึ่งที่เป็นการเล่าแต่ละปีแต่ละช่วง เขาจะเรียกว่าผ้าธง ผ้าธงคือผ้าประเพณีสงกรานต์ในวันสุดท้าย โดยจะทอผ้าเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อของแต่ละกลุ่มว่าเขาจะพูดถึงเรื่องอะไร แล้วนำไปถวายพระในวันสงกรานต์วันสุดท้าย เรียกว่าประเพณีปลุกธง หรือยกเสา ที่เขาเรียกว่าผ้าธงเพราะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของแต่ละกลุ่มว่าต้องการสื่อถึงเรื่องอะไรในผืนผ้า ในสมัยก่อนมีเยอะมากที่หมู่บ้าน พระจะนำไปเย็บเป็นผ้าฉาก ผ้าในกุฏิพระจะมีการเย็บผ้าทำโน่นทำนี่ แต่ตอนนี้ผ้าเก่าที่เราเคยเห็นหายไปหมดแล้ว"

ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าอุทัยธานีสังเกตได้จาก "ลายกว้าน" ที่ชายผ้าถุง ลายกว้านมีลักษณะเป็นขบวนรูปสัตว์หันหน้าไปในทิศทางเดียวกัน คล้ายการเดินตามกัน มีความหมายถึงการอพยพถิ่นฐาน ลายกว้านนี้มักจะทอควบคู่ไปกับลายอ้อแอ้ ซึ่งเป็นการนำเสียง "อ้อแอ้" ที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของล้อเกวียนมาตั้งเป็นชื่อลาย

ลายนกยูงซึ่งเป็นลายประยุกต์ ด้านล่างเป็นตีนจก

ผ้าขาวม้าจกรูปสัตว์ สะท้อนวิถีชีวิตและการศึกสงคราม

"ย่าเคยเล่าให้ฟังว่า สัตว์ที่เรานำมาใส่ไว้ในลายผ้านี้เป็นสัตว์ที่เราอาศัยเขาใช้งานเขาอยู่ ช้างเป็นสัตว์ที่เราต้องนำมาใช้ในการรบกับพม่า ส่วนม้าเป็นสัตว์ที่ใช้เป็นพาหนะในการส่งบรรณาการ ส่งส่วย" นิทัศน์เล่าถึงลายช้างม้าที่ปรากฏบนผืนผ้าขาวม้าจก ซึ่งทำกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ โดยชายผ้าขาวม้าจะต้องมีจกเป็นรูปสัตว์

"ผ้าขาวม้าของเราจะมีจกอยู่หลายแบบครับ จกม้าจะมี 3 - 4 แบบ แล้วก็จกช้าง นอกจากนั้นก็เป็นจกรูปไก่ เป็นรูปสัตว์ที่เราคุ้นเคย

"ในการทอ เราใช้สีจากฝ้ายที่เราย้อมได้ นำมาทำเป็นเส้นยืนเส้นพุ่ง และนำมาทำเป็นสีที่ทอจกเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ โดยการทอจกผ้าอุทัยธานี เขาจะจับคู่สีก่อน คนที่ยังไม่เก่งเขาจะขึ้นต้นได้แค่ 4 สี แต่การทอด้วย 4 สี จะเป็นเรื่องยากของการเรียงเฉดสี ถ้าเริ่มต้นด้วย 5 สี จะง่ายสำหรับพื้นฐานในการทอจก เพราะว่าจะจับคู่เฉดสีได้ง่ายกว่า อันนี้เขาเรียกว่าเทคนิคการทอจกผ้าอุทัยธานี โดยปกติผ้าอุทัยธานีจะเริ่มต้นที่ 5 สีเป็นหลัก และมีจำนวนคู่สี ได้แก่ 5 7 9 12 13 15 16 17 18 ซึ่งถ้าทอตั้งแต่ 7 สีขึ้นไป เขาเรียกว่าช่างทอชั้นครู"

ผ้าขาวม้าสีดั้งเดิมของบ้านภูจวงจะเป็นสีน้ำตาล สีขาว สีคราม และสีเหลือง ซึ่งได้จากการย้อมสีธรรมชาติ ส่วนลวดลายของผ้าขาวม้านั้นเป็นลายดั้งเดิม คือ ลายผ้าขาวม้าผ่าตา ซึ่งจะมีลายเส้นแทรกอยู่ระหว่างลายตาราง และผ้าขาวม้าลายตารางที่มีลักษณะพิเศษคือทอเป็นลายตารางขนาดใหญ่กว่าที่อื่น ๆ

เทคนิคการจกด้วยมือแบบโบราณ

ผ้าจกของบ้านภูจวงมีรายละเอียดที่วิจิตรงดงามและมีเอกลักษณ์ โดยเบื้องหลังของความสวยงามบนผืนผ้าคือเทคนิคการจกด้วยมือทั้งหมด

"เราจกด้วยมือทั้งหมด เมื่อก่อนชาวบ้านเขาจะใช้ขนเม่นบ้าง แต่ไม่ได้ใช้เยอะ เขาบอกว่าไม่ถนัด เพราะว่าการใช้ขนเม่นจกนั้นจะเป็นการทำจกที่ไม่ใหญ่ เป็นจกเล็ก

"ส่วนเทคนิคการจก เราจะนำผ้าด้านที่สวยไว้ด้านล่าง ด้านที่ไม่สวยจะอยู่ด้านบน เพื่อที่จะผูกเส้นด้ายให้แน่นหนา เวลาเกี่ยวกับอะไรจะได้ไม่หลุดไม่ขาด ถ้าใช้ขนเม่น มันจะสอดเรียงยาวไปโดยที่ไม่มีการมัด ไม่มีการผูกกับเส้นยืนไว้ จะสลับสีได้น้อยกว่า ทางภาคเหนือเขาจะเอาด้านสวยไว้ด้านบน เพราะว่าจะเห็นลายสวยและทำได้ง่ายกว่า แต่เทคนิคการจกของอุทัยธานีเขานำด้านสวยไว้ด้านล่างเหมือนส่องกระจกกลับด้าน แต่การนำด้านสวยไว้ข้างล่าง เราต้องจินตนาการให้ออกด้วย เพื่อที่เราจะผูกเส้นที่อยู่ด้านบนให้แน่นหนาและสอดลายอยู่ข้างล่างให้สวย เพื่อให้โครงสร้างแข็งแรง ก็ต้องผูกกับเส้นยืนไว้ตลอดทุกสี"

ปัจจุบันผ้าทอมือของบ้านภูจวงยังคงเทคนิคการทอจกแบบโบราณเอาไว้ แต่ได้มีการพัฒนาเป็นลายประยุกต์ใหม่ ๆ เช่น ลายไก่ ลายนกยูง นับเป็นการต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมด้วยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ควบคู่ไปด้วย

"ลายไก่ก็จะเป็นไก่เหมือนของจริง แต่ถ้าเป็นไก่โบราณเขาเรียกว่าไก่ฟ้า จะมีลายไก่ฟ้าที่เป็นลายเฉพาะของลายโบราณ แต่ว่าสิ่งที่เรานำมาทำใหม่ คือ ลายไก่บ้าน ไก่โต้ง ไก่อูหางคอก เป็นลายประยุกต์ แต่ใช้เทคนิคในการทอจกเหมือนแบบโบราณ เพื่อให้แตกต่างจากผ้าโบราณที่เรามีอยู่แล้ว แต่เราก็ไม่ได้ทอดทิ้งของโบราณ คือ การจกชายเชิงผ้าซิ่น เรายังใช้เป็นลายโบราณดั้งเดิม ลายโบราณบางผืนเราก็ประยุกต์ให้ลายใหญ่ขึ้น แทนที่จะเป็นชั้นเดียว เราก็ทำเป็น 2 ชั้น 3 ชั้น 4 ชั้น 5 ชั้น เรียกว่าลายประยุกต์โบราณ คือมีทั้งลายโบราณดั้งเดิม ลายประยุกต์โบราณ และลายใหม่ นอกจากนี้ยังมีการประยุกต์ด้วยการนำผ้าขาวม้ามาทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันด้วย เช่น กระเป๋า"

จากชุมชนที่มีร่องรอยประวัติศาสตร์การศึกสงครามในอดีต สู่กลุ่มทอผ้าบ้านภูจวงที่งดงามด้วยวิถีวัฒนธรรมการทอผ้าในวันนี้...ผ้าทอหนึ่งผืนสามารถบอกเล่าเรื่องราวได้มากมายจริง ๆ

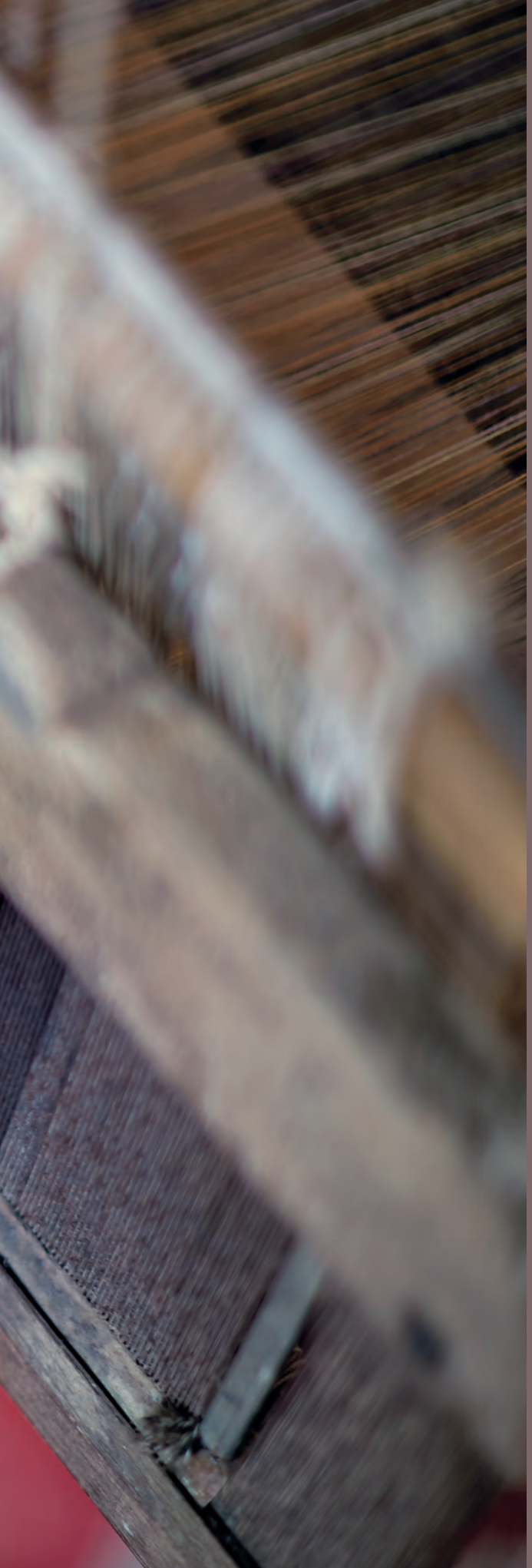

“เกาะล้วง”
เทคนิคการสร้างสรรค์เส้นสีแห่งจินตนาการของชาวไทลื้อ

ผ้าลายเกาะล้วงที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปคือ "ผ้าลายน้ำไหล" อันขึ้นชื่อของเมืองน่าน จังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อเป็นผู้ทำให้ผ้าลายน้ำไหลนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไป

แต่เดิมชาวไทลื้ออาศัยอยู่ในสิบสองปันนาและประเทศลาว ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อพยพเข้ามาอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทยที่อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และกระจายไปที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และน่าน

ชาวไทลื้อเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีฝีมือในการทอผ้า ดังจะเห็นได้จากผ้าซิ่นของชาวไทลื้อที่มีทั้งผ้าขิด ผ้าจก และผ้ามัดหมี่ แสดงให้เห็นถึงทักษะในการทอผ้าด้วยวิธีที่หลากหลายของชาวไทลื้อ แต่เทคนิคหนึ่งในการทอผ้าของชาวไทลื้อที่โดดเด่นมากเป็นพิเศษคือ การทอผ้าด้วยวิธีเกาะหรือล้วง ซึ่งเป็นวิธีการเดียวกันแต่ชาวไทลื้อที่จังหวัดน่านเรียกว่า "ล้วง" ส่วนชาวไทลื้อจากอำเภอเชียงของและเชียงคำเรียกว่า "เกาะ" การทอผ้าด้วยวิธีเกาะล้วงนี้นับว่าเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไทลื้อ

การเกาะล้วงเป็นการสร้างลวดลายบนเนื้อผ้า โดยใช้ด้ายเส้นพุ่งสีสลับจากริมผ้าด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่งตามวิธีการทอผ้าแบบธรรมดา โดยไม่ต้องเพิ่มเส้นพุ่งพิเศษ แต่ใช้เส้นพุ่งที่มีสีแตกต่างกันหลาย ๆ สีพุ่งเข้าไปเป็นช่วง ๆ และผูกเส้นยืนเป็นห่วงรอบเพื่อให้เนื้อผ้ามีความแข็งแรง การสร้างลวดลายในลักษณะนี้ทำให้สามารถสร้างลายที่ละเอียดและซับซ้อน อีกทั้งยังสามารถสร้างสรรค์เส้นสีแห่งจินตนาการบนผืนผ้าได้อีกด้วย

ผ้าขาวม้าลายช้างอ้อมขอกอด เอกลักษณ์ผ้าขาวม้าบ้านศรีอุดม

คุณยายสุพรรณ ปั้นหล้า
ทอผ้าลายช้างอ้อมขอกอด

"สมัยยายสาว ๆ ใครจะได้แต่งงานไหมต้องดูที่ทอผ้า" **คุณยายสุพรรณ ปั้นหล้า** เล่าให้ฟังขณะที่กำลังทอผ้าบนกี่แบบดั้งเดิม ผ้าที่คุณยายกำลังทออยู่นั้นคือ **"ผ้าขาวม้าลายช้างอ้อมขอกอด"** ที่ว่ากันว่าเป็นผ้าขาวม้าอันเป็นเอกลักษณ์ของบ้านศรีอุดม คุณยายค่อย ๆ สร้างลวดลายด้วยการเก็บลายไว้ที่เขาหูก (ส่วนที่สอดค้ายเป็นค้ายยืนและแบ่งค้ายยืนเป็นกลุ่ม ๆ) แล้วพุ่งกระสวยจนปรากฏรูปช้างบนผืนผ้าอย่างชัดเจนและละเอียดงดงาม แสดงถึงทักษะขั้นสูงในการทอผ้าในฐานะช่างทอที่มีฝีมือที่สุดคนหนึ่งของชุมชนแห่งนี้

บ้านศรีอุดมตั้งอยู่ที่อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เป็นหมู่บ้านไทลื้อที่มีชื่อเสียงเรื่องการทอผ้ามาแต่ครั้งบรรพบุรุษ แต่เดิมชาวบ้านทอผ้าเป็นเครื่องนุ่งห่มสำหรับไว้ใช้เอง ไม่ได้ทำเพื่อขาย จากนั้นจึงสืบทอดการทอผ้าจากรุ่นสู่รุ่น และได้มีการทำออกจำหน่ายบ้างเป็นอาชีพเสริม ต่อมามีการจัดตั้งเป็น **กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านศรีอุดม** โดยได้รับงบประมาณจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในการสร้างอาคารกลุ่มทอผ้าเมื่อปี 2542 และดำเนินกิจกรรมการทอผ้าของชุมชนเรื่อยมา โดยมี **สมเพียร เทพอินทร์** เป็นประธานกลุ่ม

ผ้าทอของบ้านศรีอุดมเป็นผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติที่มีลวดลายหลากหลาย ล้วนเป็นลายทอผ้าของชาวไทลื้อจังหวัดน่าน เช่น ลายน้ำไหล ลายปูคู่ ลายช้างอ้อมขอกอด ซึ่งลายหลังสุดนี้เป็นลายเอกลักษณ์ของบ้านศรีอุดมที่แตกต่างจากที่อื่น

ผ้าขาวม้าลายช้างอ้อมขอกอด

1. การทอผ้า
   ลายช้างอ้อมขอกอด
2. สมาชิกกลุ่มผ้าทอ
   ของบ้านศรีอุคม
3. สมเพียร เทพอินทร์
   เป็นประธานกลุ่มผ้าทอ
   ของบ้านศรีอุคม

ผ้าคลุมไหล่ลายน้ำไหล

ผ้าปูโต๊ะลายน้ำไหลซ้อน

"ซ้าง" กับ "ขอ" ในลายซ้างอ้อมขอกอด

ชื่อลาย "ขอกอด" นั้นไม่ได้มีความหมายว่าขอให้กอด อย่างที่หลายคนเข้าใจ แต่คำว่า "ขอ" นั้นหมายถึง "ตะขอช้าง" ที่หมายถึงเครื่องบังคับช้างนั่นเอง ส่วน "กอด" นั้นคือลายขอที่ขนาบด้านบนและด้านล่างลายช้าง ลายช้างอ้อมขอกอดนี้จึงมีลักษณะเด่นคือ ลายช้างที่ขนาบด้านบนและด้านล่างด้วยลายขอ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับตัว S ในภาษาอังกฤษ

"บ้านเราทอผ้าขาวม้ากันมาแต่ดั้งเดิมค่ะ ภายหลังก็ประยุกต์เอาลายน้ำไหลใส่เข้าไป แต่ตลาดไม่ค่อยนิยมเท่าไร ไม่เหมือนเราทำลายดั้งเดิม คือ ลายช้างอ้อมขอกอด ที่ทำออกมาแล้วขายดีมาก เรียกว่าผ้าขาวม้าที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านศรีอุดม เนื่องจากจะมีตัว S คู่ ถ้าเป็นผ้าของกลุ่มฯ อื่นจะไม่มี S คู่ตรงนี้ ถ้าเห็นลายคู่อย่างนี้ที่ไหนก็ต้องเป็นผ้าศรีอุดม เราเรียกว่าลายขอกอด" ประธานกลุ่มเล่าให้ฟังถึงที่มาที่ไป

ทั้งนี้สมเพียรได้เล่าถึงความแตกต่างระหว่างลายช้างอ้อมขอกอดกับลายน้ำไหลว่า

"ลายขอกอดนั้น เราจะเกาะล้วงไว้ก่อนแล้วพุ่งกระสวย แต่ถ้าลายน้ำไหลต้องเกาะล้วงทุกครั้ง ซึ่งจะทอได้ช้ากว่า และลวดลายที่ได้มาไม่เหมาะกับผ้าขาวม้า ลายน้ำไหลเหมาะกับการทอผ้าถุง ผ้าปูโต๊ะ หรือผ้าโชว์มากกว่า เราสามารถใส่ลายน้ำไหลไปในผ้าถุงหรือผ้าปูโต๊ะได้เยอะ ส่วนผ้าขาวม้าเราใส่ได้นิดเดียว"

นอกจากนี้สมเพียรยังให้ข้อมูลว่า เทคนิคเกาะล้วงเป็นวิธีการที่ยากพอสมควรสำหรับคนที่เริ่มต้นทอ แต่เมื่อเข้าใจแล้วจะจับทิศทางได้

"ถ้าคนยังไม่เข้าใจ ก็ว่าทำไมยากจังเลย แต่พอเข้าใจแล้ว ก็จะรู้ว่าลายเราไปทางไหน เราจะรู้ได้เองว่า เวลาเราขึ้นตรงนี้ ออกตรงนี้ เกาะล้วง แล้วก็กลับ ความยากคือ ต้องต่อลายเป็น ต่อฝ้ายเป็น ถ้าทำไม่เป็นมันจะพันกันหมดเวลาสอดเข้าไป ถ้าเราใส่ผิดก็จะพันกันหมดเลย"

นอกจากลายช้างอ้อมขอกอดและลายน้ำไหล ช่างทอยังได้สาธิตการทอด้วยเทคนิคเกาะล้วงลายปูคู่ซึ่งเป็นลวดลายดั้งเดิมของชาวไทลื้อ เริ่มต้นจากการที่ผู้ทอใช้นิ้วล้วงเข้าไปที่ด้ายยืน แล้วนำด้ายสอดพุ่งหลายสีย้อนกลับไปมาเป็นช่วง ๆ ตามลวดลาย พร้อมกับเกี่ยวและผูกเป็นห่วงรอบด้ายยืน การใช้เทคนิคเกาะล้วงมีข้อดีตรงที่สามารถสร้างสีสันได้หลายสีในแถวเดียว

ผ้าขาวม้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

นอกจากลวดลายที่สวยงามแล้ว คุณภาพของผ้าฝ้ายและสีสันของผ้าขาวม้าบ้านศรีอุดมก็นับว่าไม่เป็นรองใคร เนื่องจากสมเพียรได้รับการถ่ายทอดวิชาการย้อมสีธรรมชาติจากครูเอก - สุพิศ สุวรรณมณี แห่งศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติบ้านปางกอม อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ส่วนเส้นฝ้ายนั้นเป็นฝ้ายแท้ ๆ ที่สั่งซื้อจากโรงงานแล้วนำมาย้อมสีเอง โดยในขบวนการย้อมนั้นจะนำมาทำความสะอาดก่อน แล้วจึงเข้าสู่กระบวนการย้อมโดยใช้เปลือกไม้และใบไม้ในท้องถิ่น

"เราใช้เปลือกประดู่ ฝักคูน เพกา ใบหูกวาง และเมล็ดคำแสด ซึ่งเราจะใช้พวกนี้เป็นตัวหลัก ยังไม่ได้แยกสี ได้ตัวนี้แล้วเราจะนำไปหมักน้ำปูนแดง หรือน้ำหมักโคลน ก็จะได้มาหลายเฉดสี เช่น ลงฝักคูนเสร็จแล้วเราเอาไปลงโคลน ก็จะได้สีโอ๊กเข้ม หรือเปลือกประดู่จะเป็นสีแดง ๆ เมื่อนำไปหมักน้ำโคลนจะได้เป็นสีโอ๊กอ่อน ใบหูกวางจะออกสีเหลือง ๆ ส่วนเพกาจะเป็นสีเขียว" สมเพียรกล่าว

เนื้อผ้าขาวม้าของบ้านศรีอุดมให้ผิวสัมผัสที่นิ่มนวล ซับน้ำได้ดี และปัจจุบันได้มีการปรับการทอลายตารางใหญ่ ๆ ให้เป็นตารางเล็กลง เพื่อจะนำไปแปรรูปเป็นเสื้อผ้าหรือสิ่งของเครื่องใช้อย่างอื่นได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามสินค้าขายดีของที่นี่ก็ยังคงเป็น "ผ้าขาวม้าลายช้างอ้อมขอกอด" เอกลักษณ์ผ้าขาวม้าบ้านศรีอุดมนั่นเอง

เทคนิคเกาะล้วงเพื่อสร้างลายปูคู่

ผ้าขาวม้าลายน้ำไหล
ที่ทำจากเทคนิคเกาะล้วง

สีสันแห่งสายน้ำ บนผ้าขาวม้าลายน้ำไหลบ้านปางกอม

ณ บ้านปางกอม อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน มีลำน้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงชุมชนคือ ลำน้ำกอมที่มีส่วนสำคัญในการสร้างสีสันบนผืนผ้าของบ้านปางกอม ด้วยการใช้น้ำมาย้อมสีธรรมชาติจนเกิดเป็นสีสันอันงดงามสบายตา และกลายเป็นความโดดเด่นของผ้าบ้านปางกอม ซึ่งมีชื่อเสียงในเรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ โดยมี **ครูเอก - สุพิศ สุวรรณมณี** แห่งศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติบ้านปางกอม เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญ

ผ้าขาวม้าบ้านปางกอมมีสีสันที่ไม่ฉูดฉาด แต่สวยงามแปลกตาด้วยการจับคู่สีอย่างกลมกลืน สีที่ได้มาจากการย้อมด้วยเปลือกไม้และใบไม้ ได้แก่ ใบมะม่วง ใบหูกวาง ใบฮ่อม ใบอะโวคาโด เปลือกประดู่ ใบเพกา คำแสด ฯลฯ โดยมีเทคนิคการย้อมสีให้สวยด้วยการต้มฝ้ายให้สุก แล้วนำไปซักให้สะอาดก่อนนำไปย้อม และในการย้อมจะใช้น้ำปูนขาวเป็นตัวช่วยให้สีสันของเส้นด้ายที่ย้อมมีความสวยงามเป็นพิเศษ

ในความงดงามของฝ้ายสีธรรมชาติหลากสีสันนี้ สิ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กันในผ้าขาวม้าบ้านปางกอมก็คือ "ลายน้ำไหล" ที่ปรากฏอยู่บนผืนผ้า

"ผ้าลายน้ำไหล" เป็นผ้าทอมือที่ลายผ้ามีลักษณะเป็นหยัก ๆ คล้ายกับคลื่นในสายน้ำที่ไหลเป็นทาง สันนิษฐานว่าลายนี้คิดค้นลายโดยชาวไทลื้อ ซึ่งสร้างสรรค์ลายน้ำไหลด้วยเทคนิคเกาะล้วงอันประณีตบรรจงในแบบฉบับของชาวไทลื้อนั่นเอง

1. ผ้าปูที่นอนโบราณลวดลายดั้งเดิมของไทลื้อ (ลายสีดำคือลายตีนตะขาบ ส่วนลวดลายสีแดงกลางผืนผ้าคือลายขอดาว)
2. ลวดลายสีสันอันงดงามของการย้อมสีธรรมชาติบนผ้าลายจกไทลื้อบ้านปางกอม โดยสีม่วงจากครั่ง สีเหลืองจากเพกา
3. สุกฤตรา อานันตา และบุญเยี่ยม เทพกอม

ผ้าปูที่นอนโบราณ บ่งบอกชาติพันธุ์ความเป็นไหลื้อ

สีส้มอ่อนจากประดู่ สีเขียวจากใบมะม่วง - ฮ่อม และสีขาวจากฝ้าย

ผ้าปูที่นอนโบราณของชาวไทลื้อที่ **สุกฤตรา อานันตา** ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านปางกอม และ **บุญเยี่ยม เทพกอม** สมาชิกกลุ่มทอผ้า ได้นำมาให้ชมนั้น ทำให้เห็นภาพอดีตของชุมชนที่ซ่อนอยู่ในลายผ้า เมื่อครั้งที่บรรพบุรุษได้อพยพจากฝั่งลาวเข้ามาอยู่ที่บ้านปางกอมแห่งนี้เมื่อร้อยกว่าปีมาแล้ว โดยเป็นชาติพันธุ์ไทลื้อกลุ่มแรกที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ ก่อนที่เกิดเหตุการณ์การเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศสในสมัยรัชกาลที่ 5

"บรรพบุรุษอพยพมาอยู่ตรงนี้ประมาณร้อยกว่าปีแล้ว มาจากทางลาว ตอนนั้นปู่ย่าตายายอยู่ตรงโน้น เพราะว่าแค่ก่อนเรายังไม่แบ่งว่าเป็นประเทศลาว ประเทศไทยอย่างชัดเจน เราอยู่กันฉันพี่น้อง แม่ของพี่บุญเยี่ยมเกิดที่ลาวแต่มาเข้าเรียนที่ไทย บ้านปางกอมมีมาตั้งแต่ก่อนจะแบ่งไทย - ลาวแล้ว บางคนพี่อยู่ในไทย น้องอยู่ในลาว แต่ส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุ" บุญเยี่ยมกล่าว

ผ้าปูที่นอนโบราณของไทลื้อทอเป็นลายตีนตะขาบและลายขอคาว มีสีขาว คำ และแดง ซึ่งแต่ก่อนสมัยปู่ย่าตายายนั้นนิยมทอลายลงบนผ้าปูที่นอน ซึ่งในเวลาต่อมาก็ส่งผลดีต่อลูกหลาน ทำให้มีลายโบราณเอาไว้แกะลาย จนกระทั่งสามารถนำลายผ้าแบบดั้งเดิมของชาวไทลื้อบนผ้าปูที่นอนดังกล่าวนี้ไปประยุกต์ให้เข้ากับความนิยมของยุคสมัยปัจจุบันได้

ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ
สีเหลืองจากใบมะม่วง
สีเขียวจากใบมะม่วงย้อมทับด้วยฮ่อม
สีน้ำตาลจากประดู่ และสีฟ้าจากฮ่อม
ส่วนลวดลายสีฟ้านั้นคือลายกาบ

ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ
สีน้ำตาลจากประดู่
สีฟ้าจากฮ่อม

ลายสีฟ้าบนผ้าขาวม้า
คือลายปู

การทอผ้าลายน้ำไหล
ด้วยเทคนิคเกาะล้วง

ลายน้ำไหลที่ปรากฏ
บนผืนผ้าขณะทอ

จากลายโบราณสู่ "ลายน้ำไหล" ด้วยเทคนิคเกาะล้วง

"พอพูดถึงผ้าขาวม้า คนก็ต้องนึกถึงตาหมากรุก ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ แต่พอครูมาเจอผ้าไหลื้อ เขาก็จะมีลูกเล่นในผ้าขาวม้า มีน้ำไหล มีจก มีขิด เขาทำกันมานานแล้ว" ครูเอกบอกเล่าถึงการทอผ้าขาวม้าไทลื้อที่นำเทคนิคการทอต่าง ๆ มาสร้างบนผ้าขาวม้า ส่วนบุญเยี่ยมเล่าว่า ในอดีตคุณภาพการทอผ้าคือเครื่องวัดฝีมือของสาวชาวบ้านปางกอม

"สมัยก่อน สาว ๆ เขาก็จะทอผ้ากันเพื่อแข่งขันฝีมือ จะแข่งกันที่ใต้ถุนบ้าน บ้านไหนทอสวย สาวคนนี้ฝีมือเยี่ยม หนุ่ม ๆ ก็จะไปมอง เขาจะแข่งกันเรื่องลวดลายว่าใครทำสวยกว่า อยู่ที่ว่าคนไหนตั้งใจจะทำ จะเอาลายเล็กแค่ไหน เอาลายใหญ่แค่ไหน ตลาดไม่ต้องกำหนด อยู่ที่คนทอเขาอยากจะให้สวยแค่ไหน"

"ลายน้ำไหล" ที่ปรากฏบนผ้าขาวม้าทอมือย้อมสีธรรมชาติของบ้านปางกอมนั้น คือ การสอดแทรกลายน้ำไหลอยู่ในผ้าขาวม้าลายตารางอย่างกลมกลืนด้วยเทคนิคเกาะล้วง โดยเริ่มต้นด้วยการเลือกสีต่าง ๆ ที่จะใช้ในการทอ จากนั้นผู้ทอจะใช้นิ้วล้วงเข้าไปที่เส้นยืน แล้วนำด้ายสอดพุ่งหลายสีย้อนกลับไปมาเป็นช่วง ๆ ตามลวดลาย พร้อมกับเกี่ยวและผูกเป็นห่วงรอบเส้นยืนแล้วจึงทอไล่ระดับไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดเป็นลายน้ำไหล โดยการเกาะล้วงเพื่อให้เกิดลายนี้จะทำสลับกับการทอผ้าลายตารางหรือลายขิดก็ได้ แต่การเกาะล้วงในลายขิดมีข้อดีตรงที่สามารถทำให้เกิดสีสันหลากหลายบนผืนผ้าและความงดงามที่แตกต่างออกไป นอกจากลายน้ำไหลแล้ว บนผ้าขาวม้าบ้านปางกอมยังมีลายกาบ ลายปูย้อมฮ่อม ที่กลมกลืนไปกับผ้าลายตารางและสีสันที่หลากหลาย

นอกจากฝีมือการทอแล้ว การเลือกสีสันบนลายผ้าก็นับเป็นการวัดฝีมือของช่างทอด้วยเช่นกัน

ลายน้ำไหลที่ปรากฏบนผ้าขาวม้าของบ้านปางกอมจึงเป็นเอกลักษณ์ของการสร้าง "สีสันแห่งสายน้ำ" บนผืนผ้าตามจินตนาการของผู้ทอ และแต่ละผืนจะมีความสวยงามไม่ซ้ำแบบกัน ด้วยปัจจัยของสีธรรมชาติที่อาจย้อมได้ไม่เหมือนกันในทุกครั้ง และการให้สีของผู้ทอที่อาจแปรเปลี่ยนไปตามจินตนาการและอารมณ์ในขณะนั้น ทำให้ผ้าขาวม้าของบ้านปางกอมมีสีสันเฉพาะ ซึ่งอาจมีเพียงผืนเดียวในโลกเท่านั้นก็เป็นได้

“ขิด”

สะกิดเส้นด้าย - สร้างลวดลาย บนผืนผ้า

"ขิด" เป็นภาษาพื้นบ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เรามักคุ้นเคยกันดีในนาม "ผ้าขิด" ที่ใช้แต่งหน้าหมอน ย่าม หรือตีนซิ่น ฯลฯ ทั้งนี้ผ้าขิดพบมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากมีการใช้ผ้าขิดในพิธีทางศาสนา เช่น ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าปกศีรษะนาค และใช้ในงานมงคล นอกจากนี้พบว่ายังมีการทอและใช้ผ้าขิด ในภาคเหนือและภาคกลางตอนเหนืออีกด้วย

หนังสือ "หอแสดงผ้าไทยพื้นบ้าน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ" ได้นิยามคำว่าผ้าขิดไว้ว่า ผ้าขิดเป็นผ้าทอที่มีการสร้าง ลวดลายบนผืนผ้าด้วยวิธีการที่เรียกว่า "ขิด" ซึ่งมาจากคำว่า "สะกิด" หมายถึง การงัดช้อนขึ้นหรือสะกิดขึ้นช้อน เพื่อทำลวดลายด้วยวิธีเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษ เข้าไปตลอดหน้ากว้างของผืนผ้า ผ้าขิดจึงมีลักษณะพิเศษที่ดูได้จากลายซ้ำของ เส้นพุ่งที่ขึ้นเป็นแนวสีเดียวกันทั้งหมดตลอดแนว อาจจะเหมือนกันทั้งผืนหรือ ไม่เหมือนกันทั้งผืนก็ได้ แต่ต้องมีลายซ้ำที่มีจุดจบแต่ละช่องของลายชัดเจน นอกจากนี้ การทอผ้าลายขิดแบบ "เก็บขิด" หรือ "เก็บดอก" จะทำให้ลวดลาย ขิดเหมือนกับผ้าที่มีการปักและลวดลายนูนลอยออกมาบนผืนผ้า

ทั้งนี้ลวดลายผ้าขิดประกอบไปด้วยลายเรขาคณิต ลายประดิษฐ์ ลายที่เกี่ยวกับศาสนา ลายจากดอกไม้ใบไม้ตามธรรมชาติ ลายรูปสัตว์ต่าง ๆ ลายจากเครื่องมือเครื่องใช้ แต่ส่วนใหญ่ที่เราพบเห็น มักเป็นลายขิดรูปเรขาคณิต โดยมีเส้นตรงรูปเหลี่ยมซึ่งมีมุมแหลมมุมป้าน

การทอผ้าขิดเป็นเทคนิคการทอที่มีกรรมวิธีที่มีความซับซ้อน ด้วยความหลากหลายของลวดลาย ประเภท จำนวน และขนาดของลาย ทำให้ผ้าขิดมีมนตร์เสน่ห์ที่เป็นเอกลักษณ์ สำหรับผู้ที่หลงใหลผ้าขิดอย่างไม่เสื่อมคลาย

แรงบันดาลใจจากหมอนขิดฝีมือแม่ สู่ผ้าขาวม้าขิดบ้านฮ่องแฮ่

หมอนขิดลายดอกแก้วโบราณอายุราว 40 ปีใบนี้ มีสภาพค่อนข้างเก่าด้วยอายุการใช้งานอันยาวนาน แต่ลายขิดที่ปรากฏยังคงสมบูรณ์ชัดเจน เป็นหลักฐานให้เห็นถึงงานผ้าขิดในอดีตที่ประณีตบรรจง แต่เหนือสิ่งอื่นใด หมอนขิดใบนี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการสร้างสรรค์ลวดลายขิดใหม่ ๆ บนผืนผ้าขาวม้าของบ้านฮ่องแฮ่ในปัจจุบัน

หมอนขิดฝีมือแม่

"หมอนขิดฝีมือแม่" นี้ **ทองใบ สาโรจน์** แห่ง **"วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ร้อยรักษ์"** อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด นำมาให้ชมอย่างภาคภูมิใจ เนื่องจากเป็นฝีมือของคุณแม่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นผู้ปลูกฝังให้เธอหัดทอผ้ามาตั้งแต่เด็ก จนกระทั่งต่อมา วิชาการทอผ้านี้กลายเป็นมรดกอันล้ำค่าที่สร้างอาชีพอันมั่นคงให้ลูกสาวที่ยังคงระลึกถึงพระคุณของแม่อยู่เสมอมา

"ตอนเด็ก ๆ แม่สอนให้ทอผ้าถุงใส่เอง สอนขิด สอนการทำผ้าห่ม ทอลายลูกแก้ว ลายดอกแก้ว ทอหมอนด้วยทำเองหมดเลย ส่วนผ้าขาวม้าก็ทำเอง ไปซื้อด้ายมาแล้วทอให้พ่อใช้ แต่โลกเปลี่ยนไปนะคะ เด็ก ๆ ไม่ค่อยอยากจะสืบสานต่อ อย่างตัวดิฉันเองก่อนหน้านี้ก็ไม่คิดว่าจะทำ หารู้ไม่ว่านี่คือมรดกที่มีค่ามหาศาลเลย"

ประยุกต์ "ลายดอกแก้ว" จากหมอนขิด สู่การ "เก็บขิดด้วยมือ"

จากความทรงจำในวัยเด็ก แรงบันดาลใจจากหมอนขิด และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมสัมมนาเรื่องการทอผ้าหลายแห่ง ทำให้ทองใบได้ค้นพบแนวทางในการทำลวดลายขิดของตนเองให้มีความเรียบง่ายแต่สวยงาม ด้วยการประยุกต์จากการทอผ้าเก็บขิดแบบดั้งเดิม ซึ่งใช้ไม้ไผ่สะกิดเส้นยืนขึ้น เพื่อให้เกิดลวดลายมาเป็น "การเก็บขิดด้วยมือ"

"แต่ก่อนลายโบราณจะเป็นลายดอกแก้ว ลายช้าง ลายม้า ทำเป็นหมอนใช้ในครัวเรือน ไม่ได้ทำขาย อย่างหมอนขิดของแม่เป็นลายดอกแก้วโบราณ แล้วมีลายขิดค้ำเผ่าอยู่ข้างบนและข้างล่างลายดอกแก้ว จะไม่เป็นลายเดี่ยว ๆ แต่มีลายคีคู่กันไปด้วย เพราะการทำเป็นหมอน จากตัวหมอน ถ้าเป็นขิดเลยจะไม่สวย ต้องมีลายคู่กันไป

"ขิดเป็นการเก็บลายในตัวผ้า ต้องบอกว่าลายดอกแก้วโบราณที่แม่ทำค่อนข้างทำยากนะคะ คนโบราณทำกันสวยมากเลย แต่คนรุ่นใหม่ไม่เก่งเท่า จึงนำมาดัดแปลงให้ง่ายขึ้น"

ลายดอกแก้วที่ประยุกต์
จากลายโบราณ

1. หมอนขิดฝีมือแม่
   ลายดอกแก้วโบราณ
   และลายขิดค้ำเผ่า
2. ผ้าขาวม้าที่เกิดจาก
   เทคนิคเก็บขิดด้วยมือ
3. การเก็บขิดด้วยมือ

การคัดแปลงที่ว่านี้คือ การใช้มือจกเส้นยืน จากนั้นจึงสอดค้ายเข้าไปเกี่ยวเส้นยืน เพื่อให้กลายเป็นลวดลายบนผืนผ้า หรือที่เรียกว่า "เก็บขิดด้วยมือ" นั่นเอง

"เดิมทีที่แม่เคยสอนมาก็คือ จะเก็บทีละไม้ และก็ใส่ไม้เล็ก ๆ สอดไว้ และค่อย ๆ ทอทีละไม้ ของเก่าจะละเอียด หมายความว่าลวดลายจะเยอะกว่า แต่จะมีหลายแห่งที่ทำเหมือน ๆ กัน ที่อุบลฯ ก็มี ของยโสธรเขาก็ทำ ที่ไหน ๆ เขาก็ทำ จึงไม่อยากให้เหมือนใครเลยมาคิดเองทำเองให้มีความแตกต่าง เอามาประยุกต์โดยใช้มือในการจก ทำไปด้วย จินตนาการไปด้วยว่าจะเป็นแบบนั้นแบบนี้ ลองผิดลองถูกไปเรื่อย ๆ แต่มีข้อดีที่ว่าวิธีแบบนี้ทำให้ตัวผ้าผืนหนึ่งสามารถทำได้หลายลาย"

ลายประยุกต์ที่เกิดจากการเก็บขิดด้วยมือนี้ ได้แก่ ลายดอกแก้ว ลายตัวหนอน ลายไข่มุก ซึ่งเป็นลวดลายที่นูนขึ้นมาจากผืนผ้า เมื่อปรากฏอยู่บนผ้าขาวม้า ทำให้ดูมีรายละเอียดและสวยแปลกตา แม้ว่าจะมีลายขิดซ้อนอยู่บนลายผ้าขาวม้าก็ตาม แต่ไม่ดูขัดตา อาจเป็นด้วยโทนสีอ่อน ๆ ของผ้าย้อมสีธรรมชาติที่ทำให้องค์ประกอบทั้งหมดดูกลมกลืนไปด้วยกัน

1. ลายขิดบนผ้าขาวม้าลายน้ำไหล
2. ลวดลายที่เกิดจากการเก็บขิดด้วยมือบนผืนผ้าขาวม้า

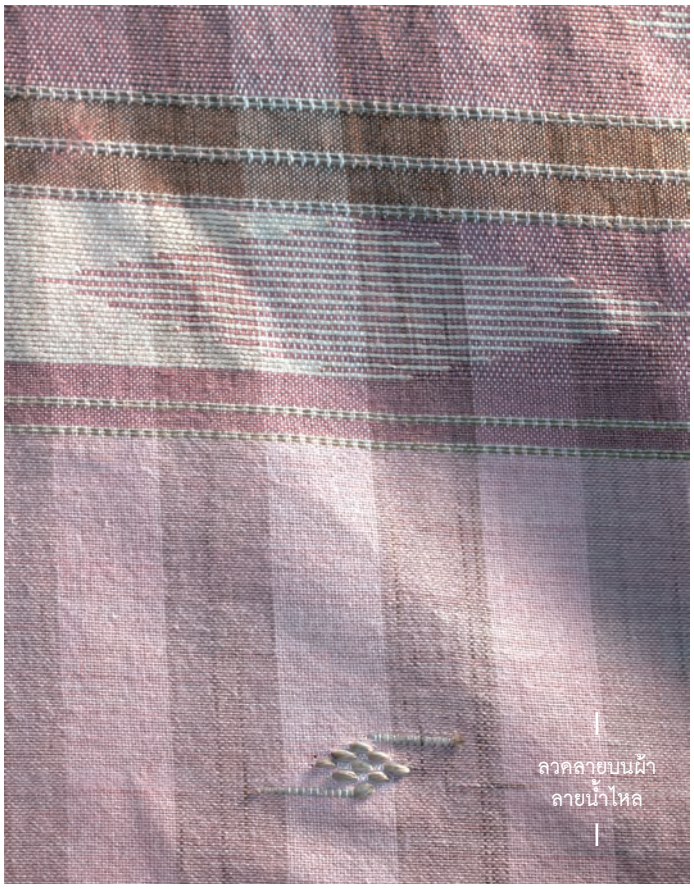

ลวดลายบนผ้า
ลายน้ำไหล

"ทำผ้าไป 27 ผืน ไม่เหมือนกันเลยสักผืน ลูกค้าบอกว่าแปลกดี สวย เพราะว่าเราทำสีธรรมชาติ" ทองใบเล่าให้ฟังถึงเสียงตอบรับจากลูกค้าในเรื่องคุณภาพของการย้อมสีธรรมชาติ โดยที่บ้านฮ่องแฮ่แห่งนี้ย้อมสีธรรมชาติทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้าย โดยสีที่โดดเด่นเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้ามากเป็นพิเศษคือ สีชมพู ซึ่งย้อมจากครั่ง นอกจากนั้นก็มีพืชท้องถิ่นชนิดอื่น ๆ ที่นำมาใช้ย้อมสีธรรมชาติ ได้แก่ ใบสมอ กระบก ครั่ง มะเกลือ เปลือกประดู่ เปลือกมะพร้าวแห้ง ฝักคูน เปลือกมะขาม ฝักจามจุรี ฟางข้าว ฯลฯ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ได้สีธรรมชาติที่หลากหลาย เป็นสีสันของความงามแบบเรียบง่ายแต่คูคีในแบบของ "ผ้าขาวม้าขิดฮ่องแฮ่" ที่ไม่เหมือนกันเลยแม้แต่ผืนเดียว อีกทั้งยังเป็นข้อพิสูจน์ว่า "แรงบันดาลใจจากฝีมือแม่" นั้นทรงพลังยิ่งใหญ่ ทั้งส่งผลต่อการสร้างงานศิลปะบนผืนผ้า และก่อเกิดการสร้างอาชีพสร้างรายได้แก่ช่างทอและชุมชนอีกด้วย

ผ้าขาวม้าลายช้าง
บ้านทัพกระบือ

ผ้าขาวม้าลายโบราณของ
บ้านทัพกระบือ

สีสันของเส้นไหม
อันแวววาว

เส้นสีที่ลงตัว บนผ้าขาวม้าไหมบ้านทัพกระบือ

"เราคิดแล้วว่าจะเจอคำถามว่า บ้านเราคือบ้านทัพกระบือ ทำไมไม่ทำผ้าขาวม้ารูปควาย แต่ถามว่าถ้าทำรูปควาย แล้วท่านจะใช้ไหมล่ะคะ" **มาลัย กุลรัมย์** ประธานกลุ่มทอผ้าไหมบ้านทัพกระบือกล่าวด้วยเสียงหัวเราะ ขณะตอบคำถามว่าทำไมผ้าขาวม้าของบ้านทัพกระบือจึงเป็นรูปช้างและม้า ไม่ใช่รูปควายเหมือนชื่อชุมชน

บ้านทัพกระบือตั้งอยู่ที่ตำบลสำโรง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดที่ขึ้นชื่อเรื่องการผลิตและทอผ้าไหมคุณภาพดีและมีสีสันงดงาม ในอดีตบ้านทัพกระบือเป็นที่พักแรมของเหล่านายฮ้อยหรือผู้ค้ากระบือ ในยุคที่มีการต้อนกระบือเพื่อนำไปขายยังเมืองโคราช ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายเขมรและประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก มีอาชีพเสริมคือการทอผ้าไหม โดยเฉพาะผ้าไหมลายผ้าขาวม้า ซึ่งเป็นสินค้าขายดีของชุมชนในเวลานี้

วิธีประยุกต์ "เก็บขิดเป็นตะกอ"

ผ้าขาวม้าไหมของบ้านทัพกระบือมีความแวววาว สีสันสดสวย และลักษณะเด่นตรงที่การทอเป็นลายตารางตรงกลางและเป็นแถบยาวที่ปลายทั้งสองด้าน โดยสีของผ้าขาวม้าดั้งเดิมนั้นจะใช้สีแดง ดำ เขียว และเหลืองอยู่ในผืนเดียวกัน ต่อมาได้มีการทอลายช้างและม้าลงไปบนผืนผ้าเพื่อความสวยงาม

ส่วนเทคนิคการทอนั้น ชาวบ้านทัพกระบือใช้วิธีเก็บขิดเป็นตะกอ หมายถึงการนำเชือกมาร้อยเพื่อการเก็บขิดไว้ใช้แทนการเลือกครั้งต่อไป เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนของการทอ โดยการนำเส้นไหมที่ปั่นใส่หลอดมาใส่กระสวย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการนำเส้นไหมลายพุ่งให้วิ่งสอดขัดกับเส้นไหมลายยืนกลับไปกลับมาทีละเส้น ตามลายที่กำหนดไว้ไปเรื่อย ๆ จนได้ขนาดตามที่ต้องการจนหมดเส้นลายยืน

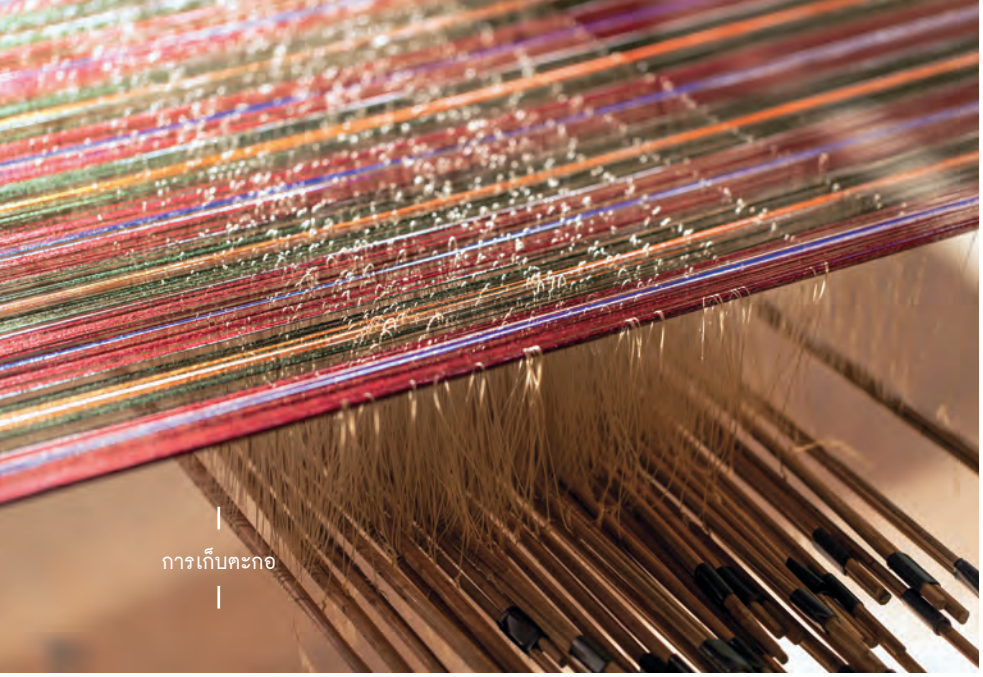

การเก็บตะกอ

การสาธิตทอผ้าขิด

ผ้าขาวม้าลายช้าง
และลายถ้วย

แต่เดิมวิธีการขิดคือการใช้ขนเม่นหรือไม้ปลายแหลม ที่เรียกว่า "ไม้เก็บขิด" สะกิดเครือเส้นยืนขึ้นเป็นจังหวะ ตามลวดลายตลอดหน้าผ้า แต่ต่อมามีการประยุกต์ เป็นวิธีเก็บขิดเป็นตะกอ เพื่อความรวดเร็วในการทอผ้า มากขึ้น ดังที่มาลัยได้เล่าไว้ว่า

"สมัยก่อนเขาจะมีไม้หรือขนเม่นมาสอด เลือก และ เก็บขิด เก็บทีละเส้น ๆ ใช้เวลานาน ตัวคิฉันก็เคยทำ แต่ว่ายากมาก กว่าจะได้ผืนหนึ่ง ต้องมานั่งดูว่า ยกสองขึ้นสาม นับแล้วก็ทำ ตอนหลังก็มาประยุกต์ ให้มีคนเก็บตะกอไว้ให้ยกเลย เราก็ทอได้ตลอด จนกว่ามันจะขาด เราถึงทำใหม่ แต่การเก็บตะกอ ไม่ใช่ง่ายนะคะ ไปนั่งดูน้องเขาเลือกตะกอ มันยากมาก เขาเสียบไม้ กว่าจะได้แต่ละอัน เราก็ว่าสมราคา ของเขาแล้วกว่าจะได้อย่างนี้ การทำตะกอตัวนี้ทำทั้งวัน ทั้งคืน น้องเขาใช้เวลาทำทั้งหมด 4 วัน 4 คืน ทั้งหมด 30 ไม้ เขาทำกัน 2 คนกับพี่สาวเขา"

ผลจากวิธีการประยุกต์เก็บขิดเป็นตะกอ สามารถ สร้างลวดลายได้เช่นเดียวกับวิธีการดั้งเดิม แต่มีข้อดี คือ ลวดลายมีความชัดเจนมากขึ้น เพิ่มมูลค่าให้แก่ ผ้าขาวม้ามากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลา ในการทอ ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนที่มีราคาเช่นเดียวกัน

"จะเห็นดอกชัดมาก และได้ราคาเพิ่มขึ้นจากการเก็บ ตะกอตัวนี้ ถ้าเราทอแบบธรรมดาไม่ได้เก็บตะกอ มันก็จะไม่ได้ราคา การเก็บตะกอจะช่วยให้ผ้าดูดีขึ้น สวยขึ้น มีราคาเพิ่มขึ้น ลายชัดขึ้น"

มาลัย กุลรัมย์ ประธานกลุ่ม
และสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม
บ้านทัพกระบือ

ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าไหมบ้านทัพกระบือมีสมาชิกในกลุ่ม 37 ครัวเรือน โดยอาชีพการทอผ้าไหมเป็นอาชีพเสริมที่ชาวบ้านสามารถทำได้ตลอดทั้งปีแม้ในฤดูทำนา แต่ถึงจะทอกันตลอดทั้งปี มาลัยบอกว่า *"ทอผ้าขายไม่ทัน"* เพราะมีผู้สนใจสั่งซื้อผ้าขาวม้าของบ้านทัพกระบืออยู่เรื่อย ๆ ในอนาคตกลุ่มทอผ้าฯ มีเป้าหมายให้สมาชิกปรับเปลี่ยนจากการย้อมสีเคมีมาเป็นการย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งที่ผ่านมาได้ทดลองทำแล้วและประสบความสำเร็จในเรื่องของคุณภาพและเสียงตอบรับจากลูกค้า

ลวดลายดั้งเดิมบวกกับผ้าขาวม้าไหมที่มีความแวววาวกลับกลายเป็นเส้นสีที่ลงตัวบนผ้าขาวม้าไหมบ้านทัพกระบือที่ไม่ว่าจะไม่มีกระบือหรือควายอยู่บนผืนผ้าแม้แต่ตัวเดียว แต่ก็มีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองไม่แพ้ใครเช่นกัน

1. สีสันของผ้าขาวม้าไหมอันสวยงาม
2. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ

ลวดลายอันเหลื่อมล้ำใน
“มัดหมี่”

การมัดย้อมและทอผ้าที่เรียกว่า "มัดหมี่" นั้น เป็นวิธีการทอผ้าที่เก่าแก่กว่า 4,000 ปี ในแถบคินแคนสุวรรณภูมิ ส่วนในประเทศไทยพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่นิยมทอผ้ามัดหมี่ ได้แก่ ไทยวน ไทลื้อ ไทครั่ง กลุ่มไทลาวที่อาศัยอยู่ในอำเภอน้ำปาดและอำเภอฟากท่าของจังหวัดอุตรดิตถ์ และไทลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมไปถึงภาคใต้โดยเฉพาะที่จังหวัดปัตตานี อีกทั้งมัดหมี่ยังปรากฏในผ้าซิ่นของชาวลัวะซึ่งเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือมาก่อนชาวโยนกเชียงแสนหรือชาวไทยวน

ผ้ามัดหมี่มีลักษณะพิเศษต่างจากผ้าที่ทอขึ้นด้วยวิธีอื่น ๆ คือ เป็นผ้าที่สร้างลวดลายจากการย้อมสีเส้นด้ายหรือไหมที่นำไปเป็นเส้นพุ่ง โดยวางแผนออกแบบลายแล้วจึงมัดและย้อม คำว่า "มัดหมี่" หมายถึง การมัดเส้นด้ายหรือไหมเป็นเปลาะ ๆ ด้วยเชือกกล้วยหรือเชือกพลาสติกตามลักษณะของลาย จากนั้นจึงนำเส้นด้ายไปย้อมสี โดยสีที่ย้อมจะจับติดกับเส้นด้ายส่วนที่ไม่ได้มัดไว้ และหากต้องการให้เส้นด้ายมีหลายสีจะต้องมัดและย้อมสีซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จากนั้นจึงแก้มัดแล้วนำเส้นดายไปกรอเข้าหลอดกระสวยเพื่อทอต่อไป

เอกลักษณ์ของผ้ามัดหมี่คือ รอยซึมของสีตามบริเวณที่ถูกมัด และการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งของเส้นด้ายในขณะที่ทอ ทำให้เส้นของลวดลายมีลักษณะไม่ชัดเจนนัก ลวดลายที่ปรากฏบนผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่ ได้แก่ ลวดลายที่เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้ทอเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เช่น ลายดอกไม้ พรรณไม้ สิ่งของเครื่องใช้ เป็นต้น นอกจากนี้ในปัจจุบันยังได้มีพัฒนาลวดลายใหม่ ๆ ขึ้นมาอีกด้วย

มัดหมี่ ขิด มับไม สามเอกลักษณ์บนผ้าขาวม้าไหม ของบ้านสุขสมบูรณ์

การก่อตั้ง **กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสุขสมบูรณ์** ตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เกิดขึ้นเมื่อ 9 ปีก่อนจากความคิดของ **ฉัตรชัย ปกครอง** หนุ่มวัย 30 ปีเศษในวันนี้ วันที่เขายังมีเค้าหน้าอ่อนเยาว์กว่าอายุจริง หากแววตาเขายังมีความมุ่งมั่นกับสิ่งที่กำลังทำเพื่อสืบสานการทอผ้าของชุมชนบ้านเกิดต่อไป

จุดเริ่มต้นด้วยความมุ่งมั่น

ฉัตรชัยได้เริ่มต้นบอกเล่าถึงความเป็นมาว่า

"กลุ่มของเราจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2554 ก่อนหน้านั้นวิถีชีวิตของชุมชนเราก็จะทอเสื่อ ทอผ้า ทำมุ้ง ทำหมอนใช้กันเองในครัวเรือน ผมสนใจมาตั้งแต่เด็ก จึงให้แม่สอน แล้วผมก็ทำได้ทุกอย่าง เมื่อมีความเจริญเข้ามา ทำให้มีผ้าทอหรือผลิตภัณฑ์จากโรงงานเข้ามาขายในตลาด คนก็เลิกทอ เพราะซื้อเอาง่ายกว่า ตอนนั้นผมอายุราว 20 ปี เห็นแล้วรู้สึกเสียดาย กลัวว่าความรู้ ทักษะด้านนี้จะสูญหายไป เพราะทุกคนเลิกทอกันหมด ไม่มีใครทำเลย ผมจึงไปรวบรวมอุปกรณ์ทั้งหลายมา แล้วจัดตั้งกลุ่มขึ้น ตอนแรกมีปัญหาเยอะพอควร เหนื่อยจนท้อ เพราะหลายคนไม่สนใจ ไม่อยากมาร่วม ผมก็สร้างกำลังใจให้ตัวเองว่า ต้องทำให้ได้ พยายามบอกทุกคนว่า อยากจะอนุรักษ์เอาไว้ให้ลูกหลานเห็นภูมิปัญญานี้ของบรรพบุรุษ แม่ยังถามผมว่า เป็นไปได้เหรอ คุ้มไหมที่จะทำ เพราะมีอาชีพอื่นที่สร้างรายได้ดีกว่านี้ แต่ในที่สุดทุกคนก็เข้าใจและให้ความร่วมมือ"

ฉัตรชัยยังเล่าถึงรายละเอียดการก่อตั้งกลุ่มฯ ต่อไปว่า

"ก่อนที่เริ่มตั้งกลุ่ม ตอนนั้นเราไม่มีอะไรเลย เครื่องมือก็พัง ขาด บุบไปตามกาลเวลา ผมก็ไปขอจากแม่คนหนึ่งที่มีเครื่องมือยังใช้ได้ เขาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างดี พร้อมกับให้ความรู้ด้วย แล้วผมก็ไปขอความรู้จากศูนย์หม่อนไหมฯ คิดต่อไปว่ามีที่ไหนจะสอนได้บ้าง ตอนแรกเขาไม่ให้ผมเข้าอบรม และแนะนำให้ผมกลับมาตั้งกลุ่มโดยมีสมาชิกตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปก่อน ผมกลับมาเล่าให้ทุกคนฟัง หลายคนจึงยอมรับเข้าร่วมกลุ่มด้วย เริ่มจากมีสมาชิก 7 คน ผ่านมา 9 ปี ตอนนี้มีสมาชิก 22 คนแล้ว และกลุ่มสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ โดยเราส่งผลิตภัณฑ์ไปขายที่ศูนย์ OTOP ประจำอำเภอ และไปออกตามงานต่าง ๆ แต่ก็ยังเป็นอาชีพเสริม เพราะอาชีพหลักยังเป็นการทำไร่ทำนา งานตรงนี้เราเน้นทำด้วยความรัก ไม่รีบร้อน แม้แต่การร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยปีแรก ผมก็ส่งผลงานไปร่วมด้วย ได้เข้ารอบ 69 ชุมชน ได้ไปร่วมอบรม จากนั้นเขาให้ส่งไปอีก ผมก็ส่งประเภทอัตลักษณ์ประจำชุมชนและสีธรรมชาติ แต่ไม่ได้รับรางวัลอะไร"

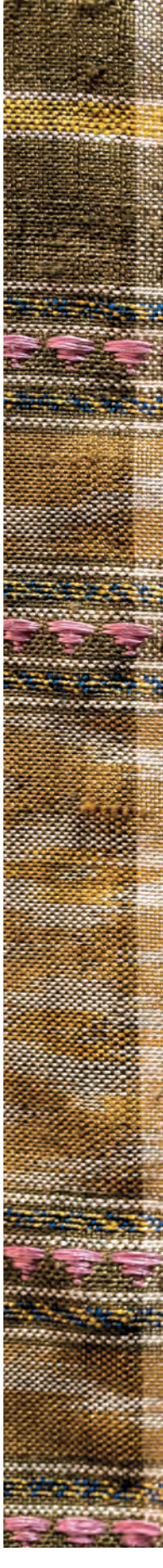

ผ้าลายน้ำยืนมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ มัดหมี่ ขิด และมับไม
ซึ่งมับไมเป็นเทคนิคการนำผ้าที่เส้นไหมต่างสีเข้าด้วยกันแล้วทอเป็นผืน

1. ฉัตรชัย ปกครอง กับผู้ใหญ่บ้าน
   นำสมาชิกกลุ่มไปไหว้พระประจำหมู่บ้าน
2. เลี้ยงไหมด้วยใบหม่อน
3. รังไหมที่ใกล้จะสุก
4. สาธิตการสาวไหม

วันที่เราไปเยี่ยมชม ฉัตรชัยได้จัดแสดงผลงานเริ่มตั้งแต่การเลี้ยงไหม การสาวไหม และการทอ มารวมไว้ให้ชมในศาลาประจำหมู่บ้านอย่างครบวงจร เขาอธิบายว่า

"อยากให้เห็นว่าชุมชนเราทำกันอย่างครบวงจร เริ่มต้นจากเลี้ยงไหม เราเลี้ยงกันตามบ้านอยู่แล้ว เราจะเลี้ยงไว้หลายพันธุ์ แต่นี่คือพันธุ์นางสิ่ว ตัวสีเขียว ๆ เป็นไหมพื้นบ้าน คุณภาพจะดีหน่อย เส้นเหนียวนุ่มและมีความมันวาว หลังจากเลี้ยงไหมจนกลายเป็นดักแด้เสร็จเรียบร้อย เราจะทำการสาวเป็นเส้น โดยนำรังไหมที่แก่พอแล้วไปต้มและสาวขึ้นมา อย่าปล่อยให้มันกลายเป็นผีเสื้อ เพราะรังจะเสีย

"แต่ก่อนต้ม เราจะเก็บตอนไหมสุกแล้วใส่จ่อ ไหมสุกจะเป็นสีเหลือง ถ้ายังไม่สุกจะเป็นสีเขียว เวลาต้มเราจะสาวเป็นเส้นไหมออกมาจนเจอตัว เพราะเวลามันเจอน้ำร้อนจะคลายกาวออกมา ถ้าตัวไหมกินใบหม่อนที่ไม่มีความชื้นจะสาวง่ายมาก น้ำอุ่น ๆ ก็สามารถสาวออกมาเป็นเส้น ๆ ได้แล้ว ถ้าเป็นหน้าฝนใบหม่อนจะเยอะงอกงาม แต่มีความชื้นสูง ไหมกินใบแล้วจะสาวได้ยากขึ้น ส่วนหน้าร้อนใบหม่อนจะเหี่ยว ไม่สวย แล้วเมื่อไหมถ่ายมูลจะเกิดโรค ถ้าอยากได้เส้นไหมสวย ควรจะต้องเลี้ยงในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนมกราคม จะได้ไหมที่มีคุณภาพสูงมาก

"หลังจากต้มและสาวไหมแล้ว ไหมที่นี่ส่วนใหญ่จะได้เป็นเส้นที่ไม่สม่ำเสมอ เส้นใหญ่และหยาบ เมื่อเราได้เส้นไหมออกมา ก็จะนำไปฟอก แล้วไหมจะนิ่มขึ้น โดยการฟอกมี 2 วิธี คือ ใช้ด่างเคมีกับด่างธรรมชาติ ถ้าใช้ด่างเคมีเราต้องต้มนาน 30 นาที ถ้าใช้ด่างธรรมชาติ ซึ่งได้จากน้ำขี้เถ้าของพืนที่ผ่านการกรองมาแล้ว ไม่ต้องต้ม แค่ใช้น้ำอุ่นแช่ประมาณ 10 นาที ฟอกเสร็จ สีเหลืองจะหายไปกลายเป็นสีขาว ได้ไหมมา เราก็นำไปตีเกลียวด้วยการใช้ไม้ ถ้าตีเกลียวแน่นจะทอผ้าได้ง่ายกว่าเดิม เมื่อก่อนใช้ไม้ไผ่ตี แต่ตอนนี้ใช้ PVC ถ้าเราต้องการไหมสีอื่น ๆ ก็นำไปย้อม โดยใช้สีเคมีกับสีธรรมชาติ สีเคมีจะให้สีสด สีธรรมชาติจะออกเป็นสีอ่อน หวาน ๆ ขึ้นอยู่กับว่าเราใช้อะไรในการย้อม เช่น สีน้ำตาลก็จะใช้เปลือกเค็ง เป็นเหมือนลูกหยี ส่วนสีแดงจะใช้ครั่งน้ำสอง น้ำแรกจะแดงเกินไปครับ"

ผูกเชือกสร้างลายมัดหมี่

จับมัดลายหมี่

ผ้าขาวม้าลายจกดาว ตัวผืนผ้าเป็นการทอด้วยเทคนิคสานขัดธรรมดาทั่วไป แต่เพิ่มความพิเศษให้สวยงามด้วยเทคนิคการจกเป็นรูปดาว (หมายถึงดาวบนท้องฟ้า) ซึ่งปกติลวดลายรูปดาวนี้อยู่ในหัวของผ้าซิ่นท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานีมาแต่ดั้งเดิม แต่ประยุกต์นำลายดาวมาใส่บนผืนผ้าขาวม้าด้วยสีสันที่สดใสตามความชอบ โดยยังเรียกว่าผ้าลายจกดาวเช่นเดิม

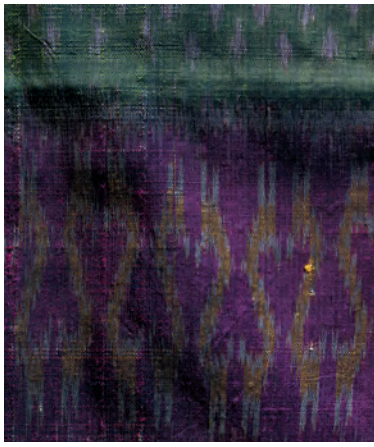

ผ้าขาวม้าไหมลายดั้งเดิม
ใช้เป็นผ้าบวชนาคกับผ้าไหว้

ลายขี้ไข่ขาง (ไข่แมลงวัน)
หรือ ลายสายฝน กับ
ลายน้ำยืนประยุกต์

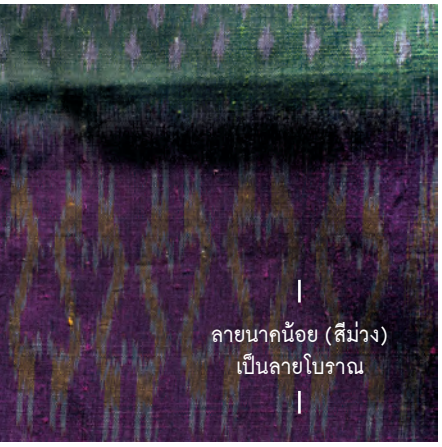

ลายนาคน้อย (สีม่วง)
เป็นลายโบราณ

ลายหมี่ตาหมากนัด
หรือลายสัปปะรด
เป็นลายโบราณที่ทอกันมา

น้องอ้น - ณัฐพงษ์ ขันทะลี วัยเพียง 12 ปี
มีความสนใจในการสืบทอดการทอ

ความสนุกสนานของสมาชิก
กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสุขสมบูรณ์

สามเอกลักษณ์บนผืนผ้า

ลวดลายบนผืนผ้าขาวม้าไหมของกลุ่มบ้านสุขสมบูรณ์ ฉัตรชัยเล่าว่า ทำได้ 3 เทคนิค คือ มัดหมี่ ขิด และจก โดยเขาเล่าว่า

"เราต้องนับลายก่อนว่าจะมัดลายไหน โดยที่ไม่ต้องวาดภาพไว้ล่วงหน้า เพราะแม่ ๆ ทั้งหลายชำนาญกันแล้ว พอมัดเสร็จก็นำไปย้อม ตรงที่มัดจะเป็นสีขาว ถ้าอยากได้สีอื่นต้องนำไปย้อมและนำมามัดอีกที สมมติว่าเรามัดขาวแล้ว ส่วนที่มัดจะเป็นสีขาว ถ้าเราอยากได้สีอะไรก็ต้องไปย้อมสีนั้น เพื่อให้สีนั้นอยู่ตรงที่ไม่ได้มัด แล้วเราก็มามัดเก็บสีเก็บลายอีกรอบ ถ้าอยากได้สีแดงก็ไปย้อมแดง และมัดเก็บสีแดงไว้ ถ้าย้อมด้วยสีธรรมชาติให้ย้อมสีพื้นก่อน แต่ถ้าใช้สีเคมีต้องย้อมเก็บก่อน เพราะมีสารที่ช่วยล้างสีออก ถ้าเป็นสีธรรมชาติจะล้างไม่ออก ต้องย้อมทับอย่างเดียว"

หลังจากทอมัดหมี่เรียบร้อยแล้ว หากต้องการเพิ่มขิดและจก จะมีขั้นตอนวิธีทำตามที่ฉัตรชัยอธิบายว่า

"การทำขิดต้องออกแบบกับเส้นยืน ส่วนมัดหมี่ต้องเส้นพุ่ง ส่วนจกต่างจากขิด ขิดจะเป็นเส้นต่อกัน ยาวไปเรื่อย ๆ ส่วนจกจะมีเฉพาะจุด แต่วิธีการทำเหมือนกัน คือ ขิดลายก่อนถึงจะจกได้ จกจะต้องใช้เทคนิคเฉพาะจุด"

ความสามารถและชำนาญของฉัตรชัย ทำให้เขามีโอกาสได้แสดงฝีมือในการออกแบบลวดลายบนผืนผ้าให้เป็นความภูมิใจแก่ท้องถิ่นของเขาด้วย

"ผมออกแบบลายผ้าให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่นี่ ชื่อ 'ลายลำน้ำยืน' เป็นลายที่ออกแบบให้กับอำเภอน้ำยืน ในผืนผ้านั้นมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ มัดหมี่ ขิด และมับไม เพราะคนพื้นถิ่นที่นี่มี 3 เผ่าใหญ่ ๆ คือ เผ่าเขมร ส่วย และลาว ผมจึงนำเอกลักษณ์ของแต่ละเผ่ามาลงในผืนผ้า และเอกลักษณ์แต่ละแบบก็มีความหมาย โดยเอกลักษณ์ของเขมรคือ มัดหมี่ ที่นี่จะมัดหมี่เก่ง มีลายโคมเก้า (9 ลำหมี่) ซึ่งโคมหมายถึง โคมไฟ และเก้า ไปพ้องเสียงกับคำว่า ก้าว คือ ความก้าวหน้า / ลายหมี่คองเอี้ย หมายถึง สายน้ำที่เอื้ออำนวย ไม่สิ้นสุด เอกลักษณ์ของเผ่าส่วยจะเรียกว่า มับไม เป็นเทคนิคการนำผ้าที่ปั่นเส้นไหมต่างสีเข้าด้วยกันแล้วทอเป็นผืน บางถิ่นก็เรียกผ้าไหมกล่อม หรือผ้าไหมเข็น หมายถึง ความรักความสามัคคี ความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะเราจะต้องควบเส้นสองสีให้เป็นหนึ่งเดียว ส่วนขิดเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าลาว เพราะลาวจะเก่งเรื่องขิดมาก ส่วนใหญ่ทำเป็นลายสามเหลี่ยม หมายถึง คินแดนสามเหลี่ยมมรกต"

สำหรับการบริหารงานในกลุ่มฯ แม้ฉัตรชัยจะอ่อนวัยกว่าบรรดาสมาชิกทั้งหลาย ที่เป็นรุ่นแม่ รุ่นป้า น้า อา ทั้งนั้น เขาเล่าว่า

"ในการทำงาน ผมให้อิสระแก่สมาชิกทุกคนในการออกแบบลวดลาย ไม่ได้กำหนดอะไร แล้วแต่ความสามารถและจินตนาการของแต่ละคน ซึ่งเมื่อก่อนเขาจะถ่ายทอดความรู้ตรงนี้จากแม่สู่ลูก ๆ ในครอบครัว แต่ช่วงที่ผมจัดตั้งกลุ่มฯ ขึ้นมา ต้องยอมรับว่าลวดลายหลายลายสูญหายไป เพราะมีผ้าตลาดเข้ามาเยอะ ผมรู้สึกเสียดาย จึงคิดว่า ถึงเวลาที่ต้องรวบรวมสมาชิกเข้ามาเพื่อสืบสานภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของเราให้คงอยู่

สำหรับเป้าหมายต่อไปต่อจากนี้ ผมยังคงทำต่อไปเรื่อย ๆ อย่างน้องอ้น - ณัฐพงษ์ ขันชะลี อายุ 12 ขวบเอง แต่สนใจ ผมก็พามาฝึก หรือถ้ามีน้องคนไหนที่สนใจก็มาเรียนกันได้ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อให้คนรุ่นใหม่ช่วยกันสืบทอดกันต่อไปครับ" ฉัตรชัยกล่าวในตอนท้ายด้วยความมุ่งมั่น

ผลงานผ้าขาวม้าที่ทอ
จากใยฝ้ายธรรมชาติ
ย้อมสีธรรมชาติ

1

2

บนวิถีที่เรียบง่าย ถ่ายทอดเป็นลายมัดหมี่ ในผ้าขาวม้าบ้านป่าก้าว

จากพื้นเพเดิมของชาวบ้านป่าก้าว ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย อาศัยการทำนาเป็นอาชีพหลัก ส่วนการทำผ้าก็ทอใช้กันเองในครัวเรือน ไม่เคยคิดว่าจะทอมาขายเป็นอาชีพ จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป ดังที่ **บุญญรักษ์ ดาบคำ** หัวหน้ากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านป่าก้าวเล่าว่า

"เราทอผ้ากันมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ ทอผ้าขาวม้าให้ผู้ชายใช้ เวลานอนต้องใช้หมอน เราก็ทำหมอนขิดใช้กันเอง จนช่วงหลัง ๆ คนทอน้อยลง เราก็มารวมกลุ่มเพื่อสืบทอด เด็กรุ่นใหม่ก็ไม่ค่อยสนใจ พวกเราจึงอยากให้เขาเข้ามาดูและลองทำ ทางอำเภอเขารู้ก็สนับสนุน อยากให้จัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการขึ้นมา เราจึงไปจดทะเบียนตั้งกลุ่มขึ้น แล้วเขาจัดอบรม พาไปขายด้วย โดยเริ่มขายตั้งแต่ประมาณปี 2542 พร้อมกับเริ่มจดทะเบียน OTOP ผลงานเราได้เป็นระดับ 3 - 4 ดาว ทำให้เราไปขายที่เมืองทองธานีได้เมื่อปี 2547 เพราะที่นี่อนุญาตให้ไปเฉพาะผลงาน 3 - 5 ดาวเท่านั้น"

ครั้นในปี 2559 โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยได้เกิดขึ้นเป็นปีแรก ทางกลุ่มฯ ก็ได้รับการชักชวนให้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดด้วย โดยได้รับรางวัลรองชนะเลิศประเภทวัตถุดิบธรรมชาติและสีธรรมชาติ

"เวลามีโครงการไหนจะหาผู้เข้าร่วม ก็จะมีหนังสือมาถึงอำเภอ ทางอำเภอก็จะโทรศัพท์มาถามว่า เราอยากเข้าร่วมไหม อย่างโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เขาส่งหนังสือมาให้อำเภอ เจ้าหน้าที่ก็ส่งข่าวมาถามเรา เราสนใจก็ไปขอเอกสารแล้วดำเนินการยื่นเรื่อง เมื่อเรื่องผ่านก็ได้ส่งผ้าขาวม้าที่เราทอไปร่วมประกวด โดยส่งประเภทวัตถุดิบธรรมชาติและสีธรรมชาติ เป็นผ้าขาวม้าทอจากฝ้ายธรรมชาติ ลายหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ พอประกาศผลว่าเราได้รางวัลรองชนะเลิศแล้ว เจ้าหน้าที่เขาขอไปสำหรับวางโชว์ เราก็ให้ไป ตอนหลังโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ก็ได้มาช่วยส่งเสริมให้เราได้ไปขายสินค้าที่สวนลุมพินีด้วย"

3

1. "สืบ" ด้วยแป้งเปียกทีละเส้น
2. ผ้าขาวม้าคั่นด้วยลายหมี่
3. บุญญรักษ์ ดาบคำ กับผลงานที่น่าภูมิใจ

เริ่มต้นที่เส้นใย

วันที่เราไปเยี่ยมชมถึงกลุ่มที่บ้านป่าก้าวนั้น บุญญรักษ์ได้พาเราไปเยี่ยมชมสมาชิกของกลุ่มท่านหนึ่งที่กำลัง "สืบ" ผ้า หลังจากที่บรรดาสมาชิกหลายคนได้หยุดทอผ้าไปหลายวัน เนื่องจากติดงานศพของคนในหมู่บ้าน ซึ่งมีธรรมเนียมว่า หากมีผู้เสียชีวิตในชุมชนแล้ว ทุกบ้านจะหยุดทำงานเพื่อไปช่วยงานจนกว่าจะเสร็จ จึงจะกลับมาทำงานกันต่อ และยังกำหนดกันอีกว่า ทุกวันที่ 30 ของเดือนทุกบ้านจะหยุดงานทุกอย่าง เพื่อไปทำบุญที่วัด

บุญญรักษ์บอกว่า กว่าผ้าแต่ละผืนจะมาถึงกระบวนการทอนั้น ต้องมีการ "สืบ"

"เส้นใยที่เรานำมาใช้ 'สืบ' เป็นใยฝ้ายซีกวง หรือใยฝ้ายเรยอน ซื้อมาจากโรงงาน มีคุณสมบัตินุ่มลื่น และคงทนกว่าใยฝ้ายธรรมชาติที่มีความนุ่มไปอีกแบบ และเนื้อจะหยาบกว่า การ 'สืบ' คือ การต่อเส้นค้ายเข้ากับกี่ทอผ้า ขอเน้นว่าเป็นการผูกเพื่อต่อค้ายเส้นต่อเส้น ต่อทีละเส้นเลย เพื่อให้มันขัดกัน เวลาเหยียบกี่ขึ้นลงจะเรียกว่าเป็นการทอลายขัด แต่ก่อนจะต่อ เราต้องย้อมสีก่อน แล้วนำมาปั่นใส่หลอด แล้วถึงมาสืบ เวลาสืบหรือต่อ ต้องใช้ 'แป้งเปียก' ซึ่งเราใช้แป้งข้าวเหนียวกับแป้งข้าวเจ้าใส่น้ำร้อนกวนรวมกันจนเหนียวเป็นกาว เราก็ใช้กาวนั้นจับเส้นใยมาแปะแล้วหมุนเกลียว พอนำไปทอมันจะต่อกันแน่นไปเลย แต่เราต้องรู้ว่าแต่ละเส้นอยู่ตรงไหน ถึงจะต่อได้ถูก เพราะถ้าไม่รู้ตำแหน่งเส้นจะขัดกันแล้วไปต่อไม่ได้ ถ้าเส้นไม่ขัดก็จะเลื่อนไปเรื่อย ๆ ก็สืบไปเรื่อย ๆ จนสุดยาวประมาณ 20 - 30 เมตร ต้องใช้เวลาเป็นวันหรือสองวันเลย เป็นงานที่ต้องใช้สายตาและความอดทนอย่างมาก เสร็จจากสืบนี้ก็นำไปกางใส่กี่เพื่อทอ เส้นที่ได้จากการสืบค้าย เราเรียกว่า 'หมี่' เวลาจะทอ เราก็เอาหมี่มาทอ"

ดอกฝ้ายที่ยังไม่บาน

กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านป่าก้าว จังหวัดอุบลราชธานี ได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มทอผ้าที่มีผลงานโดดเด่นมาอย่างสม่ำเสมอ โดยส่งผลิตภัณฑ์เข้าคัดสรรระดับดาวมาตลอด ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มคือ การย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกไม้ รากไม้ แก่นไม้ ในท้องถิ่น ให้สีที่สวยงามคลาสสิก ซึ่งบุญญรักษ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

"ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เราอย่างหนึ่งคือเรื่องการย้อมสีธรรมชาติ อย่างเส้นค้าย (หมี่) ที่เห็นนี้เป็นสีเทากับสีน้ำตาล สีเทาได้มาจากการหมักโคลนกับน้ำด่างที่ได้มาจากขี้เถ้าละลายน้ำให้ตกตะกอน ส่วนสีน้ำตาลได้มาจากเปลือกประดู่กับน้ำด่าง เราใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติมาใช้ในการย้อมสี อย่างสีอื่น เช่น ถ้าเป็นสีเหลืองมาจากเปลือกขนุน สีเขียวมาจากมะม่วง สีชมพูจากลูกคำแสด สีจากธรรมชาติจะเป็นสีที่มีความสวยงาม ดูเย็นตา ไม่ฉูดฉาด กลุ่มของเราจะเน้นการใช้สีธรรมชาติ เพราะไม่ระคายผิวใส่สบาย ไม่มีสารก่อมะเร็ง อีกทั้งปลอดภัยในกระบวนการผลิต ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเทน้ำจากการย้อมทิ้ง สามารถเททิ้งบนพื้นดินได้ โดยปลอดภัยกว่าการใช้เคมีในการย้อม ทำให้ชุมชนไม่ต้องกังวลเรื่องผลข้างเคียงใด ๆ ค่ะ"

ลายหมี่
ในชายผ้าขาวม้า

ลายมัดหมี่บนผ้า
ที่ทอด้วยใยฝ้ายซีกวง
หรือเรยอน
(ใยสังเคราะห์)

ลายมัดหมี่บนผ้าไหม

ลายมัดหมี่บนผ้าฝ้าย
ซีกวง (ใยสังเคราะห์)

เทคนิคมัดหมี่อันงดงาม

สำหรับเทคนิคการทอผ้าขาวม้าที่โดดเด่นและสวยงามของกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านป่าก้าว คือ การ "มัดหมี่" อันเป็นศิลปะการทอผ้าที่เกิดจากการมัดเส้นด้ายหรือเส้นไหม (หมี่) ผูกให้เป็นลวดลายเป็นเปลาะ ๆ แล้วนำไปย้อมสี ลวดลายที่เกิดขึ้นเกิดจากการซึมของสีไปตามส่วนของเส้นไหมหรือเส้นด้ายที่เว้นไว้ไม่ถูกมัดขณะย้อม เมื่อย้อมสีแล้วแกะเชือกออกจะเกิดเป็นลวดลายตามช่องของการมัดเส้นเชือก ดังนั้น หากต้องการมัดหมี่หลายสีก็ต้องมัดย้อมสี หรือเรียกว่า โอบหมี่ โดยมัดเส้นเชือกบริเวณส่วนที่ย้อมแล้ว เพื่อรักษาสีที่ย้อมครั้งแรกในบริเวณที่ไม่ต้องการย้อมทับสีใหม่ แล้วนำมาย้อมสีทับหลายครั้ง เพื่อให้ได้ลวดลายสีสันตามต้องการ ลักษณะเฉพาะของผ้ามัดหมี่อยู่ที่รอยซึมของสีที่วิ่งตามบริเวณของลวดลายที่ถูกมัด ถึงแม้จะใช้ความแม่นยำในการทอมากเพียงไร ก็จะเกิดลักษณะความเหลื่อมล้ำของสีบนเส้นไหมให้เห็นแตกต่างกันไป ดังนั้น การมัดหมี่จึงเป็นศิลปะบนผืนผ้าที่ยากจะลอกเลียนให้เหมือนเดิมได้ในแต่ละผืนผ้า ซึ่งการทอผ้าโดยเทคนิคการทอแบบมัดหมี่ เพื่อให้เกิดลวดลายบนผืนผ้านั้นมีอยู่เกือบทุกจังหวัดในเมืองไทย โดยเฉพาะทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

"ก่อนจะทอออกมาเป็นลายมัดหมี่ เราต้องออกแบบไว้ก่อน อยากได้ลายแบบไหนก็ต้องหามาเป็นตัวอย่าง แต่เราไม่ได้วาดออกมาเป็นภาพนะ วาดอยู่ในหัว เพราะเราทำแบบคนโบราณ จะนับเลยว่ามัดกี่มัด นับไปเรื่อย ๆ มัดเป็นข้อ ๆ ข้อใครข้อมันเรียกว่า ลำ มัดกี่ลำ ๆ ก็นับไป มัดไม่ให้อยู่รวมกัน อย่างคิดจะมัดลายนาค ก็จะกะว่ามัดขึ้นไปอย่างไร จะให้มีหงอนนาคสูงแค่ไหน เวลาทอก็ทอตามหลอดที่วางไว้ เพื่อไม่ให้สีสลับกัน ถ้าไม่ทอตามหลอด ลายก็จะไม่ออกมาเป็นรูปสามเหลี่ยม จะเป็นเส้นกระจาย ๆ ไปทั่วทั้งผืน เรียกว่า 'ลายสายฝน' ก็สวยไปอีกแบบ ถ้ายิ่งมัดเยอะลายก็จะยิ่งสวย แล้วจะให้ผ้ามีชายครุยไหม ถ้ามีก็ใช้เส้นยืนมาตีเกลียว หรือเรียกว่า ฟั่นเกลียว ถ้าเส้นยืนสีอะไรก็จะได้ชายครุยสีนั้น แต่ลายมัดหมี่ของกลุ่มเราส่วนใหญ่ไม่ซับซ้อนอะไรมาก เพราะเรายึดหลักความเรียบง่ายตามวิถีชีวิตของเรา

"งานที่เราทำก็ถือเป็นการอนุรักษ์ ไม่อยากให้สูญหายไป และยังเป็นการสร้างอาชีพเสริม เราก็หวังว่าจะมีคนรุ่นใหม่มาช่วยกันสืบทอดต่อไปค่ะ" บุญญรักษ์กล่าวในตอนท้าย

เทคนิคการทอทั้งหมดนี้เป็นองค์ความรู้ที่สั่งสมกันมา
เป็นเวลายาวนานของกลุ่มชนต่าง ๆ ที่มีทักษะในด้าน
การทอผ้าในประเทศไทย และได้สืบทอดผ่านลูกหลาน
สตรีในครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน
ตั้งแต่การนำเส้นใยมาปั่นเป็นเส้นด้ายหรือเส้นไหม
การย้อมสี จนกระทั่งการสร้างลวดลายและถักทอ
เป็นผืนผ้าอย่างประณีตบรรจง ด้วยเทคนิคที่ถ่ายทอด
สั่งสมมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ ปรากฏเป็นผลิตภัณฑ์
"**ผ้าขาวม้าทอมือ**" ที่หลากหลายรูปแบบ ลวดลาย
และสีสัน และบ่งชี้ได้ถึงอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตน
ของชาติพันธุ์และท้องถิ่นนั้น ๆ

และเหนือสิ่งอื่นใด ผู้อยู่เบื้องหลังผ้าผืนงามเหล่านี้
คือ ผู้สืบทอดและรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ
รวมถึงอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น
ด้วยการประกอบสัมมาอาชีพอย่างสุจริตและมีศักดิ์ศรี
ของความเป็น "ช่างทอผ้า" ผู้สร้างสรรค์ถักทอ
ผ้าขาวม้าทอมือด้วยทักษะที่สอดประสานกันเป็นหนึ่งเดียว
ทั้งสายตา สมอง สองมือ และสองเท้า
จนเกิดเป็นผืนผ้าอันงดงามและเป็นที่ประจักษ์ว่า
"ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่ผู้หญิงจะยังคงทอผ้า"

นี่คือภาพอดีต ปัจจุบัน และอนาคตที่จะซ้อนกันอยู่ในโลก
ของคนทอผ้าตลอดมาและตลอดไป

PART 02

PAKAOMA

อัตลักษณ์บนผืนผ้า สู่แบรนด์ผ้าขาวม้าไทย

จากอัตลักษณ์บนผืนผ้าขาวม้าที่ช่างทอในชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยได้สร้างสรรค์ทั้งลวดลาย สีสัน และเนื้อผ้า ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ต่อมาความงามของผืนผ้าเหล่านี้ได้รับการเพิ่ม “คุณค่า” และ “มูลค่า” มากยิ่งขึ้นไปอีก จากการที่ชุมชนผู้ผลิตได้ต่อยอดและสร้างแบรนด์สินค้าที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของตัวเองอย่างชัดเจน อีกทั้งสามารถพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้มากขึ้น นับว่าเป็นการนำคุณค่าทางวัฒนธรรมของผ้าขาวม้าไปประยุกต์ให้เข้ากับโลกสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน และเป็นแนวทางที่ยั่งยืนในการพัฒนาสู่ก้าวต่อ ๆ ไปของชุมชน

“ไฉไล” ผ้าขาวม้าสดใส สะกดใจผู้คน

เมื่อนึกถึงความสดใส โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของบรรดาผ้าขาวม้า คงไม่พ้นแบรนด์ **"ไฉไล"** ที่เต็มไปด้วยสีสันสะกดใจผู้คนให้เข้ามาชมเข้ามาเลือกดูบรรดาผ้าขาวม้าสีต่าง ๆ ที่วางเรียงรายกันอยู่ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ตัวใหม่อย่างเสื้อผ้าและกระเป๋าที่เกิดจากความคิดของการนำผ้าขาวม้ามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อต่อยอดและเพิ่มมูลค่าให้กับผลงานผ้าขาวม้าทอมือของชุมชน

"ไฉไล" ไม่ได้ไร้ที่มา เพราะมีดีกรีเป็นถึงรองชนะเลิศประเภทผ้าขาวม้าความคิดสร้างสรรค์ จากโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยในปีแรก และพัฒนาในเรื่องของการทอและการเลือกใช้เฉดสีผ่านการอบรมในแต่ละครั้งของโครงการฯ โดย **สมหวัง ทองวิชิต** เจ้าของแบรนด์ **"ไฉไล"** และประธานกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ จังหวัดร้อยเอ็ด พูดถึงที่มาของผ้าไฉไลว่า

"เมื่อปี 2560 เราได้รับรางวัลรองชนะเลิศประเภทความคิดสร้างสรรค์ คือเป็นลายผ้า ลายไฉไล แล้วได้รับความกรุณาจากผู้หลักผู้ใหญ่แนะนำว่าให้ลองทำผ้า 7 สีดู ความจริงผ้า 7 สีก็เป็น 7 สีธรรมดา ท่านบอกว่าผ้า 7 สีสามารถนำไปใช้ในงานผูกเสาบ้านเสาเรือน เสาเอกเสาโท อยู่ในผ้าผืนเดียวกัน ไม่ต้องไปซื้อในเมืองทีละสี ด้วยความที่เรามีความรู้ เราก็เลยทอออกมาเป็นผ้าขาวม้าลาย 7 สี ที่มีสีสันสวยงามโดดเด่น สะดุดตา สะดุดใจไฉไลตลอดกาล เมื่อทำมาแล้วขายดีมาก เป็นลายที่ลูกค้าชอบ เมื่อก่อนก็ทำเป็นผ้าขาวม้า 7 สีธรรมดา ๆ แต่มีโอกาสได้ไปอบรมกับกรมการพัฒนาชุมชนในโครงการยกระดับผ้าทออีสาน

สีสัน สะกดตา สะกดใจ

สู่สากล 'WOW E-Sarn' ซึ่งจะมีอาจารย์ลงพื้นที่มาแนะนำเราในเรื่องของการเคินสีผ้า การทอ การแปรรูป และนำชุดของเราไปร่วมงานแฟชั่นโชว์ที่ประเทศญี่ปุ่น ก่อนหน้านั้นก็ไปประเทศจีน นำชุดเดรสยาวไปแสดง ได้รับการตอบรับจากลูกค้าดีมากจากการเป็นสีเจ็บ ๆ แบบนี้ค่ะ"

ผ้า 7 สีจากแบรนด์ **"ไฉไล"** มีเฉดสีที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นเฉดสีหวาน เฉดสีที่สดใส เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่หลากหลายมากขึ้น และเพิ่มตัวเลือกนอกจากเสื้อผ้าที่ทุกคนสามารถเลือกใส่ได้แล้ว ยังแปรรูปเป็นกระเป๋ารูปแบบต่าง ๆ โดยส่วนหนึ่งได้ไอเดียมาจากโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ร่วมกับโครงการ EISA ได้พาอาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพไปเยี่ยมชุมชนและให้คำแนะนำพัฒนา โดยให้ทางชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นกระเป๋าสะพายสีสันสดใส ก็ได้ผลตอบรับเป็นอย่างดี

ความสะดุดตาสะดุดใจของผ้าขาวม้าจากสีสันที่สมหวังกล้าทำ กล้าใช้ เป็นที่ถูกอกถูกใจของเหล่าแฟชั่นดีไซเนอร์จนกลายเป็นที่รู้จักในวงกว้างว่า ถ้าหากต้องการผ้าขาวม้าที่เปี่ยมด้วยพลังและเฉดสีที่โดดเด่น ขอให้นึกถึงแบรนด์ **"ไฉไล"** ซึ่งเคล็ดลับของการสร้าง "ความเป็นตัวตน" ไม่ยาก เพียงแค่ต้องใช้ "ใจ" ในการลงมือทำ

"เวลาที่อาจารย์มาแนะนำ เขาบอกให้เราทอผ้าขาวม้าให้เป็นอัตลักษณ์ของเรา เราต้องทอด้วยความทะนุถนอม ทอด้วยใจ ทอด้วยความรัก ซึ่งวัฒนธรรมเราชาวอีสานนั้น เวลาเราจะให้ผ้าขาวม้าใคร เราก็จะให้เฉพาะคนที่เรารัก หรืองานแต่งงานเขาก็จะให้คนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มารับไหว้ ตอนแรก ๆ เราก็ยังทอแบบเก่าที่ปู่ย่าตายายทอกันมา ผสมผสานสีไปหมด แต่เมื่อได้เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งต้องขอบคุณโครงการฯ ด้วย ที่ให้คิฉันได้ไปดูงานที่ญี่ปุ่น ได้เห็นเขาเดินแฟชั่นโชว์ทำให้เรามีมุมมองกว้างขึ้น สามารถนำมาออกแบบเป็นชุดในรูปแบบต่าง ๆ ที่สวยงามได้ เราจึงลองทอผ้าสีสด ๆ เพื่อทดสอบความต้องการของตลาด ปรากฏว่าได้รับเสียงตอบรับที่ดีจากลูกค้า และมีการถามหาอย่างมากมาย"

สำหรับเป้าหมายในอนาคต นอกจากจะพัฒนาต่อไปในเรื่องการแปรรูปแล้ว **"ผ้าขาวม้าไฉไล"** จะยังคงคุณภาพของสีสันอันสดใสที่สะกดผู้คนให้สมกับความรักที่ลูกค้ามอบให้มาโดยตลอด นอกจากนั้น ผ้าขาวม้าไฉไลยังส่งเสริมให้เยาวชนในชุมชนได้มีโอกาสสร้างรายได้และสืบสานการทอผ้าขาวม้าให้คงอยู่ในชุมชนต่อไปได้ โดยเยาวชนได้นำผ้าไฉไลไปตัดเย็บเป็นชุดแคนเซอร์ หมอลำประจำคณะ กลายเป็นคณะหมอลำที่มีความโดดเด่นและเต็มไปด้วยสีสัน นับเป็นความภาคภูมิใจของเหล่าเยาวชนบ้านสวนปอและผู้เฒ่าผู้แก่ที่ได้เห็นลูกหลานนำผ้าขาวม้าไปพัฒนาต่อยอดในแนวทางของตนเอง

"โชคกิตติ ผ้าขาวม้าร้อยสี" ร้อยสีสันผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า

ทายาทรุ่นหลานของแบรนด์ **"โชคกิตติ ผ้าขาวม้าร้อยสี"** บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี **นารีรัตน์ เชียงทอง หรือปุ้ย** ได้เล่าถึงจุดเริ่มต้นของการดำเนินกิจการ การเข้าร่วมในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยเป็นปีแรก ทั้งยังได้ร่วมส่งผลงานเข้าประกวดผลงานในปีนี้ และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 สาขาออกแบบลายผ้า ประเภทบุคคลทั่วไปด้วยว่า

"ร้านเราดำเนินกิจการมาประมาณ 30 ปี เริ่มต้นจากความเป็นผ้าขาวม้าของท้องถิ่นก่อน ตำบลหนองขาวจะมีชื่อเสียงเรื่องผ้าขาวม้าลายโบราณ เช่น ลายตาหมากรุก ลายตราจักรโบราณ ลายตาเหลืองตาขาว ลายสาคู ฯลฯ ลายพวกนี้เป็นลายดั้งเดิมของผ้าขาวม้าหนองตาขาว ครอบครัวคิฉันทำมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่า พ่อแม่ก็ทำต่อและยังทำอยู่ โดยเริ่มจากชุมชนกลุ่มหนึ่งที่เราส่งเสริมให้ผลิตแล้วให้ชาวบ้านในชุมชนทอ ตอนนี้เราก็ขยายไปส่งให้นักโทษในเรือนจำกาญจนบุรีเป็นคนทอด้วย เป็นการกระจายรายได้ให้กับทั้งชุมชนและเรือนจำ ให้เขามีส่วนร่วม โดยที่เรายังเป็นผู้ผลิตด้วย พี่สาวกับคิฉันเป็นรุ่นลูกรุ่นหลาน พอเรียนจบก็ไม่ได้ไปทำงานตามที่เรียนมา เพราะเราเห็นถึงความสำคัญตรงนี้ จึงยินดีที่จะสืบทอดรับช่วงต่อยอดจากบรรพบุรุษ โดยได้เข้ามาสานต่อด้วยการช่วยดีไซน์ผลิตภัณฑ์รูปแบบสีสันให้ดูทันสมัยมากขึ้น

ผลงาน 100 COLORS OCBC
Garden Rhapsody
ซึ่งได้รับรางวัลรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
สาขาออกแบบลายผ้า ประเภทบุคคลทั่วไป
ในการประกวดอัตลักษณ์แห่งคุณค่า
ผ้าขาวม้าอาเซียน ปี 2562

"จุดเริ่มต้นที่เราให้คนในเรือนจำทอคือ เป็นไอเดียของเราที่เกิดขึ้นเพราะรู้จักกับผู้คุม เขามาถามว่ามีกิจกรรมอะไรให้หลาย ๆ คนในนั้นทำได้บ้าง เราบอกทอผ้าส่งให้ร้านเราไหม เรามีพวกวัตถุดิบและเครื่องมือให้ โดยให้นักโทษชายลงมือประกอบเป็นกี่ขึ้นมา แล้วส่งไปให้แคนนักโทษหญิงใช้ทอ ซึ่งเป็นคนที่มีทักษะในการทอผ้าอยู่แล้ว เราจะแนะนำพวกเขาว่าต้องทำอย่างไรบ้าง ตามที่เรากำหนดไว้ ทำให้พวกเขามีงานทำกัน แล้วเราจ่ายค่าแรง เป็นการสร้างอาชีพให้เขาเมื่อพ้นโทษออกมา"

ปีนี้เป็นปีแรกที่ **"โชคกิตติ ผ้าขาวม้าร้อยสี"** เข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ก่อนหน้านี้ยอดขายของแบรนด์ก็นับว่าดีมากอยู่แล้ว แต่การเข้าร่วมโครงการก็ถือว่าเป็นการเปิดมุมมองใหม่ ๆ

"มีกลุ่มลูกค้าที่รับสินค้าเราแบบผูกขาด สั่งครั้งละ 500 - 1,000 ผืน เป็นผ้าทอมือ จนช่วงหลังเป็นรุ่นคิฉันเข้ามา ก็นำไปดีไซน์ด้วยการพลิกแพลงผสมผสานอย่างอื่น เช่น ทอสอดคิ้น ทอลายยก ทอเป็นลวดลายสีสันที่เป็นพาสเทลที่เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น แล้วนำไปแปรรูปเป็นเสื้อผ้าหญิงชายด้วย เราเข้าใจว่า เราขายได้เอง โดยที่เราไม่เคยออกมาสู่โลกภายนอก เมื่อเราไปออกบูธแล้วเห็นโครงการฯ จึงคิดว่า ถ้าได้เข้าร่วมก็คงน่าจะทำให้เราได้ไอเดียไปพัฒนาสินค้าเราต่อ

"เมื่อเข้ามาร่วมโครงการฯ แล้ว ถือว่าช่วยได้มาก ทำให้เราได้เห็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนอื่น ๆ ที่เขานำมาเข้าร่วม ซึ่งมีความเก๋ไก๋ ดูดี มีสไตล์ ส่งออกต่างประเทศได้ด้วย เราจึงได้ไอเดียมากกว่าแค่แปรรูปเป็นเสื้อผ้า สำหรับเรื่องการประกวด เราเห็นผลิตภัณฑ์ของโครงการฯ แล้ว เราสนใจอยากสร้างสรรค์ผลงานส่งมาร่วมประกวดดูว่า เราสู้เขาได้ไหม แล้วเราจะนำไอเดียที่เห็นมาพัฒนาอย่างไรต่อไปบ้าง"

ผลิตภัณฑ์ของ **"โชคกิตติ ผ้าขาวม้าร้อยสี"** ที่โดดเด่น ได้แก่ ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ที่เป็นผ้าขาวม้าถักชายอันเป็นเอกลักษณ์ ชื่อผลงานว่า 100 COLORS OCBC Garden Rhapsody ซึ่งได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 สาขาออกแบบลายผ้า ประเภทบุคคลทั่วไป เป็นลายหมากรุกดั้งเดิมของผ้าขาวม้าร้อยสีของชุมชนบ้านหนองขาว ผสมผสานกับทอสอดด้วยดิ้นเงินดิ้นทองของรุ้งที่มีความเป็นเมทัลลิกมันวาวลงไปในผืนผ้า ทำให้สีของผ้าระยิบระยับจับตาดูโดดเด่นเวลาโดนแสงไฟ โดยได้แรงบันดาลใจจากสวนพฤกษาขนาดใหญ่ในย่านมารีน่าเบย์ ประเทศสิงคโปร์ ที่มีแสงแวววาวจากการแสดงยามค่ำคืนมาเป็นแนวทางจุดคิดและสร้างสรรค์ลวดลายผ้า

"ก่อนหน้าที่จะมาสืบทอด คิฉันกับพี่สาวได้ลงพื้นที่กับชาวบ้านจริง เห็นเขามีงานทำโดยที่เราเป็นคนทำการตลาดหางานให้เขาทำ เมื่องานเสร็จก็นำออกมาขายให้ เราเป็นคนรุ่นใหม่ที่มาต่อยอด ช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ เราจึงต้องการยกระดับผลิตภัณฑ์ต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งรูปแบบ การออกแบบ การพลิกแพลง เพื่อให้ทันสมัยต่อไป และเมื่อเราออกมาเห็นโลกภายนอกที่กว้างใหญ่แล้ว เราจะรู้ว่าต้องพัฒนาต่อไป ไม่ใช่หยุดอยู่แค่นี้

"โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยจึงเป็นเหมือนศูนย์ส่งเสริมและออกแบบให้เราเห็นรูปแบบแล้วว่า เราต้องทำอะไรต่อไป เพื่อให้ราคาผ้าขาวม้าสูงขึ้น คุณภาพดีขึ้น นำรายได้เข้าสู่ประเทศ ในปีต่อ ๆ ไป หากคิฉันมีโอกาสเจอผู้ที่สนใจก็จะเชิญชวนให้เขาเข้ามาร่วมในโครงการฯ เพราะเป็นศูนย์ส่งเสริมจริง ๆ ค่ะ"

"ต่ากีญะ" เสื้อผ้าศิลปะพื้นบ้านจากปกาเกอะญอ

"ต่ากีญะ" ในภาษาปกาเกอะญอ หรือภาษากะเหรี่ยง แปลว่า เสื้อผ้า จึงเหมาะสมด้วยประการทั้งปวงที่จะนำมาเป็นชื่อแบรนด์ที่เก๋ไก๋ไม่ซ้ำใครของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ บ้านป่าปุ๊ ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การทอผ้านับเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ดั้งเดิมอย่างหนึ่งของชาวปกาเกอะญอ ซึ่งได้มีการทอผ้าสำหรับใช้สอยในครอบครัวมาแต่บรรพบุรุษ ผ้าทอของชาวปกาเกอะญอจัดเป็นงานศิลปะพื้นบ้านที่นิยมทำกันมานานแล้วในชุมชน โดยทอด้วยเครื่องทอผ้าแบบกี่เอวที่สามารถเคลื่อนย้ายไปทอในที่ต่าง ๆ ได้

กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ บ้านป่าปุ๊ ได้สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าและการย้อมสีธรรมชาติ โดยใช้วัสดุจากธรรมชาติรอบ ๆ ตัว เช่น มะขามป้อม มะม่วง กล้วยตานี เพกา ฯลฯ มาย้อมจนได้เส้นฝ้ายคุณภาพดี จากนั้นจึงนำไปทอและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปโดยใช้ชื่อแบรนด์ว่า **"ต่ากีญะ"**

เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชาวกะเหรี่ยงที่เรารู้จักดีก็คือเสื้อกะเหรี่ยงที่มีลักษณะเป็นเสื้อทรงกระสอบ คอเสื้อรูปตัววี ซึ่งแบรนด์ต่ากีญะได้ดัดแปลงโดยการนำผ้าขาวม้าทอมือย้อมสีธรรมชาติไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปที่สวมใส่สบาย จนต่อมา **"ต่ากีญะ"** ได้กลายเป็นแบรนด์ผ้าทอคุณภาพของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แรกเริ่มเดิมที กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ บ้านป่าปุ๊ ได้ส่งผ้าขาวม้าเข้าประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ประเภทผ้าขาวม้าแปรรูป เมื่อปี 2560 หลังจากนั้นจึงได้เข้าร่วมอบรมกับโครงการฯ จนเป็นที่มาของการทำผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ดังที่ **ราตรี ปรีชญาวิชัยกุล** ประธานกลุ่มฯ ได้เล่าถึงที่มาที่ไปว่า

"เมื่อมาอบรมแล้วเข้าโครงการนี้ ก็เริ่มทำผ้าขาวม้า ตอนนี้คนแม่ฮ่องสอนรู้จักผ้าขาวม้าเยอะขึ้น เมื่อก่อนทางโน้นเขาจะไม่ใช้ผ้าขาวม้ากัน เห็นมีแต่ทางกรุงเทพฯ กับอีสานที่ใช้ลายผ้าขาวม้า แต่ปัจจุบันนี้เขาก็นิยมกันค่ะ"

"เสื้อกะเหรี่ยง" แบรนด์ต่ากีญะใช้ผ้าทอลายผ้าขาวม้ามาทำเป็นเสื้อสำเร็จรูป เช่น เอวลอย ชุดเดรสสั้น เดรสยาว เป็นการแปรรูปจากผืนผ้าขาวม้ามาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี

"สินค้าขายดีก็จะเป็นกระเป๋าและเสื้อ ซึ่งตอนแรกที่เราทำเป็นเสื้อก็จะเป็นผ้าสองชิ้นต่อกันและคอแหลม หลังจากนั้นเราพัฒนาใหม่ให้มีซับใน มีซิป 2 ชั้น เป็นเสื้อสั้น เย็บข้างและมีปีกด้วยค่ะ"

นอกจากเสื้อของสุภาพสตรีแล้ว **"ต่ากีญะ"** วางเป้าหมายไว้ว่าในอนาคตจะทำเสื้อของสุภาพบุรุษคู่บ้าง เนื่องจากได้รับเสียงเรียกร้องจากลูกค้ามากพอสมควร

"ตอนมาออกบูธ เราก็จะเห็นว่าส่วนมากจะเป็นเสื้อผู้หญิง ทีนี้มีลูกค้าผู้ชายมาถามเราเหมือนกัน เพราะเมื่อก่อนผู้ชายเขาจะใช้ผ้าขาวม้าคาดเอวหรือเป็นผ้าเช็ดตัว แต่เดี๋ยวนี้พอผู้หญิงใส่ลายผ้าขาวม้า ผู้ชายก็อยากได้บ้าง ก็มาถามหาว่าของผู้ชายไม่มีหรือก็มีแต่ย่ามให้เขา เลยคิดว่าต่อไปจะทำเป็นกางเกง และเสื้อสำหรับผู้ชาย ย่าม กระเป๋า และพวงกุญแจ เพื่อให้ลูกค้าสามารถเลือกซื้อสินค้าของเราได้หลากหลายมากขึ้นค่ะ"

เสียงจากลูกค้ามีข้อดีที่ทำให้ผู้ประกอบการได้นำกลับไปพัฒนาผลงานของตน เป็นอีกหนึ่งปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้ **"ต่ากีญะ"** ได้แปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าและขยายตลาดสู่คนรุ่นใหม่มากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่มองเห็นคุณค่าของ **"ต่ากีญะ"** ศิลปะพื้นบ้านบนเสื้อผ้าปกาเกอะญอที่ทั้งสวยสวมใส่สบาย และใช้งานในชีวิตประจำวันได้จริง

“เทวาผ้าไทย” ผ้าทอที่ใส่ใจในเส้นด้าย

ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าแบรนด์ **"เทวาผ้าไทย"** คือ เนื้อผ้าทอที่มีความละเอียดสวยงาม ประณีต ด้วยความใส่ใจในเส้นด้ายทุกเส้น ทอออกมาเป็นผ้าทอมือที่มีคุณภาพ อีกทั้งย้อมสีด้วยวัตถุดิบธรรมชาติ เช่น ดอกอัญชัน ฝักคูน เปลือกประดู่แก่นขนุน ผ้าหมักน้ำซาวข้าวเหนียวผัวหลง ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่เนื้อผ้า ทำให้มีความนุ่มลื่น ยิ่งนานก็ยิ่งนุ่ม เหมาะสำหรับการใช้สอย สีไม่ตก และสามารถซักด้วยเครื่องซักผ้าได้ โดยที่เนื้อผ้าไม่เปลี่ยนรูปและสีไม่ซีด

หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาคำไฮ จังหวัดหนองบัวลำภู **เบญญาภา วรวิชธนากูล หรืออุ้ย** ซึ่งทำหน้าที่หลากหลายทั้งออกแบบ ตัดเย็บ วางแพทเทิร์น แอดมินเพจ ตลอดจนเป็นฝ่ายขายของร้านเทวาผ้าไทย ได้เล่าถึงการดำเนินกิจการของ **"เทวาผ้าไทย"** ว่า

*"เราทำกิจการผลิตและจำหน่ายผ้าไทยทอมือจากวัตถุดิบธรรมชาติ โดยก่อตั้งเมื่อปี 2527 มีคุณกิตติ สุทธิสา เป็นประธานกลุ่ม และใช้ช่องทางการตลาดกระจายสินค้าไปขายตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งหัวเมืองใหญ่ ๆ ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงกรุงเทพมหานคร โดยการเปิดร้านจำหน่ายสินค้าของกลุ่มในชื่อ **'เทวาผ้าไทย'** นอกจากนี้ เรายังขยายไปยังตลาดต่างประเทศด้วย เช่น ลาว พม่า กัมพูชา ญี่ปุ่น และยุโรป ซึ่งสินค้าที่โดดเด่นของเรา ได้แก่ ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ*

"เราเข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยตั้งแต่ปีแรก ๆ เคยส่งผลงานเข้าร่วมประกวดด้วยแต่ยังไม่ได้รับรางวัลใด ๆ แต่สิ่งที่ได้คือ เราเข้าอบรมที่โครงการฯ จัด ทำให้เราได้ความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ซึ่งเป็นไอเดียที่สามารถนำมาต่อยอดจากที่เราทำมา"

ผลิตภัณฑ์ชิ้นเด่นของ **"เทวาผ้าไทย"** คือ ผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากผ้าขาวม้าผืนมาเป็นเสื้อ กางเกง และแจ๊คเก็ต

"เราทำกางเกงที่ผู้ชายใส่ได้ ปกติเราไม่ค่อยมีงานผู้ชาย แต่เรานำมาอัคกาวบ้าง โดยเราดูแบบจากคาราที่ชอบใส่แนวนี้ รุ่นนี้จะขายดี นอกจากนั้นจะเป็นงานผ้าขาวม้าหรือผ้าพื้น

"ส่วนเสื้อแจ๊คเก็ต เราพัฒนาให้เป็นงานที่วัยรุ่นใส่ ความจริงผู้ใหญ่ใส่แล้วคิดว่าเขาแก่ เด็กก็จะคิดว่าเป็นงานรุ่นพ่อรุ่นแม่ รุ่นผู้เฒ่าผู้แก่ เขาไม่ค่อยกล้าใส่ เราจึงดัดแปลงให้เป็นแจ๊คเก็ตมีฮู้ด ก็ตอบโจทย์วัยรุ่น วัยเรียน มหาวิทยาลัย และวัยหนุ่มสาวที่เริ่มทำงาน ขายดีมาก ตัดแทบไม่ทัน เพราะงานเราละเอียด

"อีกชิ้นหนึ่งคือเสื้อแขนล้ำ ปกติเสื้อแบบนี้ชายเสื้อจะเท่ากัน แต่เราตั้งใจตัดไม่ให้เท่ากัน และทำเป็นกระโปรงสอดก็มี คือผู้ชายชอบนุ่งเวลาอาบน้ำ แต่เราดัดแปลงมาทำให้ผู้หญิงใส่เป็นกระโปรงได้ เสื้อชุดนี้เราเรียกว่าชุดฟินาเล่ เหมือนเสื้อคลุมสไตล์ญี่ปุ่น เราดีไซน์ใหม่ เพิ่งทำออกมาใหม่ก็ขายดีมากค่ะ"

เวลานี้ **"เทวาผ้าไทย"** กำลังพัฒนาในเรื่องการออกแบบให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการดีไซน์แบบเสื้อผ้ามากขึ้น อีกทั้งมีการพัฒนารูปแบบ การแปรรูป กางเกง กระโปรง และงานดีไซน์ต่าง ๆ เป็นเสื้อคลุม หมวก ฯลฯ

"เราเริ่มแปรรูปมาเรื่อย ๆ แบบไหนถูกใจก็ลองนำมาทำขาย ตัวไหนขายดี ก็ทำมากขึ้น ขายได้มากขึ้น เท่าที่ทำมาแบบที่ขายดีคือ เป็นงานดีไซน์ที่สามารถใส่ในชีวิตจริงได้ คนชอบงานดีไซน์ที่ใส่ได้จริง ดูไม่อ้วน"

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ของ **"เทวาผ้าไทย"** ยังมีการใช้สีสังเคราะห์อยู่บ้างในบางผลิตภัณฑ์ แต่ในอนาคต เทวาผ้าไทยมีเป้าหมายจะเปลี่ยนจากการใช้สีสังเคราะห์ไปเป็นสีธรรมชาติ ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการทดลองและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ภายใน 2 ปี ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของ **"เทวาผ้าไทย"** จะเปลี่ยนโฉมไปเป็นผลิตภัณฑ์จากสีธรรมชาติทั้งหมด ด้วยความ "ใส่ใจ" ในเส้นด้ายทุกเส้นที่ทอ นับเป็นก้าวใหม่ของแบรนด์นี้ที่น่าสนใจทีเดียว

“น้ำมอญดีไซน์” ผ้าขาวม้าสไตล์รักษ์โลก

"น้ำมอญดีไซน์" ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นด้วยความเรียบง่าย น้อยแต่มาก เต็มไปด้วยพลัง ทำให้ผลิตภัณฑ์ของแบรนด์นี้ โดนใจคนที่นิยมชมชอบ Minimal Style เป็นอย่างมาก

จุดเริ่มต้นของการยืนหยัดความเป็นตัวตนในสไตล์รักษ์โลก ของ **"น้ำมอญดีไซน์"** มาจากวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชนที่ทอผ้ากันเป็นกิจวัตรอยู่แล้วตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย และได้นำธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างเปลือกไม้ ใบไม้ต่าง ๆ และบ่อน้ำพุร้อนแจ้ซ้อนมาใช้ในกระบวนการย้อมผ้า ทำให้เฉดสีของผ้ามีความงดงามและคงทนด้วยอุณหภูมิและแร่ธาตุบางชนิด เรียกได้ว่าทุกกระบวนการกว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ของ "น้ำมอญดีไซน์" มาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

นอกจากนั้น เอกลักษณ์ของผ้าขาวม้าแบรนด์ **"น้ำมอญดีไซน์"** ยังมีดีที่การออกแบบ โดย **สุทธิพร บุตรปะสะ หรืออ้อ** บอกเล่าให้ฟังถึงความพิเศษในการทอและการออกแบบว่า

"เอกลักษณ์ของเราจะต่างจากผ้าขาวม้าปกติตรงที่ผ้าขาวม้าธรรมดาจะเป็นลายตารางใหญ่ ๆ ใช้ 3 สีสลับกัน แต่ของเราจะมีทอเส้นเล็ก ๆ คั่นระหว่างลายสลับ 3 สี ซึ่งแสดงถึงความละเอียดของคนทอ เพราะการพยายามเลี้ยงเส้นด้ายให้เป็นเส้นเล็ก ๆ และพยายามทอให้ได้จังหวะเท่า ๆ กัน ค่อนข้างทำลำบาก คนทอจะต้องจำให้ได้ว่าสมมติมีเส้นยืน 4 เส้นหรือ 6 เส้น ก็ต้องพุ่งให้ได้จังหวะเท่ากันพอดีกัน จึงทำให้ได้ลายที่ออกมาเท่า ๆ กัน"

เอกลักษณ์การทอของ "น้ำมอญดีไซน์"

จากความตระหนักถึงเอกลักษณ์ของชุมชนตัวเอง นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเมื่อได้เข้าร่วมอบรมกับโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยในแต่ละครั้ง จึงมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์หลากหลายอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่มีหลากหลายขึ้น

แปรรูป
เป็นกระเป๋าสวย ๆ

"เรามีการเพิ่มเทคนิคการทอ เพิ่มลาย เพิ่มรายละเอียดเข้าไปในตัวผ้าขาวม้าให้มากขึ้น ให้มีความโดดเด่นขึ้น ใส่ลายประจำท้องถิ่นลงไปเพื่อเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มเรา มีการแปรรูปให้เป็นตัวผลิตภัณฑ์ด้วย เพราะเวลาเราเอาไปวางขาย ผ้าขาวม้าผืนละร้อยสองร้อยนั้น ความจริงแล้วต้นทุนในการผลิตจริง ๆ พวกแม่ ๆ ที่นั่งทอเขาแทบจะไม่ได้อะไรเลย ได้แค่ค่าแรงเพียงเล็กน้อย ก็คิดว่าน่าจะนำมาแปรรูปจะได้มูลค่ามากกว่า ผ้าทอของเรามีคุณภาพที่ดี สามารถนำไปตัดเย็บเสื้อผ้า หรือทำกระเป๋า แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายอย่าง ตอนที่มาอบรม เราเจออาจารย์หลาย ๆ รอบที่มา อาจารย์ก็ให้คำแนะนำในเรื่องของการออกแบบเสื้อผ้า การนำเศษผ้ามาทำกระเป๋า ของฝากของชำร่วย แล้วบ้านเราก็อยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ช่วงนี้เป็นฤดูท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวก็จะไปเที่ยวอุทยานกันเยอะ แล้วอยากได้ของฝากเป็นของติดไม้ติดมือกลับไป เราก็จะมีของฝากที่ทำเป็นชิ้นเล็ก ๆ กระเป๋า พวงกุญแจของที่ระลึก เขาก็จะซื้อกลับไปฝาก เพราะถ้าทำเป็นชิ้นใหญ่ ต่างชาติเขาก็จะไม่ค่อยซื้อค่ะ"

เมื่อผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด ก็ได้รับเสียงตอบรับจากลูกค้าชาวต่างชาติเป็นอย่างดี ตามมาด้วยออร์เดอร์การสั่งซื้อที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ของ **"น้ำมอญคีไซน์"** ได้พัฒนาไปอีกขั้นหนึ่ง ด้วยการนำองค์ความรู้จากลูกค้าชาวญี่ปุ่นมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ทั้งการให้สี การทำแพทเทิร์นเสื้อผ้า และการนำผ้าหนึ่งผืนมาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด เหลือเศษน้อยที่สุดและต้องไม่สิ้นเปลืองผ้า

เป้าหมายในอนาคตข้างหน้าของ **"น้ำมอญคีไซน์"** จะยังคงเอกลักษณ์ความดั้งเดิมของลายผ้าขาวม้าเอาไว้เช่นเดิม แต่เพิ่มเติมเรื่องของการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้มากขึ้นจากการนำทุกส่วนของผ้าหนึ่งผืนมาใช้เป็นผ้าขาวม้ารักษ์โลกตามแนว ECO Design

"ตั้งใจว่าจะออกแบบเสื้อผ้าให้เป็นรูปแบบเรียบง่าย ใช้ผ้าให้คุ้มค่าที่สุด ไม่เหลือเป็นวัสดุสิ้นเปลือง ต่อไปก็จะทำผลงานที่เป็น ECO Design ให้มากขึ้น อย่างตอนนี้ทำเสื้อผ้าอยู่ เรานำเศษผ้าที่เหลือจากการ ตัดเย็บ นำเศษฝ้ายที่เหลือจากการที่แม่ ๆ เขาทอเหลือไว้ ยิ่งเราทอเยอะ ก็จะมีฝ้ายที่เหลือจากการทอหลากหลายสีอย่างละนิดละหน่อย เราก็อาจจะนำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยการทอ ปะ ตัด หรือนำมาทอใหม่ เป็นการตัดผ้าเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วทอใหม่แทนเส้นฝ้ายเลย แล้วนำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยจะวางคอนเซ็ปต์ ECO ว่าเราจะพยายามไม่ให้เกิดของเสียในกระบวนการผลิตของเราทั้งหมด ส่วนเรื่องผ้าขาวม้านั้น เรายืนพื้นในเรื่องของลายหลัก ๆ ของเรา แต่เพิ่มเทคนิคของการทอหรือการออกแบบสี เราก็จะมาดูในเรื่องของการออกแบบสีเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน หรือผ้าขาวม้า ปกติใช้นุ่ง แต่ถ้าจะนำไปตัดเสื้อผ้าก็ต้องออกแบบสีให้เหมาะสำหรับใช้ตัดเสื้อ หรือถ้าจะนำไปทำกระเป๋า การทอก็ต้องทอให้ผ้าหนาขึ้น มีสีสันที่เข้มมากขึ้นค่ะ"

การนำผ้าขาวม้าที่ทอขึ้นหนึ่งผืนไปใช้ทุกส่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยสูงสุด จึงเป็นสิ่งที่สุทธิพร บุตรปะสะ ตั้งความหวังเอาไว้ ให้ผ้าขาวม้าที่เกิดจากวัสดุธรรมชาติในชุมชนภายใต้แบรนด์ **"น้ำมอญคีไซน์"** กลายเป็น "ผ้าขาวม้ารักษ์โลก" ในอนาคตข้างหน้า

“ผ้าขาวม้า 7 สี” เปิดโลกทัศน์ใหม่ ปรับโฉมให้ผ้าขาวม้า

ผ้าขาวม้าที่สีสันถึง 7 สีในผ้าผืนเดียว คือเอกลักษณ์ที่ไม่มีใครเหมือน ด้วยความสวยงามแปลกตาของ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** ได้มาจากการนำเส้นใยสีธรรมชาติ 7 สี มาทอเป็นลวดลายตายำซึ่งเป็นลวดลายดั้งเดิมของชาวไทพวน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จนกลายเป็น **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** ที่มีสีสันกลมกลืนกันอย่างงดงามจนได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทผ้าขาวม้า ความคิดสร้างสรรค์ในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

"ตอนแรก ๆ ยังไม่มีประสบการณ์ก็คิดว่า พอได้รับโล่ก็จบ ไม่กล้าแปรรูปหรือออกแบบ แต่ตอนนี้มีความมั่นใจแล้วว่า ถ้าเราทำไปเรื่อย ๆ แล้วพยายามพัฒนาตัวเอง ก็มีคนที่ให้โอกาสเรา" **จีระวรรณ จันทเลิศ หรืออร** ประธานกลุ่มสืบสานต่อผ้าทอมือบ้านผือ เล่าให้ฟังถึงเรื่องราวหลังจากได้รับรางวัล ซึ่งเป็นการจุดประกายให้ทำงานสานต่อจาก **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** มาสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของตลาดจนประสบความสำเร็จ โดยมีลูกค้าทุกรุ่นทุกวัยที่ใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า 7 สีแล้วชื่นชอบและบอกต่อ

กว่าจะประสบความสำเร็จ อาจเรียกได้ว่าแบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** เริ่มต้นจากศูนย์ก็ว่าได้ โดยเริ่มจากการศึกษาเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบลายผ้าขาวม้า 7 สี และต่อยอดสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าชนิดต่าง ๆ

"ดิฉันไม่เคยคิดฝันมาก่อนว่าจะได้มีโอกาสสืบทอดร้านผ้านี้ ความคิดอยู่แค่ในความทรงจำเมื่อครั้งที่เป็นเด็ก ฐานะทางบ้านยากจน กำพร้าพ่อตั้งแต่อายุ 9 ขวบ ก็จะผูกพันกับแม่ที่เลี้ยงดูมา แม่มีลูก 4 คน พอมาศึกษาเรียนรู้กับสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน ทำให้เราย้อนกลับไปสู่รากเหง้าตัวเอง กลับไปดูภูมิหลังของตัวเองว่าเป็นใครมาจากไหน การเรียนรู้ทำให้เราปรับความคิดมาเรื่อย ๆ ทำงานวิจัยเรื่องผ้าของบรรพบุรุษตั้งแต่ปู่ย่าตายายมาตลอด พอเรียนรู้จบแล้วก็ได้ค้นพบทางของตัวเอง เมื่อก่อนเราไม่เคยรู้มาก่อนว่าจะยึดอาชีพอะไร ทำงานอะไร แต่พอทางโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยมาจุดประกายให้ เราได้รับรางวัล ก็เลยเดินเส้นทางนี้มาตลอด"

จากจุดเริ่มต้นมาถึงทุกวันนี้ เส้นทางของแบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ด้วยการนำความคิดเห็นของลูกค้ามาปรับปรุงคุณภาพของสินค้า รวมทั้งแปรรูปจากผ้าผืนให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อการใช้งานของลูกค้าได้ในหลายรูปแบบ

แบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** มีตัวช่วยสำคัญคือลูกชายและลูกสาวของคุณจีระวรรณที่เข้ามาช่วยทำการตลาดผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดีย ทำให้ได้รับรู้ถึงความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วและชัดเจนมากขึ้น และสร้าง

ชุดแส็คร่วมสมัย

แรงบันดาลใจในการนำผ้าขาวม้า 7 สีไปออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เช่น กระเป๋าย่าม เสื้อคลุม และชุดแส็ค

"กระเป๋าย่ามเป็นลายผ้าขาวม้า 7 สีที่เราทอทั้งผืน และพยายามที่จะปรับปรุงให้คนรุ่นใหม่ได้ใช้ตามสิ่งที่เขามีความสนใจ โดยมีน้องแอนกับน้องโอ ลูกสาวกับลูกชายเป็นคนช่วยออกแบบคิดค้นให้ว่าน่าจะเป็นแบบนี้ ๆ พอทดลองทำใบแรกแล้วลองสะพายดู เอาลงเฟซบุ๊กก็มีคนรุ่นใหม่ที่เขาสนใจทักมา

"นอกจากนี้จะมีเสื้อคลุมที่คิดว่าน่าจะใส่ได้ทุกวัยตั้งแต่วัยรุ่นไปจนถึงวัยกลางคน ออกแบบให้ปิดต้นแขนหน่อย แล้วก็ชุดแส็ค จากประสบการณ์ที่เคยออกบูธกับโครงการฯ ก็ได้ข้อคิดว่า ผ้าขาวมานั้นมีลายเยอะไปก็อยากปรับปรุง ลูกสาวแนะนำว่าควรทำแบบนี้ ๆ ก็เลยทำแบบให้มีผ้าขาวม้าแค่ครึ่งเดียว"

การรับรู้ถึงความต้องการและรสนิยมของลูกค้า เป็นจุดสำคัญที่ทำให้แบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** ได้เปิดใจยอมรับและพยายามปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของตลาด นำไปสู่การเปิดโลกทัศน์ใหม่ในเรื่องผ้าขาวม้าในเวลาต่อมา

"นอกจากลูก ๆ เราก็จะคอยดูเวลาที่มีนักศึกษามาที่บูธของเรา เราจะสังเกตดูว่าเขาชอบงานชิ้นไหน เราออกแบบเป็นเสื้อ เป็นกางเกง เราก็สังเกตว่าเขาชอบแบบไหน พยายามที่จะเปิดใจ เพราะเราเองก็ผ่านจุดที่เป็นวัยรุ่นมาแล้ว สังคมวัยรุ่นปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร เมื่อก่อนจะตัดชุดอะไรที่มันรัดกุม มิดชิด มาตอนนี้วัยรุ่นเขาชอบอะไรที่สวมใส่สบาย ๆ เช่น เสื้อแขนกุด เมื่อก่อนเราไม่ชอบเลย และไม่ค่อยจะชอบคนที่ใส่ด้วย (หัวเราะ) แต่พอเรามองเห็นว่ายุคสมัยเปลี่ยนไปแล้ว มันไม่ใช่อย่างที่เราคิด เราก็รับได้ เมื่อก่อนไม่กล้าใส่เสื้อแขนกุดออกนอกบ้านเลย แต่มาวันนี้เรามั่นใจมาก (หัวเราะ) เราไม่ปิดกั้นแล้ว

"เมื่อก่อนดิฉันมักจะคิดว่าผ้าขาวม้าจะเอาไปทำอะไรมากไม่ได้ นอกจากเอามาแต่งเป็นชุดที่เกี่ยวกับทางวัฒนธรรม ทำได้เท่านั้นแหละ เอาไปทำอะไรก็ไม่น่าเหมาะสม บางทีก็คิดว่า จะสุภาพไหมถ้าเราจะใส่ชุดผ้าขาวม้าไปตามสถานที่ราชการ แต่ปรากฏว่าทุกวันนี้โครงการผ้าขาวม้าฯ เปลี่ยนความคิดใหม่ของเรา ทำให้เราเห็นว่าไม่ว่าไปที่ไหน หรือแม้แต่สถานที่ราชการเขาก็สวมชุดผ้าขาวม้าได้ ทำให้เกิดความมั่นใจในการออกแบบเสื้อสูทหรือเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าขาวม้าต่าง ๆ"

ปัจจุบัน ผืนผ้าขาวม้า 7 สีจึงได้กลายเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋า ย่าม ชุดแส็ค กางเกง เสื้อ ฯลฯ โดยการพัฒนาสินค้าหรือการออกแบบนั้น จะต้องฟัง "เสียงจากลูกค้า" ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในทุกวันนี้ของแบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"**

"การรับฟังลูกค้ามีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาของเรา ทุกครั้งที่เรามาออกบูธ เราจะรับฟังคำติชม หรือคำแนะนำจากลูกค้า แล้วนำคำติชมต่าง ๆ ไปพัฒนาตัวเอง เช่น เรื่องแบบเสื้อจะสำคัญมาก แล้วก็เรื่องความแตกต่างของผ้า บางรายเขาบอกว่า เขาไม่รู้หรอกว่าคุณค่าผ้าของเราเป็นอย่างไร ทำไมราคาถูก ทำไมราคาแพง เราก็ให้ข้อมูลแก่ลูกค้าว่างานทอมือจะราคาแพงมาก ถ้าลูกค้าบางคนที่เขาเข้าใจ เขาจะไม่ต่อราคา ยกเว้นเราจะลดราคาให้เอง เราถามว่า เราเรียกราคาแพงไปไหม เขาก็บอกว่าแพง แต่เขาไม่กล้าต่อ เราก็อยากถามเขาว่า เขามีกำลังซื้อแค่ไหน เพราะมีหลายระดับ ที่มาแต่ละรอบ ๆ เราก็เป็นห่วงเรื่องต้นทุนที่เราจะต้องแข่งขันกับแฟชั่นปัจจุบันที่ผลิตผ้ามาจากโรงงาน บางคนที่เขาไม่รู้คุณค่าของผ้าทอมือ ก็จะคิดว่าราคาแพงมาก แต่ก็ให้สัจจะกับตัวเองว่าจะไม่โกหกลูกค้า ถ้าวันหนึ่งเราต้องแข่งขันกับผ้าโรงงาน เราอาจจะเอาผ้านั้นมาแจมหรือไม่ แต่ว่าเราก็จะไม่โกหกลูกค้าว่านี่ผ้าโรงงานนะ นี่สีเคมีนะ ไม่ใช่สีย้อมธรรมชาติ เราจะบอกตรง ๆ"

จากจุดเริ่มต้นที่เลขศูนย์มาถึงวันนี้ แบรนด์ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"** เดินทางมาไกล แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงคือความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าและพร้อมจะพัฒนาแบรนด์ให้มีความร่วมสมัย จึงไม่น่าแปลกใจที่เราจะได้เห็นก้าวแห่งความสำเร็จที่ต่อเนื่องของ **"ผ้าขาวม้า 7 สี"**

"จากวันนั้น เริ่มต้นจากศูนย์ พอมาถึงวันนี้ ดิฉันให้คะแนนตัวเอง 99 เปอร์เซ็นต์ ทุกอย่างมันท้าทายเรา เราทำงานด้วยใจ งานนี้คืองานที่เราชอบ แล้วโดนใจลูกค้า ก็ปลื้มตัวเอง คิดไม่ถึงเหมือนกันว่าเราเดินมาถึงตรงนี้ได้อย่างไร"

"ภูริษาผ้าไทย" ผสานดีไซน์กับเส้นใยธรรมชาติ

เมื่อพูดถึงแบรนด์ผ้าขาวม้าที่มีดีที่เส้นใยและได้รางวัลการันตีประเภทวัตถุดิบธรรมชาติและสีธรรมชาติตั้งแต่ปีแรกที่เริ่มโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ต้องไม่ลืมที่จะนึกถึงกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นเมืองบ้านดินทรายอ่อน หรือแบรนด์ **"ภูริษาผ้าไทย"** ที่ไม่เคยหยุดพัฒนาตั้งแต่วันแรก ที่เข้าร่วมโครงการฯ จนกระทั่งถึงวันนี้

ความโดดเด่นในเรื่อง "เส้นใยธรรมชาติ" เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แบรนด์ภูริษาผ้าไทยพัฒนาจากเดิมที่ทอเป็นผ้าผืนกลายเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า เช่น เสื้อโค้ดเพื่อตอบโจทย์ของกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการมากขึ้น ตามที่ **พัชรินทร์ ชัยรัตน์ หรืออ้อย** ได้กล่าวไว้

"ลูกค้าชอบความเป็นธรรมชาติ ชอบเส้นใย และการดีไซน์ที่ดูร่วมสมัยมากขึ้น ทำให้เขาใส่ได้โดยไม่อายใคร บางทีลูกค้าอยากใส่ผ้าไทยไปต่างประเทศ เขาก็อาจยังไม่มีความมั่นใจ เราก็นำผ้าขาวม้าของเรามาทำสี ผสมผสานให้ดูร่วมสมัย เรามองว่ามันยังไปได้ ผ้าของเราเป็นเส้นใยธรรมชาติ สีธรรมชาติได้รับการตอบรับจากต่างชาติมากพอสมควร และเขาก็สู้เรื่องราคา เป็นราคาที่ลูกค้าพอจะซื้อได้ สู้ไหว แล้วเปรียบเทียบกับงานมือของเรา เส้นใยก็ทำจากเส้นใยธรรมชาติ สีธรรมชาติ หรือย้อมสีเดียวคือสีคราม นอกนั้นก็จะเป็นสีธรรมชาติ เมื่อก่อนเราทำแค่สีน้ำตาลกับสีขาว มันก็จะดูไม่เข้มคม จึงเพิ่มสีครามเข้ามา กลายเป็น 3 สี เราเรียกว่า 3 เกลอ ที่มาจากการนำ 3 สีมาผสมกันในงาน"

นอกจากการพัฒนาในเรื่องของการแปรรูปผลิตภัณฑ์แล้ว ยังมีการดีไซน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ดูโดยรวมแล้วเป็นความน่ารักแบบวัยรุ่นผสมอยู่ในตัว อย่างเสื้อโค้ดสั้นจากแบรนด์ภูริษาผ้าไทยที่ดูทันสมัย โดยมีพู่ระบายอยู่โดยรอบปกเสื้อซึ่งเรียกว่า "ผ้าสะกิด" ที่เกิดจากการสะกิดแล้วมาเย็บติดตกแต่งอีกที และสามารถนำหวีมาตกแต่งเจ้าผ้าสะกิดนี้ได้อีกด้วย โดยที่มาของดีไซน์ผลิตภัณฑ์ตัวนี้ พัชรินทร์ ชัยรัตน์ ได้เล่าถึงการออกแบบไว้ว่า

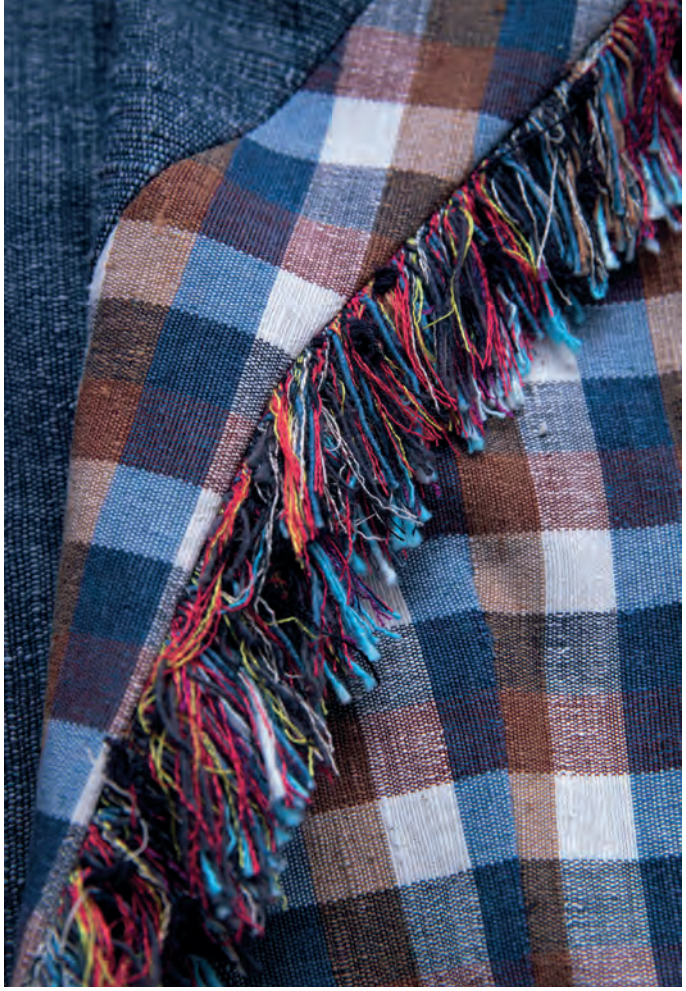

"ในส่วนของการออกแบบ เราช่วยกันออกแบบค่ะ เรามีความสามารถในเรื่องการตัดเย็บอยู่แล้ว แต่ในเรื่องแพทเทิร์นการดีไซน์ การวางลายผสมลาย ว่าควรวางไว้ตรงไหนเพื่อไม่ให้ดูเยอะเกินไป เรายังขาดความรู้ตรงส่วนนี้อยู่ ก็มีอาจารย์มาช่วยแนะนำในเรื่องของแพทเทิร์น อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมาช่วย แล้วคนในกลุ่ม ในชุมชนมาช่วยตัดเย็บ เพราะถ้ามีออร์เดอร์เข้ามาก็ต้องกระจายให้ชุมชนทำ เมื่อเราเย็บเสร็จก็ให้แม่ ๆ ช่วยกันสะกิดผ้า แม่ ๆ ก็จะมีรายได้ เศษผ้าเราก็จะไม่ทิ้ง เราใช้เศษผ้าที่มีอยู่ให้คุ้มที่สุด อย่างการดีไซน์ถ้าเราอยากให้ผ้าขาวม้าอยู่ด้านนอก เราก็เอาไว้แบบนี้ ถ้าเราจะใส่อีกด้านที่เป็นครามก็จะกลับกันได้ เรียกว่าใส่ได้สองแบบ เสื้อตัวเดียวไปต่างประเทศ ก็กลับเอาอีกด้านหนึ่งมาใส่ได้เหมือนกัน"

นอกจากการพัฒนาเรื่องการออกแบบและดีไซน์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าขาวม้า **"ภูริษาผ้าไทย"** ยังพัฒนาในเรื่องของการย้อมสีธรรมชาติ จากการย้อมร้อนที่ต้องสิ้นเปลืองพลังงานจากเชื้อเพลิงมาเป็นการย้อมเย็น โดยการทำน้ำหมักชีวภาพที่ใช้ในผลิตผลทางการเกษตร เพราะนอกจากจะได้สีที่สวยขึ้นแล้ว ยังมีความเข้มและความติดทนเพิ่มขึ้นด้วย

เรียกได้ว่าความสำเร็จของ **"ภูริษาผ้าไทย"** มาจากการไม่หยุดอยู่กับที่ พัฒนาต่อยอดไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นแบรนด์ผ้าขาวม้าที่จับใจผู้คนที่ชื่นชอบเส้นใยและการย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งพัชรินทร์ได้กล่าวทิ้งท้ายในส่วนของความสำเร็จและเป้าหมายในอนาคตเอาไว้ว่า

"เรามีการพัฒนาขึ้นจากเดิม ตัวเส้นใยก็ยังคงเดิมอยู่คือเป็นธรรมชาติ แต่เราพัฒนาขึ้นเพื่อให้ดูร่วมสมัยเป็นสากลมากขึ้น เมื่อเราเข้าร่วมโครงการฯ ลูกค้าเห็นเรามากขึ้น ก็เป็นที่รู้จักมากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตัวของเรามากขึ้น ทำให้การตัดสินใจซื้อทำได้ง่ายขึ้นค่ะ ต้องขอบคุณโครงการฯ ในส่วนนี้

"ส่วนเป้าหมายในอนาคต แต่เดิมเราต้องการแค่ให้ชุมชนมีงาน เราเป็นการตลาดฝ่ายขาย พัฒนาเรื่องของการดีไซน์ หนองบัวลำภูนั้นทอผ้าเก่งอยู่แล้ว แต่เราต้องการทีมดีไซน์ที่จะเข้ามาช่วย เราก็รอผู้ใหญ่ใจดีที่จะเข้ามาช่วยตรงนี้อยู่ เราจะต้องพัฒนาตัวผ้าให้มีรูปแบบที่ทันสมัยมากขึ้น ส่วนเส้นใยนั้น เราวางแผนว่า ในเมื่อเรามีเส้นใยตัวนี้เพิ่มขึ้น เราอาจเป็นผู้ผลิตเส้นใยเพื่อจำหน่าย เนื่องจากราคาเส้นใยค่อนข้างสูง ชุมชนเราปลูกได้ ทำเส้นใยได้อยู่แล้ว ก็ใช้แรงงานจากชุมชน มคงานหลาย ๆ ตัวช่วยกัน ก็เป็นเส้นใยมารวมกันแล้วจำหน่าย ส่วนนี้ยังไม่มีที่ไหนที่ทำได้ ค่อนข้างทำได้ยาก เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการปลูก เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เรามองอยู่ค่ะ"

ใครจะคาดคิดว่าผ้าขาวม้าไทย ๆ แต่มีดีและโดดเด่นด้วยเส้นใยและสีธรรมชาตินี้ จะนำความภาคภูมิใจของชุมชนไปสู่สากลได้ด้วยการออกแบบที่โดดเด่น ดังเช่นที่ **"ภูริษาผ้าไทย"** ก้าวเดินไปสู่ความเป็นสากลในวันนี้ ด้วยความร่วมมือของคนในชุมชนและการพัฒนาที่ไม่หยุดยั้งนั่นเอง

“ร้อยรักษ์” ไม่สะดุดตาแต่สะดุดใจ คนรักสีธรรมชาติ

ผ้าขาวม้าจากเส้นไหมทำมือย้อมสีธรรมชาติอันอ่อนหวานงดงาม คือ เอกลักษณ์อันโดดเด่นของแบรนด์ **"ร้อยรักษ์"** แบรนด์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของแม่บ้านกลุ่มทอผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติบ้านฮ่องแฮ่ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด จนเวลานี้แบรนด์ร้อยรักษ์มีที่ยืนในฐานะผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติที่ได้รับเสียงตอบรับเป็นอย่างดีจากลูกค้า

ด้วยคุณภาพการทอและการย้อมสีธรรมชาติที่งดงามด้วยการจับคู่สีที่ลงตัวบนผืนผ้าขาวม้า บวกกับลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่คิดค้นขึ้นใหม่ เช่น ลายน้ำไหลฮ่องแฮ่ และการขิดด้วยมือจนเกิดเป็นลวดลาย ทำให้ผ้าขาวม้าร้อยรักษ์เป็นเหมือนงานศิลปะบนผืนผ้า ถึงกระนั้นก็ตาม เมื่อนำออกสู่ตลาด ผืนผ้าที่สวยงามก็อาจไม่สนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคได้เพียงพอ

จากเดิมที่ทอเป็นผืนผ้า เวลานี้ผลิตภัณฑ์ของร้อยรักจึงเพิ่มตัวเลือกให้แก่ลูกค้าด้วยการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นเสื้อผ้า ขณะเดียวกันก็เพิ่มวัตถุดิบ จากเดิมที่มีแต่ผ้าขาวม้าไหมปรับเปลี่ยนเส้นใยเป็น "ฝ้ายแกมไหม" ซึ่งเนื้อผ้ามีความนุ่มนวลน่าใช้และสีสันสวยงามแต่ราคาถูกลง เป็นการพัฒนาเพื่อจับตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ ซึ่ง **ทองใบ สาโรจน์** ผู้ก่อตั้งแบรนด์ร้อยรักเล่าว่า

"ตอนแรกผ้าชิ้นนี้ได้รางวัลจากการประกวดประเภทความคิดสร้างสรรค์ คิฉันก็เลยลองเอามาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาราคาไหมแพง โดยเปลี่ยนไปใช้ฝ้ายเพื่อประหยัดต้นทุนลงมา ลองดูว่าลูกค้าจะสนใจไหม เป็นผ้าฝ้ายแกมไหม เนื้อจะนิ่ม นุ่ม ไหมจะเป็นเส้นยืน เส้นพุ่งเป็นฝ้าย ทำให้ผ้านิ่ม"

ฝ้ายแกมไหมนี้เป็นการย้อมสีธรรมชาติโดยผสมผสานจากสีชมพูซึ่งได้จากครั่ง สีน้ำตาลได้จากเปลือกประคู่ ส่วนสีเขียวได้จากใบสมอ และสีขาวเป็นสีของฝ้าย สีทั้งหมดก็ผสมกลมกลืนกันอย่างงดงามลงตัวเมื่อนำมาทอเป็นลายตาราง และนำมาแปรรูปเป็นเสื้อผ้า

"เมื่อเราได้เข้ามาร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เราก็มองเห็นถึงความต้องการของตลาดว่าเป็นอย่างไร เราก็จะรู้ว่า ถ้าเป็นผ้าผืน ๆ จะขายยาก เวลาไปขายก็นั่งมองร้านอื่นเขา เพราะของเราขายยาก ก็เลยตั้งคำถามว่า ทำอย่างไรจะขายได้ ลูกค้าบอกว่าผ้าสวย แต่ไม่รู้จะเอาไปทำอะไร เราก็เริ่มแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ทำให้ขายดีขึ้น มีคนรู้จักมากขึ้น จากที่เคยทอผ้าเป็นผืน ดิฉันจึงพยายามพัฒนาด้วยการทำเป็นเสื้อผ้า"

จากเดิมที่เคยทอเป็นผืนผ้า แบรนด์ **"ร้อยรักษ์"** ได้เริ่มแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าและกระเป๋า ทำให้ได้รับการตอบรับจากลูกค้ามากขึ้น

"เมื่อก่อนเวลาเราออกบูธ สินค้าเราขายไม่ค่อยได้เพราะผ้าทอแบบนี้ก็มีขายกันเยอะ พอมาถึงตอนนี้ ได้ออกแบบแปรรูปแล้ว น่าจะเป็นโอกาสของเราบ้าง ข้อดีที่สุดคือ โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยได้เชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมาช่วยแปรรูปและทำแพทเทิร์นให้ค่ะ ทำให้เรามีความหวังมากขึ้น จากเดิมเราออกแบบไม่เป็น แล้วไม่มีแพทเทิร์น ไม่มีช่าง คือเรายังไม่ชำนาญ ช่างก็ยังเย็บไม่สวย จะมาขายแพง ๆ ก็ไม่ได้ ก็ได้ตรงจุดนี้มาช่วยเหลือและต่อยอดมากขึ้น เราก็จะกลับไปทอผ้าตามแนวทางของเรา แต่จะยึดเอาความรู้เรื่องแพทเทิร์นที่อาจารย์ให้มา ไปเป็นแบบอย่างและพัฒนาไปเรื่อย ๆ บวกกับที่เราได้ออกงาน ก็จะนำประสบการณ์ ความรู้ คำแนะนำ และคำติชมจากลูกค้าเพื่อนำไปพัฒนาต่อค่ะ"

หลังจากที่เริ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นเสื้อผ้าแล้ว ผ้าขาวม้าสีสวยหวานจึงได้กลายเป็นเสื้อ กระโปรง ในโทนสีที่แม้ไม่โดดเด่นสะดุดตา แต่สะดุดใจผู้ที่นิยมชมชอบผ้าย้อมสีธรรมชาติ และในอนาคต **"ร้อยรักษ์"** มีเป้าหมายจะนำผ้าไปทำเป็นย่ามและเป้สะพาย เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ลูกค้ามากขึ้นอีกด้วย

"ร้อยลายดี" "ปัก" หัวใจไว้บนผืนผ้า

ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านหนองลิง จังหวัดสุพรรณบุรี **นิตยา ใจโต หรือแต๋ว** เป็นผู้นำที่มีบทบาทในการอนุรักษ์งานทอผ้าของถิ่นกำเนิดที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์มอญมาแต่บรรพบุรุษ จนวันนี้ ผลงานของเธอเป็นที่รู้จักกันดีในนามแบรนด์ **"ร้อยลายดี"** เธอเล่าย้อนถึงจุดเริ่มต้นให้ฟังว่า

"คิฉันตั้งกลุ่มขึ้นมาตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2545 เริ่มจากคุณยายทำงานพวกนี้มาก่อน พอท่านเสียชีวิต แม่ก็ไม่ได้รับถ่ายทอดมา ไม่ได้ทอผ้าปักผ้า เราเป็นหลานก็นำความคิดของยายที่ให้ทอผ้าปักผ้าตั้งแต่เด็ก เพิ่งคิดได้ตอนอายุ 40 ปี ก่อนหน้านั้นคิฉันทำไร่ทำนา ไม่มีเวลามาทำ พอคิดได้ว่า บรรพบุรุษนำทุนทางวัฒนธรรมมาให้เราแล้ว เราแค่นำมาต่อยอดก็ทำมาหากินได้ จึงคิดว่า ทิ้งไม่ได้แล้ว ความเป็นมอญจะสูญหายหมด เลยนำมาถ่ายทอดลงบนผืนผ้า เพื่อให้ลูกหลานได้รู้ว่า นี่เป็นลวดลายจากวัฒนธรรมของเราชาวมอญ ตอนแรกก็ทอไว้ใช้ พอทอเยอะ ๆ ก็นำมาขาย เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมของเราที่ต่อยอดได้ ซึ่งเอกลักษณ์ของงานบ้านเราคือ ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ จากพรรณไม้ที่เป็นพื้นถิ่นในหมู่บ้าน เช่น ดอกคาวเรือง เปลือกแค ใบคูน สบู่แดง โดยไม่ใช้พื้นถิ่นอื่น

"เราเข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยตั้งแต่ปีแรก ตอนนั้นเราส่งผลงานเข้าประกวดประเภทผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติจากสีของพืช เราได้เข้ารอบกลุ่ม 69 ชุมชนจากจำนวน 502 ชุมชนทั่วประเทศ แม้ไม่ได้รับรางวัล แต่เราได้รับความรู้มากมายจากการที่โครงการฯ จัดอบรมให้ เราก็นำมาพัฒนาเรื่อย ๆ จนถึงทุกวันนี้ ตอนแรก ๆ เราขายแต่แบบสีธรรมชาติ เพราะมีบริษัทญี่ปุ่นมาซื้อเป็นประจำ ตอนหลังเรามาทำผ้าขาวม้าเพิ่มสีสันขึ้นมาในบางตัว โดยใช้สีสังเคราะห์ เพราะเราต้องขายลูกค้าหลายรูปแบบ"

สำหรับผลงานเด่นของ **"ร้อยลายดี"** ชิ้นแรกเป็นผ้าขาวม้าลายใหม่ล่าสุด ชื่อว่า ผ้าขาวม้า 5 สี โดยทอเป็นสีหวานสดใสขึ้น 5 สี ได้แก่ สีแดง คำ เหลือง ส้ม และชมพู

"มีการวางแผนก่อนว่า จะใช้กี่เส้นทอ อย่างผืนนี้ 30 เส้นต่อสี แล้วเอาสีคำมาคั่น ต่อไปเราจะทอผ้าขาวม้าลายใหญ่ขึ้นสลับ 2 สี คือ คำกับขาว แล้วเวลาทอ 5 สีก็จะเกิดลายโดยอัตโนมัติ จากสีชมพูก็เป็นชมพูอ่อนไล่ไปจนถึงชมพูแก่อย่างนี้เลย แล้วทำชายด้วย เพราะคนมอญจะชอบทำชาย เรียกว่าชายครุย

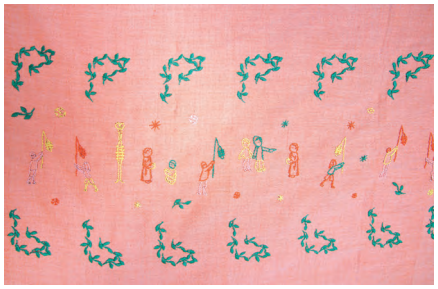

ผ้าคลุมไหล่ปักลาย
แห่หงส์ธงตะขาบตาม
ประเพณีชาวมอญ

"อีกชิ้นหนึ่งเป็นผ้าขาวม้าสลับลาย เป็นลายตารางใหญ่ ๆ ผ้าขาวม้าปกติหน้ากว้าง 35 นิ้ว บางคนบอกใหญ่เกินไป เราก็ทำหน้า 20 นิ้วบ้าง เผื่อวัยรุ่นชอบเพราะเบา แต่แบบลายใหญ่ฝรั่งจะชอบ ส่วนตาเล็กลงมาก็ขายคนไทย ลายตารางใหญ่เราก็เล่นสี คือ ไล่จากสีเหลืองแก่ไปเป็นเหลืองอ่อน สีแดงเข้มไล่ไปเป็นสีแดงอ่อน เล่นสลับลายกันให้สายตาเรามองเห็นเป็นสีสลับ เป็นผลงานล่าสุด

"ต่อมาเป็นผ้าคลุมไหล่ปักลายแห่หงส์ธงตะขาบตามประเพณีชาวมอญ คือ ทุกวันที่ 15 เมษายน คนมอญจะมีพิธีแห่หงส์ธงตะขาบในหมู่บ้าน เพื่อบูชาและเฉลิมฉลองเมื่อครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จกลับจากดาวดึงส์ เราก็นำประเพณีนี้ลงบนผืนผ้า เพื่อให้เกิดการจดจำว่า นี่เป็นผ้าของคนมอญ แต่เราไม่เอาลายแห่หงส์ฯ ลงผ้าขาวม้า เพราะจะทำให้ลายไม่ค่อยชัด เนื่องจากผ้าขาวม้ามีลายอยู่แล้ว จึงนำลงบนผ้าพื้นสีอะไรก็ได้ แต่คนมอญจะใช้สีแดงกับสีขาวเป็นหลัก เวลาปักลายเราต้องวาดก่อน แล้วไปสกรีนลงผ้า ถึงนำมาปัก"

นอกจากลายปักมอญแบบดั้งเดิมแล้ว ยังมีการคิดค้นลายปักประยุกต์ โดยการออกแบบลายปักใหม่ ๆ แต่ยังคำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น

"ทุกวันนี้ชุมชนเรายังอยู่กันแบบเดิม มีประเพณีชาวมอญของเรา เช่น มีการทำบุญตักบาตร แห่หงส์ธงตะขาบ เล่นสะบ้า ในช่วงสงกรานต์ตั้งแต่วันที่ 12 - 18 เมษายน รวม 7 วัน เป็นต้น และเราก็พยายามรื้อฟื้นสิ่งที่บรรพบุรุษทำมา เช่น ลายปักผ้า ซึ่งเราปักลายขุนช้างขุนแผนบนชายผ้าขาวม้า เป็นเอกลักษณ์ของเรา ลูกค้าจะชอบมาก เห็นปุ๊บก็ซื้อไปหมด หรือลายคนโบราณแต่งชุดยุคทวาราวดี ลายเหรียญกษาปณ์โบราณ เราก็นำมาปักใหม่ให้คนรู้จัก ผ้าฝ้ายเอามาพันคอหรือคลุมไหล่ เราก็ปัก 5 สีบนผ้าพื้นสีครีม เป็นลายที่นำอารยธรรมสมัยทวาราวดีมาเกี่ยวข้อง เป็นภาพธรรมจักร เจดีย์ สมัยโบราณของสุพรรณบุรี และมีดอกจันทน์ ดอกพิกุล ที่เป็นวัฒนธรรมของมอญมาใส่ด้วย"

ผ้าปักของ **"ร้อยลายดี"** มีดีที่การปักมือ กว่าจะปักเสร็จแต่ละผืนผู้ปักต้องใช้ความละเอียดประณีตและใช้เวลา จึงมีความผูกพันเสมือนหนึ่ง "ปักหัวใจ" ไว้บนผืนผ้าก็ว่าได้ เวลานี้ผลิตภัณฑ์ผ้าปักของ **"ร้อยลายดี"** มีให้เลือกทั้งสีธรรมชาติและสีสังเคราะห์ อีกทั้งในอนาคตจะมีลายผ้าขาวม้าใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดอีกด้วย แต่ยังไม่ทิ้งวัฒนธรรมมอญซึ่งเป็นรากเหง้าสำคัญบนผืนผ้าของ **"ร้อยลายดี"** อย่างแน่นอน

"แผนการตลาดที่วางไว้ ตอนนี้กำลังทำเรื่องผ้าขาวม้าอยู่ โดยเราขึ้นลายผ้าขาวม้าใหม่ ๆ ที่สวยมาก ฉีกแนวไม่เหมือนใคร นำไปขึ้นลายอยู่ประมาณ 5 ลาย ในงานออกบูธครั้งหน้าจะนำมาโชว์ เราพยายามทำไม่ให้เหมือนใคร เช่น เราทำสีสังเคราะห์สีสดจัดจ้านก็เป็นแนวหนึ่ง สีธรรมชาติก็เป็นอีกแนวหนึ่ง ส่วนลายปักเรานำไปพิมพ์ลาย เสร็จแล้วก็แจกจ่ายให้สมาชิกไปปัก ซึ่งเป็นกลุ่มแม่บ้านอายุ 57 - 58 ปี เมื่อว่างจากงานบ้านก็มาปัก เราพยายามฝึกเด็กรุ่นใหม่ขึ้นมา แต่ฝีมือยังไม่ดี ยังนำออกมาไม่ได้ พอดีคนที่อยู่ตรงนั้นมีฝีมืออยู่แล้ว คิฉันแค่ไปฟื้นฟูนิดเดียวก็เป็นกันหมด เราจะไม่ทิ้งวัฒนธรรมของมอญแน่นอน ถึงเราจะคิดช้ากว่าคนอื่นหน่อยก็ไม่เป็นไร ถึงวันนี้ผลที่สุดก็สำเร็จมาสัก 90 เปอร์เซ็นต์ ทำให้คนพอรู้จักกัน คิฉันหวังว่าถ้าเรามีคนมาช่วยทำเรื่องการตลาดดี ๆ ก็น่าจะไปได้ไกลกว่านี้อีกค่ะ"

ผ้าขาวม้า
5 สี

ผ้าขาวม้า
สลับลาย

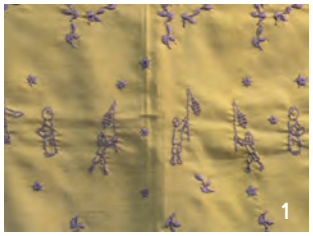

1. ลายปัก บอกเล่าประเพณีแห่หงส์ธงตะขาบของชาวมอญ
2. ลายขุนช้างขุนแผนบนชายผ้าขาวม้า
3. ลายปัก เหรียญกษาปณ์โบราณ
4. ลายปัก ดอกพิกุล บนผืนผ้าสไบของชาวมอญ

“วิมพ์ดีไซน์” ดีไซน์ที่ผสมผสาน ความเก่า - ใหม่อย่างลงตัว

ผลิตภัณฑ์ของ "วิมพ์ดีไซน์" มีลายช้างเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วยเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือกระเป๋า เนื่องจากลายช้างที่ว่านี้เป็นลายเอกลักษณ์ของผ้าขาวม้าบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์เหล่านี้คือ **วิมพ์วิภา โพธิวิจิตร หรือตอง** ทายาทผ้าขาวม้าบ้านหาดเสี้ยวที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทผ้าขาวม้าแปรรูป จากโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย พ.ศ. 2560

หลังจากได้รับรางวัล เธอได้กลับไปพัฒนาต่อยอดการทำผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านเกิดในนามของกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บบ้านหาดเสี้ยว และต่อมาได้สร้างแบรนด์ **"วิมพ์ดีไซน์"** เพื่อแปรรูปผ้าขาวม้าเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปและของใช้ต่าง ๆ

วิมพ์วิภาเล่าถึงจุดประสงค์ของการสร้างแบรนด์ว่า

"การทำแบรนด์นี้เริ่มมาจากความชอบส่วนตัวค่ะ เพราะผ้าขาวม้าที่แม่ทำ เรารู้สึกว่าจะเป็นแบบที่ดูโตเกินไปสำหรับวัยรุ่น เราก็อยากทำผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่วัยรุ่นอยากหยิบมาใช้ดู โดยเราเน้นไปที่ความมีสีสัน นำสีที่ตัดกันมาจับคู่กัน โดยที่เราก็ยังไม่ทิ้งเอกลักษณ์เดิม อย่างการนำเชิงของลายช้างมาบ้าง แต่เดิมจะเป็นสีขาว ดำ แดง สีออกแนวเรียบ ๆ เราก็เอามาใส่สีเพิ่มให้ดูน่ารักขึ้น ส่วนลายช้างอยู่ในแบรนด์เกิดจากความตั้งใจของเรา แต่ก่อนเราเคยไม่ชอบช้างเพราะรู้สึกว่าสีมันเชย แต่เมื่อเรามาเปลี่ยนสี

คงเอกลักษณ์
อย่างลายช้างเอาไว้

เป็นสีสดใส เราก็ชอบ ดูเป็นเอกลักษณ์ของเราดี โดยเรานำผ้าที่แปรรูปมาจากที่คุณยายคุณป้าในชุมชนที่ยังทออยู่ แต่ก็มีการนำผ้าขาวม้าจากหลาย ๆ ชุมชน จากจังหวัดอื่น ๆ เข้ามาด้วยทำด้วยเหมือนกันค่ะ"

ผลิตภัณฑ์ของ **"วิมพ์ดีไซน์"** เต็มเปี่ยมไปด้วยความสดใสของพลังวัยรุ่นและดีไซน์ที่มาจากการคำนึงถึงการใช้สอยของกลุ่มลูกค้าเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋าที่สามารถใส่เอกสารและโน้ตบุ๊กได้ เสื้อที่สวมใส่สบาย ใส่ได้ทุกวัยตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ มีการตัดต่อนำลายเชิงของผ้าขาวม้ามาตัดต่อที่แขนและเพิ่มความต่างสีให้ตัดกัน รวมไปถึงกางเกงฮาเร็มที่มาจากผลงานการออกแบบของคุณแม่ (สุจินต์ โพธิวิจิตร) มาต่อยอดในแบรนด์ของตัวเองอีกด้วย โดยทุกผลิตภัณฑ์ยังคงเอกลักษณ์ "ช้าง" อยู่เพื่อบ่งบอกถึงที่มาของถิ่นเกิด

"แม่เคยทำกางเกงฮาเร็มไว้เป็นแบบติดกระดุม แต่เขาทำไว้นานแล้ว แต่ขายไม่ค่อยดี เราเองก็ลืมมันไป พอเราเอามาทำใหม่ เราก็ไม่ติดกระดุมแล้ว เราเย็บติดไปเลย มีน้องที่เป็นญาติ ๆ มาช่วยงานกัน เขามองว่ามันน่ารัก ก็เลยใส่ไปขายของ ปรากฏว่าขายดีมาก จึงนำกลับมาทำใหม่ กางเกงฮาเร็มตัวนี้จึงเป็นตัวหลักของร้านค่ะ เรียกว่าขายดีมาก ขายได้ตั้งแต่กลุ่มเด็ก ๆ อายุ 15 จนถึงอายุ 60 ปีก็ยังมาถามหา มาซื้อใส่กัน เคยถามลูกค้าเหมือนกันว่าชอบแบรนด์เราที่ตรงไหน ลูกค้ามักจะตอบว่าชอบสีสันเป็นหลัก แล้วก็ความสวยรองลงมา ไอเดียดีที่เอาผ้าถุง ผ้าขาวม้ามาดัดแปลง และสวมใส่สบายด้วย"

เมื่อเริ่มจับตลาดลูกค้าได้ ส่งผลให้แบรนด์ **"วิมพ์ดีไซน์"** ที่มีเอกลักษณ์ลายช้าง เดินหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งจากไอเดียการดีไซน์ที่นำ "ความเก่า" มาผสมผสานกับ "ความใหม่" ให้อยู่ร่วมกันได้

"การที่เราเป็นคนรุ่นใหม่ ความยากอยู่ตรงที่การปรับเปลี่ยนความคิดของคนค่ะ เรียกว่าใช้เวลานานกว่าจะปรับเข้าหากันได้ อีกอย่างแต่ก่อนเราก็ไม่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ของที่บ้านเพราะเรามองว่าเชย ไม่เคยใส่ของที่บ้านเลย แต่เมื่อวันหนึ่งเรามาทำเอง มาลงมือ คลุกคลีอยู่กับมัน ปรับความคิด ปรับมุมมอง ก็เห็นว่ามันก็ใส่ได้ น่ารัก สนุกกว่าที่คิด เราเริ่มทำแบรนด์เองแล้ว เมื่อเราทำเอง ใส่เอง เราชอบ เราก็เลยไปต่อได้ ไม่ติดขัดอย่างที่กังวลแต่แรกค่ะ"

"วิมพ์ดีไซน์" แม้จะเป็นแบรนด์ผ้าขาวม้าน้องใหม่แต่ก็มาจากรากฐานเดิมของกลุ่มทอผ้าขาวม้าคุณภาพอย่างชุมชนหาดเสี้ยว เรียกว่าเป็น "แบรนด์ลูก" ที่ต่อยอดจาก "แบรนด์แม่" ด้วยการตอบโจทย์กลุ่มคนรุ่นใหม่มากขึ้น โดยมี "ช้าง" เป็นตัวเอกสำคัญในการเชื่อมโยงและผสมผสานความเก่าและความใหม่ให้เข้ากันอย่างลงตัว

"อิมปานิ" ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ ด้วยผ้าขาวม้า

"อิมปานิ" เป็นแบรนด์ผ้าขาวม้าที่โด่งดังอยู่ในตลาดมายาวนานกว่า 13 ปีแล้ว ด้วยจุดแข็งคือการนำผ้าขาวม้าไปตอบโจทย์การใช้งานของลูกค้าในรูปแบบต่าง ๆ และทำให้ผ้าขาวม้าเข้าถึงคนรุ่นใหม่ได้ง่ายขึ้น โดยแบรนด์อิมปานิเริ่มมีชื่อเสียงจากผลิตภัณฑ์กางเกงชาวเลที่โดนใจลูกค้าจนยอดขายพุ่งกระฉูด ด้วยเหตุผลที่กางเกงชาวเลตอบโจทย์การใช้งานของลูกค้าวัยรุ่นที่ชอบลายผ้าขาวม้าและผ้าฝ้ายที่สวมใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี ซับเหงื่อได้เร็วและแห้งเร็ว ซึ่งเหมาะกับสภาพอากาศเมืองไทย

แม้ว่าเริ่มต้นทำแบรนด์ **"อิมปานิ"** เมื่อ 13 ปีก่อน แต่แท้ที่จริงแล้วเรื่องราวของ **เอกสิทธิ์ โกมลกิตติพงศ์ หรือเอก** แห่งแบรนด์ **"อิมปานิ"** กับผ้าขาวม้า มีที่มาที่ไปที่ยาวไกลกว่านั้น เพราะเขาเกิดและเติบโตในครอบครัวที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการทอผ้าที่จังหวัดราชบุรี

"แรกเริ่มนั้น คุณปู่ผมมาจากประเทศจีน มาตั้งรกรากก่อร่างสร้างตัวที่จังหวัดราชบุรี ตอนแรกเขาก็นำเทคนิคการย้อมเคมีมาผสมผสานในการย้อมในแบบของชาวบ้าน แล้วให้ชาวบ้านมาทอด้วยกี่กระตุกก่อนในเบื้องต้น แรก ๆ ก็ทอกันเองในครอบครัวและค่อย ๆ ขยายออกไปในแต่ละท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง แต่ยังอยู่ในจังหวัดราชบุรี แต่พอมีความต้องการใช้ผ้าขาวม้ามากขึ้น ก็เลยต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นการผสมผสานให้มีการเอาเครื่องจักรมาลงบ้าง ในรุ่นผมจะเป็นรุ่นรอยต่อระหว่างอุตสาหกรรมกับหัตถกรรม เราก็เลยเลือกว่าทำเป็นหัตถอุตสาหกรรม เพราะงานบางตัวยังเป็นงานทอมือ ใช้การย้อมสีด้วยมือ การลงแป้ง หรือกรรมวิธีต่าง ๆ เรายังเป็นวิธีการทำมืออยู่ครับ"

จากประสบการณ์ในธุรกิจของครอบครัว ประกอบกับความผูกพันกับผ้าขาวม้าตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้ต่อมาในปี 2550 เอกสิทธิ์จึงได้เริ่มต้นศึกษาตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผ้าขาวม้าด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าให้สนองตอบต่อความต้องการของลูกค้ากลุ่มวัยรุ่น

*"ช่วงที่ผมทำเป็นแบรนด์ **'อิมปานิ'** นั้น ผ้าขาวม้าแทบไม่ได้รับความนิยมในเมืองไทยแล้ว ตอนนั้นผมตั้งใจจะปรับปรุงดีไซน์ลายผ้าขาวม้าให้แปลกใหม่ขึ้น แต่กลายเป็นว่าก็ยังไม่ตอบโจทย์ลูกค้า เขาบอกว่าแบบทันสมัยเกินไปขายไม่ได้ สีแบบนี้ก็ขายไม่ได้ เขายังยึดติดกับผ้าขาวม้าแบบเดิม ๆ อยู่ เราก็พยายามจนกระทั่งมีการเปิดตลาดน้ำสี่ภาคที่พัทยา ทางตลาดเขาก็พยายามหาสินค้าที่มีความเป็นภาคกลางที่เหมาะกับตลาดน้ำเข้ามา ก็มาลงตัวที่ผ้าขาวม้า แต่ชาวต่างชาติเห็นแล้วไม่เข้าใจว่าเอาผ้าผืนไปทำอะไร เขาก็ให้แปรรูปเป็นเสื้อผ้าสุนัขของน้องหมาน้องแมว ลองขายกลุ่มลูกค้าเล็ก ๆ จากนั้นเขาก็ให้เราลองหาดีไซน์ว่าเราจะขายอะไรในตลาดน้ำพัทยาได้บ้าง ก็เลยแปรรูปผ้าขาวม้าเป็นกางเกงเล ก็บูมตั้งแต่นั้นเลย"*

เมื่อกางเกงเลตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า ทำให้ทิศทางการตลาดของแบรนด์ชัดเจนขึ้น เอกสิทธิ์จึงเริ่มขยายตลาดไปจำหน่ายในที่อื่น ๆ ปรากฏว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีมาตลอดจนถึงปัจจุบัน ซึ่ง **"อิมปานิ"** ได้พัฒนาการออกแบบผ้าขาวม้าให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป ของที่ระลึก เพื่อให้กลุ่มคนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงผ้าขาวม้าได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จของ **"อิมปานิ"** จึงอยู่ที่การนำผ้าขาวม้ามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพของเนื้อผ้า ซึ่งนับว่าเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้ **"อิมปานิ"** มีความโดดเด่นอย่างมากในตลาดผ้าขาวม้า

*"เรื่องลายผ้านั้นสามารถก๊อบปี้กันได้อยู่แล้ว **'อิมปานิ'** ก็เลยไม่ได้เน้นเรื่องลายผ้า แต่เน้นในเรื่องโครงสร้างผ้าที่จับแล้วนิ่ม สัมผัสแล้วมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ยิ่งผ้าฝ้ายเวลาโดนน้ำแล้วจะหดตัว เราจะทำให้นุ่มและฟูขึ้นจากเดิม ทุกวันนี้ลูกค้าที่เลือกใช้ของเรา ต้องเป็นคนที่ชอบในเรื่องคุณสมบัติของผ้า เพราะบางที่ผ้าจะมีคุณสมบัติแตกต่างกันไป เช่น ถ้าเป็นผ้าฝ้ายร้อยเปอร์เซ็นต์จะมีปัญหาเรื่องสีตก ตอนหลังเราก็พัฒนาแก้ไขจนสีไม่ตกแล้ว"*

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของ **"อิมปานิ"** คือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของลูกค้า

"ผมมองว่า เราประสบความสำเร็จเพราะเราฟังลูกค้ามาก เราพัฒนาตามความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่ม เวลาเราออกบูธที่เซ็นทรัลเวิลด์ก็เป็นอีกกลุ่มตลาดหนึ่ง เวลาเราไปเจอกลุ่มลูกค้าชาวจีน เขาก็บอกว่าขอสีสด ๆ เราจะรู้ว่าลูกค้าแต่ละกลุ่มมีความต้องการแตกต่างกันไป ก็จะนำสิ่งเหล่านี้มาพัฒนาให้ตรงกับตลาด"

ท้ายที่สุดเอกสิทธิ์ให้ข้อมูลว่า กลุ่มลูกค้าหลักของแบรนด์ **"อิมปานิ"** เป็นคนไทยถึง 90 เปอร์เซ็นต์ ข้อมูลนี้บ่งบอกว่า คนไทยยังคงใช้ผ้าขาวม้าในชีวิตประจำวัน จึงมีโอกาสอีกมากสำหรับผู้ประกอบการที่มีความตั้งใจพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบโจทย์ลูกค้า ดังที่ **"อิมปานิ"** ได้ทำสำเร็จมาแล้ว

“Don Manee” มีดีที่ความเรียบง่าย และใส่ใจสิ่งแวดล้อม

เสื้อจากเส้นใยผักตบชวา

ผลิตภัณฑ์ของ **"Don Manee"** อาจไม่มีสีสันโดดเด่นสะดุดตา แต่กลับสะดุดใจลูกค้าที่นิยมชมชอบความเรียบง่ายในแบบ Minimal Style ด้วยสีสัน การออกแบบ และวัสดุที่ใช้ในการทอซึ่งผ่านการกระบวนการวิจัยจากสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นเรื่องของการนำวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เป็นขยะในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นี่คือสิ่งที่ทำให้แบรนด์นี้มีความธรรมดาที่ไม่ธรรมดา และสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ลูกค้าได้อยู่เสมอ นับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการสร้างแบรนด์จากความตั้งใจในการดำรงรักษาวัฒนธรรมการทอผ้าของชาวบ้านคอนแร่ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นบ้านเกิดมาถึงการนำผลิตภัณฑ์ผ้าทอจากฝีมือของพี่ป้าน้าอาและผู้พิการในพื้นที่ออกมาจำหน่ายเพื่อช่วยสร้างรายได้แก่ชุมชน มาจนถึงการสร้างที่ยืนให้แก่แบรนด์ **"Don Manee"** ในฐานะวิสาหกิจชุมชนที่ทำงานร่วมกับชุมชนและสถาบันการศึกษา นั่นคือการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการทอผ้า และสร้างผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าที่ผลิตจากเส้นใยผักตบชวา

อนุภา มณีจันทร์ หรือนอร์ท เจ้าของแบรนด์ **"Don Manee"** เล่าถึงแรงบันดาลใจของการทำงานดังกล่าวว่า เกิดจากความต้องการตอบโจทย์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่คนทั้งโลกกำลังให้ความสนใจมากในเวลานี้

"เรามุ่งเน้นในเรื่องของการนำวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เป็นขยะในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ อย่างผ้าบางตัวมาจากเศษผ้าที่ให้ผู้พิการทอ แล้วจะมีเศษค้ายที่เขาไม่ใช้แล้ว เราก็นำมาแปรรูป แล้วเอาความต้องการของตลาดสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องดู แล้วให้คนพิการทอโดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องลวดลาย เพราะเขาจะมีข้อจำกัดในเรื่องการมองเห็น แต่ให้ทอจากเส้นใยธรรมชาติที่เราสามารถหาได้ เมื่อ 3 ปีที่แล้ว เราลองทำเรื่องกล้วยซึ่งเป็นพืชที่มีอยู่มากในพื้นที่ แล้วก็ขยับมาเป็นผักตบชวา เราก็นำตัวนี้มาตอบโจทย์ผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในคอนเซ็ปต์การรักษาสิ่งแวดล้อมทางน้ำ ประกอบกับเป็นช่วงรณรงค์ให้มีการกำจัดผักตบชวา เราก็เลยร่วมกับอาจารย์สาคร ชลสาคร จากสาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งท่านทำงานวิจัยเรื่องนี้อยู่แล้ว จึงทดลองนำผักตบชวามาตีเป็นเส้นใย ส่วนเราก็นำมาต่อยอดด้วยการนำเส้นใยจากผักตบชวามาทอ เริ่มจากบ้านเราแล้วก็ขยับไปชุมชนอื่น เช่น ของแม่ทองใบ ร้อยเอ็ด ก็ลองทอดู ซึ่งพอทอได้ปุ๊บ ก็เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ได้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งได้ค่ะ"

กระเป๋าย่ามไทยที่ผสมผสานระหว่าง "ย่าม" ซึ่งเป็นกระเป๋าที่คนโบราณใช้ กับงานผ้าขาวม้า

ผ้าที่ทอจากเส้นใยผักตบชวามีคุณสมบัติที่ดีหลายประการคือ คืนตัวได้ดี เนื่องจากผักตบชวาเป็นพืชน้ำมีโมเลกุลคล้ายกับฟองน้ำ ลอยน้ำได้ อีกประการหนึ่งคือ สามารถระบายความร้อนได้ดี ทำให้สวมใส่แล้วเย็นสบาย นับว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ที่นอกจากจะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการใช้วัสดุจากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้นวัตกรรมนี้ได้รับรางวัลระดับโลก คือรางวัลเหรียญเงินด้านนวัตกรรมเส้นใยธรรมชาติ ในการแข่งขันในงาน The 47th International Exhibition of Inventions Geneva ณ นครเจนีวา เมื่อเดือนเมษายน ปี 2562 นับเป็นความสำเร็จก้าวใหญ่ของ **"Don Manee"** ดังที่อนุภาได้กล่าวถึงการทำงานนี้ไว้ว่า

"วัตถุประสงค์ของการใช้เส้นใยธรรมชาติคือ 1. เอื้อประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม 2. เอื้อประโยชน์เกื้อหนุนของการต่อยอดวัฒนธรรมการทอผ้าให้ยั่งยืน 3. คุณประโยชน์ของเส้นใย มันมีมากกว่าคำว่า 'สิ่งที่ได้มา' แต่มี 'ทางเลือก' ให้เกิดการพัฒนาต่อยอด การทอไม่จำเป็นต้องมาจากฝ้ายอย่างเดียว แต่สามารถเกิดจากไผ่ ฝักข้าวโพด สับปะรด ทุกอย่างในพื้นบ้านของคุณสามารถทำได้"

นอกจากเสื้อผ้าจากผักตบชวาแล้ว ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของ **"Don Manee"** ก็คงความโดดเด่นในเรื่องของดีไซน์ที่ผ่านการค้นคว้าข้อมูลและการคิดอย่างถี่ถ้วน จนสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์เก๋ ๆ เช่น กระเป๋าย่ามไทยที่ผสมผสานระหว่าง "ย่าม" ซึ่งเป็นกระเป๋าที่คนโบราณใช้ กับงานผ้าขาวม้าที่ตอบโจทย์ในเรื่องความเป็นเอเชีย ทำให้ดูมีความเป็นไทยและตอบโจทย์คนเอเชียที่ชื่นชอบงานลักษณะนี้ได้อย่างลงตัว

นอกจากนี้ยังมีกระเป๋าที่ทอจากผ้าทอฝีมือของผู้พิการในพื้นที่บ้านคอนแร่ นำมาออกแบบให้เป็นกระเป๋าที่ทั้งเก๋ไก๋ และยังผลิตตามฮวงจุ้ยกระเป๋าเรียกทรัพย์ ซึ่งเป็นฮวงจุ้ยของความบริบูรณ์ที่มีทุกธาตุอยู่ในตัวเดียวกัน จึงกลายเป็นสินค้าขายดีตลอดกาลของ **"Don Manee"**

จากรากฐานเดิมที่ **"Don Manee"** มีความโดดเด่นในเรื่องอัตลักษณ์ชุมชน คือการทอผ้าจกไท-ยวน จนพัฒนา ต่อยอด และคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อย่างเช่นทุกวันนี้ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ **"Don Manee"** คือ

"มีตัวเดียวเลยค่ะ คือเรื่องความเป็นกิจการเพื่อสังคม Social Enterprise (SE) ซึ่งมีความแข็งแรงอยู่ในตัวเอง สามารถที่จะโอบอุ้มไม่เพียงแต่บ้านเราบ้านเดียว แต่สามารถโอบอุ้มได้ทั้งโลก เมื่อเรายืนได้ในจุดหนึ่งที่เราสามารถผลักดันให้เขายืนอยู่ได้ Social Enterprise ก็สามารถผลักดันให้ชุมชนต่าง ๆ ที่มีกิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน อยู่ได้ด้วยเหมือนกัน เมื่อทุกคนอยู่ได้ สังคมอยู่ได้ ก็ผลักดันให้ประเทศเจริญได้ ดังนั้น เมื่อ Social Enterprise ของเราทำเส้นใยได้แล้ว เราไม่ทำเพียงแค่ให้ชุมชนเราชุมชนเดียวทอ หรือผลิตมันขึ้นมา แต่เราพยายามกระจายให้หลาย ๆ ชุมชนได้นำไปทดลองใช้ ทำ ทอร่วมกับเราด้วยเหมือนกัน อย่างเช่นล่าสุดได้ร่วมกับคณาจารย์ที่ทำงานร่วมกับเราไปสอนให้ความรู้แก่ชุมชนต่าง ๆ ที่เขาสามารถทอผ้าพวกนี้ได้ เราเป็นต้นแบบ เราทอให้ดูเลยว่า ทอเส้นใยกล้วยนั้นทำอย่างไร เราก็ทอเป็นผืนผ้าให้เขาดูเลยว่าใยกล้วยสามารถทอได้จริง บางชุมชนมีพ่อบ้านพ่อเมืองที่แข็งกว่าเรา เขาอาจสนับสนุนให้เป็นสินค้า OTOP ในพื้นที่ของเขา จนกลายเป็นวิสาหกิจชุมชนได้ ถ้าหากเขามีวัตถุดิบแบบนี้ที่มากพอหรือใกล้เคียงกับเราอยู่แล้วมันก็ส่งต่อได้

"นั่นคือการมองเห็นความพอเพียงและความยั่งยืนไปด้วยกัน แล้วความพอดีของสิ่งที่เราได้ออกมานั้นมีผลลัพธ์ไปในทิศทางเดียวกัน สมมุติเนอร์ททออยู่ที่ราชบุรี แล้วให้แม่ทองใบทอที่ร้อยเอ็ด คุณภาพเหมือนกัน นี่คือผ้าธรรมชาติ นี่คือผ้าจากคนไทย ภาพมันจะชัดเจน แต่ถ้าเมื่อไหร่แยกเป็นแบรนด์นั่นนี่ จะมีความแตกแยกแล้ว ก็ต้องมาคุยกันก่อน อาศัยความเป็นพี่น้องความเป็นชุมชน ถ้าชุมชนจริง ๆ จะก้าวข้ามเรื่องของการตลาด เพราะเส้นใยพวกนี้เกิดจากการช่วยเหลือสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ชุมชนได้ทอผ้า แต่ไม่ใช่เรื่องของปริมาณการจำหน่ายที่ยึดติดกับยอดตัวเลข จนกลบวัฒนธรรมอันดีงามและการเคารพซึ่งกันและกันไปจนหมดสิ้น"

นี่คือปัจจัยความสำเร็จอันงดงามของ **"Don Manee"** ที่ต้องเพิ่มเติมว่าไม่ได้มีดีแค่ความเรียบง่ายและใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมีแนวคิดของการทำงานที่ก้าวทันต่อโลก ไม่หยุดพัฒนา และไม่หยุดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้วยเป้าหมายที่อนุภาบอกในท้ายที่สุดว่า ต้องการให้วิสาหกิจชุมชนของเธอ **"เป็นรากหญ้าที่แข็งแรง เพื่อให้ปกคลุมพื้นผิวดิน มีความชุ่มชื่นหล่อเลี้ยงต้นไม้ใหญ่ให้ยั่งยืนได้"**

“Khun Jack” ดีไซน์ให้เข้าถึงเสน่ห์ของ “ผ้าขาวม้า”

เมื่อถามถึงเอกลักษณ์ของผ้าขาวม้าแบรนด์ **"Khun Jack"** **จุฬา พรรณเชษฐ์ หรือเอเชีย** สาวน้อยหน้าใสที่เป็นผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ตอบอย่างชัดถ้อยชัดคำว่า

*"เอกลักษณ์ของ **'Khun Jack'** คือเป็นผ้าทอมือที่มีลวดลายไม่เหมือนใคร และมีเส้นใยที่แตกต่าง มีการนำเส้นใยที่ต่างกันมาผสมกัน เช่น ไหม เทนซิน ทำให้ผ้าดูมีความโมเดิร์นมากขึ้น ดูไม่น่าเบื่อ และส่วนใหญ่เป็นสไตล์งานดีไซน์ เอกลักษณ์ของเราก็คือ ดีไซน์"*

แบรนด์ **"Khun Jack"** เป็นแบรนด์จากเชียงใหม่ที่ประสบความสำเร็จจากธุรกิจนี้มานานกว่า 30 ปีแล้ว หลังจากที่จุฬาจบการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงได้มาช่วยคุณแม่สืบทอดกิจการด้วยการทำหน้าที่ฝ่ายการตลาด ควบคู่ไปกับการทำหน้าที่ดีไซเนอร์ เพราะมีความชื่นชอบในเรื่องแฟชั่นเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

*"แบรนด์นี้เป็นแบรนด์ท้องถิ่นที่ติดตลาดแล้ว ถ้าพูดถึง **'Khun Jack'** คนก็จะอ๋อ หรือพอบางคนเห็นสินค้าก็จะร้องอ๋อ หนูเองก็จบการตลาดมา แล้วเห็นแม่ทำมานาน แล้วมีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้ทำต่อไปเรื่อย ๆ ได้ ก็เลยลงมาช่วยทำหลาย ๆ อย่าง ประกอบกับตัวหนูเองก็ชอบแฟชั่นมาก ๆ ด้วยค่ะ"*

ผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝีมือการออกแบบของจุฬาคือ ผ้าพันคอลายผ้าขาวม้า ซึ่งเธอได้นำลวดลายผ้าขาวม้าไปตกแต่งลงบนเสื้อผ้า และส่งเข้าประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ปี 2562 สาขาออกแบบเสื้อผ้า ในหัวข้อ

ลายผ้าขาวม้าที่ออกแบบจากแรงบันดาลใจจากสีสันของนกใน KL Bird Park ในประเทศมาเลเซีย

"อัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน" โดยได้แนวคิดมาจากสวนนกกัวลาลัมเปอร์ (KL Bird Park) ในประเทศมาเลเซีย ผลงานของเธอได้รับรางวัลชมเชย สาขาออกแบบเสื้อผ้า ประเภทบุคคลทั่วไป

*"ความจริงแล้วก็ไม่เคยทำผ้าขาวม้ามาก่อนเลยนะคะแต่อันนี้ลองทำดู ได้แนวคิดมาจากการไปเที่ยว KL Bird Park ได้เห็นสีของนกที่หลากหลาย และสามารถร่วมกันได้อย่างดี ก็เลยนำโทนสีผสมมาวาง ๆ ดู ก็ออกมาเป็นสีสันแบบนี้ค่ะ การวางผ้าขาวม้าจะมีตาราง มีแพทเทิร์นของมันอยู่แล้ว หนูก็แค่มาวางสี วางช่องตารางต่าง ๆ เป็นเบอร์ใหญ่ เบอร์เล็ก ส่วนคนทอคือกลุ่มทอผ้าบ้านตาล ซึ่งเป็นกลุ่มทอผ้าที่ทอให้แบรนด์ **'Khun Jack'** เป็นประจำอยู่แล้ว"*

ในเรื่องการตลาด จุฬามองว่า โจทย์ในเรื่องแนวทางการตลาดของแบรนด์ **"Khun Jack"** คือ ทำอย่างไรให้คนเข้าถึงคุณค่าและเสน่ห์ผ้าขาวม้า ผลิตภัณฑ์ของ **"Khun Jack"** จึงตอบโจทย์ดังกล่าวด้วยการออกแบบให้คนเข้าถึงเสน่ห์ของผ้าขาวม้าผ่านการดีไซน์

*"ตอนแรกก็คิดหนักเหมือนกันว่า ผ้าขาวม้าถ้าหากใส่แล้วมันจะได้แนวไหนบ้าง เช่นใส่ไปทำงาน แต่พอได้มาทำจริง ๆ แล้วเราก็รู้ว่า ถ้าเราทำผ้าออกมาเป็นชิ้นเดียวก็ยังดูเหมือนเดิม แต่ถ้าเรามาทำให้โมเดิร์นมากขึ้น มีการใส่ลายเล็ก ๆ น้อย ๆ ลงไป อย่างลายรองเท้าของเรา เมื่อเอามาผสมผสานกันแล้วมันดูดี คือเราต้องการให้ผ้าขาวม้ามีเสน่ห์ขึ้นจากการที่มีตัวอื่นไปเสริม เพราะที่จริงตัวของผ้าขาวม้าเองก็มีเสน่ห์ แต่เราต้องการทำให้ลูกค้ามองเห็นเสน่ห์อันนั้นได้ง่ายขึ้น ผ่านการแทรกสิ่งอื่นลงไป ประยุกต์เพื่อให้คนเข้าถึงได้ง่าย จากการที่สังเกตลูกค้า เขามักจะคอมเม้นต์ว่ามันลายเกินไป ถึงแม้ว่าเราจะทอผ้าสวยแค่ไหนก็ตาม แต่ก็จับกลุ่มลูกค้ายาก ผ้าขาวม้ามีเอกลักษณ์อยู่ในตัวนะคะ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับคนว่าเขาจะเห็นเอกลักษณ์นั้นไหม แต่ **'Khun Jack'** ต้องการทำให้เข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย ซึ่งเมื่อเขาเข้าใจง่ายแล้ว เขาก็จะเริ่มมองเห็นว่าผ้านี้สวยขึ้น แล้วหลังจากนั้นเขาอาจจะใส่แบบผ้าขาวม้าล้วน ๆ ก็ได้"*

ที่ผ่านมาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าของ **"Khun Jack"** ที่ออกแบบโดยจุฬา ได้รับการต้อนรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย แต่ก็ประสบปัญหาในเรื่องการลอกเลียนแบบ ทำให้คนออกแบบต้องพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบไปเรื่อย ๆ ขณะเดียวกันในอนาคตก็มีเป้าหมายที่จะปรับรูปแบบผลิตภัณฑ์ไปเป็นสินค้าตกแต่งบ้าน ให้มีความเป็นสากลเพื่อเข้าถึงลูกค้าต่างชาติมากขึ้นอีกด้วย ดังที่จุฬาได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า

"เป้าหมายของเราคือ อยากจะนำผ้าขาวม้าไปทำเป็นเครื่องตกแต่งบ้าน ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น หมอน ผ้าปูที่นอนต่าง ๆ ในความคิดของหนูผ้าขาวม้ามีโอกาสจะพัฒนาไปถึงระดับสากลได้ เพราะว่าเป็นผ้าลายสกอตที่คนต่างชาติเขาก็มี ถ้าเรานำเสนอดี ออกแบบดี ทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานได้ง่าย ก็มีโอกาสที่จะทำการตลาดได้กว้างขึ้นในอนาคตค่ะ"

“Natrada Cotton” แบรนด์ผ้าฝ้าย ที่มีเส้นด้ายเป็นเอกลักษณ์

"อยากให้ผ้าฝ้ายสามารถสวมใส่ได้หลากหลาย มีความทันสมัยขึ้น อยากทำแบรนด์ดี ๆ ของผ้าฝ้ายที่สามารถสวมใส่ได้จริง ๆ" **ณัฐรดา แก้วชมพู หรือวรรณ** แห่งกลุ่มทอผ้าบ้านห้วยทราย จังหวัดเชียงใหม่ เล่าถึงเป้าหมายในการแปรรูปสินค้าเป็นเสื้อผ้าแฟชั่น และการสร้างแบรนด์ **"Natrada Cotton"** ผ้าทอมือที่เนื้อผ้าฝ้ายสวยแปลกเป็นเอกลักษณ์

จากผืนผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์ของ **"Natrada Cotton"** ได้รับการออกแบบและแปรรูปเป็นเสื้อผ้าและกางเกง โดยลวดลายผ้านั้นออกแบบโดย **ผกาวดี แก้วชมภู หรือปลื้ม** บุตรสาวของคุณณัฐรดา ที่เคยเข้ารอบในการประกวด Young Designer ในโครงการทายาทผ้าขาวม้าเมื่อปีที่แล้ว ปีนี้เธอได้ส่งผลงานเข้าประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าอีกครั้งในหัวข้อ "อัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน" และได้รับรางวัลชมเชยสาขาออกแบบเสื้อผ้า ประเภทบุคคลทั่วไป

ณัฐรดาได้เล่าถึงแรงบันดาลใจในการออกแบบของบุตรสาวว่า

"การที่เราได้ร่วมโครงการนี้ ทำให้ทายาทมีความสนใจหันมาทำผ้าฝ้ายมากขึ้น ได้คิดแบบใหม่ ๆ ออกแบบให้ทันสมัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้หันมาใช้ผ้าฝ้ายทอมือกันมากขึ้น เป็นแรงบันดาลใจให้ต้องพัฒนาเพื่อเข้าสู่การแข่งขันด้วย โจทย์คือ ประเทศอาเซียน เราคิดว่าประเทศสิงคโปร์มีสีสัน มีพืช เป็นฟ้า เป็นน้ำ เราก็ต้องคิดตามด้วยว่าต้องใช้สีอย่างไรให้เป็นโทนสีแบบไหน ส่วนหนึ่งจากที่น้องปลื้มได้ไปท่องเที่ยวมา เขาบอกว่าน่าจะใช้สีเขียว เหลือง ฟ้า เอามาทำเป็นเสื้อผ้า เขาจะชอบแบบที่ทันสมัย แบบสำหรับผู้หญิงต้องแบบนี้ ผู้ชายต้องแบบนี้ ก็จะเป็นคนมาเลือกโทนสีให้ และคุยกับช่างตัดว่าต้องการแบบไหน"

ผ้าขาวม้าสีเขียว เหลือง ฟ้า
ก่อนนำไปตกแต่งลงบนเสื้อผ้า

เสื้อผ้าในคอลเล็คชั่นนี้ของ **"Natrada Cotton"** เป็นเสื้อผ้าสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยนำผ้าขาวม้ามาตกแต่งเสื้อผ้าให้มีความเก๋ไก๋แบบผู้หญิงก็ใส่ได้ผู้ชายก็ใส่ดี ทั้งนี้คุณณัฐรดาบอกว่า เริ่มมีลูกค้าที่เป็นสุภาพบุรุษเข้ามาให้ความสนใจผลิตภัณฑ์มากขึ้น เพราะชอบเรื่องของการออกแบบ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการทำแจ๊คเก็ตผ้าฝ้ายสำหรับสุภาพบุรุษ

"ในความเป็นจริงมีคนทำเสื้อผู้หญิงเยอะแล้ว เราก็คิดอยากจะทำชุดผู้ชายดูบ้าง ที่ทำแล้วใส่ได้จริง เช่น เสื้อแจ๊คเก็ต ฯลฯ จึงคิดคอนเซ็ปต์นี้ขึ้นมา ซึ่งเสื้อแจ๊คเก็ตของเราเป็นผ้าฝ้าย สามารถใส่ได้สองด้าน เป็นงานด้นมือที่แทรกตรงช่วงอกอีกทีหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีกางเกงสี่ส่วน ห้าส่วน ที่สวมใส่สบาย คิดว่าคนสมัยนี้น่าจะชอบ"

นอกจากการพัฒนาเรื่องการออกแบบและแปรรูปผลิตภัณฑ์แล้ว สิ่งที่ **"Natrada Cotton"** ยังคงให้ความสำคัญก็คือการพัฒนาคุณภาพของผ้าด้วยการเพิ่มเทคนิคใหม่ ๆ นั่นคือเทคนิคการมัดลาย ซึ่งช่วยเพิ่มความแปลกใหม่ให้แก่เนื้อผ้า รวมทั้งเทคนิคการวางผ้าด้วย

*"ผ้าของบ้านห้วยทรายจะแตกต่างจากคนอื่นตรงที่เราใช้เส้นด้ายขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มาผสมกัน ทำให้เส้นใยในเนื้อผ้ามีขนาดเล็กบ้างใหญ่บ้าง เกิดเป็นเอกลักษณ์ในตัวผืนผ้า นี่คือเป็นเอกลักษณ์ของเราเลย เมื่อเห็นก็รู้ได้เลยว่าเป็นของบ้านห้วยทราย ของ **'Natrada Cotton'** นะ*

"แต่ในการทอผ้าขาวม้า ถ้าเราทอแบบสีเดิม ๆ ทั่วไปก็จะกลายเป็นธรรมดาไป เราต้องเล่นสีสันให้มีความแตกต่างจากคนอื่น เช่น เพิ่มเทคนิคการมัดลายเข้ามา อาจจะมีการมัดหมี่ การย้อม เพื่อให้แต่ละผืนนั้นไม่เหมือนกัน เช่น ผ้าเซตนี้มีแค่ 20 ผืน ทำแล้วก็คือจบเป็นเซต ๆ ไป อาจจะมีลูกค้ามาเห็นเนื้อผ้าของเราและติดตามมา ต้องการผ้าชุดนี้ 100 ผืน เขาก็เอาไปดีไซน์เอง เราแค่ทอผ้าขาวม้าตามสีนี้ ๆ ให้ เมื่อมีผ้าเซตใหม่มาก็ขึ้นตัวอย่างเอาสีนี้ ๆ 50 ผืนจบ ทำให้เรามีการพัฒนาทั้งเรื่องสีและเรื่องลาย นอกจากนั้นการวางลายผ้า หรือการเดินเส้นด้ายก่อนที่จะนำไปทอก็สำคัญมาก ถ้าคนคิดง่าย ๆ ไม่ได้คิดลึกซึ้ง เขาก็จะทำขนาด 2 นิ้วไปหมดเลย แต่เราจะทำขนาดต่างกัน มี 2 นิ้ว 1 นิ้ว สลับกัน เป็นเทคนิคเฉพาะของเรา"

สำหรับเป้าหมายในอนาคตของ **"Natrada Cotton"** คือ การพัฒนาแบรนด์อย่างจริงจังเพื่อให้ผ้าขาวม้าเป็นสินค้าที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างแท้จริง สิ่งสำคัญคือความต่อเนื่องและจริงจังในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังที่ณัฐรดาได้กล่าวในท้ายที่สุดว่า

"ทุกอย่างต้องมีความต่อเนื่อง ทั้งการดีไซน์ในเรื่องสีสันและการออกแบบต่าง ๆ ถ้าเราขาดการพัฒนาและอยู่ที่เดิม บอกตรง ๆ ว่าความนิยมจะต้องลดลงแน่นอน แต่สำหรับของเราแล้ว เราพยายามพัฒนาต่อไป

"ผ้าขาวม้าของชุมชนเรานั้น เราทำกันมานาน การใช้งานจริง ๆ ก็แตกต่างกันไป บางคนใช้เป็นผ้าห่มอาบน้ำทั่วไปแบบชาวบ้าน ๆ แต่เราก็จะนำมาพัฒนาให้เกิดการใช้งานได้หลากหลายขึ้น อนาคตอาจทำเป็นอุปกรณ์ใช้งานอื่น ๆ ด้วย ในเรื่องแบรนด์เสื้อผ้า มีลูกค้าให้ความสนใจมากขึ้น เพราะมีการออกแบบดีไซน์ที่ทันสมัย ทำให้ผ้าไทยน่าสวมใส่มากขึ้น ไม่ได้น้อยหน้าแบรนด์ดัง ๆ เราจึงอยากทำให้มันจริงจังขึ้นค่ะ"

“Zidaz” สีสันแห่งวัฒนธรรม ที่น้อยแต่มาก

จากความใฝ่ฝันของเด็กหนุ่มคนหนึ่งที่อยากจะมีแบรนด์เป็นของตัวเอง เพียง 5 ปี แบรนด์ของเขาได้ก้าวมาไกลเกินความคาดหมาย โดยมีความโดดเด่นในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าที่เรียบแต่เท่ น้อยแต่มาก และมีความร่วมสมัย

ธนวัฒน์ แก้วเคน หรือลี ผู้ก่อตั้งแบรนด์ **"Zidaz"** ได้เล่าให้ฟังว่า

"ผมชอบผ้าขาวม้ามานานแล้ว ตอนผมเรียนบัญชีที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร ระหว่างเรียน ผมเป็นเด็กกิจกรรม เวลาลงไปชุมชนทำ CSR ออกค่ายอาสาของมหาวิทยาลัย ก็ไปช่วยเขาทำผ้า เพราะที่บ้านผมขายใยฝ้ายมาก่อน ขายเป็นกิโลกรัม ผมไม่มีความรู้ก็ไปดูและจำ ๆ เขามา ซึ่งชาวบ้านเขามีพื้นฐานอยู่แล้ว แต่บางครั้งไม่มีไอเดียใหม่ ผมไปเห็นจากที่นั่นที่นี่มาก็บอกเขาว่า ลองปรับดูไหม แทนที่จะใช้แบบเดิม ๆ ถ้าใช้ฝ้ายผ้าก็จะแข็งไม่นุ่ม ลองใช้เส้นใยอื่น ๆ ไหม พอเรียนจบมาปีแรกทำงานประจำอยู่ไม่กี่เดือน ผมก็ลาออก เพราะไม่ชอบอยู่ในห้องกรอบสี่เหลี่ยม ผมก็เริ่มคิดว่าอยากทำแบรนด์ของตัวเองสักแบรนด์หนึ่ง จึงคิดว่าใช้ชื่ออะไรดี

"พอดีผมชอบสวนกล้วยไม้แห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียงชื่อ คาษคา อยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี ถ้าผมใช้ชื่อคาษคาเหมือนเขาก็ซ้ำ จึงผสมคำขึ้นมาเองว่า สีคาษ ความหมายคือ สีสันอันหลากหลาย พร้อมคิดสโลแกนของแบรนด์คือ color of culture - สีสันแห่งวัฒนธรรม ใช้อักษรภาษาอังกฤษสะกดว่า Zidaz ไม่ได้มีความหมายอะไร แต่ต้องการให้ออกเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทย ซึ่งผมถามสามีของลูกค้าที่เป็นฝรั่ง ให้เขาอ่าน เขาออกเสียงว่า ซีดัส ภาษาไทยเขียนว่า สีคาษ ก็ไปจดทะเบียนตั้งแต่ปี 2557

"การดำเนินงานของผมไม่ได้จัดตั้งเป็นกลุ่ม เพราะมีกลุ่ม 3 - 4 กลุ่มอยู่แล้ว ผมไปติดต่อกับพวกแม่ ๆ ตามกลุ่มเหล่านั้นที่ชำนาญด้านการทอ ผมไม่ชำนาญเรื่องทอ แต่สามารถออกแบบได้ เพราะผมชอบขีดเขียนอยู่แล้ว ก็ไปคุยกับพวกเขา ซึ่งเขารู้ใจผม เมื่อ

ผมวาดไปให้พวกเขาดูแล้วคุยกัน เขาก็จะบอกว่า ตรงนั้นตรงนี้น่าจะทอออกมาอย่างไร ซึ่งผมลุ้นทุกครั้งว่า ทอออกมาแล้วจะเหมือนที่ผมคิดและวาดแบบไว้หรือเปล่า ส่วนใหญ่ทอออกมาแล้วจะเป็นอีกแบบหนึ่ง แต่ไม่เป็นไรก็แก้ไขกันไปจนสำเร็จ

"ส่วนเรื่องการตัดเย็บ ผมนำผ้ามาจากหลายแห่ง ผมไปเลือกวัตถุดิบและสีเอง เพราะถ้าเขาเลือกมาไม่ถูกใจ ผมก็ไม่เอา พอได้เป็นผ้าชิ้น ผมก็วาดแพทเทิร์นแล้วตัดเป็นชิ้น ซึ่งผมเรียนรู้จากยูทูบและอ่านจากหนังสือ เมื่อตัดเสร็จ ผมไปนั่งกับช่างเย็บเลย ถามเขาว่า ตัดผ้าอย่างไรไม่ให้เปลือง ซึ่งเขาไม่ค่อยบอกหรอก ผมก็ไปยืนดูแล้วจำ พอมีเศษส่วนที่เหลือ ผมก็นำมาทำเป็นแขนเสื้ออะไรต่าง ๆ ได้ เวลาเย็บก็เลือกช่างเย็บที่มีฝีมือประณีต ค่าแรงแพงไม่เป็นไร ของานดีไว้ก่อน เพราะผมขายตามต้นทุนอยู่แล้ว ค่าแรงเท่านี้ก็ขายเท่านี้ คุยกันได้ เขาอยู่ได้ เราก็อยู่ได้ เขาก็พอใจทำงานให้เรา"

ปี 2559 ธนวัฒน์ได้สมัครเข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย และได้ส่งผลงานเข้าประกวด แม้ว่าจะไม่ได้รับรางวัล แต่ได้รับประสบการณ์มากมายจากการฝึกอบรม อีกทั้งเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ของการสร้างแบรนด์และผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมีความร่วมสมัย

"โครงการฯ จัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม ทำให้ได้เห็นผลงานของแบรนด์อื่น เช่นที่เขาทำผ้าหมักโคลนแล้วขายดี เพราะความนุ่มของเนื้อผ้า ซึ่งซื้อใจลูกค้าไปแล้วครึ่งหนึ่ง อีกครึ่งหนึ่งก็เป็นสีสันรูปแบบการตัดเย็บ ผมเลยไปซื้อตัวอย่างแล้วถามเขาว่า ใช้เส้นใยอะไร เขาบอกว่าเป็นเรยอน มีหลายเบอร์ ก็เลือกดูว่าอยากได้เบอร์ไหน ผมก็จบที่เบอร์ 30/2 ตัวเลขยิ่งน้อยก็จะใหญ่ เบอร์ 10 นี่ใหญ่ เบอร์ 20 30 ก็เล็กลง เบอร์ 40 เล็กมาก ถ้าเป็นเสื้อคอตตอนจะเป็นเบอร์ 100 ต้องใช้ความเร็วสูงทออย่างเดียว ถ้าเป็นมือคนทอก็ได้แต่ช้ามาก ๆ ขนาดเบอร์ 30 ยังช้า เพราะทอทีละเส้น"

ผลิตภัณฑ์ชิ้นเด่นของ **"Zidaz"** มีหลากหลาย ทั้งหมวก เสื้อคลุม ผ้าพันคอ ทั้งสามชิ้นมีความเด่น คือ เนื้อผ้านุ่ม ไม่หนามาก ใส่แล้วไม่ร้อน

"สีกับลายผ้าที่ผมออกเป็นคอลเล็คชั่นมีไม่กี่ตัว เวลาลูกค้าถามว่าจะซ้ำใครไหม ผมตอบอย่างมั่นใจเลยว่า ไม่ซ้ำแน่นอน เพราะผมทำแค่ 5 ตัวเท่านั้นในประเทศไทย และผมออกลายใหม่ตลอด สีก็ออกแบบเอง ซึ่งทำเป็นโทนบลูสกาย เป็นสีกลาง ๆ เพื่อให้จับคู่ใส่กับยีนได้ง่าย อนาคตอาจทำแจ๊คเก็ตที่ใส่เวลาขี่บิ๊กไบค์ ใส่กับยีนให้เท่ ๆ

"ทุกวันนี้ ผมทำกับแม่และน้องสาวที่บ้านค่านเหนือ ตำบลโพนงาม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งสองช่วยกันดูแลและตรวจงานให้ แล้วผมดูอีกที ช่างยังว่า 'ทำไมคาดีจัง อันนี้ฉันลืม ฉันไม่เห็น' ผมไม่ได้จับผิดเขานะ แต่โดยนิสัยหรือเป็นเพราะผมเรียนบัญชีมาด้วยหรือเปล่าทำให้เป็นคนละเอียด ก็สนุกดี ตั้งแต่ผมทำมา 4 - 5 ปี ผมก็อยู่ได้โดยไม่ต้องทำงานประจำ ถ้าแบรนด์ผมมีชื่อเสียงกว่านี้ อาจจะขายได้เยอะขึ้น ถ้าผมทำไม่ไหวคงหาคนช่วย แล้วผมก็ทำหน้าที่บริหาร"

ถึงแม้จะได้รับความสนใจจากลูกค้ามากพอสมควร แต่เป้าหมายของแบรนด์ **"Zidaz"** กลับไม่ใช่การผลิตในปริมาณมาก แต่เป็นการผลิตน้อยเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สวยงามและมีคุณภาพที่สุด เพื่อให้ "สีสันแห่งวัฒนธรรม" บนผืนผ้านั้นมีคุณค่าอย่างแท้จริง

"เป้าหมายของผมตอนแรกที่ตั้งแบรนด์ก็ไม่คิดว่าจะมาถึงวันนี้ พอมาถึงตอนนี้ ผมฝันไว้ว่าอยากไปไกลกว่านี้ แต่ไม่ใช่ทำแบบเชิงธุรกิจที่ต้องผลิตมาก ๆ ผมจะทำแบบลูกค้าสั่งตัดเสื้อตัวนี้ ผ้าลายนี้ คอลเล็คชั่นนี้ ลูกค้าต้องรอคิวก่อน แล้วมีการพูดคุยกันให้เหมือนเป็นครอบครัว ราคาอาจสูงหน่อย ผมอยากทำแบบนั้น ทำแล้วมีความสุข อยากทำน้อย แต่ได้มาก ถ้าทำเยอะ ราคาก็จะไม่สูง เพราะปริมาณมากเกินไป"

PART 03

PAKAOMA ASEAN METROPOLIS

อัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน

“เมืองหลักของกลุ่มอาเซียน”
เป็นหัวข้อการประกวดออกแบบชิ้นงานผ้าขาวม้า
ในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ประจำปี 2562 ที่เปิดโอกาสให้นักเรียน
นักศึกษา บุคคลทั่วไป และนักออกแบบอิสระ ที่สนใจในการออกแบบได้มีพื้นที่
แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ผ่านผลงานผ้าขาวม้าตามสาขาต่าง ๆ
โดยในการประกวดครั้งนี้แบ่งผู้เข้าประกวดออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

ระดับนักเรียน นักศึกษา (อายุไม่เกิน 25 ปี)
ระดับบุคคลทั่วไปและนักออกแบบอิสระ (อายุ 20 - 35 ปี)

แบ่งตามสาขาออกเป็น 4 สาขา ได้แก่

- **สาขาออกแบบเสื้อผ้า**
- **สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ**
- **สาขาออกแบบเคหะสิ่งหอ**
- **สาขาออกแบบลายผ้า**

เกณฑ์การตัดสินและการประกาศผลผู้เข้ารอบ

ในการจัดประกวดออกแบบนี้ เกณฑ์การตัดสินคือ ความคิดสร้างสรรค์และความโดดเด่นของชิ้นงาน ประกอบกับแนวคิดที่ใช้ในการออกแบบที่จะสามารถสื่อความหมายถึง ASEAN METROPOLIS และมีความเป็นไปได้ในการนำไปพัฒนาต่อยอดได้อย่างเหมาะสม โดยผ้าขาวม้าที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานต้องเป็นผ้าขาวม้าทอมือเท่านั้น และจะต้องระบุชุมชนผู้ผลิตอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ เงินรางวัลของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกในแต่ละระดับ คือ

1. รางวัลประเภทนักเรียน นักศึกษา (อายุไม่เกิน 25 ปี)

รางวัลชนะเลิศ

- เงินรางวัล 25,000 บาท และแพ็คเกจเดินทางศึกษาดูงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้า ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) พร้อมโล่รางวัล และประกาศนียบัตร

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

- เงินรางวัล 15,000 บาท พร้อมโล่รางวัลและประกาศนียบัตร

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

- เงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่รางวัลและประกาศนียบัตร

2. รางวัลประเภทบุคคลทั่วไป และนักออกแบบอิสระ (อายุ 20 - 35 ปี)

รางวัลชนะเลิศ

- เงินรางวัล 50,000 บาท และแพ็คเกจเดินทางศึกษาดูงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้า ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) พร้อมโล่รางวัล และประกาศนียบัตร

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

- เงินรางวัล 30,000 บาท พร้อมโล่รางวัลและประกาศนียบัตร

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

- เงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่รางวัลและประกาศนียบัตร

ภาพรวมการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

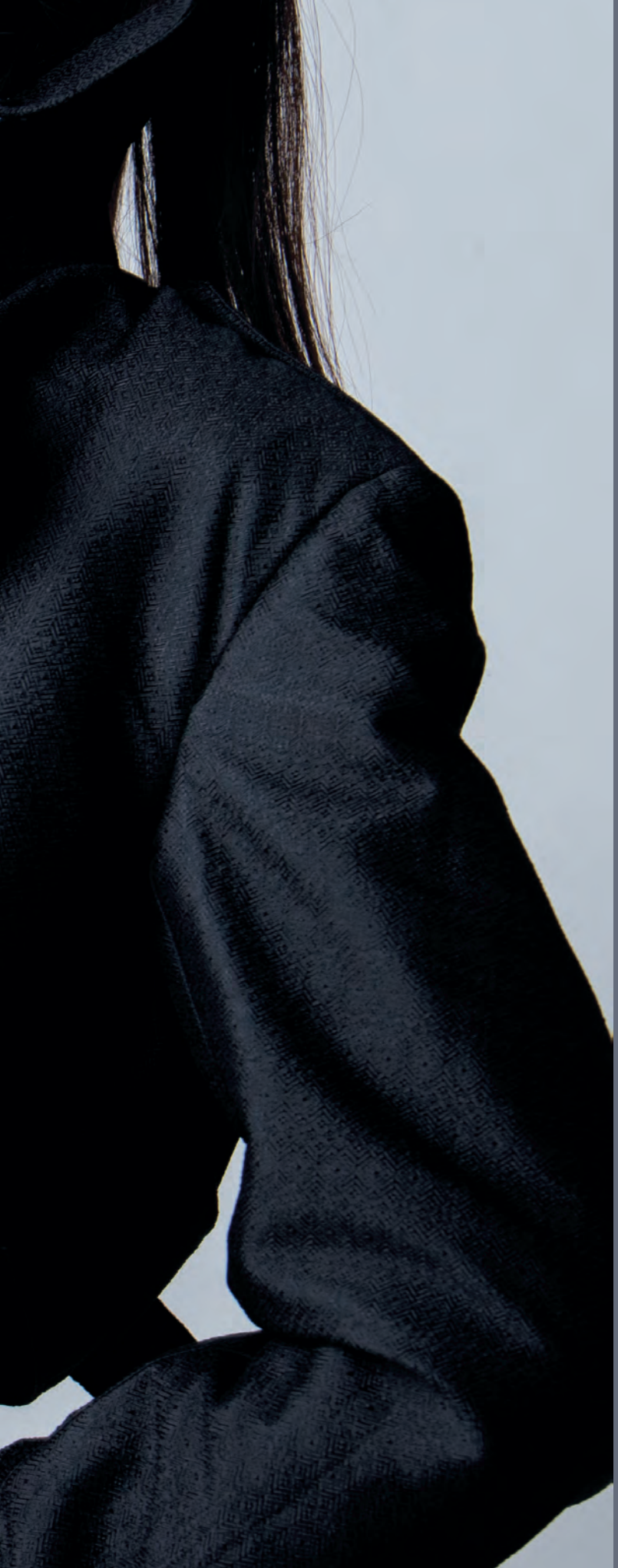

การประกวดชิ้นงานสาขา
ออกแบบเสื้อผ้า

โจทย์ของการประกวดคือ การนำผ้าขาวม้าทอมือมาออกแบบผ่านคอนเซ็ปต์ ASEAN METROPOLIS โดยนำเสนอภาพสเก็ตช์ 1 คอลเล็คชั่น ซึ่งประกอบด้วย 3 ชุด ที่สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน คือ ชุดทำงาน ชุดลำลอง และชุดราตรี พร้อมระบุว่าได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากเมืองใดและประเทศใด ทั้งนี้ชื่อคอลเล็คชั่นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับเมืองในอาเซียน

ในการประกวดสาขานี้มีผลงานผ่านการคัดเลือก จำนวน 19 ชิ้นงาน แบ่งเป็นระดับนักเรียน นักศึกษา จำนวน 9 ชิ้นงาน และระดับบุคคลทั่วไป จำนวน 10 ชิ้นงาน โดยมีคณะกรรมการผู้ตัดสินผลงานคือ

1. **คุณณัฏฐ์ มั่งคั่ง**
   ผู้อำนวยการด้านภาพลักษณ์องค์กร
   บริษัท คลอเส็ท ดีไซน์ จำกัด
2. **คุณลินดา เจริญลาภ**
   ดีไซเนอร์และเจ้าของแบรนด์ LaLaLove
3. **คุณชลิดา จันทร์สิริพงศ์**
   ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร
   บริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด
4. **คุณนพมณี (ผลพานิชย์) ชัยจรูญรัตน์**
   เจ้าของแบรนด์ TiTA'

ความรู้สึกของกรรมการ
ตัดสินการประกวดออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ปี 2562
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

คุณณัฏฐ์ มั่งคั่ง

ผู้อำนวยการด้านภาพลักษณ์องค์กร
บริษัท คลอเส็ท ดีไซน์ จำกัด

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินของคณะกรรมการคือต้องใช้ได้จริง สัดส่วนของผ้าขาวม้าที่ใช้ในแต่ละชุดและความคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมหลักในการตัดสินจะประมาณนี้ แต่พอถึงเวลาในการตัดสินก็จะมีการพิจารณาในรายละเอียดอีกหลายอย่าง เช่นสมมุติว่า เขาส่งชิ้นงาน เราก็จะดูว่างานที่ออกมาจบที่เขาหรือช่าง เพราะบางคนทำรีเสิร์ชตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 - 10 เรามีความรู้สึกว่างานชิ้นนั้นน่าสนใจ บางคนแค่ดีไซน์เสร็จก็โยนไปจบที่ช่าง เราก็อาจจะรู้สึกว่าเขาทำงานน้อยไปหน่อย หรือบางคนทำการบ้านเรื่องผ้ามา แต่งานออกแบบตอนจบไม่โอเค ก็จะมีการตัดทอนคะแนนกันไปตามชิ้นงานที่เห็น

"ภาพรวมของการประกวดครั้งนี้น่าตื่นเต้นกว่าครั้งที่แล้ว แต่ละคนทำงานกับโจทย์ที่ค่อนข้างยาก ที่นำประเทศในอาเซียนมาเป็นแรงบันดาลใจ ขณะเดียวกันก็ต้องรีเสิร์ชในเรื่องของผ้าด้วย ผ้าจะต้องเป็นผ้าขาวม้าจากพื้นที่ไหน ต้องทำการบ้านหลายส่วน หลายคนก็เป็นมือใหม่เข้าเวทีนี้เป็นเวทีแรก และทำออกมาจนได้เข้ารอบลึก ๆ บางคนสร้างสรรค์ตั้งแต่ตัว Texture ของผ้า ตัวเทคนิคของผ้า ไปจนถึงเทคนิคการตัดเย็บ

"สำหรับผลงานที่ได้รางวัลลำดับแรก ๆ ทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษา และประเภทบุคคลทั่วไป ในครั้งนี้ต้องบอกว่าตอบโจทย์เกณฑ์ของเราได้ทั้งหมดเลย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสัดส่วนในการใช้ผ้า การเพิ่มมูลค่าของผ้า การทวิสต์ (Twist) ให้เราเห็นในเรื่องของการสร้างสรรค์ ใส่ได้จริง ตอบคอนเซ็ปต์ และเราเห็นว่างานที่ได้รางวัลเขาทำงานหนัก และเขารีเสิร์ชตั้งแต่ขั้นที่ 1 - 10 ว่าการพัฒนาจากขั้นที่ 1 ไปขั้นที่ 2 เป็นอย่างไร เขาทำให้กรรมการเห็นภาพตามไปด้วยว่า ตั้งแต่วันแรกที่เขาทำงานจนถึงวันนี้เป็นชิ้นงานออกมาได้ทำอะไรไปบ้าง

"สำหรับคำแนะนำน้อง ๆ Young Designer ปีนี้หรือปีต่อ ๆ ไปที่จะเข้ามาประกวด อย่างแรกเลยเวทีของเราประกวดงานผ้าขาวม้า อยากให้สนใจในผ้าขาวม้า ผ้าไทยแขนงต่าง ๆ ให้มาก ศึกษาหาข้อมูลให้มาก พยายามเข้าใจถึงธรรมชาติของผ้า แล้วเราก็จะสร้างสรรค์ผลงานออกมาโดยที่ไม่ลืมจิตวิญญาณของผ้าขาวม้า"

คุณลินดา เจริญลาภ

คีไซเนอร์และเจ้าของแบรนด์ LaLaLove

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการปีนี้ เราเริ่มจากการพิจารณาภาพสเก็ตช์ก่อน หลังจากการดูสเก็ตช์แล้วก็ส่งกลับให้ผู้เข้าประกวดไปทำเสื้อผ้าจริง โดยเราพิจารณาในเรื่องของผ้า เทคนิคการตัดเย็บ แพทเทิร์นต่าง ๆ ว่าเหมือนสเก็ตช์ไหม แล้วเราก็จะมาดู Final อีกครั้ง

"ความจริงแล้ว คิฉันรู้สึกมีความสุขที่เด็ก ๆ ทำงานออกมาได้อย่างดีเยี่ยม สเก็ตช์ออกมาดีมาก หลังจากนั้นเราอาจจะต้องมาดูเรื่องการตัดเย็บจริงอีกครั้งหนึ่งว่า สามารถที่จะนำไป follow up กับงานสเก็ตช์ได้หรือไม่

"สำหรับผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศอันดับ 1 - 2 ของทั้ง 2 ประเภท คือ ประเภทบุคคลทั่วไป และประเภทนักเรียน นักศึกษา คิฉันชอบเพราะงานสเก็ตช์ของแต่ละคนนั้นสวย ชอบเทคนิคการนำผ้าขาวม้ามาทำ 2 - 3 เทคนิคเพิ่มลงไปในผืนผ้า ชอบการทำแพทเทิร์น การตัดเย็บออกมาได้อย่างไม่เลวเลยทีเดียว ถามว่าจะต้องมีการพัฒนาเพิ่มไหม ก็ต้องพัฒนาเพิ่มแน่นอน แต่ละคนเขามีศักยภาพที่จะพัฒนาไปได้อีก

"คำแนะนำสำหรับนักออกแบบรุ่นใหม่ คิฉันว่าการทำดีไซน์ให้ร่วมสมัยจริง ๆ นั้นแนะนำได้ แต่สอนกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นคุณต้องไปรีเสิร์ชด้วยการดูให้เยอะ เรียนรู้ให้เยอะ แล้วลงมือปฏิบัติจริง น่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับคนรุ่นใหม่ ถ้าจะให้สอนว่าต้องเป็นอย่างไร นั่นไม่มีในตำราของความร่วมสมัย ความร่วมสมัยในปีนี้ก็ไม่เหมือนกับความร่วมสมัยของปีหน้า ดังนั้นการที่ต้องรีเสิร์ชมาก ๆ เรียนรู้เยอะ ๆ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดค่ะ"

คุณชลิดา จันทร์สิริพงศ์

ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร
บริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"ปีนี้เป็นปีที่ 3 แล้วในการประกวดการออกแบบความคิดสร้างสรรค์ตามหัวข้อต่าง ๆ คณะกรรมการก็มีประสบการณ์มากขึ้นและรู้จักผู้ประกวดมากขึ้น การออกแบบปีนี้เป็นธีมอาเซียน เราก็อยากรู้ว่าไอเดียในการออกแบบผสมผสานเรื่องราวของอาเซียนที่เด็ก ๆ จะทำออกมาจะเป็นอย่างไรบ้าง เพราะอาเซียนมีวัฒนธรรมบางอย่างที่ใกล้เคียงกัน แต่ถ้าสามารถไฮไลท์ออกมาให้โดดเด่นได้ เราก็จะรู้สึกว่าเขาคิดและศึกษามาเยอะ นี่คือส่วนหนึ่งที่เราจะนำมาพิจารณา

"พอเห็นผลงานของผู้เข้าประกวดปีนี้แล้ว รู้สึกเกินความคาดหมาย เพราะผู้เข้าประกวดมีจำนวนมากขึ้น มีเรื่องเซอร์ไพรส์หลายเรื่อง หลังจากที่เราตัดสินชิ้นงานจากภาพสเก็ตช์แล้ว ปีนี้พิเศษมากกว่าปีอื่น คือเราเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้นำเสนอผลงาน รวมถึงการขึ้นแบบจริงมาให้เราเห็น เด็ก ๆ เองก็จะได้รับฟังคอมเม้นต์ว่า จากภาพสเก็ตช์ที่คณะกรรมการตัดสินใจเลือก สิ่งใดคือไฮไลท์ที่กรรมการอยากเห็นในชุดนี้ และสิ่งใดเป็นความท้าทายที่เราคิดว่า น้องจะทำถึงไหม พอคณะกรรมการมาเห็นของจริง ก็จะช่วยคอมเม้นต์เลยว่า ตรงนี้น้อยไปมากไป หรือตรงนั้นต้องปรับอะไร

"ผลงานของเด็กที่ได้รับรางวัลทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป คณะกรรมการตัดสินอย่างเอกฉันท์ เพราะตอบโจทย์ทั้งในเรื่องของผ้าขาวม้าและอาเซียนด้วย เด็กคนที่ทำผลงานให้เป็นเอกฉันท์ได้คือ ทั้งตัวแบบ แนวคิด และการขึ้นโครงจริง ทุกอย่างมีดีเทลทุกขั้นตอน สรุปจบแล้วชิ้นงานนี้สามารถใส่ได้จริง

"คำแนะนำสำหรับนักออกแบบรุ่นใหม่คือ การใช้งานได้จริงของชิ้นงาน ในการประกวดทุกคนจะต้องเต็มที่ในเรื่องการดีไซน์อยู่แล้ว แต่เมื่อหลุดมาจากในฟลอร์แล้ว ต้องใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เป็นความท้าทายอย่างหนึ่งที่จะต้องเป็นชิ้นงานที่สวยและใช้งานได้จริงค่ะ"

คุณนพมณี (ผลพานิชย์) ชัยจรูญรัตน์

เจ้าของแบรนด์ TiTA'

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"เกณฑ์การตัดสินคือ หนึ่ง ผู้ประกวดต้องนำผ้าขาวม้าทอมือมาใช้ในสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก และสองคือ ความคิดสร้างสรรค์ เทคนิค และการนำไปใช้ ตัดเย็บได้จริง ดูแลรักษาได้จริง

"โดยรวมแล้วปีนี้ ดิฉันมองเห็นว่าผู้เข้าประกวดหลายคนที่ส่งชิ้นงานเข้าประกวดมีความตั้งใจในการทำการบ้านตั้งแต่การดีไซน์ สืบค้นข้อมูลเพื่อให้ตรงกับคอนเซ็ปต์ คือ อาเซียน ส่วนการสเก็ตช์ออกมาแล้วนำมาตัดเย็บให้ได้ตามแบบที่สเก็ตช์ ถือว่าหลายทีมทำได้ดี

"ผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศอันดับ 1 - 2 ของทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป คณะกรรมการทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ทุกคนใช้เทคนิคในการนำมาผสมผสานกับผ้าขาวม้าได้อย่างดี การทำการบ้านถึงเรื่องราวที่มาของชิ้นงาน การลงมือตัดเย็บ การนำมาลงดีเทลตั้งแต่ดีไซน์ ทำแพทเทิร์น การผลิต เขาลงมือทำในทุกขั้นตอน และคณะกรรมการชอบในการนำเทคนิคที่จะมาสืบสาน ต่อยอดผ้าขาวม้าให้ก้าวไปในอีกมิติหนึ่ง แต่ลำดับของคนที่ได้รางวัลอาจจะมีรายละเอียดบางอย่างที่โดนหักคะแนนกันไปบ้าง

"ดิฉันคิดว่า ในวันนี้หลายคนรู้แล้วว่า ผ้าขาวม้าใช้ประโยชน์ได้สารพัดมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ และนับวันความสารพัดประโยชน์นั้นมีมากขึ้น เพราะว่าโลกเราเปิดกว้างมากขึ้น ฉะนั้นเราต้องต่อยอดความสารพัดประโยชน์ของผ้าขาวม้าให้ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ที่เป็นคนยุคปัจจุบันมากขึ้น รวมถึงทุกวันนี้มีเทคนิคการทำผ้า การดีไซน์ต่าง ๆ ที่เป็นวิวัฒนาการ พัฒนาการมาเรื่อย ๆ สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับผ้าขาวม้าในวันนี้ได้ อยากให้ทุกคนช่วยกันสืบสานผ้าขาวม้าให้ต่อยอดจากรุ่นสู่รุ่นค่ะ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

THE DIFFERENTLY OF BANGKOK
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

ภาพสเก็ตช์ผลงานการประกวด

"ผมรู้จักโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยมา 2 ปีแล้ว แต่ยังไม่พร้อมจะส่งงานมาร่วมประกวด คิดว่าตัวเองยังมีความรู้ไม่พอ จนปีนี้อาจารย์แนะว่า ให้ลองส่งมาร่วมประกวดดูไหม ซึ่งผมชอบผ้าไทยและผ้าขาวม้าอยู่แล้ว จึงลองส่งดูเผื่อจะได้เป็นประสบการณ์ ไม่คิดว่าจะได้รับรางวัลชนะเลิศเลย แต่ตอนนำเสนอ คูคณะกรรมการจะชอบงานและสนใจซักถาม รู้สึกดีใจมาก

"แรงบันดาลใจในการออกแบบชุดนี้ โครงการฯ กำหนดธีมเป็น ASEAN METROPOLIS ผมก็เลือก 'กรุงเทพมหานคร' เพราะเป็นสิ่งใกล้ตัวที่สุด และอยากเสนอมุมมองของตัวเองถึงกรุงเทพฯ ว่าเป็นเมืองที่มีเทคโนโลยีและสถาปัตยกรรมที่เจริญรุ่งเรืองมาก แต่ท่ามกลางความเจริญนั้นยังมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของสถาปัตยกรรม รวมถึงไลฟ์สไตล์ต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ ทำให้เป็นความแตกต่างที่สวยงาม

"การออกแบบชุดจึงใช้โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมทั้งที่เป็นแบบดั้งเดิม เช่น วัดวาอาราม และความโมเดิร์นของตึกสูง มาออกแบบเป็นโครงสร้างชุดและเทคนิค โดยเน้นถึงการสวมใส่ได้จริง ใส่ไปทำงานได้ ผมสเก็ตช์ชุดผู้หญิงส่งมา 3 ชุดตามกติกา แต่คณะกรรมการเลือกให้ทำชุด formal look สำหรับใส่ไปทำงาน ผมก็คิดดูว่าควรทำแบบไหน แล้วตัดสินใจทำออกมาเป็นแบบใส่ได้ 2 โอกาส คือ ถ้ามีสูททับใช้ใส่ไปทำงานหรือไปประชุมได้ พอเลิกงาน ถอดสูทออก ก็จะเป็นชุดแขนสั้น คูลำลองขึ้น ออกไปเดินเล่นหรือช็อปปิ้งได้

"เทคนิคที่ใช้คือ นำผ้ามาพลีทโดยเว้นช่วงแต่ละช่วงให้ได้จังหวะ และใช้เทคนิคนำผ้ามาตัดเป็นเส้นแล้วเย็บติดก่อนกลับด้าน เพื่อให้ได้ความโมเดิร์นผสมกับความเป็นผ้าขาวม้า ซึ่งลายผ้าที่ผมสเก็ตช์เป็นสีขาวดำ ผมก็ไปปรึกษาอาจารย์ว่า จะหาผ้าจากชุมชนที่ไหน ท่านก็แนะนำให้ลองไปติดต่อชุมชนวัดหนองเครือบุญ อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พอดีเขามีเพจ ผมก็อินบ็อกซ์ถามว่า มีลายผ้าสีขาวดำไหม เขาก็ส่งมาให้ดูว่ามีลายหนึ่งใกล้เคียงมาก ผมจึงลงพื้นที่ไปขอให้เขาช่วยทอด้วยมือ เพราะต้องใช้ผ้าขาวม้าทอมือมาทำ ซึ่งลายที่เขามีทอด้วยเครื่อง ปกติที่อื่นเขารับทออย่างน้อย 100 หลาขึ้นไป แต่ผมใช้ไม่ถึง เขาก็รับทอให้ ต้องขอบคุณมาก ๆ จนผมได้ผ้ามาตัดเย็บออกมาเป็นชุดนี้ได้สำเร็จ"

สรัล เจียมจรัสโชติ
สาขาแฟชั่นดีไซน์
วิทยาลัยการออกแบบ
มหาวิทยาลัยรังสิต

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบเสื้อผ้า
รุ่นนักเรียนนักศึกษา

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

BEAUTY OF FAITH

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศเมียนมา

ธนวัฒน์ เพ็ชร์พลอย
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

"ผมมีแรงบันดาลใจมาจากการทาแป้งทานาคาของชาว 'เมียนมา' ครับ เพราะว่าเป็นอัตลักษณ์ที่คนทั่วโลกรู้กันว่าชาวเมียนมาจะทาแป้งทานาคาในชีวิตประจำวัน นอกจากเป็นเครื่องสำอางที่ช่วยเรื่องการบำรุงผิวแล้ว ทานาคายังอยู่ในความเชื่อและการประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์สำคัญต่าง ๆ ด้วย อย่างการล้างพระพักตร์พระมหามัยมุนี พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองที่ชาวเมียนมาให้ความเคารพนับถือเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้จึงนำมาสู่แนวคิดในการออกแบบผลงานภายใต้คอนเซ็ปต์ BEAUTY OF FAITH เป็นการแสดงถึงความสวยงามที่มีความเชื่อ ความศรัทธาอยู่ภายในครับ

"แรงบันดาลใจในการดีไซน์ชุดลำลองนี้ อิงมาจากการล้างพระพักตร์ของพระมหามัยมุนีและการทาทานาคา ผมนำลักษณะการปาด การล้างหน้า รูปแบบของการนำไม้ทานาคามาวนกับแผ่นหินเพื่อให้ได้แป้งทานาคาออกมาแสดงออกในผลงาน รวมถึงสีที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนผ่านเทคนิคบนรูปแบบเสื้อผ้าพื้นฐานแบบ Minimal Style เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย

"ส่วนผ้าขาวม้า ผมตามจากเพจของ OTOP จังหวัดอุบลราชธานี แต่ค่อนข้างยากพอสมควรในการหาสีที่คล้ายกับทานาคา ต้องหาจากหลาย ๆ แห่ง และเนื้อผ้าของผ้าขาวม้าเป็นผ้าทอมือ ไม่ได้แน่นเหมือนโรงงานทอ เวลาตัดเย็บจะลุ่ย ต้องเย็บใหม่ตลอด อีกทั้งระยะเวลาก็บีบเข้ามา แต่เวลาที่มีปัญหา ผมมีรุ่นพี่ที่คอยให้คำปรึกษาอยู่ตลอด ทั้งเรื่องแพทเทิร์น เรื่องชุด ถึงแม้จะกังวลเพราะเป็นงานชิ้นแรก แต่พอตัดออกมาแล้วค่อนข้างพอใจมากเลยครับ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

SWITCH COLLECTION

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ตรีเพชร โคตรหลักคำ
สาขาศิลปประยุกต์และการออกแบบผลิตภัณฑ์
คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

"การประกวดครั้งนี้เป็นโจทย์เรื่องการสื่ออัตลักษณ์ ผมก็นั่งคิดถึงอัตลักษณ์ของประเทศใดประเทศหนึ่งที่จะเป็นพื้นฐาน อย่างวัดก็มองว่า วัดไหนที่ต่างชาติจะรู้ว่าเราคือไทย ผมจึงนั่งรถไปที่วัดพระแก้ว นั่งพิจารณาแล้วเห็นว่าสถาปัตยกรรมเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาในทางแฟชั่นได้มากที่สุด การดีไซน์ของเสื้อจึงเป็นการวางรูปแบบของเสาวัดพระแก้ว มีการประดับกระเบื้อง กระจกเงา ตัวนี้เป็นของพระอัษฎามหาเจดีย์หรือพระปรางค์แปดองค์ เพราะผมรู้สึกว่าเวลามองจากระยะไกล พระปรางค์มีพลังมาก และมีเรื่องราวมากพอสมควร จุดนี้ที่ผมนำกลับมาใช้ เพราะรูปแบบของผ้าค่อนข้างมีสีที่ลิงก์กับองค์พระปรางค์ อีกอย่างคือ มีเรื่องเล่าในตัว

"ผมเลือกออกแบบชุดราตรีเพราะรู้สึกว่า การทำให้ผ้าขาวม้าที่นำมาใช้ดูแพง ดูหรู ดูมีเรื่องราว เราควรรักษาอัตลักษณ์ไว้ คือเขาแพงอยู่แล้ว เราจะมาลดทอนให้ถูกลงไม่ได้ ผมคิดว่าควรดึงศักยภาพที่เป็นอัตลักษณ์ให้สูงที่สุด ผมจึงเลือกออกแบบเป็นชุดสูท เพราะว่าการใส่สูทเข้างานต่าง ๆ เป็นการให้เกียรติอย่างหนึ่ง

"ส่วนผ้าที่นำมาใช้เป็นผ้าทอมือทั้งหมด เป็นผ้าฝ้ายจากจังหวัดหนองคาย ส่วนผ้าขาวม้าเป็นของจังหวัดขอนแก่น ผมพยายามหาสีที่ใกล้เคียงสเก็ตช์ที่สุด เพราะตอนที่สั่งก็มีปัญหา อย่างผ้าขาวม้า ผมไม่สามารถให้เขาครอปสีลงได้ ผมจึงต้องครอปสีลงด้วยการนำไปแช่น้ำเปล่าไล่ให้สีค่อย ๆ ออก ส่วนผ้าฝ้ายพอมาเป็นผืนจะมีเศษเล็ก ๆ เป็นเส้นใยที่ติดมาเป็นสีส้ม พอซักแต่ละครั้งสีจะครอปลงจากเดิม และเมื่อนำผ้าทั้งสองอย่างแช่น้ำก่อนจะนำมาตัดเย็บก็มีการหดลงอีก เป็นอุปสรรคที่ผมคิดว่าเป็นกรณีศึกษาไปในตัวว่าถ้าเจอผ้าลักษณะนี้ต้องจัดการอย่างไรครับ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

ศึกมหานครความโคคเด่นกลางเมืองหลวง

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ศึกมหานคร

นพอานนท์ ไชยานนท์
สาขาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

"การออกแบบของผมอิงมาจาก 'ศึกมหานคร' หรือตอนนี้เรียกว่าศึก King Power มหานคร ที่มีความโคคเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองหลวงทั้งในยามค่ำคืนและยามรุ่งเช้า โดยนำโครงสร้างของศึกมหานครสไตล์ Modern Luxury มาออกแบบในการประกวดครั้งนี้

"ผมเลือกออกแบบเป็นชุดทำงานโดยได้แรงบันดาลใจมาจากการสร้างศึก King Power มหานคร เป็นการนำพิกเซล คือ โมเลกุลของคอมพิวเตอร์ที่เป็นสี่เหลี่ยมอยู่แล้วมาใช้ โดยรูปแบบของพิกเซลตรงกับตารางสี่เหลี่ยมผ้าขาวม้าจึงง่ายต่อการนำมาออกแบบ ตัวศึก King Power แตกต่างจากศึกอื่น คือ หลอกตาด้วยการทำพิกเซล เหมือนตรงนี้หายไปและมีพิกเซลอื่นมาต่อ ผมนำแนวคิดจากตรงนั้นมาทำ ส่วนของกางเกง เลือกใช้ผ้าที่ค่อนข้างโปร่ง สายตาสามารถมองลอดไปเห็นอีกฝั่งหนึ่งของตัวผ้าได้ ใช้ผ้าออร์แกนดี้มาวางให้เป็นลายเหมือนศึก ผ้าขาวม้าตัดแหว่งนิดหนึ่งตามตารางผ้าขาวม้า เป็นลูกเล่นเหมือนขั้นบันได แล้วใส่ผ้าออร์แกนดี้ ผ้าขาวม้า สลับกันให้เหมือนศึกที่สุด ส่วนตัวเสื้อต้องวางราบให้ตรงเพื่อให้ชุดออกมาเป็นแบบ luxury ตารางยาวก็ต้องยาวตรงกัน พอต้องทำให้ลายค่อนข้างตรง ก็เลยค่อนข้างยาก

"ผมทราบข่าวการประกวดจากอาจารย์ และตัวเองต้องไปลงพื้นที่ร้านภูริษาผ้าไทย จังหวัดหนองบัวลำภู กับอาจารย์อยู่แล้ว ซึ่งเป็นการทัศนศึกษาของนักศึกษา ปี 2 - 4 ที่เรียนแฟชั่นของคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยไปดูวิถีชีวิตแบบชาวบ้าน ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บฝ้าย ทอผ้า ย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งที่นี่มีเอกลักษณ์โคคเด่นคือ ฝ้ายตุ่ยที่เป็นสีน้ำตาล การลงไปคลุกคลีที่นี่ทำให้ผมรู้ว่า กว่าจะมาเป็นผ้าผืนหนึ่งเพื่อให้ผมนำมาตัดเป็นชุด ค่อนข้างยากและใช้เวลานาน แล้วผ้าทอที่ร้านนี้มีหลากหลายสี ไม่ว่าจะเป็นสีน้ำเงิน แดง ดำ กรมท่า สีพาสเทลก็มี ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เขาจึงคิดค้นสีและลวดลายต่าง ๆ ให้ผ้าขาวม้าดูไม่เชย ทุกสีสามารถเป็นแรงบันดาลใจได้ทุกชุด ผมจึงเลือกที่จะใช้ผ้าขาวม้าของร้านภูริษาผ้าไทยในการประกวดครั้งนี้ครับ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

AO DAI SUC MANH CUA ME
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศเวียดนาม

สหรัฐ ภูหัดสวน
สาขาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

"แรงบันดาลใจการออกแบบชุดนี้มาจากชุดอ๋าวหญ่ายของประเทศเวียดนาม แล้วผมนำเรื่องราวในช่วงสงครามเวียดนามที่มีการสู้รบกันเพื่ออิสรภาพ เป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนใจไปทั่วโลก ผู้หญิงเวียดนามต้องลุกขึ้นมาจับปืนสู้ ทั้งที่แต่เดิมเป็นแม่บ้านดูแลครอบครัว เมื่อมีสงครามก็ต้องออกมาสู้ มาผสมผสานในการออกแบบคอนเซ็ปต์ชุดในแนว Modern Luxury ที่ออกมาดูมีความแข็งแกร่ง แต่ภายในยังมีความอ่อนไหวและอ่อนหวานของความเป็นผู้หญิงอยู่ เป็นชุด ready to wear ตามที่คณะกรรมการเลือกให้ผมทำเป็นชุดจริงออกมา ซึ่งสามารถใส่ออกงานได้

"ผ้าขาวม้าที่นำมาตัดเป็นของร้านภูริษาผ้าไทย จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผมเคยลงพื้นที่ไปทัศนศึกษาเมื่อปี 2561 ได้ไปอยู่ที่บ้านเขา 2 วัน ไปกับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นกันเป็นคณะใหญ่ โดยบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ร่วมเป็นสปอนเซอร์ ผ้าขาวม้าที่นำมาใช้เป็นเส้นใยธรรมชาติจากฝ้ายร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นผ้าที่อยู่ในเมืองร้อน ระบายอากาศได้ดี ย้อมสีธรรมชาติ ไม่มีสารเคมีผสม ได้ไปดูตั้งแต่วิธีการเก็บฝ้าย ปั่นฝ้าย การทอ ได้เห็นว่าผ้าแต่ละผืนกว่าจะได้มานั้นยากมาก ซึ่งคุณภาพของเนื้อผ้าของที่นี่ดีจริง ๆ จุ่มน้ำแล้วไม่ยืดไม่หด น่าจะส่งเสริมให้เป็นสินค้าส่งออกไปสู้กับต่างประเทศได้

"ผ้าที่ผมนำมาใช้นี้เป็นล็อตสุดท้าย ไม่มีอีกแล้ว เพราะผ้าทอมือเราควบคุมไม่ได้ ถึงจะทอใหม่ขึ้นมาก็ไม่เหมือนเดิม ผมไปหามาทำ โดยลายนั้นเหมือนที่สเก็ตซ์ไว้ แต่สีไม่ตรง จึงต้องเปลี่ยนสี แต่ตัดสินใจทำขึ้นมา เพราะผมอยากส่งมาร่วมประกวดในครั้งนี้จริง ๆ

"ผมไม่เคยส่งเข้าประกวดในโครงการฯ นี้ ได้แต่ส่งประกวดในโครงการอื่น ๆ บ้าง แต่ไม่เคยเข้ารอบลึก ๆ จนมาเวทีนี้ที่เข้ามาถึงรอบนี้ก็ตื่นเต้น ถือเป็นประสบการณ์ที่ดีครั้งหนึ่งครับ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

TWO TONE MUI NE VIETNAM

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ทะเลทรายมุยเน่ ประเทศเวียดนาม

อลัน วงค์จินหร์คูณ
สาขาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

"แนวคิดหรือแรงบันดาลใจมาจากตัวเองที่ชอบทะเลทรายมาก ชอบดูงานเดินแบบหรืองานที่เกี่ยวข้องกับทะเลทราย แต่ด้วยโจทย์เป็นเมืองในอาเซียน จึงเลือกประเทศที่มีทะเลทรายก็คือ 'มุยเน่' (Mui Ne Sand Dunes) ประเทศเวียดนาม จึงศึกษาข้อมูล ดูงาน ดูภาพตาม YouTube โดยเริ่มตีโจทย์ก่อนว่า มุยเน่มีอะไรบ้าง ความที่เมืองนี้ตั้งอยู่เวียดนาม เราก็ดึงเอกลักษณ์ของเวียดนามมา คือ ชุดประจำชาติ บวกกับเทรนด์ของปีหน้า เช่น พวกโบ มาผสม แล้ววิเคราะห์สี มุยเน่จะไม่เหมือนทะเลทรายที่อื่น เพราะมี 2 เฉดสีที่แบ่งอย่างเด่นชัด คือ สีขาวกับสีน้ำตาล เราจึงนำสองสีนั้นมาผสม แล้วพันกันเป็นลายผ้า และเริ่มหาผ้าขาวม้าที่สามารถให้สีตามที่ต้องการ ก็ไปได้ผ้าขาวม้าที่ร้านภูริษาผ้าไทย จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นผ้าขาวม้าเส้นใยธรรมชาติ ชื่อผ้าขาวม้าอีตุ่ย ที่ได้รางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ประเภทเส้นใยธรรมชาติและสีธรรมชาติเมื่อปีที่ผ่านมา เป็นผ้าขาวม้าที่ให้สีเหมือนกับมุยเน่ คือ สีอีตุ่ย เป็นสีน้ำตาลตุ่ย ๆ

"ชุดนี้เป็นเครื่องแต่งกายที่เป็น Business Wear เป็นชุดที่สามารถใส่ไปทำงานได้และใส่ไปเที่ยวได้ด้วย เป็นแบบสมาร์ท 5 ส่วน สื่อถึงการเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่มีความเรียบร้อย แต่มีกิมมิกเล่น ๆ ของตัวเอง ส่วนผ้าโพกหัวให้ความรู้สึกถึงความเป็นทะเลทรายที่ต้องมีแดดจ้า ต้องมีของไว้สำหรับกันแดด เช่น แว่นตา ส่วนรองเท้า เวลาเรามิกซ์แอนด์แมตช์ก็ต้องดูสถานการณ์ช่วงนั้นก่อน จึงไม่ได้ใช้ส้นสูง ใช้เป็นพวกรองเท้าสาน ให้มีความรู้สึกเหมือนมาเดินทะเลทราย

"พอเราได้เข้ามาศึกษา มาประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยนี้ ทำให้มุมมองของผ้าขาวม้าเปลี่ยนไป อย่างเมื่อก่อนผ้าขาวม้าเป็นสิ่งที่เราเห็นทั่วไป ไม่คิดว่าจะนำมาใช้ แต่พอมีข้อมูลได้ลงมือทำจริง ทำให้เราได้เห็นถึงสิ่งที่มากกว่าการใส่อาบน้ำ ทำให้เราอินในจุดนั้น และอยากจะต่อยอดในส่วนของผ้าขาวม้าไปเรื่อย ๆ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

ANGKOR WAT

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: นครวัด ประเทศกัมพูชา

เกริกฤทธิ์ เหล่าแค
สาขาออกแบบเครื่องแต่งกาย
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

"สำหรับผลงานนี้ได้รับแรงบันดาลใจจาก 'นครวัด' เพราะปราสาทนครวัดเป็นสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศกัมพูชา และเป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลก ตัวปราสาทอยู่ด้วยกันกับธรรมชาติ เราจึงหยิบยกจุดเด่นตัวนี้มาสร้างเป็นรายละเอียดของผ้าขาวม้า โดยนำผ้าขาวม้าธรรมดามาพัฒนาใหม่ ทำลายมอสที่อยู่ที่ปราสาทขึ้นมา สกรีนลงไปบนผ้าขาวม้าในตัวชุดซึ่งอิงมาจากปราสาทหิน ก่อนจะเป็นปราสาทหินก็มีการตัดต่อ ตัดหินเพื่อมาเป็นปราสาท ก็นำตัวนี้มาตัดต่อเป็นลายมอสบนตัวชุดครับ

"ผ้าขาวม้าตัวนี้มาจากวิสาหกิจชุมชนที่จังหวัดศรีสะเกษ เป็นวิสาหกิจที่อยู่ที่บ้านผมเอง ผ้าขาวม้าผืนนี้ทอตอนผมอายุประมาณ 7 - 8 ขวบ เหลือผ้าลายนี้เป็นผืนสุดท้ายแล้ว คนทอคนสุดท้ายเพิ่งเสียชีวิตไป แล้วเขาเก็บไว้เฉย ๆ ผมคิดว่านำมาใช้ประโยชน์ดีกว่า ด้วยการนำของเก่ามาพัฒนาให้ดูมีชีวิตขึ้นใหม่ ถ้าดูจากเนื้อผ้าที่มีอายุมากแล้วเนื้อจะนิ่ม ผมก็นำมาทำเป็นลายมอสลงไป ความยากของการทำคือการตัดต่อผ้า ผมใช้การตัดต่อที่แล้วแต่อารมณ์ เปิดเพลงฟังแล้วตัดต่อไปเรื่อย ๆ ผลที่ออกมาก็จะได้เป็นชิ้นงานที่มีเพียงชิ้นเดียว ดูพิเศษกว่าชิ้นอื่น

"ชีวิตผมคลุกคลีกับผ้าขาวม้าอยู่แล้วตั้งแต่เกิด นำมาผูกเป็นเปล มาปูนอน นำมาตัดเสื้อ ตอนเข้าประถม เสื้อก็เป็นเสื้อผ้าขาวม้า ถ้าเป็นโรงเรียนแถวบ้านนอก ราคาก็ถูก ผมอยากทำให้มีราคาสูงขึ้น อยากให้ผ้าขาวม้าธรรมดาเป็นผ้าที่ไม่ธรรมดา ปกติเราก็เห็นผ้าขาวม้าเฉย ๆ แต่พอมาใส่ดีเทลต่าง ๆ ลงไป ก็ดูมีราคาขึ้น ดูสวยงามขึ้น ถ้ามีการสนับสนุนจากภาครัฐหรือเอกชนเรื่อย ๆ อย่างนี้ เราอาจจะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างเส้นใยกัญชง เส้นใยอะไรต่าง ๆ ลงไปใส่ในผ้าขาวม้าให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น หรืออาจจะนำมาทำเป็นชุดทำงาน โดยให้การสนับสนุนว่า ทุกวันศุกร์แต่งชุดผ้าขาวม้า ผมว่าน่าจะเป็นที่รู้จัก เป็นที่นิยมมากขึ้นกว่าสมัยก่อนครับ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

THAI SONG DAM (ไทยทรงดำ)

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

ศิวพจน์ ภูจอมดาว - ทิศากร กุญชรนอก
สาขาออกแบบเครื่องแต่งกาย คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ศิวพจน์: "เราสองคนได้แรงบันดาลใจมาจากผู้ไทดำ หรือ 'ไทยทรงดำ' เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในแคว้นสิบสองจุไท หรือเมืองแถน หรือเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนามในปัจจุบัน มีที่ตั้งอยู่ในแถบแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง ปัจจุบันอยู่ในเขตเวียดนามเหนือเชื่อมต่อกับลาวและจีนตอนใต้ ซึ่งเราเลือกมาเพราะได้อ่านประวัติข้อมูลประกอบกับการย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ทางภาคกลางในหลาย ๆ จังหวัดของประเทศไทยแล้วน่าสนใจ รวมถึงลายผ้าขาวม้าที่เป็นผ้าทอของเขามีเอกลักษณ์ คือ พวกเขาจะแต่งกายด้วยโทนสีดำขาว เพราะมีความเชื่อเรื่องวิญญาณ เรื่องบรรพบุรุษ เราจึงอยากพัฒนาให้หาโอกาสสวมใส่ได้มากขึ้น เป็นชุดที่ใส่ออกงานได้"

ทิศากร: "เราออกแบบโดยตั้งกลุ่มเป้าหมายของเราว่า เป็นผู้หญิงที่มีไลฟ์สไตล์ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ออกงานไม่บ่อย เราจึงออกแบบสเก็ตซ์มา 3 ชุดตามกฎเกณฑ์ในการส่งเข้าประกวด และคณะกรรมการเลือกให้เราทำชุดจริงออกมาเป็นชุดอีฟนิ่งเดรส ซึ่งยากเหมือนกัน เพราะเราไม่เคยทำชุดใหญ่ขนาดนี้มาก่อน แต่เราก็ตัดเย็บกันเอง ยกเว้นโครงข้างในที่ให้ช่างช่วยเก็บงานให้จนสำเร็จ"

ศิวพจน์: "ผ้าขาวม้าที่เราใช้ตัดเป็นของจังหวัดชลบุรี จำไม่ได้ว่าของชุมชนไหน แต่เราซื้อมาจากสำเพ็งซึ่งเขานำเข้ามาขาย เราไม่มีเวลาลงพื้นที่จริง เพราะติดเรื่องการเรียน เราไปดูแล้วเลือกผ้าโทนสีขาวดำ นำมาย้อมอีกครั้ง เพื่อให้ได้สีตามที่สเก็ตซ์ โดยตอนแรกเราใช้วิธีย้อมสีธรรมชาติแบบสีไทยโทน สีหมึก แต่สีไม่ติด จึงเปลี่ยนมาใช้สีเคมี ถ้าไปซักรอบแรกอาจมีสีตก แต่รอบต่อไปก็ไม่ตกละครับ"

ทิศากร: "การที่เราส่งงานมาร่วมประกวดครั้งนี้ ไม่คิดว่าจะเข้ารอบ แต่เมื่อได้เข้ามาก็ถือเป็นประสบการณ์ที่ดี แล้วยังได้ทำงานเกี่ยวกับผ้าขาวม้าไทยซึ่งเราเคยลงพื้นที่ไปดูเห็นคุณย่าคุณยายที่นั่งทอผ้า ทำให้รู้ว่าเป็นผ้าที่มีคุณค่าต้องใช้ฝีมือมากในการทอ ท่านยังพูดว่า คนรุ่นหลัง ๆ ไม่ค่อยมีใครสนใจทอแล้ว เราจึงกลัวว่า สักวันหนึ่งผ้าขาวม้าทอมืออาจจะหายไป การได้มาทำงานครั้งนี้ เราดีใจที่ได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์ผ้าขาวม้าไทยไว้ค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

อยุธยาอาภรณ์ "KAMAR BANDH"
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ธันยนันท์ คุณาพงศ์กุล
สาขาออกแบบอุตสาหกรรมแฟชั่นและสิ่งทอ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

"แรงบันดาลใจมาจากการแต่งกายของหญิงสมัย 'อยุธยา' จากภาพเขียนในสมุดภาพไตรภูมิพระร่วงสมัยอยุธยาค่ะ โดยเราหยิบผ้าเคียนเอวที่รับวัฒนธรรมมาจากไทใหญ่ ซึ่งใช้เป็นผ้าโพกศีรษะมาดัดแปลงเพื่อให้เกิดความสวยงาม โดยตีความจากคำว่า 'เคียน' ที่หมายถึง พัน ผูก พาด โพก คาด และคลุม ดิฉันจึงนำจุดเด่นของการใช้สอยที่หลากหลายนี้มาเป็นส่วนประกอบต่าง ๆ ในเสื้อผ้า

"ตอนแรกเราไม่รู้และไม่มีข้อมูลด้วยซ้ำว่า ผ้าขาวม้าใช้ทำอะไรได้บ้าง เพราะปกติเห็นใช้แค่ผูกเอว จึงไปหาข้อมูลเพิ่มเติม ปรากฏว่าใช้กันมาพันกว่าปีแล้ว และใช้งานได้หลากหลายมาก ตั้งแต่นุ่งห่มร่างกายไปจนถึงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ผ้าผืนเดียวแทบจะใช้เป็นทุกอย่างในชีวิตประจำวัน จึงเลือกทำชุดราตรีที่ดูแปลกใหม่ที่สามารถใช้หรือประยุกต์ได้หลากหลาย เช่น ปกติเขาไม่ได้ทำถุงมือที่ต่อกับแขน แล้วพันเป็นผ้าพันคอ และใช้ผ้าขาวม้าจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีจุดเด่นของลวดลายที่คละสลับกันเป็นตารางหมากรุก และมีสองสีสลับด้านตามแนวยาวของปลายทั้งสองข้าง ทำเป็นริ้วสลับสีกัน เช่น ขาวแดง แดงดำ ขาวน้ำเงิน เพื่อให้มีเลเยอร์ ดึงจุดสนใจได้ดียิ่งขึ้น

"พอได้ลงมือทำเอง ก็พบว่าผ้าขาวม้ามหัศจรรย์มาก น่าสนใจมากสำหรับตัวเอง แต่พอยุคสมัยเปลี่ยนไป จากเมื่อก่อนใช้งานหลากหลายมากก็จริง แต่ไม่ได้นำมาประยุกต์ทำเป็นเสื้อผ้าเลย ทำให้เรามองไม่เห็นความสำคัญของผ้าขาวม้า แต่สมัยนี้เริ่มมีนักออกแบบรุ่นใหม่นำมาใช้ดัดแปลง ตัด ปะ ต่อ เพื่อเป็นกิมมิกให้กับเสื้อผ้า ได้ช่วยให้ชาวบ้านมีอาชีพมากขึ้น สร้างรายได้ให้กับตัวเอง และทำให้ผ้าขาวม้ากลับมาเป็นอาภรณ์ของคนไทยอีกครั้งค่ะ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

THE GOLDEN OF ASEAN

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศเมียนมา ลาว และไทย

ภาพสเก็ตซ์ผลงานการประกวด

"เมื่อปีที่แล้ว ผมได้รางวัลชนะเลิศประเภทนักเรียน นักศึกษา เพราะกำลังเรียนอยู่ปีสุดท้าย ตอนนี้เรียนจบ ทำงานด้านเสื้อผ้าให้แบรนด์ไทยอยู่ 3 แบรนด์ หน้าที่ของผมคือ ทำงานให้ตอบโจทย์ของดีไซเนอร์แต่ละแบรนด์ ซึ่งต่างสไตล์กันไปเลย สำหรับผมทำงานเป็นฟรีแลนซ์ มีรายได้มากกว่าทำประจำแห่งใดแห่งหนึ่ง แต่เหนื่อยหน่อย พอปีนี้โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยจัดประกวดอีกในหัวข้อ ASEAN METROPOLIS จึงลองส่งมาร่วมประกวดในประเภทบุคคลทั่วไปดู แล้วได้รับรางวัลชนะเลิศอีก ดีใจมากครับ

"สำหรับชุดที่ออกแบบครั้งนี้ ผมเลือกตัดเป็นเสื้อโค้ตหนึ่งชิ้นตัวยาว ๆ มีดีเทลที่แต่งขึ้นมาให้ความรู้สึกเหมือนเป็นชิ้น ๆ แยกกัน และด้วยความที่ไม่อยากทำชุดเดียว จึงทำชุดที่กลับด้านได้กลายเป็น 2 ชุด โดยได้รับแรงบันดาลใจจากเจดีย์ชเวดากอง (ประเทศเมียนมา) ประตูชัย (ประเทศลาว) และวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร (ประเทศไทย) นำมาประยุกต์และผสมผสานกับรูปทรงเรขาคณิต ให้เข้ากับแบบเสื้อผ้าที่ทันสมัย จึงตั้งชื่อว่า THE GOLDEN OF ASEAN ซึ่งชุดนี้สามารถใส่ได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ความพิเศษของชุดนี้คือ นำผ้าขาวม้าที่เป็นผืนและที่เป็นเศษวัสดุเหลือใช้มาตัดต่อให้เป็นผ้าขาวม้าผืนใหม่ต่อไป

"ผ้าที่ใช้มาจาก 3 แหล่ง ผ้าสีขาวจากอำเภอเมืองฯ จังหวัดราชบุรี ผ้าสีแดงจากจังหวัดสระบุรี แต่ใช้เส้นไหมของจังหวัดเพชรบูรณ์มาทอ และเส้นไหมลูกแก้วสีดำมาจากจังหวัดน่าน

"ความรู้สึกของผมตั้งแต่ที่ได้เข้ามาสัมผัสกับผ้าขาวม้าตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ผมอยากให้ทุกภาคส่วนที่มีบทบาทช่วยกันพัฒนาผ้าขาวม้าให้นำไปใช้ได้มาก ๆ เพราะตอนนี้ผ้าขาวม้าในไทยที่ทำแล้วขายได้มีไม่ถึงสิบแบรนด์ที่ขายได้เรื่อย ๆ ตลอดทั้งปี ผมจึงอยากมีส่วนช่วยทำตรงนี้ให้ประสบความสำเร็จ โดยขั้นแรกคือการนำมาแปรรูปแล้วจำหน่าย อาจจะเป็นภายใต้แบรนด์ตัวเองที่ผมทำขายอยู่ทางโซเชียลต่าง ๆ ซึ่งตอนนี้มีคนรู้จักมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ได้รับรางวัลจากโครงการฯ เมื่อปีที่แล้วครับ"

ธีระวัฒน์ จันทร์เส็ง

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบเสื้อผ้า
รุ่นบุคคลทั่วไป

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

SIAM RENAISSANCE

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศไทย

พุทธนันท์ นพกวด

"ช่วง 3 - 4 ปีที่ผ่านมา บ้านเมืองมีเหตุการณ์ความสูญเสียเกิดขึ้น ทำให้มีโอกาสได้ย้อนดูละครเรื่องสี่แผ่นดินอีกครั้งหนึ่ง และเกิดความรู้สึกว่า เหตุการณ์ตอนนั้นกับเหตุการณ์ตอนนี้คล้ายกัน ผมจึงอยากทำเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น เลยหยิบยกเรื่องราวของภาพเก่าในสมัยรัชกาลที่ 5 มาเป็นแรงบันดาลใจในการทำชุด สมัยนั้นเจ้านายรับวัฒนธรรมยุโรปเข้ามา แต่งตัวฝรั่งกับไทยผสมกัน ไอเดียที่คนสมัยนั้นคิด ผมรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ตาย ทุกวันนี้เวลาที่มีคนใส่ชุดไทย ก็จะหยิบชุดในสมัยรัชกาลที่ 5 มาใส่เสมอ จึงนำตรงนั้นมาเป็นแรงบันดาลใจในการทำชุดที่เป็น Lady Full Wear

"ผมเริ่มด้วยการหาข้อมูลผ้าขาวม้า ไปดูว่างานนี้เมื่อปีที่แล้วเขาทำอะไร ซึ่งพบว่ามีการประกวดออกแบบลายผ้าของกลุ่มทอผ้าด้วย ก็สะดุดตากับลายผ้าของบ้านป่าก้าว จังหวัดอุบลราชธานี รู้สึกว่าผ้าขาวม้าของที่นี่น่าสนใจ อยากจะพัฒนาให้ดีขึ้น จึงเลือกผ้าขาวม้าของที่นี่ แล้วมาต่อยอดแนวความคิดของตัวเอง โดยใช้เทคนิคตัดต่อผ้าและอัดพลีท ผ้าขาวม้า มีความยากตรงที่เขามีลายเฉพาะตัว แต่ละผืนจะมีการวางลายที่ไม่เหมือนกัน การทอแต่ละผืนก็จะเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง อาจจะมีผืนที่ใกล้เคียง แต่ก็ไม่เหมือนกันทีเดียว จะมีปัญหาตรงต่อลายยาก โชคดีที่ผ้าขาวม้าของที่นี่ใช้โทนสีน้ำตาล สีเทา ซึ่งใกล้เคียงกัน แม้จะต่างกันนิดหนึ่ง แต่มีความกลมกลืน ไม่ว่าจะต่อกันอย่างไรก็ออกมาดูเป็นผ้าผืนเดียวกัน

"โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยเปิดกว้างมาก ถ้ามีโอกาสได้ทำอะไรแบบนี้อีก ก็อยากเข้าไปร่วมพัฒนาผ้าขาวม้าให้ไปไกลกว่านี้ อาจจะช่วยพวกแม่ ๆ คิดลาย เพราะว่าตอนไปถามพวกเขาว่ามีการทอลายอื่นบ้างไหม นอกเหนือจากที่ทออยู่ เขาจะบอกว่า ก็เคยทอลายแบบนี้ แต่เขาทอด้วยความเคยชิน ก็จะออกมาเป็นแบบนี้เสมอ ซึ่งมุมมองของผม ถ้ามีคนไปช่วยเขาคิดลายใหม่ เพื่อให้ทันสมัย วางกี่ใหม่ให้ดูดีขึ้น ผ้าขาวม้าของไทยก็น่าจะไปได้ไกลกว่านี้ คงอยู่ไปได้อีกนานเลยครับ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเสื้อผ้า

MAHANAKHON KHONKAEN

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: จังหวัดขอนแก่น

พียฑา ชลิตณัฐกุล

"พอคีว่าได้ลงพื้นที่ไปทำคอนซัลท์กับกลุ่ม OTOP ชาวบ้านที่ภาคใต้และภาคอีสาน ได้เห็นชีวิตจริง ๆ ในการผลิตผ้าขาวม้าของชาวบ้าน และเห็นว่ามีคุณค่าสำหรับเรา จึงเลือกที่จะส่งเข้ามาร่วมประกวดในครั้งนี้

"ผมส่งแบบสเก็ตช์มา 3 แบบ เป็นธีมและใช้ผ้าเดียวกันทั้งหมด คณะกรรมการเลือกให้ทำชิ้นงานจริงขึ้นมาเป็นชุดใส่ทำงาน ผมก็ออกแบบให้ด้านหน้าตรงดูเรียบร้อยหน่อย แต่ก็ทำให้มีวอลลุ่มโดยจับเป็นกลีบดอกไม้ ซึ่งผมได้แรงบันดาลใจมาจากดอกไม้ประจำ 'มหานครขอนแก่น' เมืองใหญ่อันดับแรก ๆ ของไทย นั่นคือ ดอกราชพฤกษ์ หรือดอกคูน และเป็นดอกไม้ประจำประเทศไทย

"ตอนส่งประกวด ผมลงพื้นที่ไปพบกลุ่มของชาวบ้านสามฝาย อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ทอผ้าพื้นที่มีเนื้อผ้าเหมือนเกสรดอกไม้ รู้สึกชอบ พอลงไปที่บ้านค่านเหนือ จังหวัดกาฬสินธุ์ กำลังทอผ้าขาวม้าอยู่ จึงนำผ้าทั้งสองแห่งมาผสมกันแล้วออกแบบเป็นชุด

"เวทีของโครงการฯ นี้ ผมต้องตีโจทย์ให้แตกว่า จะทำผ้าขาวม้าอย่างไรให้โมเดิร์น ซึ่งผมได้แรงบันดาลใจจากพี่ลินดา เจริญลาภ (หนึ่งในคณะกรรมการสาขาออกแบบเสื้อผ้า) ที่พาผ้าขาวม้าไปเมืองนอกเช่นกัน พี่เขาทำให้ผมเห็นว่า ถ้าเราเลือกสี ทำสไตล์ที่ดูดี พอไปอยู่เมืองนอกก็แพงได้ ทุกวันนี้แบรนด์ดังหลายแบรนด์ก็บินมาหาวัตถุดิบของไทยกลับไปพัฒนาอยู่แล้ว ผมจึงคิดว่า ในเมื่อเป็นองค์ความรู้เฉพาะเรื่องผ้าของเรา ทำไมเราถึงปล่อยให้เขาเอาไป แม้ว่าเศรษฐกิจบ้านเราจะไม่เอื้ออำนวยเหมือนต่างประเทศที่ร่ำรวยกว่าเรา แต่ผมจะพยายาม เพราะผมทำแบรนด์ตัวเองอยู่ และที่บ้านก็มีโรงงานทำเสื้อผ้าแนวแฟชั่นวางขายอยู่ในพรีเมียมเอาท์เล็ททุกสาขา ไม่ได้ขายออนไลน์

"ส่วนตัวผมชอบลายสกอตอยู่แล้ว และการที่ผมได้รับรางวัลครั้งนี้ ผมตั้งใจจะนำไปต่อยอด แต่ไม่ใช่ต่อในแบรนด์ตัวเอง แต่ต่อยอดในตัวของผ้าขาวม้า หวังว่าจะพัฒนาไปได้ไกล ทั้งยังเป็นการช่วยเหลือชาวบ้านที่ทอผ้าขาวม้าขายให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

KL BIRD PARK BIRD WATCHER

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สวนนก กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

วัชรพงษ์ ปวงคำ - จุฬา พรรณเชษฐ์

จุฬา: "คิฉันทราบข่าวการประกวดของโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยครั้งนี้เป็นครั้งแรก เพราะมีคนรู้จักแนะนำมา ปกติที่ร้านของเราที่เชียงใหม่ไม่ได้ทำผ้าขาวม้าเลย ทำแต่ผ้าพื้นธรรมดามีลายนิด ๆ หน่อย ๆ เขาบอกว่า ร้านเรามีศักยภาพที่จะทำได้ ถ้าเรามาพัฒนาผ้าขาวม้าต้องดีแน่ เราจึงตัดสินใจลองทำ โดยไปติดต่อกับซัพพลายเออร์เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ เขาบอกว่าไม่มั่นใจจะทอได้ไหม เพราะคนภาคเหนือไม่เน้นทอผ้าขาวม้า ส่วนมากทอเป็นผ้าพื้น ๆ แต่พอทดลองทอออกมาแล้วสวย

"สำหรับแรงบันดาลใจมาจากสวนนกที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่เคยไปเที่ยวมา ซึ่งคิฉันสังเกตว่า มีนกหลากหลายสีสันต่างพันธุ์กัน อยู่รวมกันแล้วดูสวยงาม จึงคิดว่าจะนำสีสันเหล่านั้นมาใส่ในผืนผ้า แต่คิฉันไม่ได้เรียนมาทางด้านผ้า ไม่สามารถครีเอทได้ขนาดนั้น เลยต้องหาตัวช่วย คือ พี่วัชรพงษ์ ซึ่งเขาจบด้านสิ่งทอมา คิฉันก็ได้ปรึกษาและช่วยกันทำค่ะ"

วัชรพงษ์: "ความที่ผมยังไม่เคยไปเที่ยวที่สวนนกแห่งนั้น จึงหาข้อมูลว่า ที่นั่นมีนกอะไร สีใดบ้าง ก็คึงสีออกมา พอคึงสีได้ก็ไปติดต่อคุยกับช่างทอ ช่างย้อมที่ชุมชนตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ว่าเราจะใช้โทนสีนี้ พอได้ผ้ามาเราก็สเก็ตช์และตัดเป็นชุดตามที่น้องเขาออกแบบ"

จุฬา: "เวลาออกแบบ คิฉันต้องดูผ้าเป็นหลัก ถึงคิดออกว่าควรเป็นแบบไหน ผ้าเป็นสิ่งสำคัญมากที่ต้องคิดขึ้นมาก่อน ซึ่งผ้าที่เราได้มา ถ้าดูผ่าน ๆ สีคล้ายกับสีของนกแก้วหน่อย ๆ นะคะ (หัวเราะ) แล้วชุดที่คณะกรรมการให้เราทำเป็นชุด Casual Wear พอทำจริงขึ้นมาก็ไม่ยาก เพราะเราได้ผ้ามาแล้ว สามารถนำมาตัดเป็นชุดตามสเก็ตช์ได้เลย

"สิ่งที่ได้ทำในคราวนี้ คิฉันจะนำไปต่อยอดแน่นอน เพราะปกติไม่ได้ทำอะไรแบบนี้ ถ้าสิ่งที่ทำแล้วดูเป็นความแตกต่างก็เป็นการสร้างความแตกต่างให้กับคนภาคเหนือ เป็นหน้าที่ของคิฉันที่ต้องทำให้เข้าตาพวกเขา ทำให้เขาเข้าใจง่ายขึ้นว่าผ้าขาวม้าไม่ได้แต่งยาก โดยอาจนำไปมิกซ์กับผ้าเรียบ ๆ ให้ดูดี เพราะบางครั้งถ้าใส่ผ้าขาวม้าทั้งหมดก็ดูลายตามากไป ต้องมิกซ์แอนด์แมตช์ สื่อสารให้เขาเข้าถึงมากขึ้นค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

HOCHIMINH FEMININE

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: นครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

พิชชา สรรพกิจจานนท์

"ผมสนใจเรื่องการออกแบบเสื้อผ้ามาตั้งแต่ยังเรียนอยู่สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งทอ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเคยส่งงานผ้าขาวม้าเข้าประกวดโครงการอื่น แต่ไม่เข้ารอบ เลยส่งงานประเภทอื่นก็ได้เข้ารอบมาบ้าง จนผมเรียนจบ ทำงานประจำได้ 2 ปี เป็นงานออกแบบชุดชั้นในผู้หญิง ก็สนุกดีครับ แต่เราต้องทำให้ขายได้เพราะเป็นธุรกิจ ทำให้บางครั้งไม่สามารถปล่อยพลังออกมาได้

"จนผมเพิ่งมาเห็นโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เปิดรับการประกวดออกแบบจากเว็บไซต์หนึ่ง อยากประกวด จึงเสิร์ชดูว่ามีชุมชนทอผ้าขาวม้าที่ไหนอยู่ใกล้บ้านมากที่สุด ก็พบชุมชนหนองเครือบุญ อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผมเข้าไปดูว่าพวกเขาอยู่กินกันอย่างไร จุดเด่นผ้าขาวม้าของเขาคืออะไร พบว่าเขาอยู่กันเป็นชุมชนเล็ก ๆ เลี้ยงดูกันด้วยงานหัตถกรรม 2 - 3 อย่าง รวมทั้งการทอผ้าขาวม้าจากฝ้ายและใยผักตบชวา โดยให้เด็กในชุมชนช่วยกันหาผักตบชวาและย้อมฝ้าย เหมือนกับโรงเรียนประถมที่ให้เด็กช่วยกันทำงานหัตถกรรมออกมาขาย แล้วนำรายได้กลับมาเลี้ยงชุมชน

"ผมซื้อผ้าขาวม้าที่ทอจากเส้นใยฝ้ายมาตัดเย็บเป็นชุดสำหรับการประกวดครั้งนี้ คณะกรรมการเลือกให้ผมทำชุด Ready to Wear สีของผ้าที่ได้มาไม่ตรงกับที่สเก็ตช์ เพราะสีสดกว่า แต่ยังอยู่ใน mood เดียวกัน แรงบันดาลใจที่ผมใช้ออกแบบ คือ 'นครโฮจิมินห์' ประเทศเวียดนาม เพราะผมเคยไปเที่ยว แล้วประทับใจการแต่งตัวของผู้หญิงที่นั่น ซึ่งส่วนใหญ่สวมชุดประจำชาติของเขา คือ อ๋าวหญ่าย แล้วดูเซ็กซี่มาก บางชุดที่เขาใส่ถ่ายแบบจะบางจนเห็นชุดลูกไม้ที่เป็นชุดชั้นในดูสวย ด้วยความที่ผมทำงานเกี่ยวกับชุดชั้นในอยู่แล้ว จึงดึงส่วนชุดชั้นในออกมาเป็นเสื้อผ้าชั้นนอก ใช้ลูกไม้เพื่อเพิ่มความเป็นผู้หญิง (Feminine Style)

"โฮจิมินห์ยังมีโบสถ์แห่งหนึ่งที่ชื่อทันดินห์ เป็นโบสถ์สีชมพูสวยมาก สร้างด้วยสถาปัตยกรรมผสมระหว่างกอธิคกับบาโรก โดยกอธิคมีลายอิฐ ส่วนบาโรกมีลายไม้เลื้อยเป็นลายตกแต่ง ซึ่งเข้ากับผ้าขาวม้าที่เป็นลายเรขาคณิต ผมนำแรงบันดาลใจตรงนี้มาโดยใช้ลูกไม้ที่มีความเป็นชุดชั้นในหรือชุดนอนของผู้หญิงใส่ลงในชุดที่ออกแบบด้วย ผมจึงตั้งชื่อชุดนี้ว่า HOCHIMINH Feminine ครับ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

SIAM PROUD
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

ณัฐวิกา บุญอาจ

"ผลงานที่ส่งมานี้ใช้ชื่อว่า 'สยามพราวด์' (SIAM PROUD) คือ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจาก 'กรุงเทพมหานคร' เพราะศิลปะไทยมีเอกลักษณ์อ่อนช้อย ประณีต สถาปัตยกรรมวัดวาอาราม ศิลปะบนผืนผ้ามักจะนำลายไทยมาทำ คิฉันจึงหยิบจับตรงส่วนนี้มาทำเป็นชุดซึ่งทำสไบเฉียงซ้าย เพราะคิฉันเห็นเครื่องนุ่งห่มของหญิงไทยสมัยก่อนนิยมห่มสไบเฉียงซ้าย แต่เราทำออกมาเป็นชุดของปัจจุบัน และทำกางเกงเข้าคู่กัน เพราะวิวัฒนาการบทบาทหญิงไทยจากเมื่อก่อนนุ่งผ้าซิ่น สมัยนี้เป็นกางเกง เพื่อความกระฉับกระเฉงของความเป็นผู้หญิงทำงาน

"ชุดนี้มีการปักตามลวดลายที่ออกแบบ โดยใช้เทคนิคการปักของพัสตราภรณ์ไทย คนไทยนิยมปักสีเงินสีทองอย่างลายนี้นำมาจากลายประจำยาม อีกลายประยุกต์จากลายกระจังฟันปลาผสมผสานกับเส้นตรงและรูปทรงเรขาคณิต เป็นการผสมความเป็นไทยกับความร่วมสมัย และใช้แพทช์เวิร์กเพื่อจะให้เห็นว่าผ้าผืนหนึ่ง แค่เราหมุนผ้าก็จะทำให้เกิดลวดลายขึ้นมาทั้งชุด

"ผ้าขาวม้าที่นำมาใช้มาจากผ้าของกลุ่มสตรีทอผ้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น บ้านเกิดของคิฉันเอง ตอนแรกจะไปหาผ้าที่กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านโนนชัย แต่คนขอนแก่นไม่นิยมผ้าขาวม้าสีขาวคำ นิยมสีสันสวยงาม แต่คิฉันสเก็ตช์เป็นขาวคำ ความที่คิฉันเป็นคนพื้นถิ่น จึงเข้าไปหากลุ่มฯ เล่าให้เขาฟังว่าอยากได้ผ้าสีขาวคำ เขาก็ถามกันว่า บ้านใครมี คิฉันจะขอซื้อต่อ ซึ่งหายากมาก แต่ก็ได้มา แล้วคิฉันก็นำมาปักเลื่อมที่ซื้อมาจากสำเพ็งด้วยตัวเอง

"แนวคิดในการนำเสนอชุดนี้เป็นชุดสตรีทแวร์ คิฉันทำขึ้นมาแบบใส่ทำงานได้จริง แล้วใส่สไตล์แนวกึ่งแฟชั่นลงไปด้วย คือ ผ้าขาวม้านอกจากลายสวย ตัดเย็บสวย ใครก็ตัดได้ แต่คิฉันนำเสนอว่า ถ้าสนุกที่จะทำ ทำเทคนิคอะไรใส่ลงไปกับผ้าขาวม้าก็ได้ ทั้งปักเลื่อมและปักหมุด ถ้ามีคนเห็นก็อาจเป็นแรงบันดาลใจให้เขาเห็นว่า ผ้าขาวม้าก็ปักลายสวยงามแบบนี้ได้"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

BABA-NYONYA

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ชาวเปอรานากัน ประเทศสิงคโปร์

สุหธกร ทองเนื้อสุข

" 'สิงคโปร์' เป็นประเทศที่น่าสนใจมาก เพราะมีวัฒนธรรมและประเพณีหลากหลาย มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ และเป็นประเทศที่ไปบ่อยด้วย ชอบความเป็นระบบระเบียบ แต่ก็มีการแทรกความเป็นโมเดิร์นแบบดั้งเดิมอยู่ในตัว พอแรงบันดาลใจของเราเป็นสิงคโปร์ ก็มาไล่เรียงว่าจะใช้อะไร ก็เลือกมาเป็นบาบ๋า-ย่าหยา (Baba-Nyonya) เพราะเป็นวัฒนธรรมที่เป็นหลักของที่โน่น แล้วคิฉันก็วิเคราะห์ดูว่า ลึก ๆ แล้วเขามีเรื่องราวอย่างไรบ้าง ลักษณะชุดหรืออะไรที่เป็นแบบดั้งเดิมของเขาค่ะ"

"คิฉันลงพื้นที่ไปที่บ้านเปอรานากัน เป็นบ้านชาวจีนที่มีเชื้อสายมลายูที่สิงคโปร์ เป็นอารยธรรมจีนที่เกิดอยู่ในคาบสมุทรมลายู มีทั้งทางใต้ของไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ลายที่เอามาใช้ในการออกแบบชุดก็เป็นลายกระเบื้องที่ประดับอยู่บนบ้าน แต่สีที่เขาใช้จะสด คิฉันจึงนำภาพดอกไม้หรือสิ่งต่าง ๆ มาตัดทอน ถ้าจะใช้ค้ายปักเป็นงานปักมือจะต้องตัดทอนให้รูปทรงง่ายขึ้น จึงทำเป็น 2 มิติจากลายกระเบื้องของเขา และชุดที่ออกแบบเป็น Casual Wear จะมีการตัดทอนรูปทรงของดอกไม้ให้เป็นทรงง่าย ๆ เป็นเหมือนดอกไม้ มีเกสร แต่เล่นเรื่องสีที่มีความสด ตามลักษณะสีทาบ้านที่เป็นตึกแถวของเขาเลย มีการปักลูกปัดนิดหนึ่งประดับกับเสื้อที่เอามาใช้ เพราะลักษณะการปักลูกปัดก็เป็นจุดเด่นของชาวเปอรานากันอย่างหนึ่ง คือ ผู้หญิงต้องปักงานเป็น พอตัดทอนแล้วเอามาปัก คิฉันคิดไปถึงว่า ถ้างานของเราถูกนำไปต่อยอด คนที่ต่อยอดเขาจะได้เข้าใจได้ง่ายขึ้นด้วย ปรับนิดหน่อยก็ได้แล้ว

"ผ้าขาวม้าที่เลือกใช้ ตอนแรกที่รู้เรื่องการประกวด พอดีมีการจัดอีเว้นต์ที่มาบุญครองเลยไปเดินดู ปรากฏว่ามีผ้าขาวม้าทอมือมาขาย ร้านชื่อว่าวรซา อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ทอมือทุกผืน เอกลักษณ์ของเขาคือ มีโทนสีที่สดมาก คนทั่วไปจะใช้ขาวดำ แดงขาว แต่ร้านนี้โทนสีน่ารักดี จึงหยิบมาใช้ทั้งเหลือง เขียว น้ำเงิน ตัดแดง มีขาวเหลือบ หลากหลายสี เข้ากับแรงบันดาลใจที่จะใช้ เพราะว่าสิงคโปร์ก็มีความหลากหลายทั้งเรื่องความดั้งเดิม ความใหม่ เหมาะกับผ้าขาวม้าที่ใช้เลยค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

ประเทศสิงคโปร์

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ตึก JEWEL CHANGI AIRPORT ประเทศสิงคโปร์

ผกาวดี แก้วชมภู

"แรงบันดาลใจในการทำผลงานชิ้นนี้มาจาก 'ประเทศสิงคโปร์' ดิฉันเคยไปมาแล้วรู้สึกว่ามีความสนุกสนานอยู่ในทุกพื้นที่ที่ไปเยือน เป็นเมืองที่ไม่หลับใหล และเป็นประเทศที่พัฒนาในเรื่องการศึกษา คมนาคม เทคโนโลยี รวมทั้งมีสถานที่ที่ต้องตาต้องใจมากคือ Jewel เป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่อยู่ในท่าอากาศยานชางงี (Changi International Airport) จึงนำความประทับใจนั้นมาเป็นไอเดียในการออกแบบผลงาน

"ดิฉันเลือกออกแบบเป็นชุดลำลองของผู้ชายที่มีสีสันสดใสค่ะ ด้วยความที่คลุกคลีกับกระบวนการทำผ้าขาวม้ามาตั้งแต่เด็ก เพราะที่บ้านเป็นชุมชนที่ทอผ้าขาวม้าอยู่แล้ว จึงไม่มีปัญหาเรื่องการทอ ดิฉันใช้การทอเส้นเล็กสลับเส้นใหญ่อย่างประณีต เทคนิคสำคัญที่ทำตัวนี้ขึ้นมาคือ ด้นเส้นด้ายด้วยมือที่อยู่ตรงกลาง การให้สีของชุดนี้มาจากภายในตัวอาคาร Jewel ที่มีน้ำตกขนาดใหญ่ ซึ่งหยดน้ำของน้ำตกก็นำมาเป็นไอเดียของการให้สีขาวกับสีเหลืองที่อยู่บนเสื้อลายตารางจะแทนสวนของอาคาร สีฟ้าแทนผืนน้ำและท้องฟ้า สีขาวแทนสีของอาคาร กลายเป็นลวดลายของผ้าผืนนี้ เหมาะกับผู้ชายในสิงคโปร์ที่มีความคล่องตัว สวมใส่ได้จริง

"ผลงานชิ้นนี้ตั้งใจทำมาก เพราะอยากให้ทุกคนเห็นฝีมือของกลุ่มทอผ้าบ้านห้วยทราย จังหวัดเชียงใหม่ ว่าชุมชนของเรามีดี ให้เขาเห็นคุณค่าของผ้าไทยว่า กว่าจะได้มาแต่ละผืนใช้เวลาและความประณีตขนาดไหน ผ่านกระบวนการกี่กระบวนการถึงจะได้มาขนาดนี้ค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

BANGKOK ACROSS THE TIME
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

ณัชชา พรหมพักพิง
ชลดา อร่ามพจมาน

ชลดา: "ตอนแรกที่เห็นโจทย์ว่าเป็น 'อัตลักษณ์แห่งคุณค่าผ้าขาวม้าอาเซียน' เรามองว่าอยากให้คนไทยมองเห็นสิ่งนั้นมากขึ้น มีคุณค่ามากขึ้น จึงเจาะไปที่ 'กรุงเทพมหานคร' ชื่อคอนเซ็ปต์ของเราคือ BANGKOK ACROSS THE TIME เมื่อค้นคว้ามากขึ้นก็นึกย้อนไปว่า สีสันของผ้าขาวม้าเหมาะกับเมืองไทย เหมาะกับยุค 60 อีกอย่างพวกเราชอบแบบวินเทจอยู่แล้ว จึงดึงเรื่องนี้เข้ามา อยากทำให้ผสมผสานไปกับความฉูดฉาดของเมืองไทยที่มีอยู่แล้ว และเราไม่อยากทำชุดที่ฟู่ฟ่ามาก อยากทำเป็นชุดลำลองแบบ Unisex ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ใส่ได้ จุดนี้เป็นจุดเริ่มต้นแรกที่เราอยากผลักดัน ให้ผ้าขาวม้าเข้ามาอยู่ในชีวิตของคนเราได้จริง ๆ เลยเกิดเป็นชิ้นงานนี้ขึ้น

"เราเริ่มหาข้อมูลตัวผ้าขาวม้าที่เราสนใจ ด้วยความที่เราชอบผ้าขาวม้ามาแต่แรก เพราะสนใจเรื่องของวัตถุดิบที่ใช้ทำผ้าขาวม้า เราก็ค้นคว้าว่ามีผ้าขาวม้าแบบไหนบ้าง สีสันเป็นอย่างไร ชุมชนเขาทอกันแบบไหน พอได้ตรงนี้มาเราก็จับมารวมกับคอนเซ็ปต์ที่เราคิดพัฒนาต่อ"

ณัชชา: "ผ้าขาวม้าที่ได้มาเป็นผ้าพิมพ์ลาย เราไปเจอชุมชนที่ขอนแก่น เขาทอผ้าขาวม้าแล้วนำไปประยุกต์ด้วยการพิมพ์ลาย เรารู้สึกว่าเทคนิคนี้น่าสนใจมาก แต่ว่าอาจจะยังไม่มีใครเห็น น่าจะยังน้อยอยู่จึงน่าผลักดัน ซึ่งลายนี้เป็นลายที่ชาวบ้านคิดเอง จับคู่สีเอง น่าสนใจและร่วมสมัยด้วยซ้ำ จึงเลือกหยิบผ้าขาวม้าพิมพ์ลายที่มีสีสันอย่างที่เราต้องการจะสื่อมาใช้ในการออกแบบครั้งนี้ค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเสื้อผ้า

BALI & EAST JAVA INDONESIA

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย

"คอนเซ็ปต์ในการออกแบบชุดทำงานชุดนี้มาจากความเป็นธรรมชาติของ 'บาหลี' ผสมผสานกับความเป็นปรัชญาของฮินดู ที่ทำให้เกิดสมดุลในธรรมชาติคล้ายหยินหยาง ด้วยความที่ชาวฮินดูบาหลีมีปรัชญาเรื่องการเคารพบูชาธรรมชาติ บรรพบุรุษ เชื่อในเรื่องจิตวิญญาณและความสมดุลของทุกสรรพสิ่ง จึงคิดว่าเหมาะกับลายผ้าขาวม้า เพราะมีความเป็นธรรมชาติอยู่ในตัวด้วยการย้อมสีธรรมชาติ

ณัสชาภัคน์ ล้อวัฒนไพศาล

"คิฉันมีพื้นฐานเรื่องผ้าขาวม้าเนื่องจากที่บ้านทำผ้าขาวม้า มีผ้าไหม ผ้าขาวม้าอยู่แล้ว ขั้นตอนในการทอผ้าและกระบวนการต่าง ๆ ก่อนตัดเย็บจึงไม่เป็นอุปสรรค และมีทีมช่างที่รู้ใจกันช่วยคุยในเรื่องของการประสานงานการออกแบบ การทอผ้า มีทีมกลุ่มแม่บ้านที่เราคุยกันเป็นประจำอยู่แล้ว ด้วยชุดนี้ย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกมังคุด ถ้านำมาตากแห้งจะได้สีค่อนข้างเข้ม ไม่ได้เป็นสีสดเหมือนสีม่วงที่เราเข้าใจ ขึ้นอยู่กับค่าความเป็นกรดด่างของน้ำด้วย ถ้าชาวบ้านใช้น้ำจากสถานที่ต่างกัน สีก็จะไม่เหมือนกัน ชาวบ้านเขามีน้ำจากบ่อขุดเองและน้ำประปา ถามว่าหลีกเลี่ยงได้ไหม ก็ได้ อาจจะใช้น้ำฝนหรือวัดค่า Ph ก่อน แต่ก็เป็นเสน่ห์อีกแบบหนึ่งคือเป็นน้ำจากชุมชนนั้นจริง ๆ จะได้ออกมาไม่เหมือนกัน ถึงใช้วัตถุดิบเดียวกัน แต่ทำกันคนละที่ ก็อาจจะได้ผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนกัน

"ทุกวันนี้เราจะเห็นต่างประเทศนำผ้าที่คล้ายผ้าขาวม้าบ้านเรามาใช้ แต่เสน่ห์ไม่เหมือนกัน เราสามารถไปยืนอยู่ตรงนั้นได้ด้วยการเพิ่มมูลค่า เพิ่มเรื่องราว ของเราสู้ได้แน่นอน นักออกแบบรุ่นใหม่ รวมถึงตัวเราเองก็ต้องมีส่วนช่วยในการผลิตที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้คนรุ่นใหม่สนใจผ้าขาวม้า อย่างในชุมชนที่อยู่ก็มีคนรุ่นใหม่หางานทำ ต่อยอดอาชีพ ซึ่งเขาสามารถย้ายถิ่นฐานไปได้ทุกที่ แต่จะทำอย่างไรให้เขาอยู่กับชุมชนที่เคิบโตมา ถ้าเขาเห็นว่าแนวทางนี้สามารถสร้างรายได้ในอนาคต สร้างครอบครัวได้ ก็จะดีมาก ๆ เลยค่ะ"

DITP
สานพลังประชารัฐ
คณะทำงานการพัฒนา
ศูนย์ดิจิทัลชุมชนและประชารัฐ
THTI
ThaiBev
CENTRAL Group
ผ้าขาวม้าท้องถิ่น
ศิลปกรรม
"ผ้าขาวม้าสายอาร์ต"
25-29 กัน
562
น G ศูนย์การค้า
รทาวน์

การประกวดชิ้นงานสาขา

ออกแบบเครื่องใช้ และเครื่องประดับ

โจทย์ของการประกวดชิ้นงานในสาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ คือ การนำผ้าขาวม้าทอมือมาแปรรูปเป็นเครื่องใช้หรือเครื่องประดับ โดยนำเสนอชิ้นงานสำหรับสุภาพบุรุษหรือสุภาพสตรี ที่สามารถนำไปใช้งานและสวมใส่ได้จริง 1 คอลเล็คชั่น ประกอบด้วย 3 ชิ้นงาน คือ กระเป๋า หมวกหรือแฮร์พีซ และเครื่องประดับอื่น ๆ พร้อมระบุว่าได้รับแรงบันดาลใจ ในการออกแบบจากเมืองใดและประเทศใดในอาเซียน ทั้งนี้ชื่อคอลเล็คชั่นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับเมืองในอาเซียน

ในการประกวดสาขานี้มีผลงานผ่านการคัดเลือก จำนวน 8 ชิ้นงาน แบ่งเป็นระดับนักเรียน นักศึกษา จำนวน 3 ชิ้นงาน และระดับบุคคลทั่วไป จำนวน 5 ชิ้นงาน โดยมีคณะกรรมการผู้ตัดสินผลงานคือ

1. **หม่อมหลวงภาสกร อาภากร**
   นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการ
   สำนักส่งเสริมนวัตกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการค้า
   กระทรวงพาณิชย์
2. **คุณเพลินจันทร์ วิญญรัตน์**
   นักออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ดีไซเนอร์และเจ้าของแบรนด์ Mook V
3. **คุณต้องใจ ธนะชานันท์**
   กรรมการผู้จัดการ
   บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด
4. **คุณอรสา โตสว่าง**
   ที่ปรึกษาด้านการตลาด
   บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด

ความรู้สึกของกรรมการ
ตัดสินการประกวดออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ปี 2562
สาขาออกแบบเครื่องใช้
และเครื่องประดับ

หม่อมหลวงภาสกร อาภากร

นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"ปีนี้เป็นปีแรกที่ผมได้รับเชิญให้เข้ามาเป็นหนึ่งในคณะกรรมการตัดสิน ภาพรวมที่ผมเห็นผลงานทั้งหมดของประเภทนักเรียน นักศึกษา และประเภทบุคคลทั่วไป ถือว่าดี คนที่ส่งมาส่วนมากเป็นนักออกแบบรุ่นใหม่ เขามีไอเดียใหม่ ๆ มานำเสนอในผ้าขาวม้า ทว่าจำนวนที่ผ่านเข้ารอบมาน้อยไปหน่อย เพราะรอบแรกที่เราคัดกัน เราคัดเฉพาะผลงานที่ดีจริง ๆ เพื่อนำไปทำต้นแบบ ก็ได้จำนวนไม่ตามเป้า แต่คุณภาพของงานที่ออกมาค่อนข้างดี เรียกว่าคนมีฝีมือสนใจเข้าร่วมประกวดในงานนี้ เพราะงานประกวดที่มีคนส่งผลงานดี ๆ มาร่วม แสดงว่าเราเผยแพร่ข่าวสารของโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยไปได้ถึงกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมของโครงการฯ น่าสนใจ

"ผลงานของนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่ส่งมาครั้งนี้ค่อนข้างต่างกัน คือ ถ้าเป็นระดับนักเรียน นักศึกษาที่เขาผ่านเข้ามา แล้วเริ่มทำชิ้นงานต้นแบบดูก็รู้ว่า เขายังอ่อนเรื่องการทำโปรดักชั่น เขามีไอเดียในการดีไซน์ที่ดีก็จริง แต่พอทำเป็นงานชิ้นต้นแบบก็พบปัญหาหลายอย่าง ทำให้งานที่ออกมาเสียคะแนนในเรื่องการใช้งานและการผลิตจริง แน่นอนว่าพวกเขายังไม่เคยมีประสบการณ์จริง ไอเดียเขาไปไกลก่อน พอทำงานจริง เขาได้รู้ว่าจะทำอย่างที่เขาคิดไม่ได้ งานบางชิ้นออกมาจึงไม่เป็นไปตามแบบ และการแก้ปัญหาระหว่างทางก็สู้กลุ่มบุคคลทั่วไปที่เป็นมืออาชีพไม่ได้ ขณะที่ผลงานต้นแบบของกลุ่มที่เป็นมืออาชีพเห็นแล้วรู้เลยว่าพร้อมขายได้ บางชิ้นมีเรื่องของการทำแบรนดิ้ง (Branding) รอไว้ บางคนตั้งใจทำเป็นแบรนด์เพื่อผลิตผ้าขาวม้าจริงจัง ถือว่าดี ดีกว่าแค่ลองส่งมาดู อาจไม่ได้นำผลงานไปผลิตเชิงพาณิชย์ซึ่งน่าเสียดาย

"การตัดสินใจให้ผู้ใดได้รับรางวัลนั้น คณะกรรมการอาจมีความเห็นไม่ตรงกันบ้าง แต่สุดท้ายเราก็ต้องยอมรับคะแนนเสียงส่วนใหญ่ ซึ่งผลงานที่ได้รับรางวัลถือว่าเป็นงานที่มีดีและนำไปพัฒนาต่อยอดกันได้ครับ"

คุณเพลินจันทร์ วิญญรัตน์

นักออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ดีไซเนอร์
และเจ้าของแบรนด์ Mook V

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"สำหรับผลงานการประกวดในปีนี้ ครั้งแรกที่มาจากภาพสเก็ตซ์ คณะกรรมการเลือกได้เร็วมาก พอมาเจอผลงานที่ทำมาออกมาจริงรู้สึกตกใจ เหมือนคนละคนทำ ตอนที่เป็นสเก็ตซ์นั้น Weak มาก เราจึงคอมเม้นต์ไปเยอะ แล้วสิ่งที่เราเลือกมาด้วยความจำใจ พอถึงวันตัดสินเรากลับตกใจว่าแต่ละคนเขานำคอมเม้นต์ของคณะกรรมการหลายคนไปคิดและปรับมา

"ชิ้นงานที่ออกมาไม่ได้หลุดไปจากสเก็ตซ์ แต่ว่างานออกมาดีมากจริง ๆ คะแนนคนที่ได้รางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศอันดับ 1 - 2 ห่างกันคะแนนเดียว แต่ละคนมีความสร้างสรรค์ที่ไม่หลุดจากแรงบันดาลใจ มีบางคนที่หลุดกันไปเลย แต่ End Product ขายได้ จึงต้องตัดสินใจว่าจะเอาอะไร ถามว่าเขาก๊อปปี้ไหม เขาไม่ได้ก๊อปปี้ เพียงแต่ว่างานเขาไม่ได้สื่อถึงแรงบันดาลใจ คนนั้นจึงไม่ได้ชนะเลิศ แต่เห็นว่างานเขาขายดีแน่นอน

"เด็กที่เรียนจบทำงานแล้ว เขาจะรู้ว่าเวลาคิดต้องมีอะไร และเด็กที่เราให้รางวัลชนะเลิศ เขาคิดมาให้หมด เราถามเลยว่า น้องทำงานอะไรมา เขาบอกว่าเขาดีไซน์เสื้อผ้าขายตามตลาดนัด เขาผ่านอะไรมาเยอะ เขาคิดมาหมด คนนี้ต้องลดต้นทุนในการผลิต แต่แรงบันดาลใจไม่หลุด งานจบได้ ขณะที่อีกคนทำงานแบบอาจารย์ ทำสวยมาก ลึกมาก คิดมาแล้ว แต่ยังจบไม่ได้ คนนี้ชนะเลิศในด้านความคิด แต่อาจจะต้องมีการแนะนำกัน เพราะว่าคนเป็นอาจารย์คืออาจารย์ เขาไม่มีประสบการณ์ในการขาย แต่เขาเหมาะกับการสอน แต่ละคนมีข้อดีข้อเสียคนละอย่าง แต่ดีมาก

"เวทีนี้ทำให้เรามองเห็นและสร้างคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ออกมา หวังว่าจากการคอมเม้นต์ในครั้งนี้จะพัฒนาพวกเขาให้มองตลาดออกและสร้างสรรค์ผลงานออกมาเรื่อย ๆ ค่ะ"

คุณต้องใจ ธนะชานันท์

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด

"การประกวดครั้งนี้เราเน้นการพิจารณาอยู่ 2 เรื่อง คือ ความสามารถในการนำไปผลิตเพื่อขายต่อ และการใช้งานได้จริงไหม ยกตัวอย่าง มีผลงานหนึ่งเป็นหมวกที่ใหญ่มาก ดูแล้วใช้งานจริงไม่ได้ ทำให้ตกรอบทันที เรียกว่าตอนสเก็ตช์อาจจะดูสวย แต่พอถึงขั้นตอนทำออกมาแล้วใช้ไม่ได้ ดังนั้น เรียกว่าเราไม่ได้ดูแค่เรื่องดีไซน์ แต่เราดูในเรื่องการใช้งานจริงและการนำออกขายควบคู่กันไปด้วย

"ภาพรวมของการส่งผลงานเข้าประกวด ถ้าเทียบกับปีที่แล้ว มีความหลากหลายขึ้น อาจจะด้วย 2 สาเหตุคือ หนึ่ง เราให้ธีมอาเซียนไป จึงเหมือนกับเป็นการเปิดมุมมองทางความคิดให้เขาใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้หลากหลายกว่าเดิม และสอง เราเพิ่ม Categories เพราะปีที่แล้วมีแค่เรื่องของเคหะสิ่งทอ แต่ปีนี้มีหลากหลายขึ้น คือมีประเภทเครื่องประดับ ทำให้เราได้เห็นชิ้นงานที่หลากหลายขึ้น

"ผลงานที่ได้รับการตัดสินให้ได้รางวัลชนะเลิศสำหรับประเภทนักเรียน นักศึกษา มีความโดดเด่นมาก คือ เรื่องของการนำเครื่องประดับชิ้นเดียวมาประยุกต์ใช้งานได้หลายอย่าง ใช้ทั้งติดผมหรือทำเป็นสร้อยคอก็ได้ แล้วเขาทำชิ้นงานออกมาได้ประณีตมีคุณภาพมาก

"ส่วนประเภทบุคคลทั่วไป มีความโดดเด่นใน 2 เรื่อง อย่างแรกคือ เขานำพระปรางค์ วัดอรุณฯ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน พอชิ้นงานออกมา เราเห็นความเป็นพระปรางค์วัดอรุณฯ อยู่ในชิ้นงานนั้นจริง ๆ ซึ่งหลายครั้งที่ชิ้นงานกับคอนเซ็ปต์ไม่สื่อถึงกัน แต่ชิ้นงานนี้เห็นแล้วร้องอ๋อทันที อย่างที่สองคือ เรื่องของเทคนิคการผลิตที่ค่อนข้างใหม่ เพราะเขานำกระดาษมาทำข้างใน ทำให้เกิดการย่อมุมได้ในผ้า แถมผสมผสานเรื่องการร้อยมาลัยตรงหูหิ้ว ส่วนข้อด้อยมีอย่างเดียวคือ ความไม่เหมาะในการใช้จริง เพราะหูหิ้วหิ้วลำบากและเลอะง่าย

"เท่าที่ผ่านมา เราได้เห็นผลงานที่หลากหลาย ดังนั้น สำหรับคนที่จะส่งชิ้นงานเข้ามาประกวดในปีต่อ ๆ ไป คงต้องคิดถึงเรื่องเทคนิคการผลิตว่าผลิตได้จริง ๆ ถ้าทุกชิ้นต้องทำมือหมดก็ยาก รวมถึงต้องคิดถึงต้นทุนด้วย อยากให้ผู้ที่จะส่งงานเข้าประกวดมอง 2 เรื่องนี้ด้วย ว่าชิ้นงานไม่ควรจบแค่ในงานประกวด แต่ต้องนำไปใช้จริงได้ค่ะ"

คุณอรสา โตสว่าง

ที่ปรึกษาด้านการตลาด
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"การประกวดในปีนี้จุดเด่นคือความคิดสร้างสรรค์เยอะขึ้นกว่าปีที่แล้ว ครีเอทีฟกว่าเดิม ออกนอกกรอบขึ้นกว่าเดิม คิดว่าน่าสนใจหลายชิ้นค่ะ ทั้งฝั่งแฟชั่นเครื่องประดับ ข้าวของเครื่องใช้ เพราะพอออกนอกกรอบได้เราก็จะเห็นชิ้นงานที่แหวกแนว

"สำหรับผลงานที่เลือก เราเลือกเพราะว่าปกติเวลาเราทำงานดีไซน์ ชิ้นงานที่เราเห็นมักจะเป็นงานดีไซน์ที่ใช้ในชีวิตจริงไม่ได้ กลุ่มที่ชนะปีนี้นับเป็นดีไซน์ที่เหมาะกับไลฟ์สไตล์มากขึ้น สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่เราเห็น Routine มันกลายเป็นแฟชั่นได้กับคนรุ่นปัจจุบัน เราก็เลยคิดว่าเราอยากให้รางวัลแนวนี้มากกว่าที่จะเป็นแนวที่ใส่ได้เฉพาะไปงานแฟนซีเท่านั้น

"อยากให้คิดว่ามันไม่ใช่ผ้าขาวม้าอย่างเดียวที่สามารถเอามาทำอะไรที่ดีขึ้นได้ จริง ๆ คือทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราสามารถนำผ้าขาวม้าประกอบลงไปได้ หลาย ๆ คนที่ส่งมา ผ้าขาวม้าคือผ้าขาวม้า แต่มีวัตถุดิบอะไรเยอะแยะเลยที่อยู่รอบตัวเราที่สามารถนำมารวมกัน ของไทยมีอีกเยอะเลย ถ้าสามารถนำมาประกอบได้ ความน่าสนใจมันจะเพิ่มขึ้นกว่าเดิมอีกเยอะเลยค่ะ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

KAOMA YAPONG

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: การเต้นรำของชาว BETAWI ประเทศอินโดนีเซีย

ภาพสเก็ตช์ผลงานการประกวด

กัญญาภัค: "เราได้รับแรงบันดาลใจมาจาก 'Yapong Dance' เป็นการเต้นของชาว Betawi ที่เป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมของที่นั่น อาศัยอยู่ในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย การเต้นรำนี้เป็นสัญลักษณ์ของความสุขและชุมชนสังคม จากงานเฉลิมฉลองในกรุงจาการ์ตา จึงอยากทำคอลเล็คชั่นนี้ให้ดูมีสีสัน สนุกสนาน ร่าเริงสดใส เหมาะแก่ทุกการเฉลิมฉลองค่ะ"

วณิชยา: "เรารู้จักโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยปีนี้จากเพื่อนที่เคยเข้าประกวดเมื่อปีก่อน ๆ ค่ะ ปีนี้เป็นหัวข้อ ASEAN METROPOLIS จึงมองหาประเทศอื่นที่ไม่ใช่ประเทศไทย แต่มีวัฒนธรรมที่โดดเด่นจากที่อื่น โดยมีความสนุกสนานด้วย พอดีเราเห็น Yapong Dance นี้เป็นการเต้นรำที่ให้ความบันเทิง และมีการแต่งกายที่ดูสดใส มีการใช้สีหลายสีบนตัวของผู้แสดง จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ

"เครื่องประดับชิ้นนี้ เราอยากทำเป็น 2 ฟังก์ชันเปลี่ยนได้ว่าจะใส่อย่างไร พลิกด้านหน้า ด้านหลัง ดอกไม้ทำเป็นตัวกระดุม อยากแปะตรงไหนก็ได้ ถ้านำมาเป็นสร้อยก็ทำได้ หรือจะทำเป็นผ้าคาดผมก็ทำได้ เพราะการแสดง Yapong Dance เครื่องแต่งกายบนศีรษะเขาจะเป็นดอกไม้ประดับ เราจึงรักษาความเป็นเอกลักษณ์นี้ไว้ โดยไม่เปลี่ยนอะไรมาก แล้วนำมาพัฒนาจนเป็นผลงานชิ้นนี้ขึ้นมา ด้วยการใช้เทคนิคในการนำผ้าขาวม้ามารวมกับโลหะ"

กัญญาภัค: "ส่วนผ้าขาวม้า เราเลือกใช้ผ้าขาวม้าที่เป็นผ้าทอยกดอกลายลูกแก้วของเกาะยอ จังหวัดสงขลา เพราะอินโดนีเซียเป็นประเทศที่อยู่ทางตอนใต้ของไทยด้วย ทำให้มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน จะเห็นได้จากเทคนิคการทอและการให้สีของผ้าขาวม้าที่เลือกใช้ค่ะ"

วณิชยา: "เรารู้อยู่ว่าตรงไหนเป็นจุดด้อยของเรา คณะกรรมการก็พูดได้ตรงจุด แต่เราไม่มีเวลาเพราะเรียนด้วย แล้วพอดีตรงกับช่วงเปิดเทอม งานก็เยอะ ทำให้แก้บางจุดไม่ทัน โดยจุดด้อยของงานชิ้นนี้คือ ถ้าจะเป็นทั้งสร้อยและที่คาดผม ก็ต้องมีความยืดหยุ่น เปลี่ยนได้ทั้งสองอย่าง ถ้าเป็นที่คาดผมจะมียางยืดข้างหลัง แต่ถ้าเป็นสร้อยก็จะไม่สวย ทรงมันจะเสีย

"คณะกรรมการบอกว่า การที่เรารู้จุดเด่นและจุดด้อยของงานทำให้เรามองเห็นผลงานได้อย่างชัดเจน ลงมือแก้ได้ถูกจุด จึงตัดสินให้เราได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทนักเรียน นักศึกษา สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ รู้สึกดีใจและขอบพระคุณมากค่ะ"

กัญญาภัค แก้วขาว
วณิชยา งามวิริยะวงศ์
สาขาศิลปอุตสาหกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบ
เครื่องใช้เครื่องประดับ
รุ่นนักเรียน นักศึกษา

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

กระบี่ KRAPEA

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เตยปาหนัน ของขึ้นชื่อจังหวัดกระบี่

กันตณัฐ พึ่งแย้ม
รสธร สิทธิสินธุ์
สาขาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รสธร: "เราชวนกันส่งผลงานเข้ามาร่วมประกวด คิฉันเป็นคนทำ กันตณัฐเป็นคนคิดไอเดีย หาวัสดุ เราอยากให้หมวกของเราแตกต่างจากหมวกปกติ จึงลองใช้หมวกแบบผูก จะได้เหมาะกับศีรษะหลายขนาด"

กันตณัฐ: "พอดีเราไปเดินชมงาน OTOP ที่เมืองทองธานี เห็นจังหวัดกระบี่นำเตยปาหนันมาโชว์ เขาใช้ทำหลายอย่าง เช่น หมวก กระเป๋า เป็นฟอร์มใหญ่ ๆ เห็นแล้วผมก็เกิดไอเดียว่า อยากจะทำหมวก ซึ่งของกระบี่มีหมวกธรรมดาทั่วไป แบบปีกกว้างก็มีบ้าง แต่ไม่มีหมวกทรงแบบนี้ จึงช่วยกันคิดที่จะนำมาประยุกต์ให้เป็นรูปแบบใหม่ โดยสั่งเตยปาหนันมาตัดกันเอง แล้วหาผ้ามาให้ยายของผมช่วยทำ ยายเป็นแม่บ้าน ตอนสาว ๆ ท่านเคยทำ เราเป็นคนตัดแล้วให้ท่านใช้จักรเย็บผ้าเย็บให้"

รสธร: "เราใช้ผ้าขาวม้าของจังหวัดขอนแก่น (จำชื่อชุมชนไม่ได้) เอามาผสมผสานกัน ที่เลือกของที่นี่เพราะเห็นจากเว็บไซต์ว่า ผ้าขาวม้าเขาทอมือจากฝ้ายแท้ เลยสั่งมาใช้ แล้วสีก็เข้ากับงานพอดี ความจริงเราใช้ผ้าขาวม้าจากหลายแห่ง แต่เมื่อนำมาเทียบสีแล้วเข้ากับเตยปาหนันไม่ได้ มีแต่ของที่ขอนแก่นแห่งเดียว"

กันตณัฐ: "ตอนเข้าไปนำเสนอต่อหน้าคณะกรรมการ หลายท่านชอบผลงานของเรา และยังได้แนะนำเรื่องการจัดเก็บว่า ถ้าจะทำขายจริงๆ ต้องคิดหาวิธีจัดเก็บตัวหมวกให้ง่ายกว่านี้ ทุกวันนี้เราเก็บเป็นแผ่น แต่คณะกรรมการบอกว่า ให้เราทำวิธีม้วนเก็บ หรือเก็บในวิธีที่ทำให้มีขนาดกะทัดรัด จะเหมาะสำหรับการซื้อขาย"

รสธร: "เราตั้งชื่อผลงานชิ้นนี้ว่า กราพี (Krapea) มาจากกระบี่ เปลี่ยนตัวสะกด บ เป็น พ แล้วคำว่า พี มาจากคำว่า ซี (sea) กับผ้าขาวม้า (pakaoma) จึงใช้ชื่อว่า กราพี ตอนส่งผลงาน เราไม่คิดว่าจะเข้ารอบ แค่ลองส่งมาหาประสบการณ์ แล้วผลการตัดสินเราได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 รู้สึกดีใจมาก ซึ่งคณะกรรมการบอกว่า ผลงานเราดูแล้วนำไปใช้ได้จริงค่ะ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

บาหลี BALI

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย

ไพรสณ แววบัณฑิตระยับ
วงษยศ นาพวรม
สาขาออกแบบเครื่องประดับ คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

วงษยศ: "แรงบันดาลใจมาจาก 'บาหลี' ครับ เพราะบาหลีเป็นเกาะที่ขึ้นชื่อว่าเป็นอัญมณีเม็ดงามของประเทศอินโดนีเซีย โดยพวกเรานำบรรยากาศขณะพระอาทิตย์ตกดินที่นั่นมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ เมื่อสวมใส่แล้วจะให้ความรู้สึกถึงบรรยากาศ กลิ่นอายทะเลของเกาะบาหลี โดยหยิบคู่สีของบรรยากาศที่เห็น ซึ่งเป็นโทนสีร้อนมาอยู่ในการออกแบบครั้งนี้ อยากให้มุมมองของการใส่เครื่องประดับสดใส สดชื่นครับ

"ส่วนผ้าขาวม้า พวกเราไปเดินหาผ้าจากงาน OTOP ได้ผ้ามาจากชุมชนแพรวังน้อย จังหวัดสระแก้ว ที่เลือกผ้าผืนนี้เพราะเขาให้สีโทนร้อนแบบสดใส มีความสดชื่นมากกว่าโทนมืด ๆ ที่ดูซึมเศร้า"

ไพรสณ: "การออกแบบครั้งนี้ พวกเราให้คำนิยามเป็น Oversize เป็นรูปแบบของแฟชั่น พวกเราต้องการตีความแฟชั่นที่ไม่มีจุดตายตัว เหมือนผ้าขาวม้าที่คนไทยอาจจะมองข้ามไปเป็นสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่เราไม่ได้สนใจ ความจริงแล้วผ้าขาวม้ามีความสวยงามอยู่ในตัว ด้วยลวดลาย โทนสี การทอ ลักษณะของผ้าแต่ละชนิด มีความงามที่เมื่อต่างชาติได้เห็นแล้วมองว่าสวยงาม ยิ่งนำมาผสมผสานกับแฟชั่นในสมัยใหม่ ทำให้น่าสนใจกับรูปแบบของความเป็นไทยครับ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

THE REFLECTION OF WAT ARUN

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: พระปรางค์วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

"ผลงานชิ้นนี้ คิฉันได้รับแรงบันดาลใจจากพระปรางค์วัดอรุณราชวรารามฯ โดยทำกระเป๋าเลียนแบบมาจากสถาปัตยกรรมย่อมุมขององค์พระปรางค์ ส่วนผ้าขาวม้าที่นำมาตัดเย็บไปเดินเลือกจากงาน OTOP เป็นบูธของมูลนิธิศิลปาชีพฯ โดยเลือกผ้าขาวม้าที่มีสีและลายใกล้เคียงกับแบบที่เราคิดไว้ ตรงหูกระเป๋าทำเป็นพวงมาลัย ด้วยเทคนิคการถักโครเชต์ ได้แรงบันดาลใจจากการไปทำบุญที่วัดในตอนเช้า แล้วรู้สึกว่าพวงมาลัยเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคล เพราะใช้กราบไหว้สักการะ จึงนำมาใช้

"วัดอรุณฯ เป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่ก่อนสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ มีความสวยงามของพระปรางค์เป็นเอกลักษณ์ ด้วยสถาปัตยกรรมย่อมุม และการตกแต่งกระเบื้องโบราณ แม้ว่าวัดอรุณฯ จะมีความหมายถึงรุ่งเช้า แต่คิฉันกลับมองว่าช่วงที่สวยที่สุดคือตอนเย็น เพราะพระอาทิตย์ที่ตกลับไปบริเวณด้านหลังของพระปรางค์ เกิดเป็นฉากหลังสีทองช่วยขับให้พระปรางค์งามโดดเด่น ทั้งยังเห็นภาพมุมสะท้อนกลับเมื่อมองลงไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาอีกด้วย ประกอบกับผ้าขาวม้าไทยที่เน้นการให้สีแบบตัดสลับกันไปมา ทำให้เกิดการสร้างมิติที่น่าสนใจให้กับตัวชิ้นงานมากยิ่งขึ้น

"การออกแบบครั้งนี้รู้สึกเป็นเรื่องที่ยาก คิฉันไม่มีประสบการณ์การทำผ้าขนาดนั้น เพราะเป็นอาจารย์สอนเครื่องประดับ คุ้นเคยกับโลหะมากกว่าผ้า ก่อนหน้านี้ทำงานอยู่พิพิธภัณฑ์ผ้าฯ เคยออกแบบ แต่ไม่เคยลงมือทำเอง ตอนทำกระเป๋าผ้าใบนี้จึงค่อนข้างยาก ทำเสียไป 2 ใบ ก่อนที่จะสำเร็จมาเป็นใบนี้ เพราะให้ช่างเย็บแต่ช่างไม่สามารถเย็บตามที่คิฉันต้องการได้ ใบสุดท้ายจึงต้องทำใหม่เองทั้งหมด ตรงหูกระเป๋าใช้การถักโครเชต์เป็นพวงมาลัยสีขาว แต่มีข้อเสียตรงเลอะง่าย ตอนแรกคิฉันออกแบบเป็นกระเป๋าถือสวย ๆ ใช้ถ่ายรูป แต่ในการใช้งานจริงจะคำง่ายมาก อาจจะต้องเปลี่ยนตรงนี้

"ถ้านักออกแบบรุ่นใหม่หรือคนรุ่นปัจจุบันเริ่มหยิบผ้าขาวม้ามาใช้ คนจะเห็นผ้าขาวม้ามากขึ้น และรู้ว่าสวย ใช้ได้จริง โดยที่ไม่ได้ซื้อมาเพราะสงสารอยากช่วยชาวบ้าน แต่ซื้อเพราะชิ้นนี้คู่คีสมราคา ในอนาคตอาจจะขายได้เอง เหมือนเรื่องผ้าไทย ก่อนหน้านี้คนมองว่าคนใส่ผ้าไทยเชย แต่ช่วงหลังเริ่มมีกระแสสนับสนุนผ้าไทย คนก็เริ่มเปิดใจมากขึ้น

"ก่อนหน้านี้คิฉันไม่รู้ว่า ผ้าขาวม้าใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง เพราะไม่ได้ใช้เอง แต่พอมาออกแบบและลงมือทำ ความคิดเปลี่ยนไปเลย ปัจจุบันผ้าขาวม้าไม่เชยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นสีสัน ระยะตาราง สามารถนำมาตัดเป็นชุดใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เราเพียงแต่ต้องดึงคุณค่าออกมา เพิ่มเรื่องราวเพื่อเพิ่มมูลค่า ทำให้คนรู้สึกว่าผ้าขาวม้าก็ทำแบบนี้ได้ เพราะคนอาจจะคิดว่าทำยาก คิฉันอยากปรับมุมมองตรงนี้ ให้คนเห็นว่า งานตรงหน้าคือผ้าขาวม้า จึงตั้งใจมาประกวดครั้งนี้ค่ะ"

ภาพสเก็ตช์ผลงานการประกวด

ไพลิน ศิริพานิช

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบ
เครื่องใช้เครื่องประดับ
รุ่นบุคคลทั่วไป

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

SARN (สาน)

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

สัญญา กล่อมเกล็ด
ปรินทร เนียมสุวรรณ

สัญญา: "พวกเราได้แรงบันดาลใจมาจาก 'กรุงเทพมหานคร' ดึงเอาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการผสมผสานที่สามารถอยู่ด้วยกันได้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็นศิลปะวัฒนธรรม ศาสนา ความหลากหลายในสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกนำเข้ามาจากผู้คนที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร หลากหลายในเชื้อชาติผ่านตัวบุคคล หรือสถาปัตยกรรมและสิ่งต่าง ๆ สามารถพบเห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่อยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัว มีความเรียบง่ายและความสงบสุข โดยเลือกใช้ผ้าขาวม้าที่มีสีสันโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์จากผ้าขาวม้าบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี ในการออกแบบกระเป๋าครั้งนี้"

ปรินทร: "ในการออกแบบ พวกเราเลือกใช้เทคนิค 'การสาน' เล่นไปกับกระเป๋า ส่วนอีกเทคนิคหนึ่งคือ การถัก พวกเราอยากทำแบรนด์ต่อไปหลังจากจบการประกวด ทำให้ผ้าขาวม้าเป็นเอกลักษณ์ของแบรนด์ สินค้าจะได้ยูนีคมากขึ้น เพราะความจริงแล้ว ผ้าขาวม้าในคนรุ่นใหม่ยังไม่ค่อยนิยมจะเป็นเฉพาะกลุ่มมากกว่า ถ้าเรานำผ้าขาวม้ารูปแบบเดิมมาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ ก็มีโอกาสที่คนรุ่นใหม่จะชื่นชอบผ้าขาวม้า คนไทยไปได้ดีด้วยงานคราฟต์และศิลปะ ถ้าคนไทยไปแข่งเรื่องของการตลาด พวกเราว่าเรื่องของศิลปะเราสู้ได้อยู่แล้ว แค่หยิบยกมาประยุกต์พัฒนาให้ดีขึ้นจากที่เป็นอยู่ออกไปสู่สายตาของชาวโลกมากขึ้น"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

บัวนา

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ทะเลบัวแดง จังหวัดอุดรธานี

แพรวพรรณ เหพชุลีพรศิลป์

"ผลงานชิ้นนี้ชื่อ 'บัวนา' เป็นกระเป๋าถือของผู้หญิง คอนเซ็ปต์ได้แรงบันดาลใจมาจากความงามของทะเลบัวแดง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คิฉันออกแบบแพทเทิร์นแล้วส่งให้ช่างทำ ดูจากผ้าที่ใช้จะมีทั้งสีชมพูที่มาจากดอกบัวและสีฟ้าจากท้องฟ้า สายสะพายกระเป๋ามีการตอกหมุดโลหะเพื่อความเก๋ไก๋ ส่วนขอบของสายกระเป๋าใช้การเย็บถักเหมือนให้ดูเป็นเกสรดอกบัว

"ช่างที่คิฉันส่งให้ทำ เรารู้ใจกันมานาน คิฉันส่งให้เขาทำมาตั้งแต่ตอนที่ยังเรียนมหาวิทยาลัยที่สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จนตอนนี้เรียนจบทำงานเป็นครีเอทีฟงานโฆษณา มีงานอะไรก็ยังส่งให้เขาทำเสมอ เพราะเขามีฝีมือเนี้ยบมาก ทำกับพี่น้อง 2 - 3 คน ไม่มีโรงงาน เขาชำนาญในการทำกระเป๋ามานานมาก เราแค่เอาวัสดุต่าง ๆ ไปให้แล้วอธิบายว่าเราต้องการให้ทำอย่างไรบ้าง แล้วรอสักสัปดาห์หนึ่งค่อยเข้าไปดู อย่างกระเป๋าใบนี้ คิฉันซื้อวัสดุต่าง ๆ ไปให้ แล้วบอกเขาว่าต้องการให้ทำอย่างไร เป็นกระเป๋ากี่ช่อง เย็บแบบไหน โดยมีแพทเทิร์นให้เขาดู เขาก็จะลองทำเป็นตัวอย่างให้ดูก่อน ถ้าใช่ถึงจะลงมือทำจริง

"ผ้าขาวม้าที่ใช้ทำเป็นผ้าทอมือจากชุมชนบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี คิฉันเลือกใช้ลายไม่เหมือนกัน แม้ตัวสีจะต่างกัน แต่ก็ยังเป็นมู้ดสีโทนเดียวกัน ตัวกระเป๋าใช้ผ้าลายสีฟ้าขาว ส่วนที่ใส่นามบัตรใช้ผ้าโทนสีชมพู คิฉันเลือกลายที่เป็นตารางใหญ่กว่าลายกระเป๋านิดหนึ่ง เพื่อให้ดูเด่น

"คิฉันส่งงานมาประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยเป็นครั้งแรก แล้วได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 รู้สึกดีใจค่ะ เพราะคิฉันมั่นใจในความเนี้ยบและเทคนิคในการถักสายของงานชิ้นนี้มาก ตอนนำเสนอให้คณะกรรมการดู เขาคอมเม้นต์ว่าสวย แต่ยังมีบางอย่างที่ไม่แข็งแรง ให้ลองหาวัสดุอะไรที่ช่วยทำให้กระเป๋าแข็งแรงกว่านี้ ก็จะนำคำแนะนำนี้มาปรับปรุงต่อไปค่ะ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

ย่านเยาวราช กรุงเทพฯ

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ย่านเยาวราช กรุงเทพมหานคร

อัษฎา อินทุประภา
นัชชา ผ่องผิวเผือก

นัชชา: "พวกเราต้องการนำเสนอ 'เยาวราช' ในมุมมองใหม่ ยุคใหม่ มีกิจกรรม มีผู้คน มีเรื่องของการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย เยาวราชที่คนทั่วไปเคยเห็นอาจจะเป็นเยาวราชดั้งเดิม แต่ความจริงแล้วในพื้นที่นั้นก็มีการเปลี่ยนผ่านของคนหลายรุ่น เราอยากตีความเยาวราชใหม่ในมุมมองของคนรุ่นใหม่มากขึ้น โดยการออกแบบ เราเลือกที่จะตีความผ่านเมืองก่อน เหมือนเยาวราชในตอนกลางคืน ป้ายไฟ แสงสีนีออน สีแดง ถ้าสังเกตดี ๆ ในตัวผ้า นอกจากจะมีสีแดงสีม่วง ก็จะมีเส้นสีเขียวที่เป็นเส้นนีออนซ่อนไว้อยู่ นี่ก็เป็นอีกหนึ่งความตั้งใจของพวกเรา และนำลายผ้าขาวม้าทอมือมาผสานเข้ากับชุดตัวอักษรไทยบนถนนเยาวราช นำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มความแปลกใหม่ในชิ้นงาน"

อัษฎา: "ผ้าขาวม้าที่ใช้ พวกเราได้ไปงานภูมิปัญญาประทีปไทยที่อิมแพ็คฯ ตอนนั้นอยู่ในขั้นตอนรีเสิร์ช หลังจากที่ส่งผลงานเราก็ไปดูว่าในท้องตลาด งานผ้าขาวม้ามีแบบไหนบ้าง แล้วก็ไปดูพวกผ้า ผ้าผืนนี้เราได้มาจากจังหวัดมุกดาหาร"

นัชชา: "การประกวดครั้งนี้เป็นความท้าทายของพวกเรา เพราะผ้าขาวม้าอาจจะมีข้อจำกัดบ้างในเรื่องของการทำกระเป๋า ความทนทาน เป็นความท้าทายที่เราจะต้องนำมาทำให้อยู่ในกระเป๋าแล้วมันได้ แต่ส่วนตัวพวกเราชอบเรื่องของการทออยู่แล้ว เป็นการผสมผสานกันหลายสี มีความน่าสนใจ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ อย่างตอนนี้พวกเราเริ่มมาจับทางแฟชั่นหรือเครื่องประดับ แต่ถ้าต่อยอดไปในอนาคต ผ้าขาวม้าสามารถอยู่ได้ในหลายผลิตภัณฑ์ อาจจะไปอยู่ในรูปของปกหุ้มสมุดหรืออื่น ๆ ขึ้นอยู่กับเรื่องของการดีไซน์ที่สามารถนำมาประยุกต์ได้"

รางวัลชมเชย

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

THE CENTRAL REGION

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สวนพฤกษศาสตร์ GARDEN CITY ประเทศสิงคโปร์

พรชิตา บูรณมานิต

"แรงบันดาลใจมาจาก Garden City สวนพฤกษศาสตร์ในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งดิฉันเคยเดินทางไปที่นั่นแล้วประทับใจ จึงนำมาออกแบบทำกระเป๋าเดินทาง ดิฉันอยากเห็นผ้าขาวม้าเดินทางไปทั่วทุกที่ เลยตัดสินใจที่จะทำกระเป๋าเดินทางจากผ้าขาวม้า หลัก ๆ ที่หยิบมาใช้คือ อยากใช้ผ้าขาวม้าหลายแบบในงานเดียวกัน เหมือนสวนพฤกษศาสตร์ก็มีพืชหลากหลายชนิด จึงนำมาตีความว่า เป็นผ้าขาวม้าหลากหลายแบบ ถ้าเกิดผลิตเพิ่มได้ก็จะสลับลาย แต่คอนเซ็ปต์อาจจะขอกำหนดเป็นสีประมาณนี้

"สำหรับตัวโครงกระเป๋าดิฉันทำเอง ขึ้นโครงแล้วไปหาช่างให้ช่วยดัด โดยตัวกระเป๋าเดินทางเป็นพลาสติก ถ้าปรับเป็นไฟเบอร์ก็ได้ แต่ราคาค่อนข้างสูง ใบนี้ใส่ของได้หนัก 10 กิโลกรัม แต่ว่าประเด็นอยู่ที่โครงพลาสติก ถ้าใช้พลาสติกที่แข็งหรือไฟเบอร์ที่แข็งพอ ก็จะช่วยเพิ่มการรับน้ำหนักมากขึ้น อาจจะต้องพัฒนาวัสดุไปเรื่อย ๆ ส่วนตัวก็อยากพัฒนาให้เป็นเซตแม่ลูก เป็นเซตที่พร้อมในการเดินทาง

"ส่วนผ้าขาวม้าที่ใช้มาจาก 3 แหล่งค่ะ เพราะดิฉันอยากใช้หลายลาย เป็น OTOP จากอีสาน ผ้าขาวม้าร้อยสีจากจังหวัดกาญจนบุรี และมีมาจากโรงงานที่ราชบุรีด้วย ที่รู้จักผ้าขาวม้าเพราะว่าลูกพี่ลูกน้องของแฟนเขาเป็นวัยรุ่นแต่ชอบผ้าขาวม้ามาก เขาไปหาซื้อถึงแหล่งเลย ดิฉันจึงพลอยรู้จักผ้าขาวม้าจากตรงนี้และไปหาเพิ่มเติม"

การประกวดชิ้นงานสาขา
ออกแบบเคหะสิ่งทอ

โจทย์ของการประกวดในสาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ คือ การนำผ้าขาวม้าทอมือมาออกแบบเครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์ตกแต่งภายในห้องนอน โดยนำเสนออุปกรณ์ตกแต่งดังกล่าวที่สะท้อนถึงมุมมองในเมืองหลักของประเทศในภูมิภาคอาเซียน และสามารถใช้งานได้จริง 1 คอลเล็คชั่นประกอบด้วย 3 ชิ้น คือ เก้าอี้หรือโซฟา ชุดเครื่องนอน และโคมไฟหรือของประดับตกแต่งอื่น ๆ พร้อมระบุว่าได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากเมืองใด และประเทศใด ทั้งนี้ชื่อคอลเล็คชั่นจะต้องมีความเชื่อมโยงกับเมืองในอาเซียน

ในการประกวดสาขานี้มีผลงานผ่านการคัดเลือก จำนวน 8 ชิ้นงาน แบ่งเป็นระดับนักเรียน นักศึกษา จำนวน 5 ชิ้นงาน และระดับบุคคลทั่วไป จำนวน 3 ชิ้นงาน โดยมีคณะกรรมการผู้ตัดสินผลงานคือ

1. **หม่อมหลวงคฑาทอง ทองใหญ่**
   นักวิชาการพาณิชย์เชี่ยวชาญ
   กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
2. **คุณวรรณพร พรประภา**
   กรรมการผู้จัดการ
   บริษัท พีแลนด์สเคป จำกัด
3. **คุณจักร จุลเกียรติ**
   Founder & Design Director
   บริษัท ดีไฟน์ สตูดิโอ จำกัด
4. **คุณเจรมัย พิทักษ์วงศ์**
   กรรมการผู้จัดการ
   บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

ความรู้สึกของกรรมการ
ตัดสินการประกวดออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ปี 2562
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

หม่อมหลวงคฑาทอง ทองใหญ่

นักวิชาการพาณิชย์เชี่ยวชาญ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

กรรมการคัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"ในส่วนของเกณฑ์การตัดสิน คณะกรรมการพิจารณาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์เป็นหลัก รวมทั้งประโยชน์ใช้สอย ความทันสมัยของตัวผลิตภัณฑ์ และสัดส่วนผ้าขาวม้าที่นำมาใช้

"ชิ้นงานที่ส่งเข้าประกวดในปีนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา กับกลุ่มบุคคลทั่วไป ในกลุ่มนักศึกษา คณะกรรมการพิจารณาผลงานแล้วเห็นว่า ชิ้นงานแต่ละชิ้นมีความคิดสร้างสรรค์ แต่มีบางจุดที่จะต้องพัฒนาต่อไป ส่วนของบุคคลทั่วไป ผลงานแต่ละชิ้นนอกจากมีความคิดสร้างสรรค์แล้ว ยังเห็นถึงความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์ด้วยครับ

"ในส่วนของกลุ่มบุคคลทั่วไป ผมเลือกผลงานที่เห็นว่าไปได้ในเรื่องของการตลาด และแนะนำเขาว่าถ้าอยากขายสินค้าที่เข้าประกวด อาจจะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงอีกเล็กน้อย แต่ถ้าต้องการผลักผลิตภัณฑ์ให้ออกขายได้ทันที ก็ต้องลดทอนขั้นตอนของการพัฒนาต่อยอด แล้วนำสินค้าออกท้องตลาดให้เร็วที่สุด

"สิ่งที่อยากแนะนำสำหรับคนรุ่นใหม่หรือนักเรียนนักศึกษาที่จะมาเข้าร่วมประกวดในปีต่อ ๆ ไปคือ ผมอยากให้เน้นในเรื่องของการนำเสนอ เพื่อที่จะสามารถสร้างความแตกต่างระหว่างผลงานของเรากับผลงานที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว ในส่วนของผลงาน คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่ว่าจะต้องมีการศึกษาในเรื่องตลาดด้วย ว่าเราจะขายเท่าไร ขายกับใคร ขายตลาดไหน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก จะต้องทำการบ้านตรงนี้ด้วยครับ"

คุณวรรณพร พรประภา

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท พีแลนด์สเคป จำกัด

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"เกณฑ์ในการตัดสินครั้งนี้ คณะกรรมการเน้นไปในทางความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอยที่สามารถใช้ได้จริง รวมทั้งเรื่องของสัดส่วนที่นำผ้าขาวม้ามาใช้ในการออกแบบผลงานแต่ละชิ้น

"สำหรับผู้เข้าประกวดทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษา และประเภทบุคคลทั่วไป รู้สึกว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากเดิม ผลงานมีความหลากหลายขึ้น และมีผลงานที่ประทับใจอยู่หลายชิ้นเลยค่ะ

"ในส่วนของผู้ที่ได้รับรางวัลทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษา และประเภทบุคคลทั่วไป ส่วนตัวแล้วชอบมาก เพราะว่าแทนที่จะไปเน้นในเรื่องของผลิตภัณฑ์ที่ออกมา กลายเป็นว่าพวกเขาเน้นเรื่องของกระบวนการวิธีที่เคยใช้ผ้าขาวม้ามาก่อน แล้วนำไปเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของผ้าขาวม้า และแปลงความคิดนี้ออกมาในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

"ส่วนผู้ที่ได้รับรางวัลชมเชยของทั้งสองประเภท หรือผู้ที่จะส่งผลงานเข้ามาประกวดในปีต่อ ๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด อยากให้คำแนะนำในเรื่องของกระบวนการคิดในการออกแบบ สมมุติว่าคุณจะทำเรื่องผ้าขาวม้า ก็น่าจะศึกษาเรื่องของประวัติ วิธีการใช้ เรื่องของคุณภาพต่าง ๆ ในอดีต จนถึงการนำผ้าขาวม้ากลับมาร่วมสมัย เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ซึ่งดูจากในชีวิตประจำวันทั่วไปได้เลยว่าสามารถนำมาใช้กับสิ่งใดบ้าง ก็จะช่วยทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ ออกมาได้อย่างน่าสนใจค่ะ"

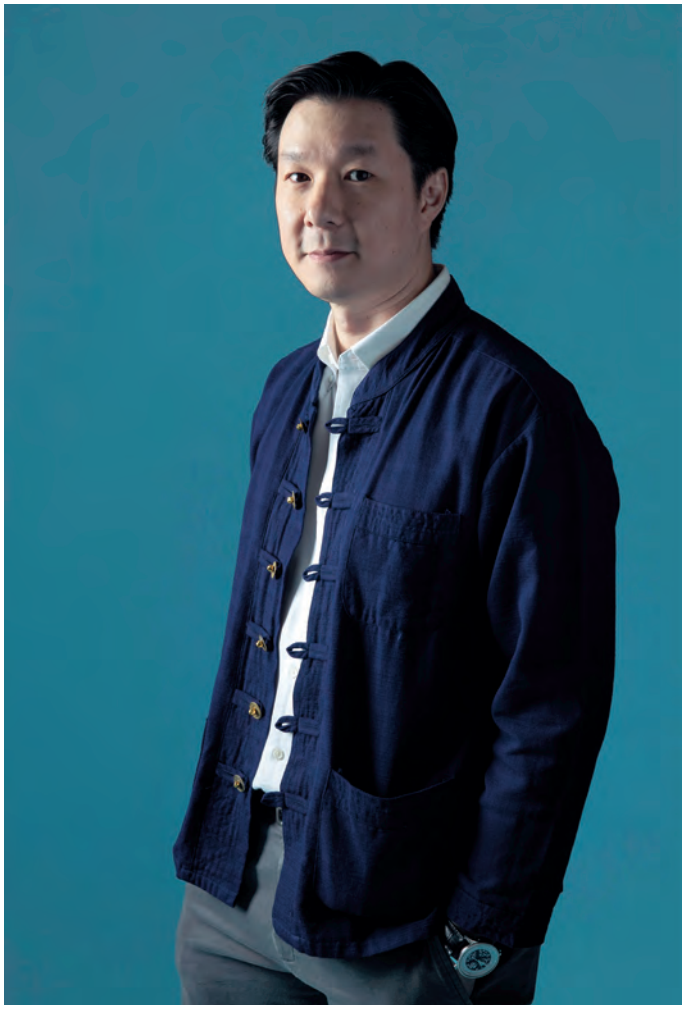

คุณจักร จุลเกียรติ

Founder & Design Director
บริษัท คีไฟน์ สตูดิโอ จำกัด

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"สำหรับเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการในครั้งนี้ เราพิจารณาถึงเรื่องความน่าสนใจในการนำผ้าขาวม้ามาใช้ประกอบกับเคหะสิ่งทอเป็นหลัก ว่าสามารถนำไปใช้แล้วได้ผลจริงไหม ใช้แล้วเกิดประโยชน์ไหม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้าขาวม้ามาใช้ในการออกแบบ

"ภาพรวมของผลงานปีนี้ ผมค่อนข้างประทับใจกับประเภทบุคคลทั่วไปมากกว่าประเภทนักเรียน นักศึกษา เพราะในประเภทนักเรียน นักศึกษา แม้ว่าแต่ละคนมีความตั้งใจที่ดีในการออกแบบ แต่ผลงานหลายชิ้นยังต้องการการพัฒนาอีกมาก ในขณะที่ประเภทบุคคลทั่วไปมีผลงานที่แสดงชัดว่ามีความคิดค่อนข้างครบ พัฒนาต่อยอดไปอีกนิดก็สามารถผลิตออกมาเป็นสินค้าจำหน่ายได้เลย

"ผลงานที่ได้รางวัลสูงสุดของประเภทบุคคลทั่วไปนั้น คณะกรรมการหลายท่านเห็นตรงกันว่าเขาเน้นหนักในเรื่องวิธีคิดของการใช้ผ้าขาวม้าว่าคนใช้ผ้าขาวม้าเป็นอย่างไร เขาก็นำสิ่งนั้นมาพัฒนาต่อยอดในเคหะสิ่งทอ เป็นเรื่องของกระบวนการคิดมากกว่าผลลัพธ์ที่เป็น ซึ่งคณะกรรมการรู้สึกว่ากระบวนการคิดมันต่อยอดไปได้อีกหลายทางหลายแบบ

"ผมขอแนะนำแก่นักออกแบบรุ่นใหม่ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ผมอยากให้เน้นเรื่องวิธีคิดเยอะ ๆ เช่น สมมุติคุณอยากจะนำวัสดุนี้มาใช้ คุณสมบัติของวัสดุเหล่านั้นคืออะไร ใช้งานในด้านใดได้ดีที่สุด ส่วนความร่วมสมัยหรือไม่ร่วมสมัย อยู่ที่ว่าคุณนำวัสดุนั้นมาทำให้ใช้ในชีวิตปัจจุบันได้เวิร์กแค่ไหน ถ้าเวิร์กก็ร่วมสมัย แต่ถ้าเหมือนกับว่าต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะปรับให้เข้ากับชีวิตเรา ก็จะไม่ร่วมสมัย"

คุณเจรมัย พิทักษ์วงศ์

กรรมการผู้จัดการ
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

"ผมเชื่อว่าการออกแบบเฟอร์นิเจอร์หรือเคหะสิ่งทอ ถ้าใช้ผ้าขาวม้าทั้งหมดร้อยเปอร์เซ็นต์มาเป็นเก้าอี้ เป็นโคมไฟ อาจจะมากเกินไป ไม่สวย ผมมองในเรื่องการหาสมดุลของการนำผ้าขาวม้ามาใช้ในปริมาณที่เหมาะสม การเลือกลาย การต่อลายให้เข้ากับการออกแบบตกแต่งได้ ถือเป็นโจทย์สำคัญ นอกเหนือจากโปรดักต์ที่เสร็จแล้ว ผมให้น้ำหนักของการคิดที่สามารถต่อยอดได้ในอนาคต ผลิตภัณฑ์ที่นำมาวันนี้อาจจะยังไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่ถ้ามีความคิดที่สามารถต่อยอดได้ ผมให้คะแนนตรงนั้นเป็นพิเศษ

"ภาพรวมของการส่งผลงานเข้าประกวดในปีนี้มีความน่าสนใจ เพราะมีผู้ส่งประกวดประเภทบุคคลทั่วไปที่เป็นมืออาชีพ เรียนจบแล้ว ผลงานก็จะมีความนิ่ง พร้อมจำหน่ายได้จริง ส่วนประเภทนักเรียน นักศึกษา ก็เต็มไปด้วยความสดใหม่ ความบริสุทธิ์ ความอยากรู้ในการทำงานออกแบบ ซึ่งมีประโยชน์ทั้งสองงาน คือ คณะกรรมการมองเห็นแรงบันดาลใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อผ้าขาวม้า และการออกแบบที่เขาจะเป็นคนใช้เอง กับแบบมืออาชีพที่เราได้เห็นว่า ความจริงแล้วคนไทยมีความพร้อมที่จะนำหัตถกรรมไทยต่อยอดไปในฟีลด์อื่น ๆ ของการออกแบบไม่แพ้ชาติใดในโลก

"ผลงานที่ผมชอบในปีนี้มีอยู่ 2 ผลงานจากทั้งสองประเภท คือ ชิ้นแรกเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จพร้อมขาย กับอีกชิ้นที่ชิ้นงานยังไม่เสร็จสมบูรณ์ลงตัว แต่มีไอเดียที่ต่อยอดได้ ส่วนตัวแล้วผมเลือกให้คะแนนชิ้นงานที่มีไอเดียต่อยอดมากกว่าผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผมให้ไอเดียทางความคิด เพราะคิดว่าน่าจะต่อยอดได้อีกเยอะ

"นักออกแบบไทยที่มุ่งนำผ้าขาวม้าไปต่อยอดในงานออกแบบ ควรมองว่าในโลกนี้เขาเอาผ้าชิ้นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผ้าที่มาจากหัตถกรรม หรือเป็นผ้าจากประเทศไหนก็ตามไปต่อยอดอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้เพิ่มตัวอย่างเทียบเคียง (Reference) ว่า ในตลาดต้องการอะไร เวลาคนอื่นต่อยอด เขาทำอย่างไรบ้าง เพราะบางครั้งเราดูแค่ผ้าขาวม้า แล้วนำไปใช้เลย การที่ไม่ได้ดูรอบ ๆ ทำให้โจทย์ความเป็นไปได้ถูกตีกรอบมากเกินไป อยากให้นักออกแบบรุ่นใหม่รู้จักที่จะหา Case Study อื่นในโลกมาต่อยอดด้วยครับ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

KHOON KAN
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: จังหวัดขอนแก่น

อริสา อรุณเกียรติกุล
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"KHOON KAN Collection ได้รับแรงบันดาลใจจากจังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย โดยนำเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่นอย่าง 'คอกคูนเสียงแคน' เป็นหนึ่งในคำขวัญของจังหวัดมาออกแบบ ซึ่ง 'หมอนเบา' เลียนแบบมาจากรูปทรงเครื่องดนตรี 'แคน' ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่โดดเด่นทางภาคอีสาน เป็นหมอนแบบ multi-function สามารถม้วนเป็นหมอนข้าง หรือหมอนพิง หรือกางขยายเพื่อเป็นเบาะรองนั่งได้

"ดิฉันเลือกใช้ผ้าขาวม้าสีเหลือง เพื่อให้ตรงคอนเซ็ปต์คือสีเหลืองของคอกคูน และเลือกใช้ผ้าขาวม้าของขอนแก่น เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความเป็นขอนแก่นที่แท้จริง นอกจากขอนแก่นจะเป็นจังหวัดบ้านเกิดของตัวเองแล้ว ยังมีจุดเด่นที่ความเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสีหรือการทอ การผลิต โดยเลือกผ้าขาวม้าของชุมชนหนองแซง อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการรับรองว่าเป็นสินค้า OTOP มาร่วมใช้ในการออกแบบ

"เมื่อก่อนเห็นผ้าขาวม้าก็คิดว่าไม่สวย เพราะดิฉันเห็นแค่ในแบบที่เป็นผ้าผืนทั่วไป หรือเห็นคนเฒ่าคนแก่ใช้ เมื่อโตขึ้นก็เหมือนมุมมองของตัวเองเปิดมากขึ้นว่า ผ้าขาวม้าสามารถนำมาประยุกต์ได้ ยกระดับได้อีก เห็นถึงความสวยงามและคุณค่าที่จะต้องสืบทอดต่อไปค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

THE HUC

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: วัดเนินหยก กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

เชิญขวัญ พันธุฟัก
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

"คอลเล็คชั่นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากสะพานฮุก หรือสะพานแสงอาทิตย์ ซึ่งอยู่ภายในวัดหง็อกเซิน หรือวัดเนินหยก กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ซึ่งชื่อสะพานแสงอาทิตย์ได้มาจาก 'สถานที่แสงอาทิตย์ส่องถึงในยามเช้า' จึงได้นำเอกลักษณ์และสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลงานเซตผ้าปูที่นอน ที่ประกอบไปด้วยปลอกหมอน ผ้านวม และผ้าปูเตียง

"ในการทำงานดิฉันได้ชุดสีมาจากรูปภาพ Mood and Tone มาเป็นคอลเล็คชั่นนี้ ส่วนผ้าขาวม้าเลือกใช้ของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสั่งทอขึ้นมาใหม่ ความจริงที่สั่งไปเป็นอีกสีหนึ่ง พอทอเสร็จสีเกิดเพี้ยน แต่ก็พยายามคุมโทนเดิมได้อยู่ จากเดิมที่บอกชาวบ้านว่าจะมีความพาสเทลตุ่น ๆ แต่อันนี้สีเข้มขึ้น

"เหตุที่เลือกออกแบบชุดผ้าปูที่นอน เพราะมองว่าผ้าปูอยู่กับเราทุกวัน เป็นสิ่งที่เราคลุกคลีด้วย ประกอบกับคอนเซ็ปต์ชุดสี น่าจะทำให้เวลานอนสบายตาขึ้น ในการทำงานส่วนตัวมองว่าไม่ค่อยยาก แต่ก็เจอกับข้อจำกัดบางอย่าง ตอนทำผ้าปูก็คิดว่าจะเอาผ้าขาวม้าไว้ตรงไหน เพราะเนื้อผ้าขาวม้ามันสาก คิดว่าถ้าทำผ้าห่ม ดิฉันก็อยากโชว์ผ้าขาวม้า จึงเอาไว้ข้างนอกให้โชว์ลาย แต่ไม่ให้สัมผัสกับตัวเรา เรียกว่าสิ่งที่พบในการออกแบบครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ในการออกแบบครั้งต่อ ๆ ไปค่ะ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

YACHT สายสัมพันธ์ของผ้าขาวม้า

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: แม่น้ำเจ้าพระยา

สาธิตา แสงสวัสดิ์
คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

"แรงบันดาลใจในการสร้างผลงานชิ้นนี้มาจากวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักทางการคมนาคมการเดินเรือ ชาวบ้านสมัยก่อนเดินทางสัญจรทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ทำมาค้าขายบนเรือ บางคนใช้ชีวิตบนเรือก็มี จึงออกแบบเก้าอี้ทรงยาว (Bench) โดยแนวคิดมาจากโครงสร้างของเรือไม้ นำมาตัดทอนพัฒนาให้ได้รูปทรงและนำผ้าขาวม้ามาดัดแปลงเป็นรูปแบบการถักขนาดใหญ่ (Big Knit) นำมาไขว้เป็นจังหวะตามโครงสร้างของเก้าอี้เพื่อทำเป็นเบาะนั่ง และยังสื่อถึงสายน้ำที่มาบรรจบกัน ทำให้วิถีชีวิตของคนกรุงเทพฯ มีสายสัมพันธ์กับแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งนี้

"ตอนเริ่มสเก็ตช์แบบ ลงสี ทำกราฟิกในคอมพิวเตอร์ มีปรึกษาอาจารย์บ้าง ซึ่งดิฉันลงประกวดปีนี้เป็นปีแรก แล้วตอนนี้เรียนอยู่ปี 3 เป็นปีแรกที่เรียนเฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ตัวนี้จึงเป็นตัวแรกที่ได้ทำ ยังไม่ได้ลองผิดลองถูกเพราะเวลาน้อย อาจจะมีความผิดพลาดเล็กน้อย ดิฉันนำผ้าขาวม้ามาทำเป็นเหมือนสายน้ำที่พันกันอยู่ โดยเอามาตัดแล้วยัดนุ่นใส่เป็นท่อยาว ๆ แล้วพันเหมือนโครเชต์ แต่เป็นโครเชต์ขนาดใหญ่ แล้วนำมาพันบนเก้าอี้ อุปสรรคตรงนี้คือทำยากมาก เหมือนโครเชต์เป็นเส้นไหมพรม เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าต้องใช้กี่ผืน ต้องลองไปเรื่อย ๆ ว่า ถ้าทำเท่านี้จะพอไหม ถ้าไม่พอ ต้องไปซื้อใหม่จนกว่าจะยาวพอที่ทบได้เก้าอี้ตัวหนึ่ง

"ผ้าขาวม้าที่นำมาใช้ ความจริงอยากได้จากแหล่งจังหวัดที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วก็ได้ของแบรนด์วรชา จังหวัดปทุมธานี เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ที่สุด ดิฉันสามารถไปดูผ้าเองได้ เขาจะเล่นเรื่องลายผ้าดั้งเดิม พอดีดิฉันอยากได้อยู่แล้ว จึงนำมาใช้และเลือกสีโทนอินดิโก คือ สีกรมท่าถึงฟ้า เพราะต้องการให้ภาพลักษณ์ของงานสื่อถึงเรือและน้ำอยู่แล้ว สุดท้ายก็ได้ทั้งสีกรมท่า ฟ้า และขาวอยู่ในผืนเดียวกันค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

JAK E SANN BANNA MA YU KRUNG

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สุ่มไก่

วีรพล หวังเจริญ
สุนันทา อ่ำถนอม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

วีรพล: "คอลเล็คชั่นเก้าอี้และชุดเครื่องนอนนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเครื่องใช้ของชาวบ้านภาคอีสานของประเทศไทย โดยเก้าอี้ได้รับแรงบันดาลใจจากสุ่มไก่ มีการเพิ่มฟังก์ชันการใช้งานเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการใช้งานของคนยุค 4.0 สามารถเก็บของหรือบรรจุหนังสือ สิ่งของที่จำเป็นได้

สุนันทา: "ขั้นแรกจะเป็นไอเดียสเก็ตซ์ก่อนประมาณ 6 แบบ โดยมีอาจารย์ช่วยคัดเลือกแบบที่เหมาะสมก่อนส่งประกวด แต่มีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์มาก คือ ตัวหลังคา ช่องเก็บของดูไม่ค่อยสมบูรณ์ ด้วยเวลาที่จำกัด ทำให้ดูไม่ค่อยเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ เก้าอี้มีโครงหลังคา บุด้วยผ้าขาวม้า โครงสุ่มไก่ใช้เป็นเหล็กสั้น ตัวโครงเหล็กในตอนที่นำมาขึ้นลำบากมาก อาจเป็นเพราะทีมงานไม่ค่อยสันทัดเรื่องนี้ พวกเรากับเพื่อน ๆ ในสาขาช่วยกันทำ อาจจะดูไม่ได้มาตรฐานมาก แต่ก็พอใจแล้ว ตรงหลังคามีปัญหาตรงที่เราต้องกะว่าระดับประมาณไหนคนถึงจะเข้าไปนั่งได้ และระดับแต่ละชั้นจะมีความยาวเท่าไร ชั้นนอก ชั้นกลาง ชั้นที่ติดกับเก้าอี้มีความยาวเท่าไร ต้องกะให้ดี

วีรพล: "ในการเลือกผ้าขาวม้า เราไปดูแหล่งที่คิดว่าเขามีคุณภาพในเรื่องของผ้า คือ จังหวัดหนองคาย เราติดต่อสั่งซื้อทางเฟซบุ๊ก ผ้าของจังหวัดหนองคายเนื้อผ้าจะนุ่มซับน้ำได้ดี สีสันก็มีหลากหลาย แต่เก้าอี้เราใช้สีมาตรฐานของผ้าขาวม้า คือ สีน้ำเงิน แดง ขาว ผลงานที่ออกมาถือว่าค่อนข้างพอใจ ส่วนปัญหาที่พบและคอมเม้นต์ของคณะกรรมการ ก็จะนำไปพัฒนางานออกแบบอื่น ๆ ต่อไป"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

CLAM LAO VIENTIANE, LAOS

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว

ศรุดา เจริญสม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

"ดิฉันสร้างผลงาน CLAM LAO ชิ้นนี้ด้วยแรงบันดาลใจจากนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว เพราะว่าเมืองดูสงบ ต้นไม้เยอะ จึงนำต้นไม้มาใช้เป็นแรงบันดาลใจหลักของงาน ประกอบกับการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายของชาวเวียงจันทน์ ทำให้อารมณ์ความรู้สึกของงานออกมาเป็นรูปทรงที่เข้าใจง่าย

"ดิฉันเลือกออกแบบเป็นฉากกั้น เพราะสมัยนี้คนอาจจะอยู่คอนโดมากขึ้น ถ้าห้องไม่ได้จัดมาเหมือนบ้านที่เป็นบ้านเดี่ยว การมีฉากกั้นจะช่วยทำให้ห้องดูเป็นสัดส่วนมากขึ้น ส่วนขั้นตอนการออกแบบ ก็ดึงต้นไม้ออกมาให้เป็นกราฟิก แล้วนำมาจัดใส่ในผลงาน และด้วยการออกแบบที่ใช้ผ้าขาวม้า จุดเด่นของเนื้อผ้าต้องมีความสบายเหมาะกับงาน จึงเลือกสีที่ดูสบายตา และวัสดุที่เป็นไม้ ซึ่งดิฉันเลือกใช้ผ้าขาวม้าที่มาจากจังหวัดอำนาจเจริญ โดยเลือกสีที่มีอยู่แล้วในท้องตลาดอย่างสีดำ สีเบจ

"งานนี้เป็นการประกวดครั้งแรก ไม่เคยประกวดเลย อยากลองประกวดดูบ้าง แล้วดิฉันคิดว่า ผ้าขาวม้าส่วนใหญ่เป็นของพื้นบ้านท้องถิ่น อยากลองทำให้ดูมีความเป็นสากลขึ้น ใช้ได้ในชีวิตจริง สามารถวางในบ้านแล้วดูไม่โดดเด่นจนโดดออกมา จึงลองส่งผลงานมาประกวดในครั้งนี้ค่ะ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

NOONG-HOHM
จับผ้าขาวม้ามาแต่งตัว
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมา

ชยากร พุ่มชุมพล

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ
รุ่นบุคคลทั่วไป

"Noong-Hohm Collection หรือนุ่ง-ห่ม เป็นชุดเคหะสิ่งทอจากผ้าขาวม้าที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการนุ่งโสร่งของชาวพม่าในเมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมา ซึ่งถือเป็นการรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนไว้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่โลกสมัยใหม่ ผมจึงหยิบยกการพับทบผ้าเพื่อนำมานุ่งมาเป็นเทคนิคในการออกแบบชุดหมอนอิงและเบาะรองนั่ง

"ผมรู้สึกว่าผ้าขาวม้ากับอาเซียนเป็นของที่อยู่ด้วยกันมานาน เป็นผ้าที่เขาชอบเอาไปพันเอวโพกศีรษะ ก็เลยยึดตรงนี้เป็นแนวคิด รู้สึกว่าอันนี้เป็นจุดร่วม ถ้าเราดึงตรงนี้มาเป็นดีไซน์ คนในอาเซียนเขาจะรู้สึกผูกพัน เข้าใจได้ง่าย เพราะเป็นอะไรที่คนเห็นมาตลอดในภูมิภาค

"เรารู้สึกว่าหมอนทำได้ง่าย ถ้านำไปต่อยอดชาวบ้านในชุมชนสามารถทำได้เลย ถ้าเป็นเก้าอี้อาจจะต้องไปหาซัพพลายเออร์ข้างนอกเอง เราก็เลยเลือกทำหมอน ซึ่งในสเก็ตช์แรก หมอนมีแค่ดีไซน์เดียว แต่พอเริ่มทำก็แตกมาเป็น 6 ดีไซน์ย่อย เพิ่มลูกเล่นกิมมิกของการเอาผ้าขาวม้ามาพันกับหมอนอย่างไรให้ได้ 6 แบบ และมีเบาะรองนั่งเพิ่มเข้าไปด้วย"

"พอลองดีไซน์ผมรู้สึกว่าการใส่หมอนมันยาก เพราะไส้จะไม่ได้อยู่ตรงกลาง ก็เลยเลือกหมอนแบบ เรียบ ๆ เหมาะที่จะผูกโบ พอเริ่มอันต่อมาเราจะลดทอนดีไซน์ลง เว้นระยะตรงกลางของปลอกหมอนไว้ประมาณหนึ่ง เพื่อที่ว่าเวลาใส่หมอนจะใส่ง่าย เราก็พันทบแล้วสอดเข้าไปให้เป็นดีไซน์ของผ้าขาวม้ามากขึ้น อีกอันเป็นหมอนสมัยใหม่ทั่วไป เราลดทอนเทคนิคของการทำผ้าขาวม้าให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ให้พอพันออกมาแล้วเหมือนหมอนนุ่งผ้าขาวม้าอยู่ ซึ่งข้อดีของดีไซน์นี้คือ หนึ่ง ใส่ไส้หมอนง่าย ตัวหมอนไส้ข้างในนุ่นมันจะไม่เกาะตรงกลาง สอง ปกติหมอนที่พันทบอย่างนี้จะใช้ได้แค่ด้านเดียวคือด้านที่ไม่มีทบ ผมเลยออกแบบให้ใช้ได้ทั้งสองด้าน ตรงที่ใส่ก็เป็นกิมมิก ตรงที่ไม่ได้ใส่ก็เป็นแบบเรียบ ๆ ไป"

การจับผ้าขาวม้ามาแต่งตัวเป็นความท้าทายเล็ก ๆ ในการเลือกผ้าที่ต้องการใช้ว่า ทำอย่างไรให้เหมาะสมกับรูปแบบที่ดีไซน์ ทั้งการเลือกลาย เลือกโทนสีที่ต้องการ

"ผมไปดูตามร้านต่าง ๆ แต่หลัก ๆ เป็นเรื่องสีเพราะสีค่อนข้างมีหลากหลายมาก สีจัดเลย หรือสีที่เรียบ ๆ แต่ถ้าเรียบไปจะไม่คงความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าขาวม้ามากเท่าที่ควร ก็เลยเลือกสีที่ไม่จัดมาก เราอยากให้มันกลมกลืน ให้คนรู้สึกว่ามันใช้ได้ง่ายนะ เลยพยายามเลือกสีที่ค่อนข้างเรียบ เช่น ผ้าขาวม้าตาใหญ่ที่มีลายทอเป็นสีน้ำเงิน สีดำ"

ผลจากการออกแบบและทำงานอย่างตั้งใจในทุกกระบวนการ ทำให้เขาได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทบุคคลทั่วไป สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ พร้อมกับความตั้งใจที่จะทำให้ผ้าขาวม้าไปอวดสายตาชาวโลก จากการออกแบบของนักออกแบบรุ่นใหม่ในเวทีการประกวดนี้

"ปกติเป็นคนที่ทำงานเกี่ยวกับผ้า เรารู้สึกว่าผ้าไทยมีหลายแบบ ตั้งแต่ผ้าชั้นสูงที่เจ้าใส่ ผ้าที่เป็นแบบสามัญชน เรารู้สึกว่าผ้าขาวม้าเป็นผ้าไทยที่จับต้องได้ง่ายมาก เป็นผ้าไทยที่ทุกคนรู้จัก มีเรื่องราวและอยู่กับคนไทยมานาน แต่ความที่อยู่มานาน คนอาจมองข้ามคุณค่าของมันไป โครงการนี้เป็นเหมือนการเปิดวิสัยทัศน์ใหม่ให้กับสิ่งที่เรามีอยู่แล้ว แน่นอนว่าคำว่าวัฒนธรรม มันมีชีวิต มีเกิดก็ต้องมีดับ วัฒนธรรมบางอย่างเราก็หายไป แต่เรื่องผ้าขาวม้าเป็นองค์ความรู้ เป็นฝีมือการทอของชาวบ้านควรมีต่อไปในอนาคต แต่อาจเปลี่ยนไปในรูปแบบอื่น การคงอยู่ของผ้าขาวม้าอาจจะไม่ได้เป็นแบบเดิม อาจจะเปลี่ยนบริบทของมันต่อไปเรื่อย ๆ แต่จะไม่มีจุดสิ้นสุดอย่างแน่นอน"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

ฉัตรมณี อินทบุตร์

FROM CRAFTING
ตะเกียงผ้าขาวม้า

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ตะเกียงเจ้าพายุ

"จุดเริ่มต้นของการออกแบบตัวโคมไฟนี้เพราะตัวเราเองเป็นดีไซเนอร์ผลิตโคมไฟอยู่แล้ว ก็มีความถนัดทางด้านนี้ เราเลือกนำรูปแบบงานหัตถกรรมไทยพวกกระจาดหิ้วมาพัฒนาให้เข้ากับผ้าขาวม้า เข้ากับลายเส้นตรง และทางกรรมการคอมเม้นต์มาว่าน่าจะเปลี่ยนดีไซน์ใหม่ให้คล้าย ๆ ตะเกียงเจ้าพายุที่สามารถหิ้วไปไหนก็ได้ เราก็เลยดีไซน์ให้มีความโมเดิร์น ทันสมัยเพิ่มขึ้น

"ตัวผ้าที่ใช้เราหาข้อมูลก่อนเลยว่าผ้าขาวม้าทอมือเขาขายอยู่ที่ไหน ก็ไปเจอที่ร้านภูฟ้าที่จตุจักร เป็นผ้าทอมือของจังหวัดน่าน แล้วเราก็ดีไซน์ตัวผ้าให้เข้ากับแพทเทิร์นโดยดึงเอกลักษณ์ของลายผ้าของพื้นที่นั้นมาวางแพทเทิร์นให้ตรง

ส่วนเรื่องระบบไฟ เราเลือกระบบไฟที่ให้ความรู้สึกของตะเกียงเจ้าพายุ เป็นแบบไร้สายหรือใส่ถ่านตามความสะดวกสำหรับผู้ใช้งาน ตัวโคมไฟที่ออกแบบจะเด่นตอนเวลาเราเปิดไฟ แสงจะลอดผ่านเนื้อผ้า ซึ่งแสงที่ออกมาแต่ละลายจะไม่เหมือนกัน แตกต่างตามลายผ้า สีผ้า และเอฟเฟ็คท์แสง

"การออกแบบโคมไฟตัวนี้เริ่มจากการนำผ้าขาวม้ามาดีไซน์ให้ทันสมัย ให้ดูฉีกจากโคมไฟที่ผ่าน ๆ มา การที่เราเลือกจะทำอะไรที่แตกต่าง แต่ว่าสามารถเข้าได้กับยุคสมัยปัจจุบัน ทำให้โคมไฟตัวนี้สามารถนำไปวางได้ตามพื้นที่ที่เราต้องการ โดยอาจจะไปตั้งในพื้นที่ที่ดีไซน์แนวลอฟต์ วินเทจ โมเดิร์น หรือพื้นที่อื่น ๆ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ

HAMBERGER
พื้นที่ของผ้าขาวม้าจากสีสันเมืองสิงคโปร์
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศสิงคโปร์

วรัช ตันติวงค์
ธนาตย์ เอี่ยมสุรีย์

"คีไซน์ Partition มาจากสีสันของเมืองสิงคโปร์ ในตอนกลางคืนจะมีแสงสีสวยงามและหลากหลาย จึงออกแบบตัวเฟอร์นิเจอร์ให้มีสีสัน โดยใช้ผ้าขาวม้ามาเป็นลวดลายของแสงสีที่ปรากฏในชิ้นงาน ซึ่งจะนำไปติดที่ Partition ที่เป็นกรอบไม้ มีระแนงเป็นเส้น ๆ แทนความมืดยามค่ำคืนของสิงคโปร์ รวมกันเป็นคอนเซ็ปต์ของชิ้นงาน ส่วนที่เลือก Partition เพราะมีประโยชน์ในการแบ่งพื้นที่ใช้สอยด้วย หรือถ้าบ้านใครมีพื้นที่กว้างหรือเป็นแบบ Open Grand สามารถใช้แบ่งเพื่อเพิ่มความ Private ของบ้าน กั้นสายตาของแขก เป็นต้น

"เราหาข้อมูลเรื่องผ้าขาวม้าจากอินเทอร์เน็ต จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ลองถูกลองผิดมาก็เยอะ เช่น ทอมือกับทอเครื่องมีความแตกต่างกัน ตอนแรกก็ไม่เข้าใจว่าต่างกันตรงไหน จนได้รู้ว่าทอเครื่องมันจะละเอียด แต่ทอมือเนื้อผ้าจะนิ่มกว่า พอดีช่วงที่อยู่ในขั้นตอนการออกแบบมีงานที่อิมแพ็คฯ ก็เลยไปเดินดูจนได้ผ้าของชุมชนกาฬสินธุ์ เป็นชุมชนรัฐวิสาหกิจของกาฬสินธุ์เลย ส่วนอีกอันจะเป็นของมหาสารคาม

"จากการประกวดในครั้งนี้ พวกเรารู้สึกว่าผ้าขาวม้าถ้าเรานำมาประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตประจำวันในเมืองกรุงก็เหมาะกับคนรุ่นใหม่ ต้องมีการนำมาพัฒนา ถ้าเกิดมันอยู่ที่เดิมก็อาจจะค่อย ๆ หายไป นักออกแบบรุ่นใหม่ถ้านำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เป็นกางเกง เสื้อ ก็จะมีคนสนใจ แต่ต้องเป็นรูปแบบคีไซน์ที่วัยรุ่นสนใจเพื่อให้เข้ากับไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่มากขึ้น"

การประกวดชิ้นงานสาขา
ออกแบบลายผ้า

**โจทย์ของการประกวดในสาขาออกแบบลายผ้า
คือ การนำคอนเซ็ปต์ ASEAN METROPOLIS มาเป็นไอเดีย
ในการออกแบบลวดลายผ้าขาวม้าที่สื่อความหมายถึงเมืองหลัก
ของอาเซียน โดยสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น
การถัก การทอ การปัก การย้อม รวมถึงนวัตกรรม
และวัสดุอื่น ๆ ประกอบได้**

ในการประกวดสาขานี้ มีผลงานผ่านการคัดเลือก จำนวน 12 ชิ้นงาน แบ่งเป็น ระดับนักเรียน นักศึกษา จำนวน 6 ชิ้นงาน และระดับบุคคลทั่วไป จำนวน 6 ชิ้นงาน โดยมีคณะกรรมการผู้ตัดสินผลงานคือ

1. **คุณโชคชัย แก้วป่อง**
   รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
2. **ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง**
   คณบดี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
   มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. **ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ**
   ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (THTI)
4. **คุณนิติกร กรัยวิเชียร**
   ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
   บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

ความรู้สึกของกรรมการ
ตัดสินการประกวดออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ปี 2562
สาขาออกแบบลายผ้า

คุณโชคชัย แก้วป่อง

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

"ภาพรวมในการประกวดครั้งนี้ เห็นได้ชัดว่าผู้เข้าสมัครมีความสนใจและตั้งใจสูง มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ดี สามารถเสนองานที่ตอบโจทย์กับสิ่งที่กำหนดหัวข้อไว้ อีกอย่างที่เห็น คือ ลูกหลานของผู้ประกอบการชุมชน พอมาเข้าประกวดก็เห็นแววว่า หลังจากที่ประสบความสำเร็จในการออกแบบ มีความคิดสร้างสรรค์ เขาก็จะต่อยอดงานในชุมชนได้อย่างดี เราถือว่าเด็กที่เป็นคนในครอบครัวจะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้ เรียกว่าส่วนใหญ่ก็ตอบโจทย์ แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่ไม่ตอบโจทย์ เพราะอาจจะอยู่ในช่วงที่เขามีจินตนาการ กระบวนการที่เขาทำอาจจะไม่มีความชำนาญ แต่เราเห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ว่าใช้ได้

"ผมอยากให้คำแนะนำในการจัดประกวด คือ อยากเห็นว่า กลุ่มคนที่เป็นลูกหลานของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ที่เขามีการศึกษาสามารถที่จะมาทำเรื่องผ้าขาวม้า จะได้ไปขยายคนในกลุ่มเขา กลุ่มคนที่อยู่ในแวดวงการทำงานตรงนี้อาจจะมีประสบการณ์ ความรู้ไม่ถึงระดับมืออาชีพ แต่ถ้าเขาได้มีโอกาส ก็อาจจะสร้างแรงบันดาลใจให้เขานำไปพัฒนาความรู้ความสามารถเขาจะได้สร้างพัฒนางานต่อได้เลย ผมอยากเห็นการต่อยอดเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมครับ"

ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง

คณบดี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"ปีนี้เราเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากสเก็ตช์รอบแรกนำไปทอจนเสร็จ แล้วกลับมานำเสนอความคิดของแต่ละคน ทำให้เห็นตัวตนและความคิดของเขา เหมือนการทำงานศิลปะ ทุกคนต้องมีพื้นฐาน ประสบการณ์ เพราะฉะนั้นคนที่มีตัวตนของเขาแล้ว เวลามาทำงานมาออกแบบลายผ้าทอ เขาจะรู้กระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เห็นความชัดเจน เห็นคุณภาพของงานมากกว่าปีที่ผ่านมา

"ภาพรวมในปีนี้ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศอันดับ 1 - 2 ของทั้งประเภทนักเรียนนักศึกษาและประเภทบุคคลทั่วไป สร้างผลงานที่มีคุณภาพมาก รวมทั้งคนที่เข้ารอบมามีหลายคนที่มีความสนใจนำสีธรรมชาติมาทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมชื่นชม ผมเองเป็นคนที่ทำงานด้วยสีธรรมชาติอยู่แล้ว ก็อยากปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เห็นธรรมชาติเป็นสีธรรมชาติที่มีอัตลักษณ์ ซึ่งอันนี้มองได้หลายประเด็น ไม่ใช่เชิงลายผ้าที่ทอออกมาเป็นชิ้นงานเท่านั้น ยังมีคอนเซ็ปต์เรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย

"การจัดประกวดในลักษณะที่เป็นการออกแบบลายผ้านั้น ลายผ้าขาวม้าพื้นฐานจริง ๆ จะเป็นลายเส้นตารางหมากฮอส แต่ในการประกวดครั้งนี้เราคำนึงถึงลวดลายที่มีการพัฒนาเป็นลวดลายใหม่ที่ยังคงเป็นผ้าขาวม้า แต่ลายดีไซน์ได้พัฒนามีลูกเล่น มีคอนเซ็ปต์ มีฟอร์ม ซึ่งคนที่ได้รับรางวัลไปหาข้อมูลมา มีแนวคิด มีเรื่องราวก็นำตรงนั้นมาเก็บเป็นลายและสร้างเป็นงาน ถือว่าครั้งนี้เราได้ชิ้นงานที่เป็นผ้าขาวม้าที่มีแนวคิดมากขึ้น ทำให้ผ้าขาวม้าในการประกวดครั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลง อันนี้คือการพัฒนาที่มากขึ้นจากปีก่อน ๆ ครับ"

ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ

Executive Director
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

"ปีนี้ผมเข้ามาเป็นกรรมการตัดสินรอบสุดท้าย ขณะที่ปีที่แล้ว ผมเข้ามาดูตั้งแต่รอบการคัดเลือก เท่าที่เห็นผลงานทั้งประเภทนักศึกษาและบุคคลทั่วไปแล้ว ผมชอบงานกลุ่มนักศึกษามากกว่า อาจเป็นเพราะพวกเขาตั้งใจใช้ทักษะที่เรียนมาในการทำและนำเสนอ ใช้เวลาและตั้งใจทำมาค่อนข้างดี โดยอาจมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

"คนที่ผมเลือกค่อนข้างแฮปปี้มากในกลุ่มนักศึกษา เพราะเป็นชิ้นงานที่มีพลังและความซับซ้อนในการทำ มีการใช้เทคนิคเยอะ ทำให้ผลงานออกมาโดดเด่น แล้วบังเอิญธีมเป็นเรื่องเมืองในประเทศอาเซียน ซึ่งค่อนข้างชัด แล้วทำการบ้านดี ศึกษาธีมละเอียด ทำให้งานมีความชัด จึงประทับใจกับนักศึกษาที่มีอายุน้อยและชั้นเชิงในการทำ และนำเสนอได้ดีกว่าความคาดหวังของผม ขณะที่กลุ่มบุคคลทั่วไป ผมรู้สึกว่าไม่ค่อยเห็นความต่างจากปีที่แล้วเท่าไหร่ ยังมีลักษณะงานที่ไม่เซอร์ไพรส์ เพราะผมคาดหวังว่าจะ 'ว้าว!' สักหน่อย

"กล่าวโดยรวม ผมค่อนข้างแฮปปี้ที่ตัดสินไม่ยาก หมายความว่า ผู้ชนะมีการทำงานที่ชัดเจนและอยู่ในเกณฑ์ที่ถูกต้อง ความชัดเจนของงานทำให้ตัดสินใจได้ง่าย ยังคิดว่า โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยนี้ดี ช่วยให้ดีไซเนอร์รุ่นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักศึกษาหรือกลุ่มบุคคลทั่วไป มีเวทีที่เขาจะได้แสดงออกในเรื่องของการออกแบบ การสร้างผลงาน รวมถึงการนำเสนอ เพราะปีนี้เรามี Presentation ด้วย ดีกว่าปีที่แล้วที่ไม่เปิดโอกาสให้เขาพูด พอเขาไม่ได้นำเสนอ เราดูแต่วัสดุหรือผลงาน อาจไม่ได้เห็นแรงบันดาลใจหรือคอนเซ็ปต์ในความคิดของเขา

"ปีนี้ผมพอใจกับผลการตัดสิน ซึ่งผมมองว่านักออกแบบที่ดีต้องเข้าธีมด้วย แล้วรู้สึกภูมิใจที่มีดีไซเนอร์รุ่นใหม่ที่ตั้งใจทำงาน ถ้าฟังเขาพูดตอนนำเสนอจะรู้ว่า เขามี Passion และใส่ใจกับชิ้นงานที่เขาทำ ซึ่งเขาไม่ได้เงินรางวัลมาก แต่ลงทุนเวลา ความคิด และลงมือทำอย่างตั้งใจ ก็น่าจะเป็นการปลูกฝังวิธีคิด วิธีทำงานให้พวกเขาได้ต่อไป"

คุณนิติกร กรัยวิเชียร

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

กรรมการตัดสินการประกวด
ออกแบบผลิตภัณฑ์
ผ้าขาวม้า ปี 2562

"ผลงานที่ส่งเข้าประกวดในรอบนี้ตอบโจทย์ตามเกณฑ์การตัดสินที่ตั้งไว้ ธีมของการประกวดเกี่ยวกับเมืองในอาเซียนที่เป็นแรงบันดาลใจของการสร้างผลงาน ในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์มีความแปลกใหม่เพิ่มเข้ามา แต่ยังอยู่ในขอบเขตของความคิดสร้างสรรค์ มีการแสดงออกที่มากกว่าของเดิม

"ส่วนของการพิจารณาผลงาน คณะกรรมการมองตั้งแต่การถ่ายทอดแบบร่าง คือ รอบแรกส่งเป็นภาพสเก็ตซ์แบบร่างมา รอบที่ 2 เราคัดเลือกจากภาพสเก็ตซ์มาจำนวนหนึ่งแล้ว ผู้ประกวดที่ผ่านการคัดเลือกต้องรับแบบร่างกลับไปทำงานเป็นชิ้นงานออกมา แล้วจึงพิจารณาตัดสินว่าผลงานที่ทำแบบร่างออกมาเป็นงานจริงจะทำออกมาได้ดีมากน้อยแค่ไหน ยังคงสาระสำคัญของแบบร่างไว้ได้หรือเปล่า นอกจากนั้นคงเป็นเรื่องของฝีมือการผลิต ความสวยงาม รวมถึงปัจจัยอื่น เช่น ความเป็นไปได้ในการผลิตจำนวนมาก

"การมีความแปลกใหม่ในการสร้างสรรค์เกิดขึ้นในครั้งนี้ เพราะทุกคนต่างรู้อยู่ว่า ผ้าขาวม้าเป็นผ้าที่ค่อนข้างคุ้นตา เป็นลักษณะตาราง แต่คนออกแบบหากเขาทำเพียงแค่นั้น คงไม่มีจุดขาย หรือจุดเด่นพอที่จะชนะการประกวดได้ ดังนั้นทุกคนจึงพยายามหาแนวทางใหม่ ๆ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า มีงานบางชิ้นที่สอดแทรกเทคนิคพิเศษเข้าไป มีวิธีการออกแบบลวดลายต่าง ๆ เพิ่มความแปลกใหม่ไม่ซ้ำเดิม แต่ยังคงรักษาความเป็นผ้าขาวม้าอยู่ ทั้งนี้ การทำให้ผ้าขาวม้าเป็นที่นิยมขึ้นมาได้ ต้องมีความหลากหลายแตกต่าง และทันสมัย

"ผมอยากให้น้อง ๆ ที่เป็นนักออกแบบรุ่นใหม่พยายามหาประสบการณ์ ศึกษาดูงานจากดีไซเนอร์ทั้งในและนอกประเทศ แต่ไม่ใช่ลอกเลียนแบบ ศึกษาเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจว่า ความจริงแล้วผ้าขาวม้าไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบเดิมตลอดเวลา สามารถที่จะทะลุกรอบออกไปได้ แต่เราต้องมีประสบการณ์ที่มากพอ หากประสบการณ์ไม่พอบางครั้งนึกไม่ออก และไม่กล้าที่จะทะลุกรอบเดิมออกไป ก็จะเดินวนอยู่อย่างเดิม ไม่มีสิ่งที่แปลกใหม่เกิดขึ้น หากใครนำโจทย์ไปตีได้ คนนั้นจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จครับ"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบลายผ้า

SULTAN OMAR ALI SAIFUDDIEN MOSQUE

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: มัสยิดสุลต่านโอมาร์ อาลี ไซฟุดดิน ประเทศบรูไน

"ผมทำงานออกแบบตกแต่งมาก่อนที่ผมจะสอบเข้าเรียนต่อปริญญาโท และงานออกแบบลายผ้าที่ส่งเข้าประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยนี้เป็นครั้งแรกของผม สมัยเรียนปริญญาตรีผมส่งประกวดแต่งานประเภทอื่น ๆ จนวันหนึ่งโครงการนี้ฟีดขึ้นมาในหน้าเฟซบุ๊ก ผมสนใจมากจึงกดเข้าไปดูรายละเอียด แต่ด้วยระยะเวลาที่ค่อนข้างจำกัด ผมจึงส่งมา 5 ผลงาน แล้วติดเข้ารอบมา 2 ชิ้นงาน ในสาขาออกแบบลายผ้าทั้งประเภทนักเรียน นักศึกษา และประเภทบุคคลทั่วไป

"สำหรับผลงานชิ้นนี้ ผมได้แรงบันดาลใจมาจากมัสยิดสุลต่านโอมาร์ อาลี ไซฟุดดิน (Sultan Omar Ali Saifuddien Mosque) ประเทศบรูไน ผมยังไม่เคยไป แต่ศึกษาจากเว็บไซต์และคอมเม้นต์จากคนที่เคยไป มัสยิดแห่งนี้เป็นเหมือนมินิทัชมาฮาล สวยงามมาก สถาปัตยกรรมภายในออกแบบโดยสถาปนิกชาวอิตาเลียน ความสวยงามที่ทำให้ผมประทับใจ คือ แสงที่ตกกระทบมายังช่องแสงของมัสยิด แล้วทอดลงบนพื้น คือ แสงแห่งอารยธรรมและความศรัทธา ผมใช้แรงบันดาลใจตรงนี้ในการออกแบบลายผ้าชิ้นนี้ โดยอิงกับศาสนาอิสลาม ซึ่งมีข้อจำกัดในการออกแบบแค่บางอย่าง คือ ไม่นิยมออกแบบลายสัตว์หรือคนลงในเสื้อผ้า เพราะใช้ใส่ออกงานเข้าพิธีการไม่ได้ แต่ออกแบบโดยใช้ธรรมชาติ เช่น ดวงดาว ดอกไม้ ฯลฯ ได้

"ผมออกแบบลายนี้ในโปรแกรมก่อน ซึ่งลักษณะการออกแบบกราฟิก ผมเขียนแบบเป็นตัวปากเป็ดก่อน เพราะอาหรับนิยมเขียนหรือออกแบบลายโดยการเขียนด้วยปากกาหรือดินสอที่เป็นปากเป็ดแบน ๆ แล้วเขียนจากขวาไปซ้าย ไม่ใช่ซ้ายไปขวา หลังจากนั้นจึงตัดทอนและดึงองค์ประกอบรูปแบบบางส่วนที่เป็นแสงตกกระทบมาผสมผสาน จนเกิดเป็นลายใหม่ของผม

"ผ้าที่ผมออกแบบเป็นโทนสีเขียว คือ ผมเลือกใช้สีเขียวกับเหลืองเป็นหลักในการออกแบบ เพราะสีเขียวเป็นสีของศาสดามุฮัมมัด ท่านชอบสีนี้ ทำให้อิสลามทั่วโลกนิยมสีเขียว สังเกตได้จากธงของประเทศที่เป็นมุสลิมเกือบทุกประเทศจะมีสีเขียว ส่วนสีเหลืองเป็นสีของบรูไน สีแห่งความหรูหรา เรืองรอง ผมจึงนำสองสีนี้ผสมผสานกัน แต่สีเหลืองอาจมองไม่เด่นชัด เพราะผมใช้คิ้นผสม ตรงกับคอนเซ็ปต์ผมพอดี

"คณะกรรมการชอบงานผมมาก เขาถามว่าแล้วคนไทยพุทธใช้ได้ไหม ผมตอบว่าใช้ได้หมดทุกศาสนา เพราะผมศึกษามาหมดแล้ว สามารถนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ หรือต่อยอดเชิงธุรกิจได้หมดเลย รู้สึกดีใจครับที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทนักเรียนนักศึกษาในครั้งนี้"

อธิวัฒน์ พูลพาณิชย์
ปริญญาโท คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบลายผ้า
รุ่นนักเรียนนักศึกษา

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบลายผ้า

รักเธอประเทศไทย

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ธงชาติไทย

ภูริษา ชัยรัตน์
โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล

"หลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยอยู่กับความขัดแย้ง มีความไม่ลงรอยกัน มีความเห็นต่างกัน ตอนออกแบบจึงอยากออกแบบลายผ้าที่คนไทยเห็นแล้วรู้สึกว่า มีศูนย์รวมจิตใจของคนไทย เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ให้คนไทยรักกันเหมือนเดิม เหมือนที่เรารักประเทศชาติ

"แรงบันดาลใจมาจากสีของธงชาติไทย ด้วยความที่ตัวเองเป็นคนไทย รักประเทศไทยอยู่แล้ว เวลาไปโรงเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติทุกเช้า จึงคิดว่า ความจริงแล้วสัญลักษณ์ของประเทศไทยก็คือธงชาติ เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด เป็นเอกลักษณ์ที่สุด เลยเอาสีทั้งสามสีในธงชาติมาผสมผสานกัน โดยทำเส้นยืนและมีสี 3 สีของธงชาติเป็นเส้นคู่

"ปกติเรียนอย่างเดียว ไม่เคยออกแบบอะไรอย่างนี้ หรือต้องมาทำจริงจังเลย จึงต้องลองผิดลองถูก ไม่มีใครทำครั้งเดียวแล้วสวย แต่ที่บ้านทำผ้าขาวม้าอยู่แล้วเลยปรึกษาครอบครัว และลองออกแบบมาหลาย ๆ แบบ กว่าจะเสร็จก็นานพอสมควร และเริ่มลงมือย้อมผ้าเอง โดยใช้สีน้ำเงินมาจากคราม สีแดงจากบัวครั่ง สีขาวไม่ได้ผ่านการย้อม สีทั้งหมดเป็นสีธรรมชาติ เป็นฝ้ายขาวจากที่บ้านปลูกเองค่ะ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบลายผ้า

ผ้าขาวม้าไฉไล 7 สี

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สีของสายรุ้ง

เกศสิรินทร์ เนตะคำ
โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

"ผ้าขาวม้าของกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ จังหวัดร้อยเอ็ด ขึ้นชื่อในเรื่องของการนำคู่สีทั้ง 7 สีมาเรียง เพื่อให้เกิดสีแปลกใหม่ สดใส และสะดุดตาผู้คน ดิฉันจึงเลือกที่จะนำคู่สีมาเรียงและส่งเข้าประกวดพร้อมกับการฟื้นฟูผ้าขาวม้าสีธรรมชาติจากการบอกเล่าของคุณยายสมหวัง ทองวิชิต หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ ที่ต้องการให้เราเป็นตัวแทนของเด็กรุ่นใหม่ค่ะ

"ปกติเวลาว่างจากเรียนเสร็จ ดิฉันจะไปทอผ้าอยู่แล้ว คลุกคลีกับการทอผ้ามาตั้งแต่เล็ก การทอผ้าจึงไม่ใช่อุปสรรค แต่เป็นเรื่องแบ่งเวลามากกว่า เพราะตัวเองยังเรียนอยู่ และทำกิจกรรมของจังหวัดไปด้วย ความจริงงานชิ้นนี้ไม่ได้คิดคนเดียว แต่เป็นความร่วมมือของคนในกลุ่มทอผ้า มีคุณยายสมหวังคอยช่วยให้คำปรึกษา ดิฉันได้ยินชื่อโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยมานานแล้ว เลยขอให้คุณยายสอนทุกอย่างเกี่ยวกับการทอผ้า ตั้งแต่ย้อมผ้า การเลือกสี ดิฉันเลือกสีที่โดดเด่นที่สุดแล้วนำมาเรียง ตอนแรกจะเรียงเป็นสีรุ้ง แต่พอเรียงแล้วเหมือนที่เห็นกันทั่วไปเลยสลับสี ส่วนตัวผ้าทอสีธรรมชาติเน้นให้เข้ากับจังหวัดบ้านเกิด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วใช้วัตถุดิบในการย้อมสีจากท้องถิ่น คือ ต้นอินทนิล เป็นต้นไม้ประจำจังหวัด โดยใช้เปลือกและใบมาย้อมสีผ้า

"ปัจจุบันผ้าขาวม้าของเราสามารถแปรรูปไปได้หลายอย่าง เหมือนของกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอก็แปรรูปไปเป็นผ้าคลุมไหล่บ้าง ผ้าพันคอบ้าง กระเป๋าบ้าง ต่อไปอาจจะแปรรูปไปเป็นอย่างอื่นที่มากกว่ากระเป๋าหรือชุด ดังเช่นตอนนี้ก็แปรไปเป็นชุดแคนเซอร์ เพราะว่าที่บ้านมีวงหมอลำ โดยนำผ้าขาวม้า 7 สีไปตัดเป็นชุด ผลตอบรับดีมาก เพราะชุดแคนเซอร์ต้องใช้สีที่โดดเด่น จากที่เราเคยเช่าชุดจากที่อื่น กลายเป็นวงอื่นมาเช่าชุดของเราแทนค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบลายผ้า

GOLDEN NIGHT
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เจดีย์ชเวดากอง ประเทศเมียนมา

นราวิชญ์ เล่ห์กล
โรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก
จุดประกาย ชัยบุรี
สาขาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

"ผลงานที่ส่งมาชิ้นนี้ ผมให้ชื่อว่า Golden Night ราตรีสีทอง เป็นคืนที่สีทองเปล่งประกาย โดยได้แรงบันดาลใจในการออกแบบมาจาก 'เจดีย์ชเวดากอง ประเทศเมียนมา' เป็นลายฐานของพระมหาเจดีย์ ซึ่งตอนกลางคืนจะเห็นเป็นการสลับสีกันระหว่างสีทองกับสีดำ ก็นำลายตรงนั้นมาออกแบบ แล้วปักลายประดับเป็นรูปดอกประดู่ ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติของเมียนมา ผมเป็นคนคิด แล้วให้พี่จุดประกายใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกวาดตามแบบที่ผมบอก พอวาดแบบเสร็จได้ดั่งใจ ก็ไปหาคนทอกับช่างปัก

"ตอนแรกออกไปหาคนทอแถวจังหวัดสระบุรี แต่เขาไม่รับทอ แค่ผืนเดียว เพราะปกติเวลาทอเขาจะขึ้นโครงรับทอคราวละ 5 ผืน จึงต้องกลับมาพึ่งพาคนพิษณุโลกด้วยกัน เป็นกลุ่มคนทอผ้าบ้านรังหมี อำเภอเนินมะปราง เดิมคนกลุ่มนี้มีถิ่นฐานอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น พออพยพมาอยู่ที่นี่ก็ยังทอผ้ามัดหมี่ผ้าขาวม้าอยู่ เขาใจดีรับทอให้

"ตอนแรกว่าจะใช้ผ้าไหมธรรมชาติ แต่คงราคาสูง จึงลดลงมาเป็นไหมประดิษฐ์ แล้วทอด้วยมือ พอได้ผ้ามาก็นำไปซักก่อนรอบแรก แล้วส่งไปปัก ช่างปักมีอาชีพหลักเป็นแม่ค้าขายเครื่องในปลาในตลาดท่ามะตูม ใช้เวลา 2 - 3 วันก็เสร็จ แต่สีออกมาไม่ค่อยตรงกับที่ออกแบบไว้ ต้องไปนั่งดูเขาแล้วคอยกำกับจนเสร็จ

"ตอนนำเสนอ คณะกรรมการติอยู่หลายจุด เช่น ลายดอกแบบนี้ เขาว่าดูไม่ละเอียด เขาชอบลายสเก็ตช์ต้นแบบมากกว่า เพราะละเอียดและสวยกว่า แต่ด้วยเวลาน้อยทั้งในเรื่องการทอ การปัก แล้วลายยังไม่ตรงกับแบบสเก็ตช์ที่ส่งมาและตะเข็บด้านในดูรุ่ย เพราะผ้าขาวม้าควรโชว์ได้ทั้งสองด้าน แต่ผมกลัวพวกตะเข็บที่อยู่ด้านในจะทำให้ระคายเคืองเวลาใส่ จึงปักมาด้านเดียว ทำให้ดูไม่เรียบร้อย"

"ผลงานของผมที่เข้ารอบครั้งนี้ ถือเป็นประสบการณ์ที่ดี และผมอาจจะนำไปเป็นพอร์ตยื่นประกอบให้มหาวิทยาลัยที่จะสอบเข้าเรียนต่อในปีหน้าดูครับ"

รางวัลชมเชย

ประเภทนักเรียน นักศึกษา

สาขาออกแบบลายผ้า

HARMONY

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม

ภิญญดา จันทร์แก้ว
ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

"แรงบันดาลใจมาจาก 'เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม' โดยคิฉันใช้สีที่สื่อถึงเรื่องราวของเมืองที่เลือกมา อย่างสีแดงมาจากโคมแดง เป็นวัฒนธรรมจีนที่มีอยู่ในเวียดนาม สีน้ำเงินมาจากวิถีชีวิตริมน้ำในเมือง สีเหลืองมาจากสถาปัตยกรรมในรูปแบบของฝรั่งเศส ส่วนสีครีมนำมาลดทอนความแข็งกระด้างของสีที่แรง ดอกไม้ที่ปักก็เป็นดอกไม้ประจำชาติทั้งไทยและเวียดนาม สื่อถึงการมีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน โดยทำให้มีลักษณะซ้อนกันอย่างกลมกลืน ด้วยการปักเป็นดอกบัว ดอกไม้ประจำชาติของเวียดนาม และดอกราชพฤกษ์ที่เป็นดอกไม้ประจำชาติของไทย ตรงส่วนลายดอกไม้นี้ใช้เทคนิคการจก ทำให้เกิดเป็นลายนูนออกมาจากตัวผืนผ้า

"คิฉันต้องการให้ผ้าขาวม้าแตกต่างจากเดิม ไม่ใช่มีแค่ลายตารางหมากรุก แต่อยากจะออกแบบให้ตารางใหญ่ขึ้น ใช้พวกโทนสีมารวมกันให้ไปกันได้และกลมกลืน โดยให้กลุ่มทอผ้าจากกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอเป็นคนทอให้ เนื่องจากคิฉันติดภาระเรื่องเรียน ทำให้ต้องประสานกับเขาทางโทรศัพท์ ซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างยาก เพราะไม่ได้ไปด้วยตัวเอง ต้องสื่อสารให้เข้าใจตรงกันว่า ต้องการอะไร เพราะไม่ใช่แนวเดิมที่เขาเคยทอ มีการปรับขนาดตารางของผ้าขาวม้าด้วยค่ะ"

รางวัลชมเชย
ประเภทนักเรียน นักศึกษา
สาขาออกแบบลายผ้า

BLOSSOM
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

อัษฎา สายจันทคาม
ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา
คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

"คอนเซ็ปต์ของผมเป็นยามค่ำคืนของ 'กรุงเทพมหานคร' บรรยากาศ สีสัน ผู้คน ความหลากหลาย ทิวทัศน์ ตึกรามบ้านช่อง กลางคืน วิถีชีวิตของคนในกรุงเทพมหานคร ยามค่ำคืน เราอยากนำเสนอความเป็นเมืองที่มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ภาษา และเผ่าพันธุ์มาอยู่รวมกัน เป็นความอิสรเสรีสำหรับทุกคนที่มาอยู่ร่วมกัน ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่เสรีมากในการจะทำอะไรสักอย่าง เหมือนเรื่องความรักที่มีเสรีภาพ มีอิสระ มีทางเลือกด้านความรัก รักไม่มีขอบเขต ไร้พรมแดนเหมือนอาเซียนที่รวบรวมประเทศต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

"ผมเป็นคนภาคอีสาน จังหวัดหนองบัวลำภู ผมชอบคุยกับคนที่เขามีภูมิปัญญาติดตัว ในการทอผ้าผืนนี้จึงติดต่อไปทางด้านคุณป้าที่เขาทออยู่จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยภารกิจที่ต้องเรียน ไม่สามารถไปลงพื้นที่ได้ จึงต้องโทรศัพท์ถามกันตลอด

"สำหรับอุปสรรคที่พบ อย่างผมเรียนเกี่ยวกับสิ่งทอ ผมมีเทคนิค มีการแก้ปัญหา แต่ชาวบ้านเขาไม่รู้ว่าแบบมันแตกต่างจากที่เขาคุ้นเคยมาก ไม่เคยทอ จะทำอย่างไร แต่ผมเคยทำแล้วรู้ว่าสามารถทำได้ เขาลองพยายาม แต่ก็คลาดเคลื่อนนิดหนึ่ง ซึ่งในความคลาดเคลื่อนนี้ ผมว่าเป็นเสน่ห์ของภูมิปัญญาชาวบ้าน เขามีความคิดแบบนั้นเข้าใจแบบนี้ เป็นงานหัตถศิลป์ที่ผมว่าได้อารมณ์ ได้ความรู้สึกว่า เป็นฝีมือของชาวบ้าน เป็นศิลปะที่ไม่ต้องเติมแต่งอะไรมาก มีความบริสุทธิ์ มีความหมายในตัวเอง ผมจึงไม่กังวล เพราะผมไม่ได้จำกัดว่าต้องเป๊ะ ผมเน้นไปที่เรื่องการถ่ายทอดความรู้สึกไปยังผ้ามากกว่า"

รางวัลชนะเลิศ
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบลายผ้า

กรุงเทพมหานครที่ไม่เคยหลับใหล

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: กรุงเทพมหานคร

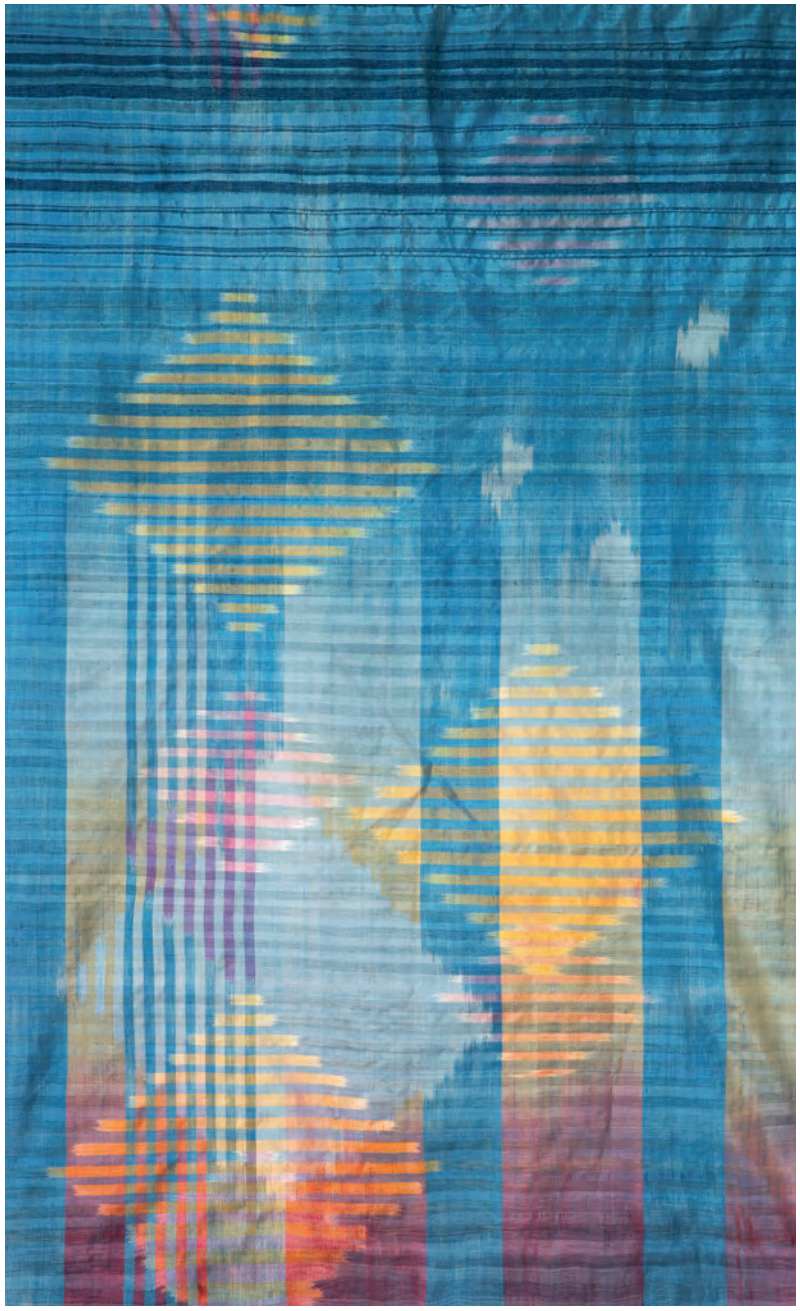

สลิลา เขมโชติกูร

รางวัลชนะเลิศ
สาขาออกแบบลายผ้า
รุ่นบุคคลทั่วไป

"คิฉันเลือกกรุงเทพฯ เพราะเกิดที่กรุงเทพฯ รู้จักกรุงเทพฯ ดีที่สุด อยู่ที่ว่าจะมองมุมไหนที่น่าสนใจ เสน่ห์ของเมืองหลวงอย่างกรุงเทพฯ คือ การเป็นเมืองที่ไม่เคยหลับใหล เป็นอีกหนึ่งวิถีชีวิตของคนเมือง ภาพแสงไฟยามค่ำคืนเป็นภาพที่คุ้นตาสำหรับใครหลาย ๆ คน รวมถึงตัวเองด้วย และยังรู้สึกคื่นตาทุกครั้งที่ได้อยู่ท่ามกลางสถานที่ต่าง ๆ ยามราตรีของเมืองนี้ก็มีสีสันและมีชีวิตชีวา อีกทั้งผู้คนยังออกมาใช้ชีวิตไม่ต่างไปจากตอนกลางวัน

"คิฉันรู้ข่าวการประกวดจากอาจารย์ในคณะ จึงตัดสินใจลองส่งประกวด เพราะเรียนมาด้านนี้และคุณแม่ชอบสะสมผ้าเก่า ผ้าซิ่นด้วย ตอนเรียนมีทำผ้าขาวม้าเองบ้าง แต่เป็นผ้าขาวม้าในแบบแพทเทิร์นเดิม อาจจะมีการเว้นช่องระหว่างสีหนึ่งกับสีหนึ่ง เป็นแค่การเว้นระยะที่แตกต่างกันเท่านั้นเอง แต่การประกวดครั้งนี้ทำให้คิฉันสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ เพื่อให้ลายผ้าเกิดความแตกต่าง

"คิฉันเลือกใช้เทคนิคการมัดหมี่ซ้อน ซึ่งเป็นการมัดหมี่ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน เส้นไหมที่นำมาใช้มีหลายประเภท เช่น ไหมน้อยที่มีลักษณะเส้นเรียบเล็ก ขนาดสม่ำเสมอกันทั้งเส้น ไหมหลีบหรือไหมเปลือก ที่มีความหนามากกว่าเส้นไหมน้อย มีขี้ไหมบ้าง มีความไม่เรียบของเส้นไหม และไหมขนาดใหญ่พิเศษ ปกติแล้วผ้าขาวม้าจะให้ความรู้สึกที่เป็นแพทเทิร์นเรียบ ๆ ดูน่าเบื่อ คิฉันจึงใช้การทำซ้ำคนละฝั่งให้มีการทับซ้อนกันระหว่างสี่เหลี่ยมสองอันให้เกิดมิติมากขึ้น เป็นการมัดหมี่สองข้าง ปกติเราจะเห็นมัดหมี่แค่ด้านเดียว ชิ้นที่ทำออกมามีเส้นยืนด้วย ก็จะเกิดลายมากขึ้น จากการทับซ้อนกันของลาย

"สีที่ใช้เป็นสีธรรมชาติทั้งหมด ไล่สีจากสีฟ้าลงมา แล้วเป็นสีเหลือง สีแดง เหมือนท้องฟ้าตอนที่พระอาทิตย์กำลังจะตกดิน หลังจากนั้นเป็นช่วงเวลาของกลางคืน ก็ไล่สีและลายที่เป็นข้าวหลามตัด คือ การที่เรามองแสงไฟตอนกลางคืน เวลาถ่ายรูปออกมาก็จะไม่ค่อยชัด เป็นดวง ๆ คิฉันนำมาถอดแบบและออกแบบให้โมเดิร์นมากขึ้น อย่างสีครามจากการย้อมคราม สีแดงจากไม้ฝาง สีเหลืองจากขมิ้นกับดอกคาวเรือง อีกอย่างที่เลือกย้อมสีธรรมชาติเพราะเป็นกระบวนการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในน้ำทิ้งด้วย

"สมัยก่อนเราใช้ผ้าขาวม้าเพื่อการนุ่งห่มทั่วไป เช็ดเหงื่อ อาบน้ำ การใช้งานอาจจะไม่เหมือนในยุคนี้ เพราะเรามีผ้าอื่น ๆ ไว้รองรับฟังก์ชันนั้นอยู่แล้ว แต่ถ้าต้องการพัฒนามากขึ้น อาจจะต้องทำเป็นฟังก์ชันอื่น เช่น นำมาใช้ตกแต่งบ้าน ทำหมอน หรือจับในเรื่องของเสื้อผ้า ซึ่งตรงนั้นคิฉันมองว่า นักออกแบบรุ่นต่อ ๆ ไป สามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้แน่นอนค่ะ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบลายผ้า

100 COLORS OCBC GARDEN RHAPSODY

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สวนพฤกษศาสตร์ GARDENS BY THE BAY ประเทศสิงคโปร์

นันทินา เชียงทอง

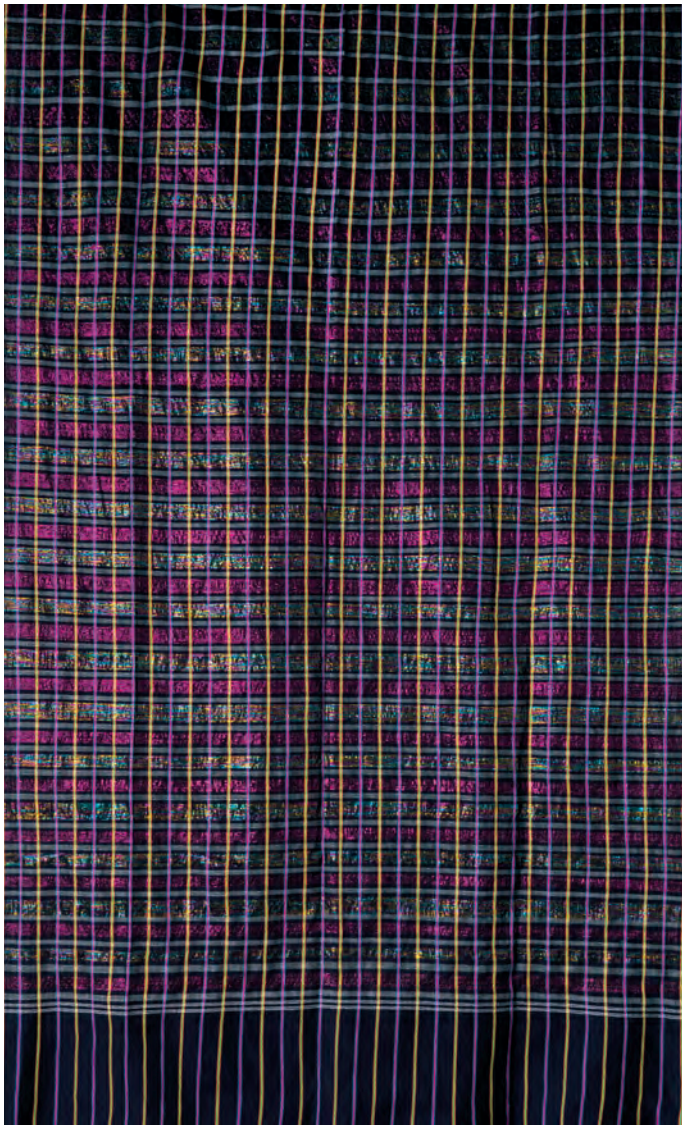

"ปีนี้เป็นปีแรกที่ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เพราะอยากหาประสบการณ์และเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ จากที่เราผลิตและขายผ้าขาวม้าอยู่ที่บ้านจังหวัดกาญจนบุรีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ พี่สาวกับดิฉันเป็นคนรุ่นใหม่ที่เข้ามาสืบทอดและจะต่อยอดต่อไป พอเห็นโครงการฯ จัดประกวด จึงขอร่วมส่งผลงานเข้าร่วมด้วย โดยงานที่เราส่งในครั้งนี้ ให้ชื่อว่า 100 COLORS OCBC Garden Rhapsody ได้รับแรงบันดาลใจจากการที่ดิฉันเคยไปเที่ยวและได้เข้าชมสวนพฤกษาขนาดใหญ่ในย่านมาริน่าเบย์ ประเทศสิงคโปร์ ที่เขาจัดให้มีแสงแวววาวจากการแสดงยามค่ำคืน มาเป็นแนวทางจุดประกายความคิดและสร้างสรรค์ลวดลายผ้า

"ดิฉันใช้ผ้าขาวม้าเป็นลายหมากรุกดั้งเดิมของผ้าขาวม้าร้อยสีจากชุมชนชาวบ้านหนองขาวเป็นพื้น แต่คิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมาใหม่ด้วยการผสมผสานกับการทอสอดด้วยดิ้นเงินดิ้นทองที่มีความเป็นเมทัลลิก มันเงาแวววาวลงไปในผืนผ้าทำให้สีของผ้าเป็นประกายระยิบระยับเป็นสีรุ้งจับตาเวลาโดนแสงไฟยามค่ำคืน ทำให้ผืนผ้าดูโดดเด่น

"ตอนดิฉันนำเสนอก็ได้รับความสนใจจากคณะกรรมการและผลการตัดสินออกมาว่า ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 สาขาออกแบบลายผ้า ประเภทบุคคลทั่วไป รู้สึกดีใจมาก คำติชมแนะนำต่าง ๆ ที่ได้รับ ก็ขอน้อมรับแล้วจะนำไปพัฒนาต่อยอดต่อไปค่ะ"

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบลายผ้า

หนึ่งราก 3 ก้าน

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: ประเทศไทย ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา

ศุภชัย สร้อยจิต

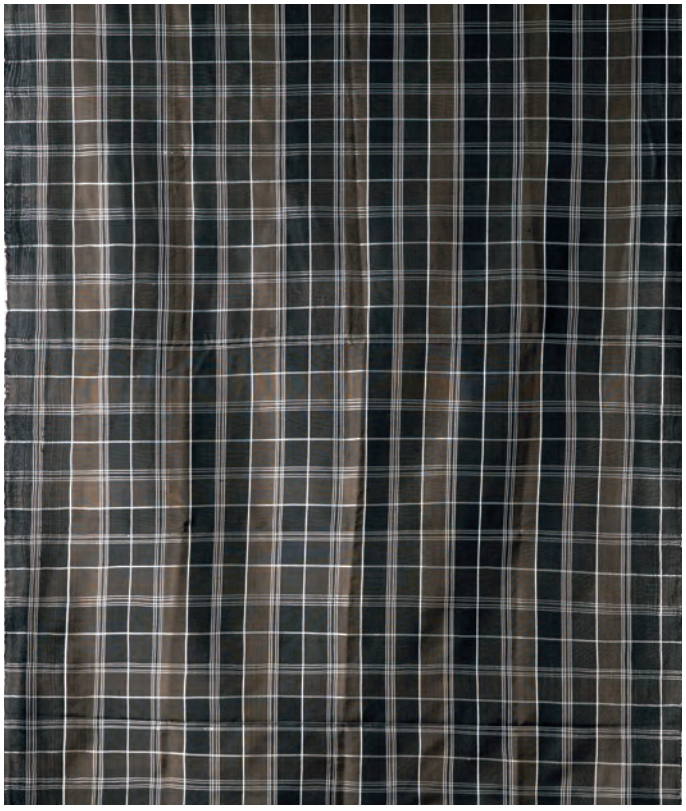

"ในการออกแบบผมเน้นเรื่องวัฒนธรรมการใช้สีมากกว่าทั้ง 3 ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นไทย ลาว กัมพูชา เขาใช้สีคำมานานจนเป็นวัฒนธรรมร่วม ผมจึงออกแบบโดยเน้นการให้สีคำ ด้วยสีคำเป็นสีพื้นฐานของคน สีคำ สีน้ำเงิน ได้จากธรรมชาติ กลุ่มวัฒนธรรมไทคำ ลาวคำ ลาวครั่ง พวกนี้นิยมใช้สีแดงเป็นสีประจำชนเผ่า สีคำเลยเป็นสีของกลุ่มชาติพันธุ์ในละแวกนี้ ทั้ง 3 ประเทศเมื่อก่อนเป็นแผ่นดินเดียวกัน พอถูกแบ่งแยกออก วัฒนธรรมดั้งเดิมในการใช้สีคำก็ยังมีอยู่ ทุกวันนี้กลุ่มที่ทอมะเกลือได้ดีที่สุดคือ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ พูดถึง 3 จังหวัดนี้ ถ้าบอกว่ามาจากเขมรก็ว่าได้ มาจากลาวก็ว่าได้ จึงกลายเป็นวัฒนธรรมร่วม

"ผมให้ช่างทอและย้อมที่อำเภออุทุมพรพิสัย บ้านโคกจาน จังหวัดศรีสะเกษ โดยผมคุยกับช่างว่าสีคำเรามี 3 เฉด คือ คำอ่อน คำกลาง คำเข้ม ก็ให้ชาวบ้านย้อมกับผลมะเกลือ เป็นความโชคดีของผมที่ผลมะเกลือออกพอดี มาย้อมกับไหม ไหม 1 กิโลกรัม กับมะเกลือหลายกิโลกรัม ไล่ทีละเฉด เทาอ่อนย้อม 2 ครั้ง เทากลาง 10 ครั้ง สีคำ 20 ครั้ง ถ้าต้องการให้คำกว่านี้ ก็ย้อมนานกว่านี้ แต่ระยะเวลาไม่ทัน ต้องใช้โคลนเป็นตัวช่วย เอาไปหมักโคลนอีกที ช่วงที่กำลังทำเป็นหน้าฝน ย้อมลำบาก เพราะมะเกลือต้องใช้แดดถึงจะคำ พอเป็นหน้าฝนจะทอไหมก็ทอยาก เส้นไหมเหนียวและหนืด ช่างเขาแก้ปัญหาด้วยวิธีการสุมไฟอยู่ข้างล่างกี่บ้าง ก็ยากตรงนั้น ผมทอทั้งหมด 3 ผืน ผืนแรกไม่ตรงกับสเก็ตช์ ผืน 2 ก็ได้อีกอย่างหนึ่ง จนถึงผืนที่ 3 ถึงจะได้ตามที่ต้องการ

"ผ้าขาวม้าอยู่คู่กับรากเหง้าวัฒนธรรมของเรามาอย่างยาวนาน อย่างผมเกิดอีสาน มาโตที่ฉะเชิงเทรา เวลาขึ้นไปเยี่ยมบ้านที่ร้อยเอ็ด ญาติพี่น้องเขาก็จะให้ผ้าขาวม้า หรือผ้าถุงเป็นที่ระลึก เวลาตกรถตกเรือ เขาก็จะให้ติดผ้าไหมไว้ในกระเป๋า จะได้เอาผ้าไปขาย จะได้มีเงินกลับบ้าน มันมีคุณค่าเพราะการปลูกฝังแบบนั้น พอยุคสมัยเปลี่ยน มีโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทยนี้ขึ้นมา ทำให้เห็นว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่ก็สามารถใช้ได้ ถ้าเรามีเทคนิคหรือวิธีการเข้าไป การดีไซน์ลายใหม่ ช่วยให้ผ้าขาวม้าต่ออายุไปอีกนาน"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบลายผ้า

สงคราม
ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

นครินทร์ บัวซ้อน
วรัทยา บัวซ้อน

นครินทร์: "ชุมชนของบ้านเราที่อำเภอพนมทวนทอผ้ากันอยู่แล้ว แต่ก่อนเขาทอส่งกันที่บ้านหนองขาวอย่างเดียว พอทอส่งไปเยอะ ๆ เราคิดว่าทำไมต้องทอส่งอย่างเดียว ทำไมเราไม่มีอัตลักษณ์เป็นของตัวเองบ้างเพื่อช่วยสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านเพิ่มขึ้น จึงเริ่มตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้นมาได้ราวปีเศษ ใช้ชื่อว่า ทอผ้าเล่นสี ซึ่งทอผ้าขาวม้าอยู่แล้ว พี่ชาย (วรัทยา) ก็นำผ้าจากชุมชนมาแปรรูปขาย ภายใต้ชื่อแบรนด์ว่า ยี่หวา ผมยอมรับตามตรงว่า นำมาจากชื่อเล่นของดาราคนหนึ่ง (ยิ้ม) ตอนที่ได้ยินชื่อนี้ครั้งแรกก็สะดุดหู เป็นชื่อที่เรียกและฟังง่าย ๆ ใครที่ได้ยินก็น่าจะจำชื่อแบรนด์เราได้

"เรารู้ข่าวการประกวดของโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ก็สนใจจึงส่งผลงานมาร่วมด้วย ตั้งชื่องานชิ้นนี้ว่า สงคราม ชื่อภาษาอังกฤษว่า WAR TO KAN เพราะบ้านเราอยู่จังหวัดกาญจนบุรี แล้วสิ่งที่โดดเด่นของจังหวัดเราคือสะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เราตระหนักถึงจุดเด่นตรงนี้ จึงนำลายสะพานมาใส่ในผืนผ้าเลย ใครเห็นแล้วก็รู้ทันทีว่าเป็นจังหวัดกาญจนบุรี โดยเราใช้วิธีปักสะดึงด้วยเครื่องปัก"

วรัทยา: "สิ่งที่เราทำเป็นอันดับแรกในการทำงานชิ้นนี้ คือ เรื่องของเส้นยืน สีพื้น เราช่วยกันเลือกและออกแบบลวดลายให้ไม่เหมือนใคร เราช่วยกันทำทุกอย่าง สีก็เลือกทำขึ้นมาใหม่ โดยแต่ละสีก็ใช้เป็นสื่อแทนความหมาย เช่น สีม่วง คือ ความชอกช้ำจากการพลัดพราก สีเขียว คือ ทหาร สงครามก็ต้องมีทหาร สีเหลือง คือ ทอง หรือหมายถึงโลก สีแดง คือ เลือดที่หลั่งลงระหว่างการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว สีโอลด์โรส คือ หัวใจ สีเหมือนเลือด แต่ออกเป็นสีชมพูหน่อย ส่วนตัวสะพานข้ามแม่น้ำแควมีความเกี่ยวข้องเพราะเป็นบ้านเกิด ความจริงบ้านเราอยู่อำเภอพนมทวน สะพานอยู่อำเภอเมือง แต่บ้านเราอยู่ห่างจากสะพานไม่มาก ผลงานของเราเข้ามาถึงรอบนี้ก็ดีใจแล้ว คำแนะนำของคณะกรรมการถือเป็นประโยชน์และประสบการณ์ที่เราจะนำไปพัฒนาต่อไปครับ"

รางวัลชมเชย

ประเภทบุคคลทั่วไป

สาขาออกแบบลายผ้า

ผ้าขาวม้าอาเซียน ถิ่นมลายู

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: เรือกอและ

สุรศักดิ์ เวียงวิเศษ

"แรงบันดาลใจมาจากสีของเรือกอและ เขามีความหลากสีลวดลายโดดเด่น มีศิลปะในตัว ทำให้นึกถึงเทคนิคการมัดย้อมที่ให้สีหลาย ๆ สีผสมผสานกัน ซึ่งวิถีชีวิตของคนทางโซนภาคใต้ของไทย ในสามจังหวัดชายแดน รวมไปถึงมาเลเซีย และอินโดนีเซีย เวลาเขาทำประมงก็ใช้เรือกอและ ผมจึงเกิดไอเดียนำเรื่องราวตรงนี้มาใส่ในผ้าขาวม้า อาจจะไม่ได้ใส่ในเรื่องของลวดลาย แต่ใส่ในเรื่องของสี แต่ลวดลายก็เพิ่มไปด้วยการมัดย้อมผ้า อาจจะไม่เยอะเหมือนเรือกอและจริง ๆ แต่ก็มีความใกล้เคียง

"ส่วนที่ยาก คือ ตอนย้อมต้องไล่สี เพราะผ้าขาวม้าผมสีเยอะ ต้องพยายามให้สีที่ย้อมออกมาชัดเจนกว่าลายผ้าขาวม้า ต้องไล่เป็นลำดับ และเรื่องการเรียงสี เพราะการเดินเส้นตรงเป็นการเรียง แต่พอเส้นนอน สีนี้ความยาวเท่านี้ ก็เปลี่ยนสี ต้องสลับ เวลาทอจะตาลาย ต้องแบ่งวรรคแบ่งช่วงสีให้ถูกด้วย ส่วนสถานที่ทอ เป็นของวิสาหกิจชุมชนที่บ้านทอ (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคอตตอนคีไซน์ จังหวัดปทุมธานี) ตอนออกแบบมา ก็ทำเป็นผลิตภัณฑ์ให้ครอบครัวไปด้วยเลยครับ"

รางวัลชมเชย
ประเภทบุคคลทั่วไป
สาขาออกแบบลายผ้า

THAI WAY OF THE FUTURE

ที่มาแห่งแรงบันดาลใจ: วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

อธิวัฒน์ พูลพาณิชย์

"ผลงานการออกแบบลายผ้า ประเภทบุคคลทั่วไปของผมชิ้นนี้ เป็นไทยเวย์ ไม่ใช่ว่าผมเป็นมุสลิมแล้วจะไม่ทำงานที่เป็นไทยอื่น ๆ ชิ้นนี้เป็นไทยพุทธเลยครับ จึงให้ชื่อผลงานว่า Thai Way of the Future โดยแรงบันดาลใจมาจากวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร เพราะช่วงหนึ่งที่ผ่านมามีการบูรณะ หลังจากนั้นการท่องเที่ยวฯ ก็ส่งเสริมให้คนมาท่องเที่ยวมากขึ้น เขาใช้กระจกลายดอกพิกุล และการสลัก หรือการตีกระจกเป็นลายแล้วนำไปแปะใหม่ ผมจึงมองว่า แสงที่ตกไปที่กระจกนั้นมีความเงางาม แล้วผมยังมองเป็นเรื่องเชิงสัญลักษณ์ ในเรื่องของจิตวิญญาณและศาสนาควบคู่กัน ผมจึงดึงสัญลักษณ์มาออกแบบ คือ ดอกพิกุลกับดอกไม้อีกชนิดหนึ่งที่อยู่ในวัด นำมาผสมผสานแล้วจัดวางใหม่

"ส่วนดอกต้าง เป็นลายของชาวไทคำ จังหวัดเลย ที่ผมไปลงพื้นที่มา และได้คุยกับชาวบ้านจึงทราบว่า มีความใกล้เคียงกันในเรื่องของเชิงสัญลักษณ์ ความศรัทธาจิตวิญญาณ เพราะชาวบ้านเชื่อว่าดอกไม้ชนิดนี้มีกลิ่นหอม นำมาใช้ประดับบ้านเวลามีงานบุญแล้วจะหอมทั่วบ้าน ผมจึงหยิบยกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงานด้วย โดยนำมาเก็บไว้ตอนต้นกับปลาย ถ้าสังเกตการทอ ผมใช้วิธีการมัดย้อมฝ้ายก่อน โดยมีสีฟ้าไล่เฉดสีไป

"งานชิ้นนี้เป็นงานทอเสร็จแล้วมาพิมพ์ มีเอกลักษณ์ คือ การทอความจริงควรเป็นตาราง แต่ผมทำเป็นริ้วแนวเคียวแทน เพื่อผมจะได้ออกแบบสร้างลวดลายเอง และผมใช้ดิ้นเงินดิ้นทองผสมเข้าไปด้วย เพื่อสร้างความหรูหราโดยทอที่ชุมชนบ้านครัว ตรงราชเทวี กรุงเทพฯ เดิมชาวบ้านที่นี่ทอผ้าขาวม้า แต่ตอนนี้เขาทอแต่ผ้าไหมเพื่อส่งร้านจิมทอมป์สัน ผมจึงอยากพัฒนางานชิ้นนี้ แล้วไปต่อยอดให้เขาอนุรักษ์การทอผ้าขาวม้าต่อไป

"งานนี้ผมคิดขึ้นใหม่หมด โดยออกแบบในคอมพิวเตอร์ก่อน แล้วต่อยอดเป็นงานผลิตภัณฑ์เป็นม่านกั้น คณะกรรมการชอบ บอกว่าผมกล้าคิดกล้าทำ เอาไปพัฒนาต่อไปได้ แต่หักคะแนนที่ผ้ามันรุ่ย เขามองว่า ยังใช้จริงไม่ได้ผลถ้าซักก็จะรุ่ยไปเรื่อย ๆ จึงแนะนำว่า ถ้านำลายนี้ไปปั๊มนูนแทนก็ได้ โดยไม่ต้องใช้ผ้าอัดกาวด้านหลัง งานชิ้นนี้จึงได้รางวัลชมเชย ซึ่งคำแนะนำต่าง ๆ ผมจะนำไปพัฒนาต่อไปครับ"

PART 04

PAKAOMA

3 ปีแห่งการสร้างแรงบันดาลใจ

ภาพรวม 3 ปี
แห่งการสร้างแรงบันดาลใจ
โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่น
หัตถศิลป์ไทย

การพัฒนาก้าวต่อก้าวอย่างไม่หยุดยั้งของชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าต่าง ๆ ทั่วประเทศ และการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผ้าขาวม้าทอมือ คือภาพสะท้อนแห่ง **"แรงบันดาลใจ"** จากโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ที่ก้าวสู่ปีที่ 3 อย่างมั่นคงแข็งแรงไปพร้อม ๆ กับชุมชน โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละปี และกิจกรรมต่อเนื่องที่ได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี อาทิ **การจัดประกวดภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่านอินสตาแกรม** (Instagram) ซึ่งโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ร่วมกับสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ผ้าขาวม้าในชีวิตประจำวัน และในประเพณีต่าง ๆ ของไทย รวมถึงมีการประยุกต์ผ้าขาวม้ามาปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการของคนรุ่นใหม่

ใน พ.ศ. 2562 โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผ้าขาวม้าในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ **มาลัยกรผ้าขาวม้า** เป็นพวงมาลัยกลมสำหรับคล้องแขนประดิษฐ์ขึ้นจากการจีบม้วนผ้าขาวม้าเพื่อมอบให้แก่ผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์ **บูเกต์ผ้าขาวม้า** ที่ต่อยอดจากการทำมาลัยกรผ้าขาวม้า ด้วยการนำผ้าขาวม้าพับ พัน ผูก เป็นช่อดอกไม้ผ้าขาวม้า และ **ผ้าขาวม้าขนแกะ** นวัตกรรมใหม่ที่ชุมชนร้อยรักษ์บ้านฮ่องแฮ่ จ.ร้อยเอ็ดได้นำเส้นใยขนแกะไปผสมผสานกับการทอผ้าขาวม้า

ความร่วมมือกับ **โครงการ Education Institute Support Activity (EISA)** ในการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยในเครือข่ายเพื่อพัฒนารูปแบบผ้าขาวม้าให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ เช่น กระเป๋าไฉไล จากผ้าขาวม้าของชุมชนบ้านสวนปอ จ.ร้อยเอ็ด ซึ่งได้รับการพัฒนาจากคณาจารย์สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในการผลักดันเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนผู้ผลิต และภาคเอกชน เช่น ตลาดหลักทรัพย์, ดิโอลด์สยาม, กลุ่มเซ็นทรัล, กลุ่มบริษัทอาคเนย์ ที่ได้สนับสนุนพื้นที่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และกิจกรรมของโครงการฯ ตลอดปี 2562 ดังปรากฏในภาพกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้ชุมชนได้นำไปต่อยอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้

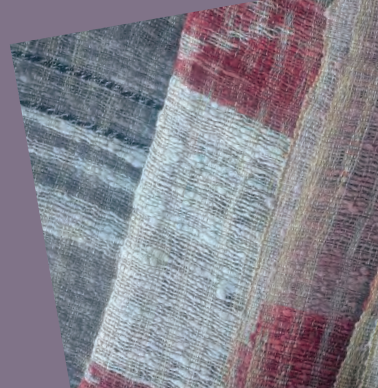

ช่อบูเกต์ผ้าขาวม้า

กระเป๋าผ้าขาวม้าไฉไล

มาลัยกรผ้าขาวม้า

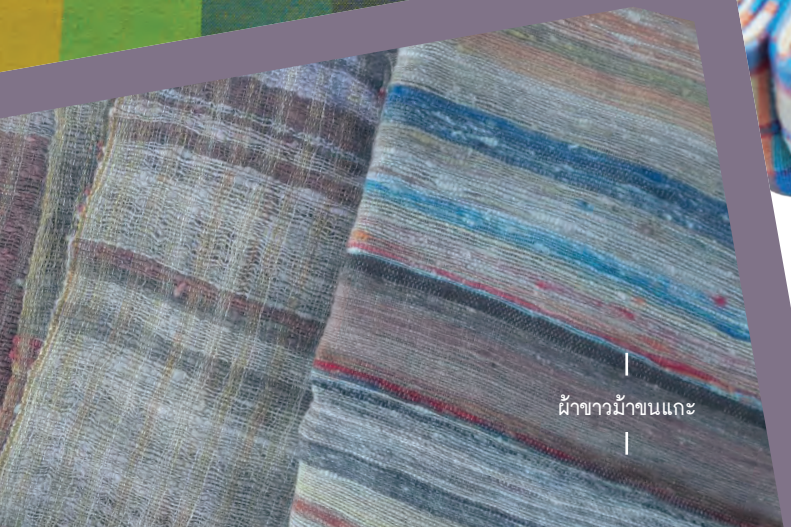

ผ้าขาวม้าขนแกะ

ภาพรวมการดำเนินโครงการ

"ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย"

2559

12 - 20 ส.ค.
วันเปิดโครงการ
ผ้าขาวม้าท้องถิ่น
หัตถศิลป์ไทย
@อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์
เมืองทองธานี

29 ต.ค. - 6 พ.ย.
นำชุมชนผู้ผลิตไปร่วมออกร้าน
ในงานบ้านและสวนแฟร์
@อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์
เมืองทองธานี

13 ส.ค. - 19 ก.ย.
รับสมัครชุมชนส่งชิ้นงาน
ผ้าขาวม้าเข้าร่วมโครงการ

6 - 7 ธ.ค.
การคัดเลือกผ้าขาวม้า
จากชุมชนผู้ผลิต
จำนวน 502 ชุมชน

2560

11 ก.พ.
ถ่ายแฟชั่นผ้าขาวม้า
ชุด Play จาก Lalalove
ลงนิตยสารแพรว
ฉบับวันที่ 25 มี.ค. 2560

20 ก.พ. - 15 พ.ค.
รับสมัครการประกวดชิ้นงานผ้าขาวม้า
4 ประเภท
- ผ้าขาวม้าอัตลักษณ์ชุมชน
- ผ้าขาวม้าจากวัตถุดิบธรรมชาติ
- ผ้าขาวม้าความคิดสร้างสรรค์
- ผ้าขาวม้าแปรรูป

15 มี.ค. - 30 เม.ย.
การประกวดภาพถ่าย Instagram
ผ้าขาวม้า 3 หมวด
- ผ้าขาวม้าทั่วไทย
- ผ้าขาวม้ารังสรรค์
- ผ้าขาวม้าขบขัน

13 - 15 ก.พ.
งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการชุมชนผู้ผลิต

21 ก.พ. - 28 มี.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตไปร่วมออกร้าน ในงาน
OTOP to the Town มหัศจรรย์ภูมิปัญญาไทย
10 จังหวัด ใจกลางเมือง

2561

21 มี.ค.
งานแถลงข่าวเปิดโครงการ
ผ้าขาวม้าท้องถิ่น
หัตถศิลป์ไทย 2561
@C asean รัชดาภิเษก
กรุงเทพฯ

21 มี.ค.
เปิดรับสมัครผลงานการประกวด
ออกแบบสินค้าผ้าขาวม้าในหัวข้อ
"นวอัตลักษณ์"

22 - 23 มี.ค.
งานตลาดผ้าขาวม้า
Pakaoma @The Street
ทอมือ = ทอใจ = ช่วยชุมชน
@เดอะสตรีท รัชดา

13 - 15 เม.ย.
งาน "Water Festival
2018 เทศกาลวิถีน้ำ...วิถีไทย
ครั้งที่ 4" ชุมชนผ้าขาวม้า
จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า
@เอเชียทีค

19 - 23 เม.ย.
จัดแสดงโชว์ผ้าขาวม้าชุมชน ชุดแฟชั่นแบรนด์ Lalalove
และชุดออกแบบประกวด Young Designer ในงาน
STYLE APRIL 2018 จัดโดยกรมส่งเสริมการค้า
ระหว่างประเทศ (DITP) กระทรวงพาณิชย์

4 พ.ค.
พิธีลงนามบันทึกข้อตกลง
ความร่วมมือสนับสนุนการ
ดำเนินงานโครงการผ้าขาวม้า
ท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

9 - 18 พ.ค.
งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
"โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่น
หัตถศิลป์ไทย ระดับภูมิภาค"
ทั้ง 5 พื้นที่

29 - 31 มี.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตไปร่วมออกร้านในงานอาคเนย์ GreenMart

20 - 25 มี.ค.
งาน Amazon Fashion Week Tokyo 2017

4 เม.ย.
ประชาสัมพันธ์งานสงกรานต์ โดยกระทรวงวัฒนธรรม @ทำเนียบรัฐบาล

10 เม.ย. - 15 พ.ค.
การประกวดออกแบบชุดราตรีผ้าขาวม้า โครงการผ้าขาวม้า Young Designer เพื่อลงนิตยสารสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 1 ส.ค. 2560

13 - 16 เม.ย.
งาน "Water Festival 2017 เทศกาลวิถีน้ำ...วิถีไทย ครั้งที่ 3" งานสงกรานต์เมษา ผ้าขาวม้ายกสยาม @สยามสแควร์

1 - 2 มิ.ย.
ตัดสินการประกวดชิ้นงานผ้าขาวม้า 4 ประเภท จำนวน 248 ชุมชน

17 มิ.ย.
รายการชื่นใจไทยแลนด์ กลุ่มทอผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านสะง้อ จ.บึงกาฬ

25 - 27 มิ.ย.
งานผ้าขาวม้า ผ้าสารพัน @เซ็นทรัลเวิลด์

22 - 30 ก.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตไปร่วมออกร้านในงานบ้านและสวนแฟร์ Midyear 2017 @ไบเทค บางนา

19 ส.ค.
มอบรางวัลแก่ชุมชนที่ได้รับรางวัลจากประกวดชิ้นงาน ในงาน The Charm of Pakaoma @อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

11 - 19 ส.ค.
- แสดงผลงานผู้ผ่านการคัดเลือกการประกวดนวอัตลักษณ์
- ตัดสินและมอบรางวัลการประกวด "นวอัตลักษณ์"
- นำชุมชนในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย มาออกบูธในงานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี @อิมแพ็ค เมืองทองธานี

25 - 29 ก.ย.
การทัศนศึกษาดูงานแฟชั่นโชว์ ณ ประเทศญี่ปุ่น

1 ก.ย. - 31 ต.ค.
นิทรรศการโชว์ผลงานการประกวดของ Young Designer โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย @CW Tower

1 ต.ค. - 15 พ.ย.
ประชาสัมพันธ์และร่วมส่งภาพถ่าย Instagram ผ้าขาวม้า เข้าประกวดในหัวข้อ "ผ้าขาวม้าทอใจ"

17 - 21 ต.ค.
STYLE จัดแสดงผลงานการประกวดในหัวข้อ "นวอัตลักษณ์" 3 สาขา ได้แก่ ออกแบบแฟชั่น ออกแบบเคหะสิ่งทอ และออกแบบลายผ้า @ไบเทค บางนา

1 - 10 ธ.ค.
- งานผ้าขาวม้าทอใจ ฉลองครบรอบ 2 ปี โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย @ลาน Central Court เซ็นทรัลเวิลด์
- เปิดตัวหนังสือ Lookbook

ภาพรวมการดำเนินโครงการ
"ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย"

28 - 29 ม.ค.
ร่วมมือกับโครงการ EISA นำคณาจารย์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ลงพื้นที่ชุมชนเปือยหัวคง และบ้านภูไท จ.อำนาจเจริญ เพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า

1 เม.ย. - 19 ก.ค.
รับสมัครการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในหัวข้ออัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน 4 สาขา
1. ออกแบบเสื้อผ้า
2. ออกแบบเคหะสิ่งทอ
3. ออกแบบลายผ้าขาวม้า
4. ออกแบบเครื่องใช้และเครื่องประดับ

13 - 15 เม.ย.
งาน "Water Festival 2019 เทศกาลวิถีน้ำ...วิถีไทย ครั้งที่ 5" มีการจำหน่ายสินค้าแปรรูปจากผ้าขาวม้า @เอเชียทีค เดอะ ริเวอร์ฟร้อนท์

2562

15 ก.พ.
เปิดตัวหนังสือผ้าขาวม้าทอใจ สืบสานเส้นใยแห่งการแบ่งปัน ปี 2562

8 - 17 มี.ค.
นำชุมชนผู้ผลิต ไปร่วมออกบูธงาน "ย้อนวันวาน ตลาดมิ่งเมือง" @คิโอลค์สยาม

11 - 16 เม.ย.
ร่วมมือกับ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ และโครงการ EISA สนับสนุนแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้า ในชุด "ม่วนซื่นคื่นข้าวเหนียว โฮแซวเลาะเลี้ยวแดนอีสาน" ในงานสงกรานต์ ย้อนยุควิถีนนท์ @CentralPlaza WestGate

14 พ.ค.
ร่วมมือกับ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ และโครงการ EISA สนับสนุนแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้า ในธีม "NINE OF WANDS" @เดอะสตรีท รัชดา

1 - 2 ส.ค.
ลงพื้นที่ร่วมกับโครงการ EISA และคณาจารย์จาก ม.กรุงเทพ ณ บ้านฮ่องแฮ่ และบ้านสวนปอ อ.ปทุมรัตต์ จ.ร้อยเอ็ด

10 - 18 ส.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้า ไปร่วมออกบูธงาน ศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกลด้วยพระบารมี @อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

25 - 29 ก.ย.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ งานผ้าขาวม้าสายอาร์ต (PAKAOMA ART STREET) @สามย่านมิตรทาวน์
- กิจกรรมเวิร์กชอป ผ้าขาวม้า DIY
- นิทรรศการชิ้นงานการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า
- นิทรรศการภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram

2562

2 ส.ค.
ประกาศผลการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า รอบคัดเลือกในแต่ละสาขา

2 ก.ย.
ประกาศผลรายชื่อผู้ชนะการประกวดภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram

6 - 8 ก.ย.
นักศึกษา ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ ลงพื้นที่ชุมชนน้ำมอญแจ้ซ้อน จ.ลำปาง เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต และพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือ

28 ก.ย.
พิธีมอบรางวัลการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า การประกวดภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram และแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้าในงานผ้าขาวม้าสายอาร์ต (PAKAOMA ART STREET) @สามย่านมิตรทาวน์

22 - 26 พ.ค.
นำชุมชนผู้ผลิต
ไปร่วมออกบูธงาน
ผ้าขาวม้าอาเซียน
@ลานอีเดน เซ็นทรัลเวิลด์

1 มิ.ย. - 15 ส.ค.
ประชาสัมพันธ์การประกวด
ภาพถ่ายผ้าขาวม้า ผ่าน
Instagram ภายใต้หัวข้อ
"วิถีเมืองแห่งอาเซียน และ
ศิลปวัฒนธรรมแห่งอาเซียน"

15 - 23 มิ.ย.
ร่วมออกบูธประชาสัมพันธ์โครงการ
ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย
ประจำปี 2562 งาน OTOP
Midyear 2019 @ อิมแพ็ค
ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

30 ก.ค.
ศิลปินแกรมมีเชิญชวนมอบ
มาลัยกรผ้าขาวม้า เป็นของขวัญ
แทนความรักเนื่องในวันแม่แห่งชาติ

1 มิ.ย.
จัดเวิร์กชอปการประดิษฐ์มาลัยกรผ้าขาวม้า และบูเกต์ผ้าขาวม้า
ให้แก่ผู้เข้าประกวดนางสาวถิ่นไทยงาม ประจำปี 2562
@ESC Studio (คฤหาสน์ลลียา)

28 - 30 มิ.ย.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ
งาน SET Social Impact Fair 2019
ผ้าเปลี่ยนโลก @MBK Center

12 - 23 ต.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ
งานเฉลิมกรุงเฉลิมพระเกียรติ
@คิโอลค์สยาม

4 - 11 พ.ย.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ
งาน MITRTOWN CRAFT SCENE
@สามย่านมิตรทาวน์

15 - 23 ธ.ค.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ
งาน OTOP City 2019
@อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

28 ต.ค. - 1 พ.ย.
ทัศนศึกษาดูงานของผู้ชนะเลิศการ
ประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า
ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

8 - 11 พ.ย.
นำชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าไปร่วมออกบูธ
งาน 1 ศก แห่ง 7 สุข ที่เมืองสุขสยาม
@ICONSIAM

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

เปิดตัวหนังสือผ้าขาวม้าทอใจ สืบสานเส้นใยแห่งการแบ่งปัน ปี 2562 บอกเล่าเรื่องราวถึงผลงานสร้างสรรค์ของนักออกแบบรุ่นใหม่ ทายาทผ้าขาวม้าไทย และพลังของชุมชน ในโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

วันที่ 1 เมษายน - 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

ประชาสัมพันธ์และเปิดรับสมัครผลงานประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในหัวข้อ "อัตลักษณ์แห่งคุณค่า ผ้าขาวม้าอาเซียน หรือ ASEAN METROPOLIS" ทั้ง 4 สาขา 1. สาขาออกแบบเสื้อผ้า 2. สาขาออกแบบเคหะสิ่งทอ 3. สาขาออกแบบลายผ้าขาวม้า 4. สาขาออกแบบเครื่องใช้เครื่องประดับ ผ่านทางไปรษณีย์ (นับจากวันที่ประทับตราไปรษณีย์)

2562

วันที่ 28 - 29 มกราคม พ.ศ. 2562

ประสานความร่วมมือระหว่างโครงการผ้าขาวม้าฯ และโครงการ EISA นำคณาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ลงพื้นที่ชุมชนเปือยหัวคงและบ้านภูไท จ.อำนาจเจริญ เพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า

วันที่ 8 - 17 มีนาคม พ.ศ. 2562

งาน "ย้อนวันวาน ตลาดมิ่งเมือง" รำลึกถึงอดีตเรื่องราวอันทรงคุณค่าที่มีมาอย่างยาวนาน ส่งต่อความภูมิใจของคนไทยจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าจำนวน 14 ชุมชน ณ คิโอลค์สยาม

วันที่ 13 - 15 เมษายน พ.ศ. 2562

งาน "Water Festival 2019 เทศกาลวิถีน้ำ...วิถีไทย ครั้งที่ 5" ภายใต้คอนเซ็ปต์ "อยู่เย็น เป็นสุข" โดยได้นำสินค้าแปรรูปจากผ้าขาวม้าทอมือมาจำหน่าย และประชาสัมพันธ์การประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ในหัวข้อ "อัตลักษณ์แห่งคุณค่าผ้าขาวม้าอาเซียน หรือ ASEAN METROPOLIS" ณ เอเชียทีค เดอะ ริเวอร์ฟร้อนท์

วันที่ 11 - 16 เมษายน พ.ศ. 2562

สนับสนุนแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้า ผลงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในชุด "ม่วนซื่นคื่นข้าวเหนียว โฮแซวเลาะเลี้ยวแคนอีสาน" ในงานสงกรานต์ ย้อนยุควิถีนนท์ จากความร่วมมือของโครงการผ้าขาวม้าฯ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และโครงการ EISA ณ CentralPlaza WestGate

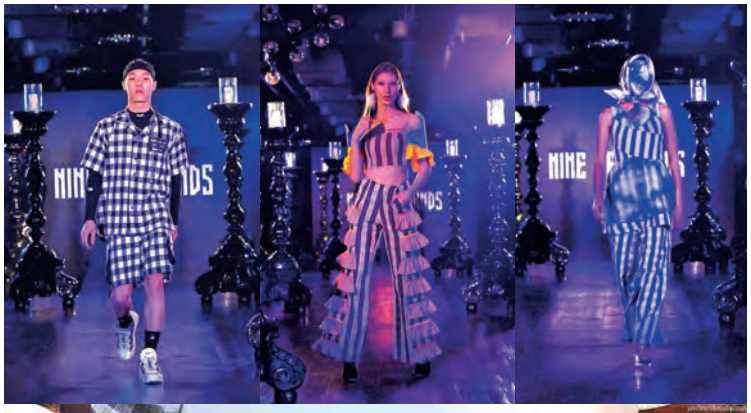

วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2562
สนับสนุนแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้า ผลงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในธีม "NINE OF WANDS" จากความร่วมมือของโครงการผ้าขาวม้าฯ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และโครงการ EISA ณ เดอะสตรีท รัชดา

2562

วันที่ 22 - 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2562
งานผ้าขาวม้าอาเซียน ประชาสัมพันธ์การประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าที่เปิดรับสมัครทั้งรุ่นนักเรียนนักศึกษาและรุ่นบุคคลทั่วไป รวมทั้งมีสินค้าผ้าขาวม้าทอมือจากชุมชนผู้ผลิตมาให้เลือกสรรจำนวน 10 ชุมชน ณ ลานอีเคน เซ็นทรัลเวิลด์

วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562

กิจกรรมเวิร์กชอปให้แก่ผู้เข้าประกวดนางสาวถิ่นไทยงาม โดยโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด ร่วมจัดเวิร์กชอปการประดิษฐ์มาลัยกรผ้าขาวม้า และบูเกต์ผ้าขาวม้าให้แก่ผู้เข้าประกวดนางสาวถิ่นไทยงามประจำปี 2562 จำนวน 40 คน ณ ESC Studio (คฤหาสน์ลลียา)

วันที่ 1 มิถุนายน - 15 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ประชาสัมพันธ์และร่วมส่งภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram ภายใต้หัวข้อ "วิถีเมืองแห่งอาเซียน และศิลปวัฒนธรรมแห่งอาเซียน"

วันที่ 15 - 23 มิถุนายน พ.ศ. 2562

งาน OTOP Midyear 2019 จัดภายใต้ธีมงาน "OTOP Signature รักษาเอกลักษณ์ สร้างสรรค์นวัตกรรม" โดยมีบูธจำหน่ายสินค้าที่แปรรูปจากผ้าขาวม้าทอมือ และมีโซนคลินิกที่ให้ความรู้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องผ้าทอ รวมทั้งเส้นใยที่ใช้ในการทอผ้าขาวม้าจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ณ อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

วันที่ 28 - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2562

งาน SET Social Impact Fair 2019 ผ้าเปลี่ยนโลก นำเสนอผลงานหัตถกรรมชุมชนและกลุ่มผู้ที่ทำงานด้านศิลปะผ้าทอผ้าขาวม้าอันได้รับแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาจัดแสดง โดยมีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าและมีเวิร์กชอปสอนการทำมาลัยกรผ้าขาวม้าแก่ผู้ที่มาเดินเที่ยวงาน ณ MBK Center

2562

วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) สนับสนุนศิลปินในการประชาสัมพันธ์มาลัยกรผ้าขาวม้าโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เป็นของขวัญแทนความรักเนื่องในวันแม่แห่งชาติ

วันที่ 1 - 2 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ลงพื้นที่ร่วมกับโครงการ EISA และคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยอาจารย์ให้ความรู้ในเรื่องรูปแบบการตัดเย็บแปรรูปสินค้า รวมทั้งเลือกผ้าขาวม้าเพื่อให้นักศึกษาใช้ในการขึ้นสินค้าต้นแบบ ณ บ้านฮ่องแฮ่ และบ้านสวนปอ อ.ปทุมรัตต์ จ.ร้อยเอ็ด

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ประกาศผลการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า รอบคัดเลือกในแต่ละสาขา ผ่านทาง Facebook และ Instagram: PakaomaThailand

วันที่ 10 - 18 สิงหาคม พ.ศ. 2562

งานศิลปาชีพประทีปไทย OTOP ก้าวไกล ด้วยพระบารมี ภายในงานตื่นตาตื่นใจกับผลิตภัณฑ์จากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ช้อป ชิม ชม สินค้า OTOP โดยได้มีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าจำนวน 11 ชุมชน ณ อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

2562

วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2562

ประกาศผลรายชื่อผู้ชนะการประกวดภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram ในช่องทาง Facebook และ Instagram: PakaomaThailand

วันที่ 6 - 8 กันยายน พ.ศ. 2562

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ลงพื้นที่ชุมชนน้ำมอญแจ้ซ้อน จ.ลำปาง เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือ

วันที่ 25 - 29 กันยายน พ.ศ. 2562

งานผ้าขาวม้าสายอาร์ต (PAKAOMA ART STREET) ชม ช้อป สินค้าผ้าขาวม้าทอมือ โดยมีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าจำนวน 16 ชุมชน มีกิจกรรมเวิร์กชอปผ้าขาวม้า DIY ชมนิทรรศการชิ้นงานการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าและนิทรรศการภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram ณ สามย่านมิตรทาวน์

วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2562

ประกาศผลการตัดสินและมอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า รอบชิงชนะเลิศ และผู้ชนะการประกวดภาพถ่ายผ้าขาวม้าผ่าน Instagram ในงานผ้าขาวม้าสายอาร์ต (PAKAOMA ART STREET) รวมทั้งยังมีการเดินแบบตระการตากับแฟชั่นโชว์ชุดผ้าขาวม้าสุดเก๋จากฝีมือของ Young Designer ณ สามย่านมิตรทาวน์

วันที่ 12 - 23 ตุลาคม พ.ศ. 2562

งานเฉลิมกรุงเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ผู้พระราชทาน "ศาลาเฉลิมกรุง" พร้อมเลือกสรรสินค้าไทยคุณภาพดี โดยได้มีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าจำนวน 16 ชุมชน ณ ดิโอลด์สยาม

2562

วันที่ 28 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

กิจกรรมทัศนศึกษาดูงานของผู้ชนะเลิศการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

งานทัศนศึกษา ณ กรุงไทเป
สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
ของผู้ชนะการประกวดออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า ปี 2562

วันที่ 4 - 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

งาน MITRTOWN CRAFT SCENE เทศกาลงานคราฟต์จากชุมชนสู่คนรักงานคราฟต์ โดยได้มีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้า ณ สามย่านมิตรทาวน์

วันที่ 8 - 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

งาน 1 ศก แห่ง 7 สุข ที่เมืองสุขสยาม งานเฉลิมฉลองครบขวบปี สุดยิ่งใหญ่ เปิดประสบการณ์สารพัดสุข สนุกแบบไทย โดยได้มีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้า ณ ไอคอนสยาม

วันที่ 15 - 23 ธันวาคม พ.ศ. 2562

งาน OTOP City 2019 กระตุ้นเศรษฐกิจไทยชวนคนไทยส่งความสุขปีใหม่ด้วยกระเช้าของขวัญจากสินค้าชุมชน ภายใต้แนวคิด "เทศกาลของขวัญปีใหม่ ของฝากถูกใจ ผลิตภัณฑ์ทั่วไทยรวมไว้ใน OTOP City 2019" โดยได้มีชุมชนผู้ผลิตผ้าขาวม้าทอมือมาออกร้านจำหน่ายสินค้าจำนวน 10 ชุมชน ณ อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

ภาคผนวก

ที่มาของโครงการ “ผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย”

ผ้าขาวม้าเป็นผ้าท้องถิ่นของไทยที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ที่คนไทยใช้ในชีวิตประจำวันมาช้านาน ชุมชนหลายร้อยแห่งทั่วประเทศต่างยึดถือการทอผ้าขาวม้าเป็นอาชีพเสริมหลังการทำเกษตรกรรม ด้วยเหตุนี้คณะทำงานโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) จึงมีความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาและผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าขาวม้าทอมือจากชุมชนทั่วประเทศ เพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย เป็นหนึ่งในโครงการของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

การทำงานของโครงการนี้มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่าน 4 มิติ คือ

- การสร้างความตระหนักรู้และความสนใจในผ้าขาวม้าทอมือในกลุ่มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ
- การสร้างนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสินค้าจากผ้าขาวม้าทอมือเพื่อเพิ่มความหลากหลายในการใช้งาน
- การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างชุมชนกับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อาทิ การใช้สีธรรมชาติ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์
- การผลักดันให้เกิดการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชนทั้งในด้านลิขสิทธิ์ลายผ้า เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร

ภาพรวม
ผลการดำเนินงาน
ประชารัฐฯ

ก้าวแรกแห่งการพัฒนา
เศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

ภายหลังจากการที่รัฐบาลได้ประกาศใช้โครงการ "สานพลังประชารัฐ" เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) โดยมีพลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และมีนายฐาปน สิริวัฒนภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน ได้เริ่มต้นภารกิจการทำงานในทันที โดยมีเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีความสุข

คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐดำเนินงานในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่านกลไกประชารัฐตามนโยบายรัฐบาล โดยเป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคประชาชน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้าทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง เพราะการแก้ปัญหาทุกอย่างต้องเริ่มจากต้นทางหรือต้นเหตุแห่งปัญหาก่อน

ทั้งนี้คณะทำงานได้น้อมนำแนวทางการพัฒนามาจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ตามกระแสพระราชดำรัสในเรื่องยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา คือ "เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา" โดยเป็นการเข้าใจและเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ว่ามีความต้องการหรือยังขาดในเรื่องใด เพื่อจะนำมาสู่แนวทางกระบวนการแก้ไขปัญหา ก่อนนำไปสู่ปลายทางคือ การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนมีความสุข มีรายได้ที่เพียงพอในการเลี้ยงตนเอง สามารถที่จะเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

แนวคิดเพื่อรากฐานที่แข็งแรงและยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐมีอะไรบ้าง

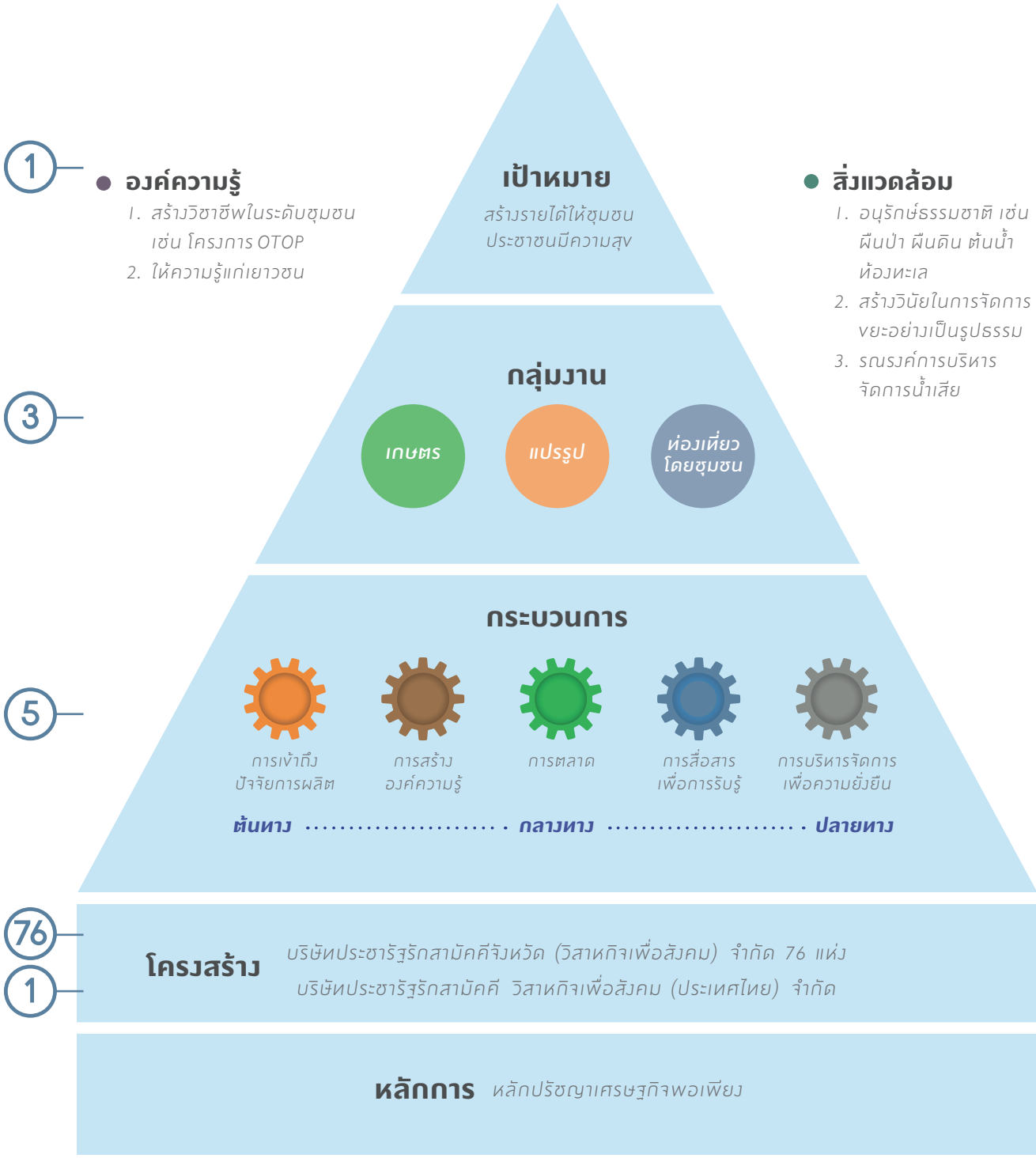

หลักการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้งและสัมมาชีพเต็มพื้นที่

หลักการของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด

แนวคิดการจัดตั้งบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดเกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน โดยยึดถือหลักการยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดจะเกิดจากการทำงานร่วมกันของ 5 ภาคส่วนที่สำคัญในจังหวัดนั้น ๆ เอง ที่มีความเข้าใจในบริบทของพื้นที่จังหวัดตนเองว่ามีความต้องการในการพัฒนาอย่างไรในสภาพภูมิสังคมที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยมีบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด คอยให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น พร้อมทั้งเชื่อมโยงบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ และองค์กรภาคีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ให้เกิดเป็นรูปแบบใหม่ในการบริหารจัดการ การพัฒนาชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยและในโลก

การทำงานร่วมกันของ 5 ภาคส่วน

รัฐ*สนับสนุน* ช่วยเรื่องนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนเงินหุนผ่านสถาบันการเงินภาครัฐตามหลักเกณฑ์การปล่อยเงินกู้

เอกชน*ขับเคลื่อน* ช่วยเรื่องความรู้ด้านการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงตลาด การทำแผนธุรกิจ สนับสนุนเงินหุนผ่านธนาคารพาณิชย์และโครงการพี่ช่วยน้อง

วิชาการ*ให้องค์ความรู้* ช่วยเรื่องค้นคว้าวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและวิชาการด้านการเกษตรและการแปรรูป

ประชาสังคม*สร้างความเข้มแข็ง* ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างชุมชน

ประชาชน/ธุรกิจชุมชน*ลงมือทำ* เข้าใจ ต้องการ และลงมือทำ เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ เป็นผู้ผลิต ให้บริการ ดำเนินธุรกิจ

สัดส่วนการถือหุ้น บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

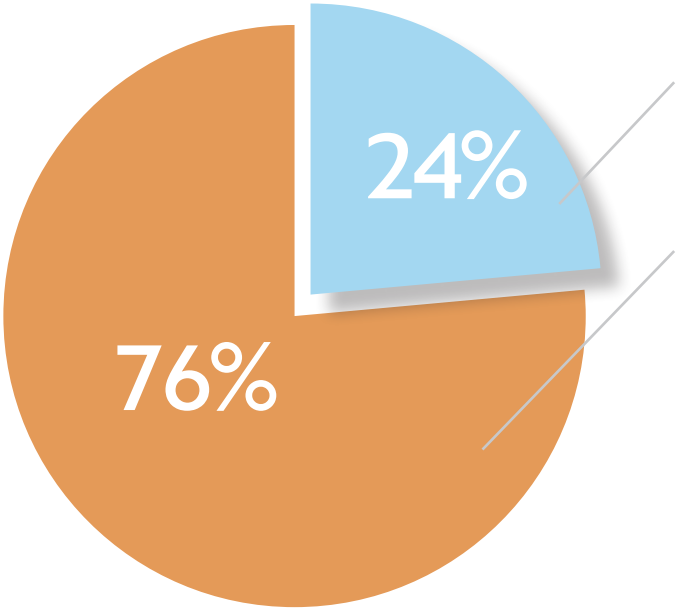

บริษัทเอกชนระดับประเทศ
- *ให้ศักยภาพ 5 กระบวนการ*
- *พัฒนาส่งเสริมองค์ความรู้*
- *ช่วยหาช่องทางการตลาด*

บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด 76 จังหวัด
- *ความต้องการของพื้นที่*
- *การเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน*
- *ประเด็นเรื่องราวในพื้นที่*

ผลักดันนโยบายจากระดับพื้นที่ (Bottom-up Approach)
- *ความต้องการของชุมชนเป็นตัวตั้ง*
- *เน้นอัตลักษณ์ความโดดเด่นของพื้นที่*
- *การเชื่อมโยงของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี ในระดับกลุ่มจังหวัดและในระดับประเทศ*
- *นำกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาแลกเปลี่ยน และประเด็นปัญหามาช่วยกันบูรณาการแก้ไขปัญหาร่วมกัน*

สัดส่วนการถือหุ้นและสิทธิ์การออกเสียงถูกกำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อให้ทุกส่วนมีสิทธิ์ในการออกเสียงอย่างเท่าเทียมกัน

บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

สิทธิ์การออกเสียง ภาคส่วนละ 20%

- **ภาครัฐ** *(เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐ)*
- **ภาคเอกชน**
- **ภาควิชาการ**
- **ภาคประชาสังคม**
- **ภาคประชาชน**

แต่ละภาคส่วนสามารถถือหุ้นได้ไม่จำกัดสัดส่วน

บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ของแต่ละจังหวัด ทำงานร่วมกับคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) อย่างใกล้ชิดเป็นหนึ่งเดียว

บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

- **คณะกรรมการบริษัท**
- **คณะกรรมการผู้จัดการ**

ชุมชนเกษตร | ชุมชนแปรรูป | ชุมชนการท่องเที่ยวโดยชุมชน

สัมมาชีพเต็มพื้นที่

คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.)

- *สร้างความเข้าใจในพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน*
- *บูรณาการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนในพื้นที่*
- *เชื่อมโยงแนวทางการดำเนินงานจากคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากประชารัฐส่วนกลาง*

- *ค้นหาชุมชนที่มีความพร้อมเข้าร่วม SE*
- *บริหารจัดการ SE จังหวัด สร้างรายได้ในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความสุขอย่างยั่งยืน*
- *หาช่องทางการตลาดและการจัดจำหน่ายในระดับจังหวัด*
- *ส่งเสริมสินค้าชุมชนในจังหวัดให้เป็นที่รับรู้ในระดับประเทศ*

- *ประกอบสัมมาชีพในสามกลุ่มหลัก*
  การเกษตร
  การแปรรูป
  การท่องเที่ยวโดยชุมชน

รายชื่อชุมชนที่เข้าร่วมโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย ปี 2561 - 2562

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
1. กลุ่มผ้าขาวม้าฝ้ายจันทิมา	กาฬสินธุ์	คุณจันทิมา ผลาปรีย์	083-335-6773	เลขที่ 67 หมู่ 1 บ้านโพน ต.โพนงาม อ.กมลาไสย 46130
2. กลุ่มแปรรูปผ้าบ้านเสมา	กาฬสินธุ์	คุณเสงี่ยม วงศ์ชัยนันท์	080-417-5160	เลขที่ 28 หมู่ 7 ต.หนองแปน อ.กมลาไสย 46130
3. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่และ	กาฬสินธุ์	คุณนัฐพร มหิพันธ์	081-739-1434	เลขที่ 116 หมู่ 2 ต.โพนงาม อ.กมลาไสย 46130
หมอนขิดบ้านค่านเหนือ		คุณสมพร บุญเวส		เลขที่ 159 หมู่ 12 ต.สามัคคี อ.ร่องคำ 46210
4. กลุ่มผ้าฝ้ายบุญทวี	กาฬสินธุ์	คุณกัลยกร แคล่วคล่อง	097-335-8839	เลขที่ 275 หมู่ 16 ต.คุ้มเก่า อ.เขาวง 46160
		คุณนิวัฒน์ ฉ่ำสบาย		เลขที่ 116/1 หมู่ 3 ต.กุดสิมคุ้มใหม่ อ.เขาวง 46160
5. ผ้าฝ้ายธรรมชาติ Zidaz	กาฬสินธุ์	คุณธณวัฒน์ แก้วแคน	081-964-9194	เลขที่ 122 หมู่ 2 บ้านค่านเหนือ ต.โพนงาม อ.กมลาไสย 46130
6. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองปลิง	กาญจนบุรี	คุณบังเอิญ ดีคำ	087-058-7754	เลขที่ 252/2 หมู่ 7 บ้านหนองปลิง ต.คอนแสลบ อ.ห้วยกระเจา 71170
7. โชคกิตติ ผ้าขาวม้าบ้านหนองขาว	กาญจนบุรี	คุณนันทินา เชียงทอง	082-202-2835	4/1 หมู่ 5 ต.หนองขาว อ.ท่าม่วง 71110
8. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองจอกพัฒนา	กำแพงเพชร	คุณวิรส สอนนอก	087-208-8847	เลขที่ 78 หมู่ 9 บ้านหนองจอกพัฒนา ต.ท่ามะเขือ อ.คลองขลุง 62120
9. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาชุมแสง	ขอนแก่น	คุณพัชนีย์ เคี่ยวชัยภูมิ	086-226-1496	เลขที่ 83 หมู่ 10 ม.นาชุมแสง ต.นาชุมแสง อ.ภูเวียง 40150
		คุณประยวร เขียวทิพย์	085-646-1525	
10. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสะอาด	ขอนแก่น	คุณสวรรค์ มั่นคง	080-199-7417	เลขที่ 39 หมู่ 1 ม.สะอาด ต.สะอาด อ.น้ำพอง 40140
		คุณพรรณี ผาบฉิมมา		
11. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านหนองทุ่ม	ขอนแก่น	คุณคำพัน มาตมูลศรี	061-195-9737	เลขที่ 1 หมู่ 5 ม.หนองทุ่ม ต.วังหิน อ.หนองสองห้อง 40190
		คุณสุบัน บุเกตุ	065-818-4667	
12. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนทอง	ขอนแก่น	คุณสมัย ประสงค์	089-528-3407	เลขที่ 218 หมู่ 1 ม.โนนทอง ต.โนนทอง อ.แวงใหญ่ 40330
		คุณเพียรทอง ชำกรม	088-550-3910	
13. กลุ่มทอผ้าฝ้ายและผ้าไหมบ้านป่าหม้อ	ขอนแก่น	คุณอนงค์ กูดคั้ว	081-601-1150	เลขที่ 25 หมู่ 11 ม.ป่าหม้อ ต.พระยืน อ.พระยืน 40320
		คุณละมัย คุณทะวงษ์	099-067-0022	
14. กลุ่มผ้าขาวม้าแปรรูปบ้านโนนลาน	ขอนแก่น	คุณวิไลวรรณ นามสีฐาน	094-472-1189	เลขที่ 105 หมู่ 4 ม.โนนลาน ต.บ้านค้อ อ.เมืองฯ 40000
		คุณมะลิวรรณ เติมใจ	082-317-4750	
15. กลุ่มทอผ้าด้วยกี่กระตุกบ้านโนนชัย	ขอนแก่น	คุณหนูสิน ขันธะมาศร	098-584-8367, 081-601-3009	เลขที่ 308 หมู่ 2 ม.โนนชัย ต.โนนหัน อ.ชุมแพ 40130
		คุณเคชกัมปนาท อาฤทธิ์	080-729-5667	
16. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านศุภชัย	ขอนแก่น	คุณบุญศรี ตุเกตุ	081-799-1067	เลขที่ 55 หมู่ 5 ม.ศุภชัย ต.คึมชาด อ.หนองสองห้อง 40190
		คุณหอม ภูเมฆ	083-344-2889	
17. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนอุดม	ขอนแก่น	คุณทองสี ปาฬี	093-843-0846	เลขที่ 20 หมู่ 11 ม.โนนอุดม ต.ศรีสุข อ.สีชมพู 40220
		คุณจิติญา พรนิคม	097-196-1018	
		คุณโสภา หลวงวิเศษ	065-532-9891	
18. กลุ่มทอผ้าหนองนางวงษ์	ขอนแก่น	คุณจันที ศิริประทุม	086-863-7655	เลขที่ 9 หมู่ 9 ม.หนองนางวงษ์ ต.ยางคำ อ.หนองเรือ 40210
		คุณจันทร์เพ็ญ เพชรฤาชัย	084-706-5788	
19. กลุ่มทอผ้าบ้านฝ้ายบ้านคู	ขอนแก่น	คุณหนูเลียบ สะตะ	087-491-1762	เลขที่ 217 หมู่ 1 ม.คู ต.คูคำ อ.ชำสูง 40170
		คุณทองสุข สมภาร	065-817-5004	เลขที่ 45 หมู่ 1 ม.คู ต.คูคำ อ.ชำสูง 40170
20. กลุ่มทอผ้าฝ้ายผ้าขาวม้า	ขอนแก่น	คุณพิกุล อามาตย์	080-744-6025	เลขที่ 40 หมู่ 10 ต.ก้านเหลือง อ.แวงน้อย 40230
		คุณประสิทธิ์ อามาตย์	088-471-2900	
21. กลุ่มแม่บ้านแปรรูปผ้าไหม	ขอนแก่น	คุณสุภาวดี สารมาคุณ	096-763-5298	เลขที่ 118 หมู่ 6 ม.คอนโจด ต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ 40330
บ้านคอนโจด		คุณลำใย มาบพันนา	096-169-0937	เลขที่ 114 หมู่ 6 ม.คอนโจด ต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ 40330
22. กลุ่มทอผ้าบ้านดงบัง	ขอนแก่น	คุณจันทร์ที คุสิทธิ์	084-391-2663	เลขที่ 27 หมู่ 4 ม.ดงบัง ต.ดงเมืองแอม อ.เขาสวนกวาง 40280
		คุณบุญเหรียญ วรรณสุทธิ์	082-120-7427	
23. กลุ่มทอผ้าบ้านทุ่งบ่อ	ขอนแก่น	คุณศศิธร ปัดภัย	083-384-9894	เลขที่ 290 หมู่ 3 ม.ทุ่งบ่อ ต.ดงเมืองแอม อ.เขาสวนกวาง 40280
		คุณหทัยจิตร ศรีคลัง	099-121-2028	
24. กลุ่มทอผ้าบ้านเมืองเก่า	ขอนแก่น	คุณนงเยาว์ แสงจันทร์	098-123-2762	เลขที่ 99 หมู่ 2 ต.เมืองเก่าพัฒนา อ.เวียงเก่า 40150
25. กลุ่มทอผ้าฝ้ายเพื่อการผลิต	ขอนแก่น	คุณสำราญ ทองโคตร	082-104-7387	เลขที่ 114 หมู่ 13 ม.โคกสูง ต.โคกสูง อ.อุบลรัตน์ 40250
		คุณเกษราภรณ์ เฉิดละออ	062-663-0795	เลขที่ 99 หมู่ 13 ม.โคกสูง ต.โคกสูง อ.อุบลรัตน์ 40250
26. กลุ่มทอผ้าฝ้ายมัดย้อม	ขอนแก่น	คุณอ้อย เจนคง	083-451-2332	เลขที่ 34 หมู่ 9 ม.หนองหญ้าปล้อง ต.โพนเพ็ก อ.มัญจาคีรี 40160
บ้านหนองหญ้าปล้อง		คุณธนาพล เจนคง		
27. กลุ่มทอผ้าบ้านคง	ขอนแก่น	คุณควงเด่น ตันโนนเที่ยง	086-218-8942	เลขที่ 14 หมู่ 3 ต.บ้านคง อ.อุบลรัตน์ 40250
28. กลุ่มทอผ้าบ้านคง	ขอนแก่น	คุณวนิดา สมศรีโย	081-920-3010	เลขที่ 58 หมู่ 3 ต.บ้านคง อ.อุบลรัตน์ 40250
29. กลุ่มหม่อนไหมบ้านท่ากระเสริม	ขอนแก่น	คุณทองดี เจริญพร	082-145-0445	เลขที่ 66 หมู่ 5 ต.ท่ากระเสริม อ.น้ำพอง 40140
		คุณสุมนทา ครังแสง	085-007-2676	เลขที่ 73 หมู่ 5 ต.ท่ากระเสริม อ.น้ำพอง 40140

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
30. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านหนองใหญ่	ขอนแก่น	คุณหนูเพียร เหล่าคนค้า	091-018-7055	เลขที่ 312 หมู่ 9 บ.หนองใหญ่ ต.โพธิ์ไชย อ.โคกโพธิ์ไชย 40160
		คุณศักดิ์ศรี ชุมชัยภูมิ	081-919-6486	เลขที่ 43 หมู่ 9 บ.หนองใหญ่ ต.โพธิ์ไชย อ.โคกโพธิ์ไชย 40160
31. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง	ขอนแก่น	คุณอุไร ต้นกันยา	092-585-7408	เลขที่ 13 หมู่ 6 ม.โคกกลาง ต.โนนสมบูรณ์ อ.เขาสวนกวาง 40280
		คุณบัวทอง กาละกุล	088-518-9728	เลขที่ 11 หมู่ 6 ม.โคกกลาง ต.โนนสมบูรณ์ อ.เขาสวนกวาง 40280
32. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนพันชาติ	ขอนแก่น	คุณอุดม มูลมา	095-805-5265	เลขที่ 44 หมู่ 8 ม.โนนพันชาติ ต.นาข่า อ.มัญจาคีรี 40160
33. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	ขอนแก่น	คุณวิไลวรรณ์ โนนมี	086-631-2300	เลขที่ 138 หมู่ 9 บ.หนองหญ้าปล้อง ต.โพนเพ็ก อ.มัญจาคีรี 40160
34. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าฝ้าย	ขอนแก่น	คุณอัจชฎา คำเรืองศรี	089-620-6911	เลขที่ 168 หมู่ 4 บ้านหนองกุงใหญ่ ต.บ้านเม็ง อ.หนองเรือ 40210
		คุณภัสสร สมณะ	086-859-0484	เลขที่ 247 หมู่ 4 บ้านหนองกุงใหญ่ ต.บ้านเม็ง อ.หนองเรือ 40210
35. กลุ่มทอผ้าขาวม้า	ขอนแก่น	คุณเพ็ญแข โทณะพงษ์	089-419-3315	เลขที่ 3 หมู่ 3 ต.หนองแซง อ.บ้านแฮด 40110
		คุณดอกจันทร์ นิลผาย	087-703-2208	เลขที่ 112 หมู่ 3 ต.หนองแซง อ.บ้านแฮด 40110
36. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหัวละเลิง	ขอนแก่น	คุณแววศรี สุดแท้	083-340-7418	เลขที่ 35 หมู่ 6 ม.หัวละเลิง ต.คงเค็ง อ.หนองสองห้อง 40190
		คุณชัยยา สุดแท้		
37. กลุ่มผ้าทอมือแม่ปราณี	ขอนแก่น	คุณแพรทอง วงษ์แก้ว	086-769-6516	เลขที่ 61 หมู่ 6 ต.นาชุมแสง อ.ภูเวียง 40150
		คุณธวัชชัย วงษ์แก้ว	099-210-9398	
38. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบัวน้อย	ขอนแก่น	คุณสมหมาย ประพาศรี	098-826-3361	เลขที่ 49 หมู่ 4 บ้านหนองบัวน้อย ต.สระแก้ว อ.เปือยน้อย 40340
39. กลุ่มทอผ้าฝ้ายยายมี	ขอนแก่น	คุณสุปราณี จำนงศิลป์	063-481-1922	เลขที่ 228 หมู่ 4 บ.หนองแวงกลาง ต.โคกสง่า อ.พล 40120
		คุณบุญมี เอี่ยมนอก	083-147-5346	เลขที่ 15 หมู่ 4 บ.หนองแวงกลาง ต.โคกสง่า อ.พล 40120
40. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนม่วง	ขอนแก่น	คุณจำเนียร อินทร์นอก	095-464-2765	เลขที่ 118 หมู่ 7 บ.โนนม่วง ต.คงเค็ง อ.หนองสองห้อง 40190
41. กลุ่มทอผ้าไหมผ้าฝ้ายบ้านโนนเขวา	ขอนแก่น	คุณชญานี สีดาน้อย	088-619-7359	เลขที่ 8 หมู่ 9 บ.โนนเขวา ต.บ้านเหล่า อ.บ้านฝาง 40270
42. กลุ่มทอผ้าโบราณลาวเวียง	ชัยนาท	คุณสุลักขณา บุญสาพิพัฒน์ /	087-592-6786, 062-684-5428	เลขที่ 29 หมู่ 14 ต.เนินขาม อ.เนินขาม 17130
บ้านเนินขาม		คุณศุภกร		เลขที่ 11/12 ถ.จวนวิไล ต.วัดสิงห์ อ.วัดสิงห์ 17120
43. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านราษฎร์คำเนิน	ชัยภูมิ	คุณกุหลาบ หอกลาง	081-067-8249	เลขที่ 135 หมู่ 2 ม.ราษฎร์คำเนิน ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
		คุณลำใย โชคคูณ	096-718-2106	
44. ผ้าขาวม้าพื้นเมือง	ชัยภูมิ	คุณอารีย์ เรียงทอง	086-102-3924	เลขที่ 98 หมู่ 1 บ้านโนนเก่าใหญ่ ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
45. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านราษฎร์คำเนิน	ชัยภูมิ	คุณลอย เวฬุวรรณ	062-124-5529	เลขที่ 435 หมู่ 2 บ้านราษฎร์คำเนิน ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
		คุณสมพงษ์ พูนขุนทด		
46. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านราษฎร์คำเนิน	ชัยภูมิ	คุณประนอม งานยางหวาย	088-373-0042	บ้านราษฎร์คำเนิน ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
		คุณทองมุก ปัตตะเน	092-882-7798	
47. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนทันหมู่ 12	ชัยภูมิ	คุณอุดร ขีมภูเขียว	084-836-5609	เลขที่ 394 หมู่ 12 ม.โนนทัน ต.หนองตูม อ.ภูเขียว 36110
		คุณอนุสรณ์ ขีมภูเขียว	087-866-4933	
48. กลุ่มผ้าลายขิดโนนเสลา	ชัยภูมิ	คุณปพิชญา โชคเจริญ	061-028-5228	เลขที่ 246 หมู่ 6 บ.โนนเสลา ต.หนองตูม อ.ภูเขียว 36110
49. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง	ชัยภูมิ	คุณชยกร นุตะคี	086-572-3771	เลขที่ 209 หมู่ 1 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
บ้านลาดใต้หนองบัวแดง		คุณบุญยง ศรีสองคอน	062-147-6143	เลขที่ 143 หมู่ 1 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง 36210
50. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านลาดใหญ่	ชัยภูมิ	คุณกว้าง จำชาติ	093-072-9033	เลขที่ 575 หมู่ 8 บ.ลาดใหญ่ ต.ลาดใหญ่ อ.เมืองฯ 36000
51. Khun Jack	เชียงใหม่	คุณจุฬา พรรณเชษฐ์	096-354-5664	เลขที่ 278-280 ถ.ช้างม่อย อ.เมืองฯ 50300
52. กลุ่มผ้าทอไสบ่อ	ตรัง	คุณสำรวย ประมวลศิลป์	086-742-2349	เลขที่ 52 ม.ไสบ่อ ต.นาวง อ.ห้วยยอด 92210
53. กลุ่มผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	นครพนม	คุณพิศมัย เที่ยงธรรม	093-589-4330	เลขที่ 128 หมู่ 2 บ้านคอนแคง ต.นาทม อ.นาทม 48140
54. กลุ่มสตรีทอผ้ามัดหมี่	นครพนม	คุณบุญล้วน ลามะหลิ่ง	087-946-7471	เลขที่ 39 หมู่ 1 บ้านโพนทอง ต.โพนทอง อ.บ้านแพง 48140
55. กลุ่มทอผ้าภาคาไทย	นครราชสีมา	คุณชะคา จอมพลเรือง	092-280-6934	เลขที่ 27 หมู่ 11 บ้านหนองไข่เหี้ย ต.สีคา อ.สีคา 30430
		คุณประเสริฐ จอมพลเรือง	087-459-4563	
56. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองเม็ก	นครราชสีมา	คุณบัวลอง สุโพธิ์	087-259-2535	เลขที่ 39/1 หมู่ 9 บ้านหนองเม็ก ต.ด่านช้าง อ.บัวใหญ่ 30130
57. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านหนองปรือสมอ	นครราชสีมา	คุณสีจันทร์ ปักกะโต	087-356-6956	เลขที่ 4 หมู่ 3 บ้านหนองปรือสมอ ต.สาหร่าย อ.ชุมพวง 30270
		คุณกันหา ปักกะโต	088-723-6215	เลขที่ 18 หมู่ 3 บ้านหนองปรือสมอ ต.สาหร่าย อ.ชุมพวง 30270
58. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคืมมะอุสวนหม่อน	นครราชสีมา	คุณชื่น มณีทัพ	089-578-6858	เลขที่ 157 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
		คุณวิไลวรรณ ทิพย์ลม	084-496-4862	เลขที่ 164 หมู่ 9 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
59. กลุ่มประยงค์ไหมไทย	นครราชสีมา	คุณประยงค์ แสงกันหา	081-471-1052	เลขที่ 62/1 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
		คุณฉลวย วิไพบูลย์	061-331-8901	เลขที่ 8/1 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
60. กลุ่มศักดาไหมไทย	นครราชสีมา	คุณเสถียร วิไพบูลย์	096-760-2708	เลขที่ 8/1 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
		คุณปริญญา จินารักษ์	085-648-2684	เลขที่ 181 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
61. กลุ่มวันเพ็ญไหมไทย	นครราชสีมา	คุณวันเพ็ญ แสงกันหา	089-949-3788	เลขที่ 62/1 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
		คุณทองมา ทิพย์นนท์	085-775-4611	เลขที่ 68 หมู่ 3 ต.หนองหว้า อ.บัวลาย 30120
62. กลุ่มทอผ้าด้วยกี่กระตุก บ้านโนนระเวียง	นครราชสีมา	คุณนารีรัตน์ หลงพิมาย	081-999-7614	เลขที่ 66 หมู่ 15 บ้านโนนระเวียง ต.ประสุข อ.ชุมพวง 30270
		คุณกนิษฐา สมจิตร	086-247-1646	เลขที่ 69 หมู่ 15 บ้านโนนระเวียง ต.ประสุข อ.ชุมพวง 30270
63. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านแฝก-โนนสำราญ	นครราชสีมา	คุณละมุล แก้วนอก	089-847-6117	เลขที่ 122 หมู่ 3 ต.สามเมือง อ.สีคา 30430
		คุณยุพา นาดี	084-961-5027	เลขที่ 41 หมู่ 3 ต.สามเมือง อ.สีคา 30430
64. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองเทียมพัฒนา	นครราชสีมา	คุณนิ่ม กุลทะนี	081-074-5270	เลขที่ 36/1 หมู่ 9 บ้านหนองเทียมพัฒนา ต.หนองตาดใหญ่ อ.สีคา 30430
65. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านรกฟ้า	นครราชสีมา	คุณสมจิตร์ พลหาญ	098-125-7986	เลขที่ 109 หมู่ 11 บ้านรกฟ้า ต.ค่านช้าง อ.บัวใหญ่ 30120
		คุณทองสุข พลหาญ	093-738-2375	เลขที่ 29 หมู่ 11 บ้านรกฟ้า ต.ค่านช้าง อ.บัวใหญ่ 30120
66. กลุ่มทอผ้าบ้านปางกอม	น่าน	คุณสุกฤตรา อานันตา		เลขที่ 24 หมู่ 2 ต.ชนแดน อ.สองแคว 55160
67. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านศรีอุคม	น่าน	คุณสมเพียร เทพอินทร์ /	086-182-2913	เลขที่ 156 หมู่ 1 ม.ศรีอุคม ต.เชียงกลาง อ.เชียงกลาง 51160
		คุณสุริยะ	093-280-8181	
68. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสะง้อ	บึงกาฬ	คุณสุพัตรา แสงกองมี	098-538-4020	เลขที่ 91 หมู่ 2 ต.หอคำ อ.เมืองฯ 38000
		คุณสมพร แสงกองมี	095-664-7134	
		คุณคารา แสงกองมี	084-408-2865	
69. กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านโคกมะค่าโหรน	บุรีรัมย์	คุณแสงดาว เอมโอช	085-105-6259	เลขที่ 128 หมู่ 12 บ้านโคกมะค่าโหรน ต.สะเดา อ.นางรอง 31110
		คุณประชุม พรมวิหาร	087-040-5520	เลขที่ 115 หมู่ 12 ต.สะเดา อ.นางรอง 31110
70. กลุ่มทอผ้าบ้านสี่เหลี่ยมโนนทอง	บุรีรัมย์	คุณมะลิ กาลัยมณี	087-262-9493	เลขที่ 8 หมู่ 16 บ้านสี่เหลี่ยมโนนทอง ต.หูทำนบ อ.ปะคำ 31220
		คุณลำไพ สีดาชมภู	063-818-2274	เลขที่ 80/1 หมู่ 16 ต.หูทำนบ อ.ปะคำ 31220
71. กลุ่มทอผ้า ต.ไทยเจริญ	บุรีรัมย์	คุณรุ่งนภา ทองดา	062-124-1418	เลขที่ 283/2 หมู่ 4 บ้านโคกสมบูรณ์ ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ 31220
		คุณนวลจันทร์ พันธ์วงษ์	062-151-9492	เลขที่ 99 หมู่ 4 ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ 31220
72. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านโคกเมือง หมู่ 18	บุรีรัมย์	คุณนงค์นุตร์ เรืองจำรัส	082-152-7280	เลขที่ 208 หมู่ 18 บ้านโคกเมือง ต.จรเข้มาก อ.ประโคนชัย 31140
		คุณประหยัด เรืองจำรัส	089-528-9854	
73. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสระตะโก	บุรีรัมย์	คุณภาวินี จันทรี	087-001-4990	เลขที่ 133 หมู่ 4 บ้านสระตะโก ต.หนองบัวโคก อ.ลำปลายมาศ 31130
		คุณสมชาย จันทรี	093-089-6784	
74. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านหนองจำปา	บุรีรัมย์	คุณสง่า จวงพันธ์	089-845-0799	เลขที่ 2 หมู่ 6 ม.หนองจำปา ต.โคกสนวน อ.ชำนิ 31110
		คุณละไม วรครุธ	086-250-6739	เลขที่ 29 หมู่ 6 ต.โคกสนวน อ.ชำนิ 31110
75. กลุ่มทอผ้าไหมทอมือบ้านสำโรงพัฒนา	บุรีรัมย์	คุณสุวรรณ โยงรัมย์	061-267-0015	เลขที่ 7 หมู่ 9 ม.สำโรงพัฒนา ต.ท่าม่วง อ.สตึก 31150
76. กลุ่มทอผ้า อ.ปะคำ	บุรีรัมย์	คุณหัทยา มีทิพย์	080-770-6214	เลขที่ 92 หมู่ 1 ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ 31220
		คุณสมจิตร น้อยบุดดี		เลขที่ 67 หมู่ 7 ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ 31220
77. กลุ่มผ้าฝ้ายสวย	บุรีรัมย์	คุณฉวี แหลมสุข	087-243-8551	เลขที่ 87 หมู่ 21 บ้านสำโรงเหนือ ต.หนองตาด อ.เมืองฯ 31000
		คุณเนียม แหลมสุข	063-789-7568	
78. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านเขื่อน หมู่ 6	บุรีรัมย์	คุณหนูเทพ ผมทำ	087-810-3129	เลขที่ 63/2 หมู่ 6 ต.โคกสะอาด อ.ลำปลายมาศ 31130
		คุณแสวง ผมทำ		
79. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์ บ้านห้วยหวายพัฒนา หมู่ 15	บุรีรัมย์	คุณสมบัติ สวยกิจ	087-094-4704	เลขที่ 3 หมู่ 9 ต.โคกสะอาด อ.ลำปลายมาศ 31130
80. กลุ่มมะลิผ้าทอบุรีรัมย์	บุรีรัมย์	คุณมะลิ สีดี	099-056-6162	เลขที่ 99 หมู่ 4 ต.หนองกง อ.นางรอง 31110
		คุณสำเนียง หนองหงอก	089-627-3159	เลขที่ 81 หมู่ 4 ต.หนองกง อ.นางรอง 31110
		คุณพุธิตา ตรีเมฆ	062-661-5618	เลขที่ 68 หมู่ 1 ต.หนองไทร อ.นางรอง 31110
81. กลุ่มสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม	บุรีรัมย์	คุณอดิศักดิ์ สุวรรณสังโส	087-868-0117	เลขที่ 51 หมู่ 14 บ้านทุ่งพัฒนา ต.ทุ่งจังหัน อ.โนนสุวรรณ 31110
82. กลุ่มผ้าซิ่นตีนแดงบ้านหายโศก	บุรีรัมย์	คุณสังวาลย์ ลุนไธสง	062-469-6939	เลขที่ 90 หมู่ 14 ต.หายโศก อ.พุทไธสง 31120
		คุณมงคล รักษาชนม์		
83. กลุ่มทอผ้าบ้านตาลอง	บุรีรัมย์	คุณเมือง โยยรัมย์	098-636-2058	เลขที่ 76 หมู่ 7 บ้านตาลอง ต.ทุ่งวัง อ.สตึก 31150
		คุณแยม ยินดีรัมย์	096-354-3724	
84. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านโนนเงิน	บุรีรัมย์	คุณศรีนวล จามิกรณ์	092-901-3914	เลขที่ 8 หมู่ 10 ต.ท่าม่วง อ.สตึก 31150
85. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคงบัง	ปราจีนบุรี	คุณปราณี ทาทัพ	089-545-4557, 099-517-2685	เลขที่ 47 หมู่ 1 บ้านคงบัง ต.คงบัง อ.ประจันตคาม 25130
		คุณบุญเธียร สังข์กรณ์		

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
86. กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น ต.วังตะเคียน	ปราจีนบุรี	คุณพลอยนภัส เรืองแสงศิลป์	081-850-9206	หมู่ 12 ต.วังตะเคียน อ.กบินทร์บุรี 25110
		คุณบังอร		
87. กลุ่มตัดเย็บแปรรูปถนอมศรีผ้าทอ	พะเยา	คุณถนอมศรี คามะคา	081-020-9369	เลขที่ 52 หมู่ 5 บ้านใหม่ราษฎร์บำรุง ต.สันโค้ง อ.ดอกคำใต้ 56120
88. กลุ่มพัฒนาผ้าทอบ้านแพรกหา	พัทลุง	คุณสุวิทย์ จันทร์สอน	081-742-0362	เลขที่ 18/2 หมู่ 3 ต.แพรกหา อ.ควนขนุน 93100
		คุณอัสรีย์		
89. กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายบ้านคอนโมง	มหาสารคาม	คุณศิมาภรณ์ อันทอง	095-906-2315	เลขที่ 179 หมู่ 7 บ้านคอนโมง ต.กุดรัง อ.กุดรัง 44130
		คุณฐิตาภรณ์ อันทอง	091-863-7271	เลขที่ 236 หมู่ 7 บ้านคอนโมง ต.กุดรัง อ.กุดรัง 44130
90. กลุ่มทอผ้าย้อมครามและ	มุกดาหาร	คุณเวียง ไชยายงค์	062-391-3323	เลขที่ 74 หมู่ 9 ต.คำอาฮวน อ.เมืองฯ 49000
แปรรูปบ้านเหล่าคราม		คุณบุญเพ็ง ไชยายงค์	092-808-0108	
91. กลุ่มทอผ้าขาวม้าย้อมคราม	มุกดาหาร	คุณเกตุ สุพร	092-335-6774	เลขที่ 11 หมู่ 2 ม.ผึ่งแดด ต.ผึ่งแดด อ.เมืองฯ 49000
บ้านผึ่งแดด หมู่ 2		คุณอารีย์ศรี ธงงาม	086-220-5523	
92. กลุ่มชุมชนบ้านโพนสว่าง	มุกดาหาร	คุณสุชาดา โนรี	099-470-8139	เลขที่ 98 หมู่ 5 ม.โพนสว่าง ต.คอนตาล อ.คอนตาล 49120
		คุณสิริหวัง อุทโท	064-949-7926, 098-598-6879	
93. กลุ่มทอผ้าย้อมคราม	มุกดาหาร	คุณคอม ป้อมหิน	083-373-9365, 091-061-1963	เลขที่ 12 หมู่ 9 ม.เหล่าคราม ต.คำอาฮวน อ.เมืองฯ 49000
บ้านเหล่าคราม หมู่ 9		คุณเกษร มีสาระพันธ์	091-061-8192	
94. กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	มุกดาหาร	คุณแดง พาสว่าง	064-331-5588	เลขที่ 120 หมู่ 1 ม.ป่าชาด ต.ป่าไร่ อ.คอนตาล 49120
		คุณดอกซ้อน คำพิลาโสม	064-331-5588	
95. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านโคกสูง	ยโสธร	คุณวิภารัตน์ บุญกอง	086-263-3075	เลขที่ 97 หมู่ 6 ต.สามัคคี อ.เลิงนกทา 35120
		คุณเพ็ญศรี นามอาษา	095-947-0966	
96. กลุ่มสตรีทอผ้าด้วยมือ	ยโสธร	คุณสมนึก ภูสีน้ำ	093-102-4100	เลขที่ 22 หมู่ 1 ต.กำแมด อ.กุดชุม 35140
ย้อมสีธรรมชาติ บ้านกำแมด หมู่ 1				
97. กลุ่มสตรีทอผ้าด้วยมือ	ยโสธร	คุณพนาวรรณ์ ขุมคำ	061-095-7592	เลขที่ 134 หมู่ 7 บ้านกำแมด ต.กำแมด อ.กุดชุม 35140
บ้านกำแมด หมู่ 7				
98. กลุ่มทอผ้าบ้านดงยาง	ยโสธร	คุณเมฆ แสงโชติ	085-496-7281	เลขที่ 224 หมู่ 16 ม.ดงยาง ต.ห้องแซง อ.เลิงนกทา 35120
		คุณพันสิ วรบุตร	091-350-0228	
99. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านโคกกลาง หมู่ 6	ยโสธร	คุณบุญจันทร์ วงษ์ศรี	088-711-7297	เลขที่ 180 หมู่ 6 ต.ไผ่ อ.ทรายมูล 35170
		คุณทีป คนกล้า	084-883-9013	เลขที่ 63 หมู่ 6 ต.คู่ลาด อ.ทรายมูล 35170
100. กลุ่มทอผ้าลายเกล็ดเต่าผ้าขาวม้า	ร้อยเอ็ด	คุณบุญถัน ฤทธาพรม	089-416-4669	เลขที่ 108 หมู่ 2 บ้านเขวาชี ต.แสนชาติ อ.จังหาร 45000
ลายสกอตแม่บ้านเขวาชี		คุณเกรียงไกร ฤทธาพรม	089-061-3896	
101. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	ร้อยเอ็ด	คุณชิยานันต์ ประณมศรีสกูล	086-225-0574	เลขที่ 4 หมู่ 4 บ้านหนองแข้ ต.บึงงาม อ.หนองพอก 45210
บ้านหนองแข้ 101		คุณเมธาสิทธิ์ ธัญญะภู	091-061-9971	เลขที่ 18/2 หมู่ 2 บ้านหนองแข้ ต.เมืองเปลือย อ.ศรีสมเด็จ 45000
102. กลุ่มผลิตรัก	ร้อยเอ็ด	คุณสุดาวรรณ์ ดาวเรือง	080-008-7846	เลขที่ 18/2 หมู่ 2 ต.เมืองเปลือย อ.ศรีสมเด็จ 45000
		คุณวีณา บุณยเกียรติ	096-246-0256	
103. กลุ่มทอผ้าขาวม้าลายมุกนาคโคมเจ็ด	ร้อยเอ็ด	คุณพนม แคนประเทือง	080-745-0263	เลขที่ 5 หมู่ 4 ม.หนองโพน ต.อุ่มเม่า อ.โพนทอง 45110
		คุณอนงค์ ชมจุงจัง	092-839-4921	เลขที่ 72 หมู่ 11 ต.อุ่มเม่า อ.โพนทอง 45110
104. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาหยวก หมู่ 10	ร้อยเอ็ด	คุณเอียบ นาคกระแส	062-112-0994	เลขที่ 108 หมู่ 10 บ้านตาหยวก ต.ทุ่งหลวง อ.สุวรรณภูมิ 45130
		คุณหยาดเพช		
105. กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ	ร้อยเอ็ด	คุณทองใบ สาโรจน์	089-417-1593	เลขที่ 2 หมู่ 4 ต.โนนสวรรค์ อ.ปทุมรัตต์ 45190
		คุณศิริประภา ปัญญา	096-607-5291	
106. กลุ่มทอผ้ากี่กระตุกบ้านกุดแข้	ร้อยเอ็ด	คุณหนูเมือง แก้วพรม	064-480-3093, 093-073-0244	เลขที่ 176 หมู่ 2 บ้านกุดแข้ ต.นางาม อ.เสลภูมิ 45120
107 กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสวนปอ	ร้อยเอ็ด	คุณสมหวัง ทองวิชิต	081-060-6742	เลขที่ 7 หมู่ 6 ต.หนองแคน อ.ปทุมรัตต์ 45190
		คุณสำเนียง บุญภิละ		เลขที่ 180 หมู่ 2 ต.นางาม อ.เสลภูมิ 45120
108. กลุ่มสตรีทอผ้าหมู่ 15 บ้านขวาว	ร้อยเอ็ด	คุณบุรี บัวธรา	085-926-0607	เลขที่ 158 หมู่ 15 บ้านขวาว ต.ขวาว อ.เสลภูมิ 45120
		คุณสมปอง น่าบัณฑิต	082-745-7454	เลขที่ 39 หมู่ 15 บ้านขวาว ต.ขวาว อ.เสลภูมิ 45120
109. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านขวาว หมู่ 8	ร้อยเอ็ด	คุณจันทา กุสุริ	063-915-3493	เลขที่ 56 หมู่ 8 บ้านขวาว ต.ขวาว อ.เสลภูมิ 45120
		คุณพวงพันธ์ เพ็งศิลา	088-370-4892	เลขที่ 19 หมู่ 8 บ้านขวาว ต.ขวาว อ.เสลภูมิ 45120
110. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านโคกกลาง	ร้อยเอ็ด	คุณสังวาลย์ ศรีชนะ	089-279-4809	เลขที่ 154 หมู่ 8 ต.หนองแคน อ.ปทุมรัตต์ 45190
		คุณสุภาพ พันธุ์พาณิชย์	096-196-3207	เลขที่ 63 หมู่ 8 ต.หนองแคน อ.ปทุมรัตต์ 45190
111. กลุ่มสตรีทอผ้าไหม	ร้อยเอ็ด	คุณคำเสร็จ สอนศรี	090-582-3877	เลขที่ 179 หมู่ 3 ต.มะบ้า อ.ทุ่งเขาหลวง 45170
บ้านหวายหลึม หมู่ 3		คุณสุภาพร สอนศรี	097-314-6279	
112. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนสะอาด	ร้อยเอ็ด	คุณอรวรรณ สารกุล	098-654-5326	เลขที่ 10 หมู่ 7 ต.ไพศาล อ.ธวัชบุรี 45170
		คุณสุรสิทธิ์ สุระพินิจ	062-539-4535	เลขที่ 77 หมู่ 7 ต.ไพศาล อ.ธวัชบุรี 45170

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
113. กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้าย	ร้อยเอ็ด	คุณสวย ทองนรินทร์	093-540-0352	เลขที่ 93 หมู่ 2 ต.ทุ่งกุลา อ.สุวรรณภูมิ 45130
ย้อมสีธรรมชาติ บ้านคอนแคน		คุณสมภาร จันทร์แดง	087-083-1432	เลขที่ 41 หมู่ 2 ต.ทุ่งกุลา อ.สุวรรณภูมิ 45130
114. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหม	ร้อยเอ็ด	คุณสุภาวดี พูลสุข	082-136-9693	เลขที่ 101 หมู่ 1 ต.ทุ่งหลวง อ.สุวรรณภูมิ 45130
ล้านกุลาตาหยวก หมู่ 1		คุณสุทัศน์ มังสระคู		
115. กลุ่มทอผ้าไหมผ้าฝ้ายบ้านสูงยาง	ร้อยเอ็ด	คุณบุญ คงบุญ	086-047-7585	เลขที่ 8 หมู่ 4 ต.คูเมือง อ.เมืองสรวง 45220
		คุณโมง แสนศรี	087-220-9135	เลขที่ 20 หมู่ 4 บ้านสูงยาง ต.คูเมือง อ.เมืองสรวง 45220
116. กลุ่มแม่บ้านทอผ้าไหม	ร้อยเอ็ด	คุณปราณี พูลสะคู		เลขที่ 165 หมู่ 2 ต.ทุ่งหลวง อ.สุวรรณภูมิ 45130
บ.ตาหยวก หมู่ 2		คุณลำเพียร ซุยคง	087-951-5143	เลขที่ 18 หมู่ 2 ต.ทุ่งหลวง อ.สุวรรณภูมิ 45130
117. กลุ่มทอผ้าไหม หมู่ 13	ร้อยเอ็ด	คุณอบเชย อินทร์สระคู	065-358-8449	เลขที่ 216 หมู่ 2 ต.ทุ่งหลวง อ.สุวรรณภูมิ 45130
118. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ร้อยเอ็ด	คุณรัชดา ธาตุแสง	080-766-3591	เลขที่ 114 หมู่ 5 บ้านอัคคะคำ ต.อัคคะคำ อ.โพธิ์ชัย 45230
ทอผ้าบ้านอัคคะคำ		คุณพงศ์พิศุทธ์ ชูศรีพัฒน์	096-768-6097	เลขที่ 207 หมู่ 2 ต.ขามเปี้ย อ.โพธิ์ชัย 45230
		คุณปุญชรัสมิ์ ชูศรีพัฒน์	090-249-3055	เลขที่ 114 หมู่ 5 บ้านอัคคะคำ ต.อัคคะคำ อ.โพธิ์ชัย 45230
119. คลมณี	ราชบุรี	คุณอนุภา มณีจันทร์	094-564-1962	เลขที่ 32 หมู่ 5 ต.คอนแร่ อ.เมืองฯ 70000
120. อิมปานิ ผ้าขาวม้า	ราชบุรี	คุณเอกสิทธิ์ โกมลกิตติพงศ์	089-666-9550	เลขที่ 20/5 ซ.แม้นรำลึก 4 ถ.แม้นรำลึก ต.หน้าเมือง อ.เมืองฯ 70000
121. กลุ่มทอผ้ากี่กระตุกไหล่หิน	ลำปาง	คุณกิม ปะละ	080-559-6972	เลขที่ 121 ม.ไหล่หิน ต.ไหล่หิน อ.เกาะคา 52130
122. กลุ่มน้ำมอญแจ้ซ้อน	ลำปาง	คุณสุทธิพร บุตรปะสะ	083-895-5963	เลขที่ 147 หมู่ 2 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน 52240
123. กลุ่มทอผ้าบ้านหาดเบี้ย	เลย	คุณรัชนี จันทร์ปุย	084-864-7798	เลขที่ 28 หมู่ 7 บ้านหาดเบี้ย ต.ปากชม อ.ปากชม 42150
		คุณทอม จันพิพิศ	084-787-7013	
		คุณเพื่อน ไชยจันทร์	061-157-3891	
124. กลุ่มวิสาหกิจผ้าขิด	เลย	คุณปุ่น ทองโคตร	093-554-6281	เลขที่ 84 หมู่ 10 ต.นาด้วง อ.นาด้วง 42210
		คุณอุทัย ทองโคตร	093-327-5900	เลขที่ 147/1 หมู่ 10 ต.นาด้วง อ.นาด้วง 42210
125. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	เลย	คุณวิลัย ริตุ	090-351-9584	เลขที่ 127/1 หมู่ 10 ต.นาด้วง อ.นาด้วง 42210
บ้านวังบง หมู่ 10		คุณสาธิต วรรณชู	097-194-1800	เลขที่ 349 หมู่ 10 ต.นาด้วง อ.นาด้วง 42210
126. กลุ่มผ้าขาวม้าลายตาหม่อง	ศรีสะเกษ	คุณกุสุมาพร นาคนวม	086-249-2868	เลขที่ 107 หมู่ 7 ม.หนองคูขาม ต.หนองเชียงทูน อ.ปรางค์กู่ 33170
		คุณเชยชม ผาราม	082-142-9689	
127. วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองบัวทอผ้า	ศรีสะเกษ	คุณธนพร บุญสม	098-167-9588	เลขที่ 2 หมู่ 1 บ้านหนองบัว ต.หนองบัว อ.กันทรารมย์ 33130
		คุณเมธาริน ชัยธรรม	097-007-2406	
128. กลุ่มทอผ้าบ้านกุดเมืองฮาม หมู่ 8	ศรีสะเกษ	คุณสุวรรณ พันธ์เพ็ชร	061-037-6039	เลขที่ 30 หมู่ 8 บ้านกุดเมืองฮาม ต.กุดเมืองฮาม อ.ยางชุมน้อย 33190
		คุณผ่อง พันธ์เพ็ชร		
129. กลุ่มทอผ้าขาวม้า	ศรีสะเกษ	คุณไพพิศ สุขสวาท	091-340-0133	เลขที่ 117 หมู่ 14 ต.หนองหว้า อ.เบญจลักษ์ 33110
130. กลุ่มทอผ้าขาวม้านายพินิจ	ศรีสะเกษ	คุณปัทธิมา ดวนใหญ่	061-952-3622	เลขที่ 86 หมู่ 2 ต.วังหิน อ.วังหิน 33270
131. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองคู	ศรีสะเกษ	คุณลำดวน สมใจ	062-118-2754	เลขที่ 102 หมู่ 11 ต.ก้านเหลือง อ.อุทุมพรพิสัย 33120
		คุณธนพร สมใจ	083-367-0970, 062-119-5912	เลขที่ 15 หมู่ 11 ต.ก้านเหลือง อ.อุทุมพรพิสัย 33120
132. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองขาม	ศรีสะเกษ	คุณสี เสียงอ่อน		เลขที่ 20 หมู่ 9 ต.สร้างปี่ อ.ราษีไศล 33160
		คุณอนงค์นาต เสียงอ่อน	082-866-9558	เลขที่ 1 หมู่ 9 ต.สร้างปี่ อ.ราษีไศล 33160
133. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกอย	ศรีสะเกษ	คุณหวัด สมพร	099-184-3645	เลขที่ 79 หมู่ 2 ต.คู่ อ.ราษีไศล 33160
		คุณลำใย จันทร์หอม	087-512-8725	เลขที่ 47 หมู่ 8 ต.คู่ อ.ราษีไศล 33160
		คุณสุคใจ กิตติพันธ์	087-694-3339	เลขที่ 64 หมู่ 3 ต.จิกสังข์ทอง อ.ราษีไศล 33160
		คุณทองมี บึงไกร	099-316-5281	เลขที่ 3 หมู่ 6 ต.จิกสังข์ทอง อ.ราษีไศล 33160
134. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านหนองคินแคง	ศรีสะเกษ	คุณทองใส เกษแก้ว	082-267-3412	เลขที่ 38 หมู่ 12 ต.บก อ.โนนคูณ 33250
		คุณสงวน ปีมา	090-042-5867	เลขที่ 33 หมู่ 12 ต.บก อ.โนนคูณ 33250
135. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านน้อยนาเจริญ	ศรีสะเกษ	คุณน้อย ไชยโคตร	087-778-2667	เลขที่ 108 หมู่ 14 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์กู่ 33170
		คุณสุขุมา จำปาพันธ์	094-470-5241	เลขที่ 85 หมู่ 14 ต.สำโรงปราสาท อ.ปรางค์กู่ 33170
136. กลุ่มทอผ้าไหมผ้าฝ้ายบ้านเหล่าใหญ่	สกลนคร	คุณควงจันทร์ มาตโสภา	085-467-2587	เลขที่ 62 หมู่ 2 บ้านเหล่าใหญ่ ต.วัฒนา อ.ส่องดาว 47190
		คุณบุญเหลือ บรรณทิพย์	081-729-7300	เลขที่ 206 หมู่ 2 บ้านเหล่าใหญ่ ต.วัฒนา อ.ส่องดาว 47190
137. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองแสงคำ	สกลนคร	คุณภัทรีญา สุริยจันทร์	087-855-2518	เลขที่ 5 หมู่ 11 บ้านหนองแสงคำ ต.นาซอ อ.วานรนิวาส 47140
		คุณสุกรณ์ อินทรสิทธิ์	098-110-2737	เลขที่ 114 หมู่ ต.นาคำ อ.วานรนิวาส 47120
138. กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านตาด	สกลนคร	คุณสมบัติ กองทรัพย์	084-952-8566	เลขที่ 98 หมู่ 2 บ้านตาด ต.แพด อ.คำตากล้า 47250
139. กลุ่มทอผ้าขาวม้าดอนกลาง	สกลนคร	คุณสุมาลี บูรณะกิติ	080-742-3949	เลขที่ 19 หมู่ 3 บ้านดอนกลาง ต.แพด อ.คำตากล้า 47250
		คุณพรพิษ บุตรบุญมา		เลขที่ 3 หมู่ 3 ต.แพด อ.คำตากล้า 47250
140. กลุ่มทอผ้าขาวม้าแม่บ้านเกษตรกร	สกลนคร	คุณอุไร น้อยโสมสี		เลขที่ 15 หมู่ 1 บ้านแพด ต.แพด อ.คำตากล้า 47250
บ้านแพด หมู่ 1		คุณพิศมัย แสงสุวรรณ์	063-057-8353	เลขที่ 47 หมู่ 1 ต.แพด อ.คำตากล้า 47250

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
141. กลุ่มทอผ้าห่มและผ้าขาวม้า บ้านหนองม่วง	สกลนคร	คุณรงค์ มาลาอ่อน	081-057-5570	เลขที่ 49 หมู่ 6 บ้านหนองม่วง ต.นาคำ อ.วานรนิวาส 47120
		คุณคม มีเงิน	098-243-9892	เลขที่ 129 หมู่ 6 ต.นาคำ อ.วานรนิวาส 47120
142. กลุ่มทอผ้าบ้านกุคจิก	สกลนคร	คุณมงคล ไขลามเมา	095-176-3999	เลขที่ 101 หมู่ 9 ต.นาคำ อ.วานรนิวาส 47120
		คุณพิพัฒน์ ไขลามเมา	065-271-5206	
143. กลุ่มทอผ้าขาวม้าสารพัดประโยชน์	สกลนคร	คุณบุปผา จันไขโคตร	093-721-2139	เลขที่ 11 หมู่ 7 ต.ม่วงลาย อ.เมืองฯ 47000
		คุณบุญมี ไขลายหงษ์	087-223-3571	เลขที่ 44 หมู่ 7 ต.ม่วงลาย อ.เมืองฯ 47000
144. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง บ้านหนองบัวบาน	สกลนคร	คุณแปดปีน ทาระแก้ว	089-517-8405	เลขที่ 40/1 หมู่ 3 ต.หนองบัว อ.นิคมน้ำอูน 47270
		คุณหนูไกร สีทาไข	062-995-3785	เลขที่ 67 หมู่ 3 ต.หนองบัว อ.นิคมน้ำอูน 47270
145. กลุ่มทอผ้าขาวม้า	สกลนคร	คุณจำปี พันธเสน	095-669-7818	เลขที่ 41 หมู่ 4 ต.นาซอ อ.วานรนิวาส 47120
		คุณอังคะนา ฤทธิ์มหา	062-109-0565	เลขที่ 43 หมู่ 4 ต.นาซอ อ.วานรนิวาส 47120
146. กลุ่มทอผ้าบ้านวังยาว	สระแก้ว	คุณหนูลม / คุณยุวดี มีโชค	089-507-7142, 081-914-8311	เลขที่ 57 หมู่ 3 ม.บ้านวังยาว ต.คลองหินปูน อ.วังน้ำเย็น 27210
147. กลุ่มผ้าทอมือบ้านหนองโกวิทย์	สระแก้ว	คุณสุวรรณะ ประไพ	081-921-8791	เลขที่ 1 หมู่ 7 ม.หนองโกวิทย์ ต.เขาสามสิบ อ.เขาฉกรรจ์ 27000
148. กลุ่มผ้าทอวัง	สระแก้ว	คุณสำราญ แก้วสีโท	087-981-9119, 081-499-1831	เลขที่ 150 หมู่ 2 ม.คลองหินปูน ต.คลองหินปูน อ.วังน้ำเย็น 27210
149. กลุ่มผ้าทอพื้นบ้านหนองคุ้ม	สระแก้ว	คุณวราภรณ์ ศรีอวน	081-921-8791	เลขที่ 50 หมู่ 8 บ้านหนองคุ้ม ต.เขาสามสิบ อ.เขาฉกรรจ์ 27000
150. กลุ่มทอผ้าบ้านเนินสายฝน	สระแก้ว	คุณพงษ์สุคา ชุมเสน	088-528-8604	เลขที่ 87 หมู่ 13 บ้านเนินสายฝน ต.พระเพลิง อ.เขาฉกรรจ์ 27000
151. กลุ่มสุนทรีผ้าไทย	สุโขทัย	คุณสุนทรี วิชิตนาค / คุณรวีวรรณ	055-671-321, 089-858-8576	เลขที่ 329 หมู่ 9 ต.หาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย 64130
152. กลุ่มทอผ้าบ้านคอนมะนาว	สุพรรณบุรี	คุณบุษศรี ทองเปลี่ยว	087-171-8726, 035-566-032	เลขที่ 39 หมู่ 2 ม.คอนมะนาว ต.คอนมะนาว อ.สองพี่น้อง 72110
153. กลุ่มทอผ้าบ้านหนองลิง	สุพรรณบุรี	คุณนิตยา / คุณประพันธ์ ใจโต	087-091-9084	เลขที่ 94 หมู่ 1 ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง 72190
154.กลุ่มทอผ้าไหมบ้านทัพกระบือ	สุรินทร์	คุณมาลัย กุลรัมย์	091-345-6584	เลขที่ 272 หมู่ 2 บ้านทัพกระบือ ต.สำโรง อ.เมืองฯ 32000
155. กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าบ้านโนนโพธิ์	สุรินทร์	คุณอังสนา พรหมชาติ	092-426-9797	เลขที่ 42 หมู่ 12 บ้านโนนโพธิ์ ต.โพนโก อ.สนม 32160
		คุณประสงค์ ทองงาม		เลขที่ 7 หมู่ 12 บ้านโนนโพธิ์ ต.โพนโก อ.สนม 32160
156. กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าไหมบ้านบัวขาว	สุรินทร์	คุณศรีสง่า อันมัย	081-937-9785	เลขที่ 36 หมู่ 3 บ้านบัวขาว ต.ทุ่งกุลา อ.ท่าตูม 32120
157. ผ้าขาวม้าทอมือกลุ่มสตรี ทอผ้าไหมมัดหมี่ ต.กระหาด	สุรินทร์	คุณสุนิสา แสงทับทิม	093-393-2812	เลขที่ 52 หมู่ 7 ม.หนองยาว ต.กระหาด อ.จอมพระ 32180
158. กลุ่มทอผ้าขาวม้าบ้านโนนหงษ์ทอง	หนองคาย	คุณหล่า ล้วนสม	087-226-8412	เลขที่ 14 หมู่ 6 บ้านโนนหงษ์ทอง ต.พระบาทนาสิงห์ อ.รัตนวาปี 43120
		คุณประเสริฐ ล้วนสม	087-951-5052	
159. กลุ่มทอผ้าบ้านนากลาง	หนองบัวลำภู	คุณฉลาด หลอดแก้ว	086-757-6877	เลขที่ 208 หมู่ 7 ม.นากลาง ต.นาเหล่า อ.นาวัง 39170
160. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านหนองปิง	หนองบัวลำภู	คุณบัวเครือ เคชโมรา	093-364-5031	เลขที่ 77 หมู่ 6 บ้านหนองปิง ต.โคกม่วง อ.โนนสัง 39140
161. กลุ่มทอผ้าบ้านเซินน้อย	หนองบัวลำภู	คุณสอาด ศรีภูธร	080-751-9539	เลขที่ 203 หมู่ 9 ม.เซินน้อย ต.นาดี อ.สุวรรณคูหา 39270
		คุณสายัน ศรีภูธร	063-026-2819	เลขที่ 235 หมู่ 9 ม.เซินน้อย ต.นาดี อ.สุวรรณคูหา 39270
162. กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ชุมชนทรัพย์ปัญญาผ้าขาวม้า บ้านนานิคม	หนองบัวลำภู	คุณมยุรี เสืออู่	061-309-0428	เลขที่ 6 หมู่ 10 ต.นาสี อ.สุวรรณคูหา 39270
		คุณพิมวิลัย ไกรยะวงษ์	092-312-7756	
163. กลุ่มเทวาผ้าไทย	หนองบัวลำภู	คุณเทวา สุทธิสา	085-636-9104	เลขที่ 264 หมู่ 2 ต.นาคำไฮ อ.เมืองฯ 39000
164. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านโนนธาตุ	อำนาจเจริญ	คุณคอกรักษ์ สคอุ่น	083-742-4009	เลขที่ 59 หมู่ 5 ม.โนนธาตุ ต.พนา อ.พนา 37180
		คุณอุรา วงษ์บุญมา	065-743-6296	
165. วิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำลำเซบาย	อำนาจเจริญ	คุณวันทา บุญทศ	095-819-0679, 099-347-3467	เลขที่ 38/2 ม.โสกสว่าง หมู่ 5 ต.หัวตะพาน อ.หัวตะพาน 37240
		คุณหนูการ บุตะภักดิ์	084-497-0159	เลขที่ 101 หมู่ 5 ต.หัวตะพาน อ.หัวตะพาน 37240
166. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหมมัดหมี่ บ้านสร้อย หมู่ 10	อำนาจเจริญ	คุณบุญมี จรรยาเลิศ	091-348-1268	เลขที่ 16 หมู่ 10 ต.จานลาน อ.พนา 37180
		คุณนวลฉวี นารินทร์	064-965-6146	เลขที่ 61 หมู่ 10 ต.จานลาน อ.พนา 37180
167. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านวินัยดี	อำนาจเจริญ	คุณสุดใจ สิทธิธรรม	092-605-3944, 085-764-9881	เลขที่ 2 หมู่ 4 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณกองศูนย์ สิทธิธรรม		
168. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านตาดใหญ่	อำนาจเจริญ	คุณเพียร พิมพ์หาญ	084-369-1545	เลขที่ 77/1 หมู่ 7 บ้านตาดใหญ่ ต.ห้วย อ.ปทุมราชวงศา 37110
169. กลุ่มผ้าขาวม้า	อำนาจเจริญ	คุณมิ่ง ทานะขันธ์	096-025-6971	เลขที่ 61 หมู่ 1 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		คุณบัวสอน มานุพันธ์		เลขที่ 69 หมู่ 1 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		คุณประเสริฐศิลป์ ทานะขันธ์	096-025-6971	เลขที่ 61/1 หมู่ 1 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
170. กลุ่มทอผ้าสายฝนอีเก้ง	อำนาจเจริญ	คุณมยุรี คณะรัตน์	085-027-0125	เลขที่ 165 หมู่ 3 บ้านอีเก้ง ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณจินดา สินเติม	062-196-9534	เลขที่ 110 หมู่ 3 บ้านอีเก้ง ต.พระเหลา อ.พนา 37180
171. กลุ่มสตรีทอผ้าปทุมแก้ว	อำนาจเจริญ	คุณสนม กมณีย์	082-139-8482	เลขที่ 31 หมู่ 4 บ้านปทุมแก้ว ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณประมวล จันทร์แดง		

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
172. กลุ่มมัคหมี่ทอผ้าบ้านผึ้ง	อำนาจเจริญ	คุณสมัย สองสีดา	093-542-5917	เลขที่ 75 หมู่ 4 บ้านผึ้ง ต.จานลาน อ.พนา 37180
		คุณคำดี พงษ์ผา	096-730-9872	เลขที่ 41 หมู่ 4 ต.จานลาน อ.พนา 37180
173. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อำนาจเจริญ	คุณจำปา จันทร์หอม	086-044-4581	เลขที่ 98/1 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
บ้านโคกพระ หมู่ 3		คุณอรดี สีแลง		เลขที่ 220 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณสง่า ป้อมหิน		เลขที่ 20 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณสุพิน วงศาสตร์		เลขที่ 100 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณสังวรณ์ อัปกาญน์		เลขที่ 42 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณสนธยา โสระเวช		เลขที่ 46 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณปาณี วันทอง		เลขที่ 76 หมู่ 3 ต.นาป่าแซง อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณทองดี สาระคำ		เลขที่ 90 หมู่ 1 ต.นาหว้า อ.ปทุมราชวงศา 37110
174. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านตาดใหญ่	อำนาจเจริญ	คุณคำภา ฤาหาร	098-180-1694	
		คุณสอาด มณีสาย	084-369-1545	เลขที่ 10/1 หมู่ 7 บ้านตาดใหญ่ ต.ห้วย อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณลำปาง มณีสาย	093-350-4146	เลขที่ 23 หมู่ 7 บ้านตาดใหญ่ ต.ห้วย อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณเฟื่องกมล พิมทา	061-228-1049	เลขที่ 22 หมู่ 7 บ้านตาดใหญ่ ต.ห้วย อ.ปทุมราชวงศา 37110
		คุณบุคดี มณีสาย		เลขที่ 21 หมู่ 7 บ้านตาดใหญ่ ต.ห้วย อ.ปทุมราชวงศา 37110
175. กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	อำนาจเจริญ	คุณมณีรัตน์ จิตรกลาง	087-935-8786	เลขที่ 257 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
ทอผ้าไหมผ้าฝ้าย		คุณรำพรรณ สารรัตน์	084-721-4647	เลขที่ 89 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณณัฏฐาพร สายตา	062-109-6564	เลขที่ 20 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณสังวาลย์ พรมวงษ์	089-215-7370	เลขที่ 221 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณประภาพร มัทธยามาส	081-321-1049	เลขที่ 40 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณสุนา ศรีจันทอง	098-263-8556	เลขที่ 144/1 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณนิตยา จำลองกุล	082-865-7445	เลขที่ 94 หมู่ 2 บ.เสารัก ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณเยาวรัตน์ ถานันคร	065-114-1907	เลขที่ 23 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณทัศนีย์ มีทองแสน	093-419-9517	เลขที่ 160 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณกรรณิกา สายตา	084-714-7418	เลขที่ 20 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
		คุณหนูเที่ยง ตลุนจันทร์	065-060-2985	เลขที่ 45 หมู่ 2 ต.พระเหลา อ.พนา 37180
176. กลุ่มทอผ้าขาวม้า หมู่ 5 คงมะยาง	อำนาจเจริญ	คุณปัน ทานะขันธ์	061-097-4119	เลขที่ 49 หมู่ 5 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		คุณแคง ศิลาชัย	095-660-4950	เลขที่ 63 หมู่ 5 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
177. กลุ่มทอผ้าขาวม้า	อำนาจเจริญ	คุณบุญรอง นิลภา	062-856-6734	เลขที่ 15 หมู่ 5 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		คุณบัวสอน พินิจ	083-129-9917	เลขที่ 18 หมู่ 5 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		ค.ญ.อัญธิชา นิลภา	097-310-7600	เลขที่ 15 หมู่ 5 บ้านคงมะยาง ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
178. กลุ่มทอเสื่อกกมัคหมี่	อำนาจเจริญ	คุณสำเริง เบิกบาน	083-124-4275	เลขที่ 84 หมู่ 15 ต.สร้างนกทา อ.เมืองฯ 37000
		คุณทุมมี คำผาลา		เลขที่ 40 หมู่ 15 ต.สร้างนกทา อ.เมืองฯ 37000
		คุณบุญเพ็ง อาษาศรี	093-475-6185	เลขที่ 19 หมู่ 15 ต.สร้างนกทา อ.เมืองฯ 37000
		คุณคำพอย บุญหาร	061-503-7703	เลขที่ 53 หมู่ 15 ต.สร้างนกทา อ.เมืองฯ 37000
179. วิสาหกิจกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง	อำนาจเจริญ	คุณสมจิตร ต้นเกตุ	087-262-2796	เลขที่ 94 หมู่ 10 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
บ้านปลาค้าว หมู่ 10		คุณณิระนันท์ กุทอง	083-094-4377	เลขที่ 30 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณวิภา แสงจันทร์	061-527-8709	เลขที่ 39 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณวิลัยพร สอนพงษ์	083-730-0443	เลขที่ 110 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณสอน วรลี	083-736-8689	เลขที่ 116 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณดอกไม้ คำหลอ		เลขที่ 33 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณเริ่ม ขันทะวิชัย	061-337-4870	เลขที่ 112 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณมีจันทร์ มุทาพร	093-106-3565	
		คุณยุพิน ปาตะศรี	085-658-6398	เลขที่ 15 หมู่ 8 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณอะหนูญา อุดมสันต์	093-468-7285	เลขที่ 59 หมู่ 2 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณหนูจร พร้อมสุข	085-306-8931	เลขที่ 98 หมู่ 10 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณสมหมาย ไชยคุณ	083-285-8469	เลขที่ 29 หมู่ 3 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณพัฒนา ไชยคุณ	084-301-2679	เลขที่ 29 หมู่ 3 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000
		คุณน้อย เรืองทอง	092-113-7106	เลขที่ 77/1 หมู่ 7 ต.ปลาค้าว อ.เมืองฯ 37000

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
180. กลุ่มทอผ้าขาวม้านาเจริญ	อำนาจเจริญ	คุณหนูฤทธิ์ นามการ		เลขที่ 57 หมู่ 8 ต.นาแต้ อ.เมืองฯ 37000
		คุณคำเกิ่ง สุวะไกร		เลขที่ 69 หมู่ 8 ต.นาแต้ อ.เมืองฯ 37000
		คุณสัมฤทธิ์ หินอ่อน	065-273-2177	เลขที่ 199 หมู่ 1 ต.นาแต้ อ.เมืองฯ 37000
		คุณสนิท เจริญรัตน์		เลขที่ 59 หมู่ 8 ต.นาแต้ อ.เมืองฯ 37000
		คุณบัวบาน แสงเพชร	095-841-6349	เลขที่ 138 ต.นาแต้ อ.เมืองฯ 37000
181. กลุ่มทอผ้ามัคหมี่ย้อมคราม	อำนาจเจริญ	คุณแววมณี คำสุรินทร์	082-800-3343	เลขที่ 200 หมู่ 12 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
บ้านคำเคือย หมู่ 2		คุณวันละออ จันทร์อินทร์		เลขที่ 106 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณธิคารัตน์ อินทร์ชิค	091-282-0231	เลขที่ 110 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณสมคิด คำสุรินทร์		เลขที่ 112 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณบุญมี ฝ่ายบุตร		เลขที่ 106 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณสวัส อินทร์ชิค		เลขที่ 110 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณจอมศรี เคนอ่อน		เลขที่ 94 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณมะลัย พลเสนา	082-800-3343	
		คุณวันมะณี เมืองฮาม		เลขที่ 3 หมู่ 8 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณสิไว พิมสาร		เลขที่ 80 หมู่ 12 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
		คุณทวีสุข จันทร์อินทร์		เลขที่ 106 หมู่ 2 ต.คำเขื่อนแก้ว อ.ชานุมาน 37210
182. กลุ่มทอผ้าขาวม้า หมู่ 7 คงมะยาง	อำนาจเจริญ	คุณคำปอน ทองเหลือง	097-220-8479	เลขที่ 18 หมู่ 7 ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
		คุณวงเดือน กานา		เลขที่ 4 หมู่ 7 ต.คงมะยาง อ.ลืออำนาจ 37000
183. กลุ่มทอผ้ามัคหมี่วังแคน	อำนาจเจริญ	คุณอุเทน หงษา	093-185-1307	เลขที่ 162 หมู่ 3 ต.กุดปลาดุก อ.เมืองฯ 37000
184. กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ	อำนาจเจริญ	คุณทองคำ ไชยสิทธิ์	094-381-1674	เลขที่ 108 หมู่ 1 ต.นายม อ.เมืองฯ 37000
บ้านหนองแห่		คุณเดือนเพ็ญ สุดยอด	094-380-5442	เลขที่ 30 หมู่ 1 ต.นายม อ.เมืองฯ 37000
		คุณประครอง ไชยสิทธิ์		เลขที่ 92 หมู่ 1 ต.นายม อ.เมืองฯ 37000
185. กลุ่มทอผ้าบ้านสร้อย หมู่ 18	อำนาจเจริญ	คุณวาสนา ธิมาทาน	062-990-1134	เลขที่ 60 หมู่ 10 ต.จานลาน อ.พนา 37180
(บ้านสร้อยแพรพรรณ)		คุณคำจันทร์ ไชยขาว	093-320-3425	เลขที่ 161 หมู่ 18 ต.จานลาน อ.พนา 37180
		คุณถนอม กุมภิโร	062-990-1134	เลขที่ 114 หมู่ 18 ต.จานลาน อ.พนา 37180
186. กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	อุดรธานี	คุณสุภาพร คำภาหมี	081-055-6781	เลขที่ 186 หมู่ 14 บ้านเชียงยืน ต.เชียงยืน อ.เมืองฯ 41000
ผ้าย้อมคราม		คุณไพฑูรย์ วงษ์ธานี	083-350-5977	เลขที่ 34/1 หมู่ 1 ต.โนนสูง อ.เมืองฯ 41000
187. กลุ่มทอผ้าบ้านโคกน้อย	อุดรธานี	คุณทองใบ จันทรวงษ์	083-348-1826	เลขที่ 6 หมู่ 8 บ้านโคกน้อย ต.น้ำโสม อ.น้ำโสม 41210
		คุณคำมูล ศรีภา	085-741-2834	เลขที่ 150 หมู่ 8 ต.น้ำโสม อ.น้ำโสม 41210
188. ผ้าขาวม้าบ้านหัวบึง	อุดรธานี	คุณเฉลิมชัย ไชยวงศ์	087-230-0300	เลขที่ 11/1 หมู่ 3 บ้านหัวบึง ต.บ้านขาว อ.เมืองฯ 41000
		คุณณรงค์ ศรีสมมาตุ		
189. กลุ่มทอผ้าบ้านกุดค้า	อุดรธานี	คุณทองใบ รักจันทร์	089-712-5855	เลขที่ 29 หมู่ 10 บ้านกุดค้า ต.ทุ่งฝน อ.ทุ่งฝน 41310
		คุณเวที รักจันทร์	082-305-5232	
190. กลุ่มผ้าขาวม้าหมักโคลน	อุดรธานี	คุณพยอม ยอดคีรี	086-232-5345	เลขที่ 179 หมู่ 9 บ้านอูบมุง ต.อูบมุง อ.หนองวัวซอ 41360
		คุณปัญญา ยอดคีรี	043-376-7655	
191. กลุ่มสตรีบ้านเชียงยืน	อุดรธานี	คุณประภาพร สีสิงห์	089-524-4512	เลขที่ 241 หมู่ 1 ม.เชียงยืน ต.เชียงยืน อ.เมืองฯ 41000
		คุณควง สีกะแจะ	065-540-3116	เลขที่ 18 หมู่ 14 ต.เชียงยืน อ.เมืองฯ 41000
192. กลุ่มทอผ้าไหมลายขิดบ้านศรีชมชื่น	อุดรธานี	คุณลานี โสคาพรม	084-799-6983	เลขที่ 167 หมู่ 3 ต.หนองอ้อ อ.หนองวัวซอ 41220
193. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านแสงสว่าง	อุดรธานี	คุณมัจฉา จำปาศรี	062-537-8002	เลขที่ 275 หมู่ 6 ต.แสงสว่าง อ.หนองแสง 41340
		คุณพรรณา สีคำ		เลขที่ 55 หมู่ 6 ต.แสงสว่าง อ.หนองแสง 41340
194. กลุ่มทอผ้าสืบสานทอผ้าทอมือ	อุดรธานี	คุณศศิมาภรณ์ ไชยแสง	093-436-4297	เลขที่ 64 หมู่ 14 ต.บ้านผือ อ.บ้านผือ 41160
บ้านผือ		คุณจุไรภรณ์ ไชยแสง	093-414-9305	
195. กลุ่มผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	อุดรธานี	คุณทองม้วน หลักคำ	091-708-7158	เลขที่ 9 หมู่ 13 ต.ผาสุก อ.วังสามหมอ 41280
ไส้ปลาไหล		คุณกาวร นาโควงศ์	089-396-6572	เลขที่ 105 หมู่ 6 ต.ผาสุก อ.วังสามหมอ 41280
		คุณคารา ชื่นชม	093-398-3058	เลขที่ 31/1 หมู่ 6 ต.ผาสุก อ.วังสามหมอ 41280
		คุณสุวรรณ ไชยกุสิน	098-150-5883	เลขที่ 82/1 หมู่ 13 ต.ผาสุก อ.วังสามหมอ 41280
196. กลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ	อุดรธานี	คุณศุภลักษณ์ อุปัชฌาย์ใต้	091-818-7742	เลขที่ 84 หมู่ 3 ต.แสงสว่าง อ.หนองแสง 41340
197. กลุ่มผ้าทอ ต.บ้านไร่	อุทัยธานี	คุณปัญญา ขุนณรงค์	089-270-7268	เลขที่ 20/2 หมู่ 2 ม.สะนำ ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ 61140
198. กลุ่มทอผ้าบ้านภูจวง	อุทัยธานี	คุณนิทัศน์ จันทร	089-959-9460	เลขที่ 75/1 หมู่ 14 ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ 61140

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
199. กลุ่มนภาผ้าฝ้าย	อุบลราชธานี	คุณศิรินภา แสนยะเสนีย์	093-323-6445	เลขที่ 25 หมู่ 4 บ้านกระโสบ ต.กระโสบ อ.เมืองฯ 34000
		คุณนพดล แสนยะเสนีย์	087-303-2608	
200. กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสุขสมบูรณ์	อุบลราชธานี	คุณฉัตรชัย ปกครอง	061-079-0649	เลขที่ 69 หมู่ 3 บ้านสุขสมบูรณ์ ต.เก่าขาม อ.น้ำยืน 34260
201. กลุ่มทอผ้ากี่กระตุกบ้านหนองบัว	อุบลราชธานี	คุณรำไพ คำแก้ว	097-020-7839	เลขที่ 41 หมู่ 16 บ้านหนองบัว ต.คอแลน อ.บุณฑริก 34230
		คุณหนูพูล กมล	095-193-6389	เลขที่ 84 หมู่ 16 ต.คอแลน อ.บุณฑริก 34230
202. กลุ่มทอผ้ากาบบัวมัคหมี่ หมู่ 14	อุบลราชธานี	คุณพุทธา แผลงงาม	089-282-8241	เลขที่ 139 หมู่ 14 บ้านบัวงาม ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
		คุณบัว สุรคาย		เลขที่ 257 หมู่ 14 ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
203. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านป่าก้าว	อุบลราชธานี	คุณบุญญรักษ์ คาบคำ	093-098-7466	เลขที่ 43 หมู่ 4 บ้านป่าก้าว ต.โนนสมบูรณ์ อ.นาจะหลวย 34280
204. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านโสกแสง	อุบลราชธานี	คุณวรรณิษา ทองล้วน	087-610-6859	เลขที่ 8 หมู่ 9 บ้านโสกแสง ต.โสกแสง อ.นาจะหลวย 34280
205. กลุ่มสตรีทอผ้าบัวงาม หมู่ 1	อุบลราชธานี	คุณประมวล แก้วปัญญา	088-113-1860	เลขที่ 120/1 หมู่ 1 ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
		คุณอัมรินทร์ ผลอุดม	098-147-9159	เลขที่ 68 หมู่ 11 ต.นาจะหลวย อ.นาจะหลวย 34280
206. กลุ่มทอผ้าไหมพื้นเรียบ	อุบลราชธานี	คุณสมบูรณ์ สุวรรณา	087-246-5676	เลขที่ 211 หมู่ 1 ต.บุ่งมะแลง อ.สว่างวีระวงศ์ 34190
		คุณทุมมา เวษาสิทธิ์	084-470-9270	เลขที่ 55 หมู่ 1 ต.บุ่งมะแลง อ.สว่างวีระวงศ์ 34190
207. กลุ่มผ้าขาวม้าบ้านคอนสาย	อุบลราชธานี	คุณบุญมี บุญน้อย	083-364-7617	เลขที่ 2 หมู่ 5 ต.คอนสาย อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณจันมา นามบุตร		
208. กลุ่มสตรีทอผ้ากาบบัวบ้านคำขวาง	อุบลราชธานี	คุณเพียนแพง ปัสสุวรรณ	093-319-2535	เลขที่ 106 หมู่ 5 บ้านคำขวาง ต.คำขวาง อ.วารินชำราบ 34190
209. กลุ่มผ้าขาวม้าพื้นเมือง	อุบลราชธานี	คุณทองใบ โอภาพ	092-920-4739	เลขที่ 143 หมู่ 12 บ้านดงยาง ต.คุมใหญ่ อ.ม่วงสามสิบ 34140
บ้านดงยาง หมู่ 12		คุณยุพา ปวงสุข	087-244-2114	เลขที่ 33 หมู่ 12 ต.คุมใหญ่ อ.ม่วงสามสิบ 34140
210. กลุ่มวิสาหกิจทอผ้าพื้นเมือง	อุบลราชธานี	คุณหอม ก่อบุญ	088-476-1460	เลขที่ 74 หมู่ 5 บ้านหนองบัว ต.นาเลิง อ.ม่วงสามสิบ 34140
หนองบัวสามัคคี		คุณนวลจันทร์ ศิลาวงศ์	088-345-7046	เลขที่ 87 หมู่ 5 ต.นาเลิง อ.ม่วงสามสิบ 34140
211. กลุ่มทอผ้าไหม OTOP บ้านไพบูลย์	อุบลราชธานี	คุณสังวาลย์ นาครินทร์	087-963-1084	เลขที่ 3 หมู่ 6 บ้านไพบูลย์ ต.ไพบูลย์ อ.น้ำขุ่น 34260
		คุณสนอง หะโท	062-432-6271	เลขที่ 54 หมู่ 6 ต.ไพบูลย์ อ.น้ำขุ่น 34260
212. วิสาหกิจชุมชนวังม่วง	อุบลราชธานี	คุณสำเนียง เหล่าบัง	087-241-5238	เลขที่ 60 หมู่ 13 ต.พะลาน อ.นาตาล 34170
213. กลุ่มทอผ้าบ้านโพนทอง หมู่ 11	อุบลราชธานี	คุณพยอม เดชพันธ์	089-045-5719	เลขที่ 13 หมู่ 11 บ้านโพนทอง ต.บ้านไทย อ.เขื่องใน 34150
		คุณนุกูล สุคเนตร	097-067-6054	เลขที่ 57 หมู่ 11 ต.บ้านไทย อ.เขื่องใน 34150
214. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อุบลราชธานี	คุณบานใจ โทพิลา	093-419-6603	เลขที่ 16 หมู่ 1 บ้านหนองไหล ต.หนองขอน อ.เมืองฯ 34000
ทอผ้าบ้านหนองไหล		คุณประภาพร สัตย์ธรรม	062-907-1671	เลขที่ 68 หมู่ 12 ต.หนองขอน อ.เมืองฯ 34000
215. กลุ่มทอผ้าสตรีท่าไห หมู่ 13	อุบลราชธานี	คุณจำนงค์ ตระการจันทร์	080-796-7849	เลขที่ 66 หมู่ 13 ต.ท่าไห อ.เขื่องใน 34150
		คุณอาวรณ์ ตระการจันทร์		
216. กลุ่มพรมเช็ดเท้า	อุบลราชธานี	คุณบุพผา โสคามรรค	087-874-9798	เลขที่ 25 หมู่ 2 ต.กุดยาลวน อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณวิภาวรรณ เกษมสุข	080-765-4240	เลขที่ 143 หมู่ 2 ต.กุดยาลวน อ.ตระการพืชผล 34130
217. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบก	อุบลราชธานี	คุณนันทพร ชาวเวียงจันทร์	081-066-2575	เลขที่ 121 หมู่ 4 ต.พะลาน อ.นาตาล 34170
		คุณหนูจร หนองเป็ค	062-349-7086	เลขที่ 29 หมู่ 4 ต.พะลาน อ.นาตาล 34170
218. กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าบ้านวังอ้อ	อุบลราชธานี	คุณอภิญญา ขันชะลี	098-227-5817	เลขที่ 63 หมู่ 9 บ้านวังอ้อ ต.หัวดอน อ.เขื่องใน 34150
		คุณสมบูรณ์ทรัพย์ บุญเคช		เลขที่ 110 หมู่ 9 ต.หัวดอน อ.เขื่องใน 34150
219. กลุ่มทอผ้าบ้านห้วยแคง	อุบลราชธานี	คุณสุภี ควงเนตร	081-204-2394	เลขที่ 46 หมู่ 9 บ้านห้วยแคง ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร 34110
		คุณผ่องศรี จันทร์ส่อง		
220. กลุ่มสมคิดผ้าฝ้าย	อุบลราชธานี	คุณอัจฉรา อ่อนละมุน	081-966-2518	เลขที่ 67 หมู่ 11 บ้านโนนสว่าง ต.โพนงาม อ.เดชอุดม 34160
		คุณบุญล้อม เอื้อวงศ์		เลขที่ 65/1 หมู่ 11 ต.โพนงาม อ.เดชอุดม 34160
221. กลุ่มผ้าขาวม้า หมู่ 2 ป่ากุงน้อย	อุบลราชธานี	คุณสมผล สุขเกษม	062-196-2759	เลขที่ 74 หมู่ 2 บ้านป่ากุงน้อย ต.ลาดควาย อ.ศรีเมืองใหม่ 34250
		คุณมะณีจันทร์ สมชาติ	065-107-5164	เลขที่ 194 หมู่ 2 ต.ลาดควาย อ.ศรีเมืองใหม่ 34250
222. กลุ่มแม่บ้านเกษตร	อุบลราชธานี	คุณอรจันทร์ ธรรมสัตย์	082-368-1355	เลขที่ 67 หมู่ 13 ต.หนองขอน อ.เมืองฯ 34000
บ้านพรานบุญ หมู่ 13		คุณสุดา สัตย์ธรรม		เลขที่ 78 หมู่ 13 ต.หนองขอน อ.เมืองฯ 34001
223. กลุ่มสตรีวัดภูพร้าว อ.สิรินธร	อุบลราชธานี	คุณไพรวรรณ ลุนบุตร	081-879-2561	เลขที่ 381 หมู่ 13 ถ.สถิตย์นิมานการ บ้านช่องเม็ก ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร 34350
		คุณจันทร์รัตน์ นนท์ศิริ	093-471-1848	
224. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า	อุบลราชธานี	คุณทองพูน ผ่องศรี	083-748-7859	เลขที่ 15 หมู่ 13 บ้านหนองสนม ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
และตัดเย็บ (ฝ้ายทอง)		คุณจันทร์ทา ผ่องศรี	086-871-7075	
225. วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์	อุบลราชธานี	คุณหนูเซ็ง ศาลาน้อย	085-633-7575	เลขที่ 123 หมู่ 8 บ้านหินลาดน้อย ต.นาเรือง อ.นาเยีย 34160
ผ้าฝ้ายทอมือบ้านหินลาดน้อย				
226. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	อุบลราชธานี	คุณอรทัย สายยศ	062-989-4180	เลขที่ 88 หมู่ 3 ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม 34220
บ้านคันท่าเกวียน				

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
227. กลุ่มผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านห้วยสะคาม อ.โขงเจียม	อุบลราชธานี	คุณสุพัฒน์ สมเสนาะ	087-583-9681	เลขที่ 36 หมู่ 3 ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม 34220
228. กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์	อุบลราชธานี	คุณนัทชา ชุมพล	089-526-9959	เลขที่ 69 หมู่ 4 บ้านป่าก้าว ต.โนนสมบูรณ์ อ.นาจะหลวย 34280
		คุณพิศมัย นาคำ		เลขที่ 319 หมู่ 8 ต.นาจะหลวย อ.นาจะหลวย 34280
229. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคงสว่าง ต.โนนสวรรค์ อ.นาจะหลวย	อุบลราชธานี	คุณบัวเรียน ฉวีลักษณ์	063-612-9819	เลขที่ 28 หมู่ 4 ต.โนนสวรรค์ อ.นาจะหลวย 34280
		คุณบรรศักดิ์ ฉวีลักษณ์		เลขที่ 177 หมู่ 4 ต.โนนสวรรค์ อ.นาจะหลวย 34280
230. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านพับ	อุบลราชธานี	คุณจันหอม บุญจริง	083-746-2570	เลขที่ 11 หมู่ 7 ต.ก่อเอ้ อ.เขื่องใน 34150
		คุณอำพันธ์ มงคลแก้ว		เลขที่ 132 หมู่ 7 ต.ก่อเอ้ อ.เขื่องใน 34150
231. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเค็ง	อุบลราชธานี	คุณทองจันทร์ แสงประสิทธิ์	098-245-9830	เลขที่ 17/3 หมู่ 4 ต.ศรีสุข อ.เขื่องใน 34150
		คุณหอม ผาคไธสง	099-625-7042	เลขที่ 25 หมู่ 4 ต.ศรีสุข อ.เขื่องใน 34150
232. กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมสีธรรมชาติชีทวน	อุบลราชธานี	คุณจงกลกร โอบอ้วน	062-025-9655	เลขที่ 9 หมู่ 4 ต.ชีทวน อ.เขื่องใน 34150
233. กลุ่มทอผ้าบ้านคอนเชียงโท	อุบลราชธานี	คุณราตรี สารการ	080-732-2216	เลขที่ 106 หมู่ 17 ต.สร้างถ่อ อ.เขื่องใน 34150
234. กลุ่มผ้าขาวม้าไหมฝ้าย	อุบลราชธานี	คุณบุญลอง ทองล้วน	063-746-0593	เลขที่ 20 หมู่ 7 ต.ปะอาว อ.เมืองฯ 34000
		คุณสวรรค์ สาระชาติ	087-653-0442	
235. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาขาม	อุบลราชธานี	คุณโสพัฒน์ สังขวรรณ	089-865-0069	เลขที่ 14 หมู่ 1 ต.โพธิ์ไทร อ.โพธิ์ไทร 34340
236. กลุ่มทอตัดเย็บผ้าฝ้ายทอมือ หมู่ 14	อุบลราชธานี	คุณหาญ จันทร์ผอง	081-065-2234	เลขที่ 168 หมู่ 14 ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
		คุณลำพวน เพ็งธรรม	081-703-7986	เลขที่ 287 หมู่ 14 ต.บัวงาม อ.เดชอุดม 34160
237. กลุ่มทอผ้ากาบบัวบ้านสำโรง	อุบลราชธานี	คุณธนัชพร คำเชิด	088-368-8329	เลขที่ 156 หมู่ 5 ต.สว่าง อ.สว่างวีระวงศ์ 34190
238. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านบัวยาง	อุบลราชธานี	คุณพนิดา สิงห์ขันธ์	093-478-3991	เลขที่ 142 หมู่ 8 ต.คุมใหญ่ อ.ม่วงสามสิบ 34140
		คุณอัมรา อุสกุล	098-665-2070	เลขที่ 125 หมู่ 8 ต.คุมใหญ่ อ.ม่วงสามสิบ 34140
239. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคอนยาว หมู่ 6	อุบลราชธานี	คุณหน๋อย ทองมาก	098-214-6260	เลขที่ 220 หมู่ 6 ต.บ้านดูม อ.นาจะหลวย 34280
		คุณสมหมาย หงษ์มณี	081-558-5574	เลขที่ 295 หมู่ 6 ต.บ้านดูม อ.นาจะหลวย 34280
240. กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านโนนสว่าง	อุบลราชธานี	คุณถวิล เรืองแสน	097-139-6947	เลขที่ 98 หมู่ 1 ต.โนนสว่าง อ.กุดข้าวปุ้น 34270
241. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านหนองผักแว่น หมู่ 9	อุบลราชธานี	คุณสมัย อินธิมาส	089-003-8762	เลขที่ 13 หมู่ 9 ต.สารภี อ.โพธิ์ไทร 34340
		คุณทองพูล พากเพียร	064-990-4136	เลขที่ 131 หมู่ 9 ต.สารภี อ.โพธิ์ไทร 34340
		คุณคณิตคา จันทาทอง	098-616-0114	เลขที่ 61 หมู่ 9 ต.สารภี อ.โพธิ์ไทร 34340
242. กลุ่มสตรีทอผ้ากาบบัว-ผ้าขาวม้า	อุบลราชธานี	คุณสำราญ นงคม	092-765-8052	เลขที่ 39/1 หมู่ 8 ต.ลาดควาย อ.ศรีเมืองใหม่ 34250
243. กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านปะอาว	อุบลราชธานี	คุณประไพ ทองเนตร		เลขที่ 141 หมู่ 6 ต.ปะอาว อ.เมืองฯ 34000
		คุณเตือนใจ แก้ววงษา	082-153-7364	เลขที่ 144 หมู่ 5 ต.ปะอาว อ.เมืองฯ 34000
244. กลุ่มแม่บ้านทุ่งนาเพียง	อุบลราชธานี	คุณทองคำ เข็มเพชร	087-870-7739	เลขที่ 62 หมู่ 8 ต.ปะอาว อ.เมืองฯ 34000
		คุณชม เข็มเพชร		เลขที่ 63/1 หมู่ 8 ต.ปะอาว อ.เมืองฯ 34000
245. กลุ่มทอผ้าบ้านโนนทรายน้อย	อุบลราชธานี	คุณควงจันทร์ คำคี	085-293-0120	เลขที่ 115 หมู่ 5 ต.ท่าลาด อ.วารินชำราบ 34190
246. กลุ่มทอผ้าบ้านทรายทอง	อุบลราชธานี	คุณโสม คำแพงจีน	061-935-3608	เลขที่ 35 หมู่ 2 ต.ค้อน้อย อ.สำโรง 34360
247. กลุ่มทอผ้าขาวม้าจากฝ้าย สีธรรมชาติ บ้านตาเอ็ม	อุบลราชธานี	คุณคำเบ้า วรรณวงศ์	084-474-8280	เลขที่ 48/1 หมู่ 2 ต.ตาเกา อ.น้ำขุ่น 34260
		คุณสุรางค์ เชษฐสิงห์	097-339-7659	เลขที่ 64 หมู่ 2 ต.ตาเกา อ.น้ำขุ่น 34260
248. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านศรีเชียงใหม่	อุบลราชธานี	คุณสำลี ถ่อแก้ว	065-052-1686	เลขที่ 38 หมู่ 10 ต.หนองทันน้ำ อ.กุดข้าวปุ้น 34270
		คุณสวน จันทะนุท	098-667-5654	เลขที่ 120 หมู่ 10 ต.หนองทันน้ำ อ.กุดข้าวปุ้น 34270
249. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ เพื่อแปรรูป	อุบลราชธานี	คุณแก้ว ญาติปอ	088-135-2582	เลขที่ 57 หมู่ 5 ต.กาบิน อ.กุดข้าวปุ้น 34270
250. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน แม่บ้านเกษตรกร หมู่ 4	อุบลราชธานี	คุณวาสนา บุญสร้าง	082-870-9609	เลขที่ 58 หมู่ 4 ต.หนองขอน อ.เมืองฯ 34000
251. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านจานเขื่อง	อุบลราชธานี	คุณอุบล แสงส่อง	093-846-8017	เลขที่ 67 หมู่ 8 ต.เขื่องใน อ.เขื่องใน 34150
		คุณสมบัติ บุญสถิตย์	093-343-2117	เลขที่ 61 หมู่ 8 ต.เขื่องใน อ.เขื่องใน 34150
252. กลุ่มทอผ้าบ้านดูกอึ่ง หมู่ 6	อุบลราชธานี	คุณเยาวลักษณ์ พงษ์มาตรสุวร	089-447-3229	เลขที่ 24 ซ.หลวง 2 ถ.หลวง ต.พิบูล อ.พิบูลมังสาหาร 34110
		คุณคำแดง เศษฐราช	063-052-6126	เลขที่ 6 หมู่ 6 ต.หนองบัวฮี อ.พิบูลมังสาหาร 34110
253. กลุ่มทอผ้าขาวม้าห้วยแคง	อุบลราชธานี	คุณสุภี ดวงเนตร		เลขที่ 46 หมู่ 9 ต.คอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร 34110
		คุณผ่องศรี จันทร์ส่อง		เลขที่ 114 หมู่ 9 ต.คอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร 34110

ชื่อชุมชน	จังหวัด	รายชื่อ	เบอร์ติดต่อ	ที่อยู่
254. กลุ่มลานศาผ้าไทย	อุบลราชธานี	คุณปัณณธร หนูเผือก	081-632-5443	เลขที่ 75 ถ.ยุทธภัณฑ์ ต.ในเมือง อ.เมืองฯ 34000
255. กลุ่มสตรีบ้านหนองเม็ก	อุบลราชธานี	คุณบุญล้ำ บำรุงวงศ์	090-264-8049, 083-100-3084	เลขที่ 43/1 หมู่ 4 ต.ห้วยข่า อ.บุณฑริก 34230
256. กลุ่มสตรีทอผ้าฝ้าย หมู่ 7	อุบลราชธานี	คุณหนูทอง บุญช่วย	088-107-5614	เลขที่ 9 หมู่ 7 ต.ศาลสุม อ.ศาลสุม 34330
บ้านปากห้วย		คุณญิบพัน เขาแก้ว	088-103-5878	เลขที่ 57 หมู่ 7 ต.ศาลสุม อ.ศาลสุม 34330
257. กลุ่มผ้าขาวม้าบ้านคอนสาย	อุบลราชธานี	คุณปัทมา นามบุตร	081-549-2012	เลขที่ 2 หมู่ 5 ต.คอนสาย อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณอัญชลี ชาวกระเดียน	082-867-6932	เลขที่ 133 หมู่ 5 ต.คอนสาย อ.ตระการพืชผล 34130
258. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	อุบลราชธานี	คุณทองสิน ทองปัญญา	089-624-7093	เลขที่ 61 หมู่ 4 ต.ยาง อ.น้ำยืน 34260
บ้านหนองคู หมู่ 4		คุณสมเพียร พลศักดิ์	082-320-9025	
259. กลุ่มทอผ้าไหมบุ่งมะแลง หมู่ 4	อุบลราชธานี	คุณบุญเยี่ยม วรรณโคตร	092-656-4275	เลขที่ 85 หมู่ 4 ต.บุ่งมะแลง อ.สว่างวีระวงศ์ 34190
		คุณสมิทธ์ วรรณโคตร		
		คุณสวาท ศรีใส		เลขที่ 9 หมู่ 1 ต.บุ่งมะแลง อ.สว่างวีระวงศ์ 34190
260. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเซเป็ค หมู่ 2	อุบลราชธานี	คุณราวรรณ์ นามพงษ์	089-189-6300	เลขที่ 76 หมู่ 2 ต.เซเป็ค อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณหนูทรัพย์ ประเสริฐ	085-412-1545	เลขที่ 101 หมู่ 2 ต.เซเป็ค อ.ตระการพืชผล 34130
261. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	อุบลราชธานี	คุณอัชฌา ใต้โพธิ์	080-703-3308	เลขที่ 19 หมู่ 4 ต.ห้วยไผ่ อ.โขงเจียม 34220
		คุณสงวน ไชยบุตร	093-418-7404	เลขที่ 122 หมู่ 4 ต.ห้วยไผ่ อ.โขงเจียม 34220
262. ผ้าขาวม้ากลุ่มสตรีบ้านม่วง	อุบลราชธานี	คุณรัศมี มุสิกา	084-832-6342	เลขที่ 109 หมู่ 2 ต.พรสวรรค์ อ.นาจะหลวย 34280
		คุณอลิสรา มุสิกา	080-724-9362	
263. กลุ่มทอผ้าบ้านลาดสมดี	อุบลราชธานี	คุณพิกุล เจริญรอย	080-157-2201	เลขที่ 157 หมู่ 3 บ้านลาดสมดี ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณฉวีวรรณ อินโสม	087-879-9713	เลขที่ 33 หมู่ 3 บ้านลาดสมดี ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
264. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	อุบลราชธานี	คุณปฐะนี คำผง	083-372-4737	เลขที่ 111 หมู่ 7 ต.เก่าขาม อ.น้ำยืน 34260
บ้านศรีทอง		คุณอนุชา อุ้ยเส็ง	087-274-1422	
265. กลุ่มทอผ้า อ.ตระการพืชผล	อุบลราชธานี	คุณพรสิน แคงชาด	084-301-1809	เลขที่ 28 หมู่ 9 ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณละมัย จันทรุกขา		เลขที่ 159 หมู่ 9 ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
266. กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าคำเจริญ	อุบลราชธานี	คุณจันทร์เพ็ญ สมสุข	080-170-1681	เลขที่ 58 หมู่ 7 ต.ขี้เหล็ก อ.เมืองฯ 34000
		คุณบันเย็น กาบกว้าง	064-085-4189	เลขที่ 220 หมู่ 7 ต.ขี้เหล็ก อ.เมืองฯ 34000
267. กลุ่มผ้าทอเล	อุบลราชธานี	คุณสุบรรณ เทศาราช	083-934-8871	เลขที่ 80 หมู่ 7 ต.โพนเมือง อ.เหล่าเสือโก้ก 34000
		คุณนริศรา ชมชวน	088-046-9250	เลขที่ 54 หมู่ 7 ต.โพนเมือง อ.เหล่าเสือโก้ก 34000
268. กลุ่มทอผ้าฝ้าย	อุบลราชธานี	คุณมาลัย ผาลีพัฒน์		เลขที่ 1 หมู่ 7 ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
		คุณยุวคี สายวิเศษ		เลขที่ 43 หมู่ 7 ต.กุศกร อ.ตระการพืชผล 34130
269. กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ	อุบลราชธานี	คุณฉวีวรรณ ปันจันสิงห์	086-046-5184	เลขที่ 161 หมู่ 6 ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม 34220
		คุณสี ทาบุคดา	089-948-6356	เลขที่ 118 หมู่ 6 ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม 34220
270. กลุ่มเกษตรกรวังม่วง บ้านทางโค้ง	อุบลราชธานี	คุณวราศรี ทิพย์สิงห์		เลขที่ 57 หมู่ 11 ต.พะลาน อ.นาตาล 34170
		คุณคำมี โสมสุด		เลขที่ 14 หมู่ 13 ต.พะลาน อ.นาตาล 34170
271. กลุ่มผ้าขาวม้าบ้านขามป้อม	อุบลราชธานี	คุณนะฤมนต์ สายโสม	087-649-9922	เลขที่ 34 หมู่ 1 ต.ขามป้อม อ.สำโรง 34360
272. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเรือง	อุบลราชธานี	คุณสมปอง หงษ์ทอง	094-089-0649	เลขที่ 16 หมู่ 4 ต.นาเรือง อ.นาเยีย 34160
273. กลุ่มแม่บ้านทอผ้าฝ้ายบ้านโนนงาม	อุบลราชธานี	คุณจิราวรรณ จันทร์เขียว	083-384-0293	เลขที่ 20 หมู่ 4 ต.นาเรือง อ.นาเยีย 34160
274. กลุ่มทอผ้ากาบบัว	อุบลราชธานี	คุณสุรินทร์ อุตพันธ์	089-212-8415	เลขที่ 131 หมู่ 2 ต.โนนค้อ อ.บุณฑริก 34230
บ้านโนนหมากเดือย				
275. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคงสว่าง	อุบลราชธานี	คุณป้อง คอนคำสน	098-563-4240	เลขที่ 57 หมู่ 4 ต.โนนสวรรค์ อ.นาจะหลวย 34280
276. กลุ่มสตรีทอผ้าโสกแสง	อุบลราชธานี	คุณสุธัญญา นุสาโล	084-667-0388	เลขที่ 169/1 หมู่ 10 ต.บัวงาม อ.บุณฑริก 34230

คณะกรรมการโครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

คุณฐาปน สิริวัฒนภักดี	ประธานคณะกรรมการ
คุณนิติกร กรัยวิเชียร	
คุณต้องใจ ธนะชานันท์	
คุณวิรัช เมฆสัมพันธ์	
คุณประวิช สุขุม	
คุณภาวินี ไชยสิทธิ์	
คุณอรสา โตสว่าง	
คุณขจร พีรกิจ	

คณะที่ปรึกษาโครงการและคณะกรรมการตัดสินการประกวด โครงการผ้าขาวม้าท้องถิ่นหัตถศิลป์ไทย

คุณอภิชาติ โตคิลกเวชช์	ประธานคณะที่ปรึกษา
คุณวิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์	
คุณนิสิต จันทร์สมวงศ์	
คุณจันทิรา ยิมเรวัต วิวัฒน์รัตน์	
คุณผ่องพรรณ เจียรวิระยะพันธ์	
ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรเสริญ มิลินทสูต	
คุณบุษบา จิราธิวัฒน์	
คุณวรรณพร พรประภา	
คุณเพลินจันทร์ วิญญรัตน์	
หม่อมหลวงคฑาทอง ทองใหญ่	
ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ	
คุณเจรมัย พิทักษ์วงศ์	
คุณชลิดา จันทร์สิริพงศ์	
คุณณัฏฐ์ มั่งคั่ง	
คุณนพมณี (ผลพานิชย์) ชัยจรูญรัตน์	
คุณจักร จุลเกียรติ	
คุณลินดา เจริญลาภ	
หม่อมหลวงภาสกร อาภากร	
คุณโชคชัย แก้วป่อง	
คุณตุลย์ หิรัญญลาวัลย์	

รายชื่อองค์กรผู้สนับสนุนโครงการ

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)
บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)
บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด
บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)
บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
บริษัท ห้างเซ็นทรัล ดีพาทเมนท์สโตร์ จำกัด
บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
บริษัท เม็ค อิท เรียล จำกัด
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ศูนย์การค้าเดอะสตรีท รัชดา
ศูนย์การค้าดิโอลด์ สยาม ช้อปปิ้ง พลาซ่า
ศูนย์การค้าสามย่านมิตรทาวน์

รายชื่อคณะทำงาน

คุณสุรพล เศวตเศรนี	คุณกุลธิดา เชื้อเทศ	คุณสุมนพร โสภณเสถียร	คุณสิริวรรณ์ ตั้งอุดมผล	คุณศจิภานันต์ เจียรพงษ์	คุณทัศนีย์ คันธจรรย์
คุณอนุชาติ พิรุณธนาไพศาล	คุณผกามาศ เอี่ยมฤทธิ์	คุณเบญจมาส นกมีรอด	คุณทรงยศ ปิ่นวัฒนา	คุณกติกา เขมาวุฒานนท์	คุณไพฑูรย์ ศิริบวรเกียรติ
ดร.ประภัสสร ตัณฑโอภาส	คุณวันดี ศรีขวัญ	คุณธัญญนันท์ อัครอธิพัชธ์	คุณอธิพงษ์ อยู่ประจำ	คุณอรชร เกษมเวชยานนท์	คุณชญาน์ลักษณ์ โรจน์วณิช
คุณพรหมพันธุ์ กองพลพรหม	คุณธนิดา คุณณัฐณิชา	คุณวีรยุทธ์ สุโคตร	คุณธัญทิพย์ ทองเหลือง	คุณอภิชชญา มหินทรเทพ	คุณควงสมร หมั่นเพียร
คุณชนะ ปานแก้ว	คุณพรรษา ริมกาญจนวัฒน์	คุณปภังกร กิตติธีรพงศ์	คุณณพัศ เชื่อถือ	คุณภควัฒน์ ธัญนพรัตน์กุล	คุณณัฏฐณิชา ปิ่นศิริ
คุณสุธาสินี แท่นอ่อน	คุณปิยะ สุทธิ์วนิช	คุณภัทรกร พูนผล	คุณศรีนุช วงศ์ศรีชลาลัย	คุณนันทวรรณ ชวนปรีชา	คุณศุทธิณี ปริญญา
คุณสาลินี เจริญกิจภักดี	คุณนงลักษณ์ คมทัศนีย์	คุณสิทธิเดช ทุมมาระฉายา	คุณอัชฌพร บัคติยา	คุณอรนุช ณ นคร	
คุณมนุรดา พรชนะรักษ์	คุณธัญศุภ์วัตร์ อุ่นหะวงษ์	คุณกุลธิดา เมตตาริกานนท์	คุณจักรพงษ์ ยาพรม	คุณนนทวัฒน์ ทรัพย์ประเสริฐ	

บรรณานุกรม

กรมศิลปากร, สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2547) **ผ้าทอพื้นเมืองภาคเหนือ**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.

วัฒนะ จูฑะวิภาต. (2555) **ผ้าทอกับชีวิตคนไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ. (2543) **ผ้าทอพื้นเมืองในภาคกลาง**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ. (2543) **ผ้าทอพื้นเมืองในภาคเหนือ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ.

ลำแพน จอมเมือง, สุทธิพงษ์ วสุโสภาพล. (2546) **ผ้าทอไทลื้อ: เศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง**. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.

นวรัตน์ เลขะกุล. (2547) **หอแสดงผ้าไทยพื้นบ้าน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ**. กรุงเทพฯ : ธนาคารแห่งประเทศไทย.

ณัฏฐภัทร จันทวิช, เรียม พุ่มพงษ์แพทย์ และพนมบุตร จันทรโชติ. (2540) **ผ้าพื้นเมืองอีสาน**. กรุงเทพฯ : สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร.

ปาณี เดชวิทยาพร. (2546) **นานาผ้าจกไท-ยวน**. กรุงเทพฯ : แม็ค.

ศศิวรรณ คำรงศิริ. (2539) **ศิลปบนผ้าไหมมัดหมี่**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิช่างหัตถศิลป์ไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

ศิริ ผาสุก. (2545) **ผ้าไหมพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อัจฉราพร ไศละสูต. (2539) **ความรู้เรื่องผ้า**. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์-วิชาการ.

ขอขอบคุณ

ผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม

ชื่อผลงาน: "ปู่ปั่น ย่าสำ" เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ศิลปิน: บุญนำ สาสุด

DITP
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

สานพลังประชารัฐ | คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

SOCIAL ENTERPRISE DEVELOPMENT INSTITUTE (THAILAND) FOUNDATION

ThaiBev

ราคา 459 บาท

9 786169 353508